

ΠΡΩΤΟΠΡΩΤΟ
ΤΕΛΟΣ
ΕΛΤΑ
ΚΩΔΙΚΟΣ
2664

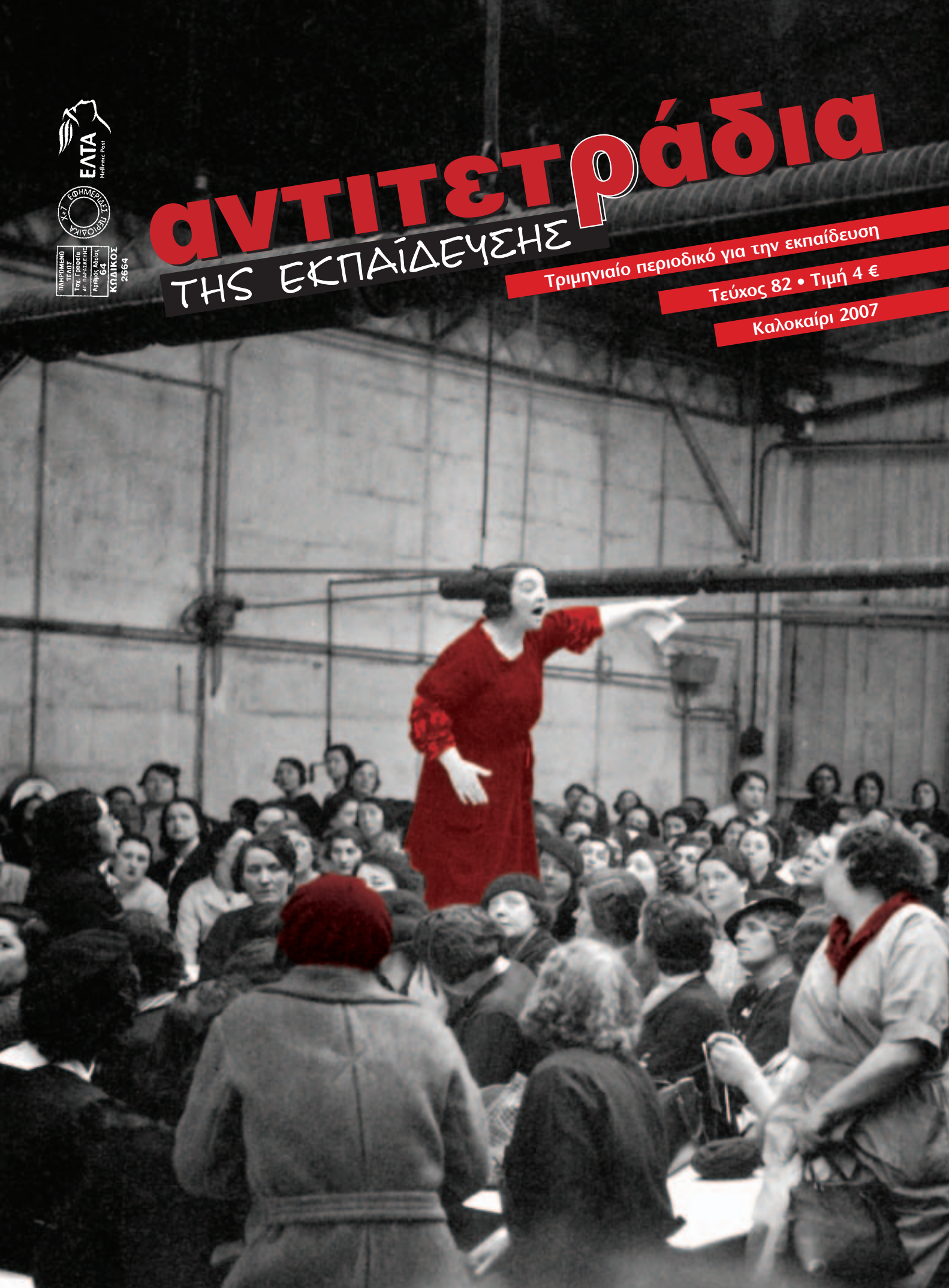
αντιετράδια

ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Τριμηνιαίο περιοδικό για την εκπαίδευση

Τεύχος 82 • Τιμή 4 €

Καλοκαίρι 2007

αντιτετράδια

ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Τεύχος 82

τριμηνιαίο περιοδικό για την εκπαίδευση

Διευθύνεται από Επιτροπή

ΚΩΔΙΚΟΣ 2664

Αριστοτέλους και Αβέρωφ 23, 104 33 Αθήνα

Τηλ.: 210 8227992, 210 5125714, Fax.: 210 8211919

www.antitetradia.gr, afantitetradia@yahoo.gr

ΙΟΥΝΙΟΣ-ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2007

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: **ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ**

«αντιτετράδια της εκπαίδευσης»

ΕΚΔΟΤΗΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: **Γιώργος Σόφης**, ☎ 210 9713651

ΥΠΕΥΘ. ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: **ΣΥΝΘΕΣΗ, Β. Γραμέλης-Α. Πεδιώτη**

☎ 210 3840648

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΥΛΗΣ: **Θανάσης Τσιριγώτης** ☎ 6944253743

Αγγελική Φατούρου ☎ 6974438720

Αττώλοσακαρνανία:	Κορδάτος Κώστας (Αγρίνιο, 6977982673)
Αργολίδα:	Χρήστος Σόφης (6972527451)
Αρκαδία:	Κουτσούκου Λίλη (2710228012)
Αχαΐα:	Τσουκαλάς Χρήστος (Πάτρα, 2610342244)
Δράμα:	Μπαλάσκας Λάμπρος (Δράμα, 25210-22880, 24042)
Έβρος:	Δεμερδεολής Γιώργος (Ορεοσιάδα, 25520-22898)
Εύβοια:	Δαμασκηνός Δημήτρης (Χαλκίδα, 2221075921, 6972823541)
Ευρυτανία:	Φωτεινή Πανοπούλου (Γρανίτσα, 6972476298)
Ζάκυνθος:	Τετράδης Γιάννης (2695048994)
Ημαθία:	Μπέκης Νίκος (Βέροια 23310-63890)
Θεσπρωτία:	Αλεξίου Παύλος (Ηγουμενίτσα 2665023531), Καλαμπάκος Βαγγέλης (Παραμυθιά 6946287913)
Ικαρία:	Βασίλης Πετράκης (Εύδηλος 6944479587)
Ιωάννινα:	Αθανασίου Χρυσάνθη (Ιωάννινα, 26510-41058), Μακρίδης Γιάννης (6974966131)
Κέρκυρα:	Μπογδάνου Μαρίνα (26610-24811) Τσιριγώτης Μιχάλης (2661021800, 6936077204)
Κρήτη:	Σπαχή Αρετή (Ηράκλειο 6974493769)
Κυκλάδες:	Φύτρος Πέτρος (Μήλος, 6972673132)
Θεσσαλονίκη:	Τσούμας Δημήτρης (2310-216861, 6974834783), Γρόλιος Γιώργος (2310-677102)
Κάλυμνος:	Γεωργιάδου Νίνα (6993036388)
Κορινθία:	Καλαράς Μήτσος (27910-98467)
Κυπαρισσία:	Γιάννης Πετρίδης (27610-23245)
Σέρρες:	Δουλοπούλου Λίτσα (23210-63451)
Φθιώτιδα:	Ζάρδας Νίκος (Καμένα Βούρλα 2235042117)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ-ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ-ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ:

**Καβαδίας Γιώργος, Κάτσικας Χρήστος,
Φατούρου Αγγελική, Τσιριγώτης Θανάσης**

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ:

Σπαχή Αρετή, Γεωργιάδου Νίνα, Σουλιώτης Κώστας

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ-ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ-ΙΣΤΟΡΙΑ:

Πανοπούλου Φωτεινή, Δανιήλ Μαρία, Δεμερούκη Ασπασία,

Τσουκαλάς Χρήστος, Αθανασίου Χρυσάνθη,

Σόρογκα Μαίρη, Ζούζουλα Ελένη, Καραγιάννης Απόστολος,

Νικολαΐδου Ελένη, Φράγκου Μαρία

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ-ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ:

Βασιλης Αλεξίου, Κώστας Θεριανός, Δημήτρης Δαμασκηνός

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΗ-ΒΙΒΛΙΟΠΡΟΤΑΣΕΙΣ:

Νίκος Κουνενής

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ:

Παντελέων Μαρίνα, Κουφοβασιλή Ττίκα, Χατζή Ζωή

ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ:

Μακρίδης Γιάννης, Μαρίνης Στέλιος, Μπαλάσκας Λάμπρος,

Αλεξίου Παύλος, Καραμπάτσας Βασίλης,

Πανταζόπουλος Γρηγόρης, Πέττας Αντώνης, Σταυρινάρης Στέλιος

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ-ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ:

Σόφης Γιώργος, Καλαμπάκος Βαγγέλης,

Ζάρδας Νίκος, Δεμερδεολής Γιώργος

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΕ ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ:

Μυλωνάκη Γεωργία

Γ/ΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ:

Παπαϊωάννου Δημήτρης, Σόφης Γιάννης

ΑΔΙΟΡΙΣΤΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ:

Κουφοβασιλης Δημήτρης, Μόσχος Βασίλης, Πετράκης Βασίλης

ΤΕΧΝΙΚΟ-ΕΠΑΓ/ΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ:

Βαρελά Μαλάμω, Δαμασκηνός Δημήτρης

ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ:

Βοργιάς Νίκος

ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ:

Βαμβακάς Κώστας

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ:

Κώστας Θεριανός, Γεωργία Μυλωνάκη, Ειρήνη Σταυρίδη

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ (μόνο

σε ηλεκτρονική μορφή): **Αγγελική Φατούρου, Δυρραχίου 55,
104 43 Αθήνα, ☎ 6974438720
eleonorakounf@yahoo.gr**

Φωτογραφία εξωφύλλου: **Γουίλι Ρόνις - Ρόουζ Τσένερ,
Απεργία στη Σιτροέν 1938
(από το άλμπουμ του Jean-Claude Gautrand
«Λατρεμένο Παρίσι», εκδ. TASCHEM/ΓΝΩΣΗ**

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ: **Σταυρινάδης Στέλιος**

☎ 210-9918453, 6944-478564

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ: **Αγγελική Φατούρου**

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ☎ 210-9713651, 210-9705865

Αριθμός Λογαριασμού

Εμπορικής Τράπεζας: **25550862**

Αριθμός Λογαριασμού

Τράπεζας Eurobank: **123/0 1362 000 10/59**

3 Αντι προλόγου

4 Πολιτική και εκπαιδευτική συγκυρία

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

6 Τα εκπαιδευτικά συνέδρια

8 13ο Συνέδριο της ΟΛΜΕ

12 Κατακερματισμός, ιδιωτικοποίηση και υποβάθμιση της ΤΕΕ
Δ. Δαμασκηνός, Λ. Μπαλάσκας

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

19 ΠΟΣΔΕΠ: Διεκδικούμε δημόσιο, δωρεάν και δημοκρατικό πανεπιστήμιο

21 Το κίνημα Παιδείας: απολογισμός και προοπτικές
Τ. Πολίτης

24 Ρωτάμε-απαντάτε
Ε. Γαϊτάνου, Δ. Παπαϊωάννου
Σ. Δρίτσας

27 Εγκαταλείπουν τα Πανεπιστήμια λόγω οικονομικής δυσχέρειας
Χρ. Κάτσικας, Α. Καραγιάννης

29 Το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ιδιωτικοποιείται, το «ανοικτό στην αγορά» σχολείο έρχεται...

Δ. Δαμασκηνός
Γ. Μακρίδης

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

επιμέλεια - κείμενα:
Γ. Σόφης - Α. Φατούρου

34 Η διαχείριση των αποθεματικών των ταμείων και τα εγκλήματα διαρκείας σε βάρος της Κοινωνικής Ασφάλισης

36 Το Τ.Ε.Α.Δ.Υ. στη δίνη του τζόγου

39 Τα μαθήματα επιχειρηματικότητας, ο Λαμπρόπουλος και τα κρυφά ομόλογα

40 Ληλασία στα αποθεματικά των ταμείων

42 ΓΣΕΕ - ΑΔΕΔΥ και οι ευθύνες τους στο σκάνδαλο διαχείρισης των αποθεματικών

43 Τέλος σιωπής
Τέλος συγκάλυψης

44 Αντί να σιωπούν, ζητούν και τα ρέστα

45 Η δημοσιογραφική κάμερα και η τυφλή δικαιοσύνη

47 Κατάπυστη Συμφωνία

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

48 Προβλήματα μεθοδολογίας και περιεχομένου αυξάνουν τη σχολική αποτυχία!

Χρ. Κάτσικας, Β. Καραμπάτσας

49 Πρώτες σκέψεις για να ανοίξει η συζήτηση

Μαρία Δανιήλ

53 Το πρόβλημα για το πρόβλημα

Σ. Μαρίνης

57 Μικρές εκδικήσεις

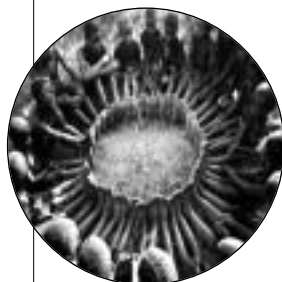
Σ. Μαρίνης

59 Ζητήματα ηθικής αγωγής στη σοσιαλιστική παιδεία

Π. Παυλίδης

67 Ψαρεύοντας πεσμένο φως

Ε. Rosenzvaig

74 Εκπαιδευτικά νέα από όλο τον κόσμο

Γ. Μυλωνάκη

78 Σου γράφω, φίλε, στο θρανίο

Ν. Γεωργιάδου

79 Μια μαρτυρία

80 Οι εξετάσεις στην αγγλική γλώσσα

Α. Σπαχή

81 «Έφυγε» η συναγωνίστρια Αλέκα Γιαννακοπούλου

81 Απεργία πείνας για τα λυόμενα στην Πετρούπολη

82 Η βράβευση της Λυν Αμπουλιμέν και ένα γράμμα

83 ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΗ Βαλκανική ραψωδία

Ν. Κουνενής

84 ΒΙΒΛΙΟΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Ν. Κουνενής

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ
Μαθητές και μαθήτριες από την πρώην ΕΣΣΔ
στα δημοτικά σχολεία της Θεσσαλονίκης
Χρήστος Τουρτούρας - Ελευθερία Μπαλή

αντιτετράδια ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Γραφτείτε συνδρομητές:

Εσωτερικού ετήσια17 €

Εσωτερικού διετής32 €

Εσωτερικού τριετής48 €

ΥΠΕΥΘ. ΣΥΝΡΟΜΩΝ: Μαλάμω Βαρελά

Μαραθώνος 13

15343, Αγία Παρασκευή

τηλ.: 210 6005265-6973778153

Καθώς θεριεύουν οι σκιές των εκλογών, οι άλλες εικόνες –εκείνες που γέννησε ο Γενάρης– χαμηλώνουν, οι χιλιάδες στους δρόμους και οι ολόφωτες πλατείες περνούν στο περιθώριο.

Η συγκυρία τις απωθεί στο παρελθόν, σαν από εκδίκηση, γιατί νικούσαν οι “από κάτω” κατά κράτος. Και να τώρα οι κόπιες ξαναβγαίνουν, ριμίκ σενάρια και πρωταγωνιστές κλωμοί, ίδιοι και अपαράλλακτοι. Γόνι οι γνωστών οικογενειών, γονίδια ίδιας πολιτικής.

“Τα ίδια και τα ίδια θα μου πείτε”, κατα πως θα γραφε και ο ποιητής. Κι όμως, αλλάζουν τα πράγματα. Στο βάθος του κοινωνικού ωκεανού συντελούνται διεργασίες, έτσι που εκείνοι που πήραν αποφάσεις στέρεες θα μπορούν να πουν:

«Κάτω από το Πλακόστρωτο υπάρχει παραλία».

Πίσω από τα σύννεφα των χρηματιστηρίων και των τεχνικών της εξουσίας, ένας ολόκληρος κόσμος μοχθεί, εργάζεται, αγωνιά και αγωνίζεται. Το αν θα πλαισιώσει εκλογικά και πάλι τους πολιτικούς ιπποπόταμους είναι ένα σοβαρό θέμα όσο δεν φωτίζεται με αστραπές το στερέωμα, όσο ο λόγος της αντίστασης δεν σπέρνεται πλατεία και βαθεία, τόσο οι “γόνοι” και πάλι θα προκαλούν.

Στη γειτονική Γαλλία ο λαός του δημοψηφίσματος του ΟΧΙ, ίσως ο πιο πολιτικός λαός στην Ευρώπη, επέλεξε να ψηφίσει τα ξόρκια του φόβου και η αριστερά παραδόθηκε στις εκλογές και στις συμπληγάδες των διλημμάτων.

Στην ανατολική γειτονιά μας οι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος, κεμαλιστές και ισλαμιστές, χορεύουν “Δερβίσις” πάνω στο σώμα ενός τυρανισμένου λαού, ενώ πιο πέρα η Μέση Ανατολή καίγεται, είτε σαν φλεγόμενη βάτος στο Ιράκ, είτε σαν εμφύλιος σπαραγμός στην Παλαιστίνη.

Όσο ο λαός πορεύεται σώμα δίχως κεφάλι, τόσο οι αγωνιστές θα γίνονται μάρτυρες και οι ατομικές θυσίες ολοκαύτωμα.

Στα καθ’ ημάς, πάλι, το σκάνδαλο του ΤΕΑΔΥ και των υπολοίπων ταμείων, το οποίο, ο άλλος ένοχος, το ΠΑΣΟΚ θα το διατηρήσει ως άλλοθι μέχρι τις εκλογές, αντί να γίνει σημαία των καταφρονεμένων εργαζόμενων και συνταξιούχων γίνεται αντικείμενο τεκνοκρατικής ανάλυσης, με τους αντιπροσώπους των πάσης φύσεως καθεστωτικών παρατάξεων, που ψηφίζουν “χρηματιστήριο” για χρόνια, να κρατούν αιδήμονα σιωπή.

Και όμως όλοι τους έβλαψαν τη Συρία! Όλοι τους...

Και δίπλα, το εκπαιδευτικό κίνημα, ο κόσμος ο μικρός ο μέγας, πορεύεται προς τα συνέδρια των μεγαλύτερων συνδικάτων της χώρας μας, των ΟΛΜΕ/ΔΟΕ, με περισσότερη αυτοπεποίθηση, αλλά και κάτω από τη σκιά των κρίσεων στελεχών της εκπαίδευσης που κρατούν σε ομηρία χιλιάδες “ελπίδες”.

Κι όμως, το θέμα θα ήταν απλούστερο αν ψηφίζαμε όπως ακριβώς αγωνιζόμαστε. Αν ψηφίζαμε απελευθερωμένοι από τις αλυσίδες της κυρίαρχης πολιτικής, που είναι κυρίαρχη επειδή ακριβώς οι κυριαρχούμενοι την αποδέχονται.

Σ’ αυτά τα συνέδρια, που θα ορίσουν και θα καθορίσουν σ’ ένα βαθμό την επόμενη διετία, οφείλουμε όλοι εμείς, «που δε βολεύομαστε με λιγότερο ουρανό», να πούμε τα αυτονόητα.

Να εργαστούμε για συνδικάτα των εργαζομένων.

Να στηρίξουμε την πανεκπαιδευτική ενότητα με κάθε τρόπο, πολιτικοσυνδικαλιστικό και οργανωτικό.

Να αποτιμήσουμε τα έργα και τα λάθη μας με σοβαρότητα και ευθύνη.
Δεν αρμόζει ούτε η παραίτηση, ούτε η άσκοπη μεμψιμοιρία.

Να πως ο Μπρεχτ αποτιμά το ρόλο των αισθημάτων:
«Ο κύριος Κόνερ είχε πάει με το γιο του στην εξοχή.
Ένα πρωί τον βρήκε να κλαίει σε μια γωνία του κήπου.

Τον ρώτησε τι πρόβλημα είχε, το άκουσε και προχώρησε. Επιστρέφοντας, όμως, βρήκε το μικρό να κλαίει ακόμα, και τότε τον φώναξε και του είπε: «Τι αξία έχει να κλαις, αφού με τόσο αέρα δε θα σ’ ακούσει κανείς;»

Ο μικρός σταμάτησε, κατάλαβε τη λογική του πράγματος και έπαψε να κλαίει».

Ας μεταφέρουμε καταμεσής του θέρους το μήνυμα του καυτού χειμώνα και ας κρατήσουμε τις φωτιές στις πλάστρες.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΝΟΙ

αντί
προόγου
αντί
προόγου
αντί
προόγου
αντί
προόγου

► Μέση Ανατολή: Φόβος και Αντίσταση

Η όξυνση των αντιθέσεων βαθαίνει. Παρά τις αντιστάσεις που αντιμετωπίζει ο αμερικάνικος ιμπεριαλισμός στη Μέση Ανατολή και ιδιαίτερα στο Ιράκ, συνεχίζει να επιβάλλει τη μονοκρατορική του κυριαρχία, πριν η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι κυρίαρχες ατμομηχανές της, Γαλλία και Γερμανία, βάλουν πόδι στην περιοχή και –κυρίως– πριν η “ρώσικη αρκούδα” και ο “κινέζικος δράκος” ανασυγκροτηθούν. Στο Ιράκ οι Αμερικάνοι προωθούν την τριχοτόμηση της χώρας, σπέρνοντας και

μυαλά πολλών ανθρώπων, που μπερδεύουν ακόμα και στοιχειώδη μέτρα επιβίωσης ενός κράτους με το σοσιαλισμό, δηλαδή την κοινωνικοποίηση των μέσων παραγωγής, την εξουσία στα χέρια των κυριαρχούμενων και τη συντριβή του αστικού κράτους. Όσο και αν η ζωή θέτει νέα ζητήματα, τα οποία η αριστερά αξίζει να ξαναδεί κάτω από το φως των σύγχρονων εξελίξεων, δεν θα πρέπει να μας διαφεύγει πως η ιστορία των αγώνων ενάντια στον ιμπεριαλισμό και την καπιταλιστική εκμετάλλευση ούτε αποτελείται από άγραφες σελίδες ούτε μπορεί να διαβαστεί από την ανάποδη.

Πολιτική και εκπαιδευτική συγκυρία

μέσω του εμφυλίου την ποιότητα της δημοκρατίας που εμπνεύστηκαν οι ευαγγελιστές του Μπους, στοχεύοντας πάντα το Ιράν, επιδιώκοντας το γονάτισμα της Συρίας. Ουσιαστικό σύμμαχο στην περιοχή έχουν τις εκφυλισμένες αστικές τάξεις της Μέσης Ανατολής, ακόμα και μέσα στην Παλαιστίνη, όπου το Ισραήλ βομβαρδίζει ανελέητα τη Λωρίδα της Γάζας βρίσκοντας πάτημα σε έναν εμφύλιο σπαραγμό που δεν λέει να τελειώσει.

Όσο στην περιοχή της Μέσης Ανατολής δεν κυριαρχεί ένα μαζικό λαϊκό κίνημα συγκροτημένο και δεμένο με τις ανάγκες των λαών, με σαφή αντιιμπεριαλιστικό προσανατολισμό, τόσο οι άρχουσες τάξεις θα συμβιβάζονται, θα υπαναχωρούν, πρώτα και κύρια απέναντι στην κυρίαρχη πλανητική δύναμη σήμερα, τις ΗΠΑ. Αντίθετα ένα ισχυρό κίνημα που θα βγάλει ταυτόχρονα την “τσιμπλα” του συμβιβασμού και του τυφλού ισλαμισμού, αναγκαστικά θα δικάσει ακόμα και τις άρχουσες τάξεις και θα δράσει καταλυτικά και απελευθερωτικά στην ευρύτερη περιοχή.

► Στην πίσω αυλή των ΗΠΑ

Η Λατινική Αμερική θα αποτελεί για μακρό διάστημα ένα μόνιμο πονοκέφαλο για τις ΗΠΑ. Χώρες που για δεκάδες χρόνια θεωρήθηκαν δεδομένες για την εξωτερική πολιτική της Ουάσινγκτον και τα αρπακτικά των πολυεθνικών, αλλού περισσότερο –όπως στη Βενεζουέλα του Τσάβες, που προστέθηκε στο “κλαμπ” της Κούβας, και τη Βολιβία του Μοράλες– βεβαίως πολύ λιγότερο στη Βραζιλία του Λούλα, ο οποίος αντιμετωπίζει ήδη ογκούμενο κύμα δικαίων διαδηλώσεων, με ενδιάμεσους σταθμούς την εξέγερση της Αργεντινής, ο αγώνας των λαών της Λατινικής Αμερικής –σε όλες τις εκδοχές του, από το μεταρρυθμιστικό αίτημα των Ζαπατίστας για γη και δημοκρατικά δικαιώματα, έως τις κρατικοποιήσεις της Μπολιβαριανής Βενεζουέλας και της Βολιβίας– αναμφίβολα συνδέει το ζήτημα της ανεξαρτησίας με αυτό της λαϊκής κυριαρχίας και εξουσίας. Η ανυπαρξία και εδώ συγκροτημένης πρωτοπορίας γεννά ερωτηματικά και προβλήματα για την έκβαση αυτού του δρόμου, αλλά και σύγκυση στα

Όπως και να έχει πάντως το ζήτημα, η Λατινική Αμερική είναι ένα πολιτικό ηφαίστειο που πρέπει να έχει την αμέριστη αλληλεγγύη μας.

► Βαλκάνια: Η πυριτιδαποθήκη είναι πάντα εδώ

Η “Βαλκανική σαλάτα” με σημεία όξυνσης το Κόσσοβο, την Τουρκία των μεγάλων αντιθέσεων, τη ΝΑΤΟποίηση και “Ευρωπαϊοποίηση” των χωρών του πρώην ανατολικού μπλοκ, που αναδεικνύονται μέχρι εμετού υποτακτικές και υποταγμένες, ο ρόλος της Αλβανίας σαν το μακρύ χέρι της αυτοκρατορίας, το ατέλειωτο κουβάρι των σπαραγμάτων της πρώην Γιουγκοσλαβίας, η ονοματολογία για την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, δεν αποτελούν μόνο πεδίο για ενδιαφέρουσες κοινωνικές και ιστορικές αναλύσεις, είναι πεδίο ζώσας ταξικής και αντιιμπεριαλιστικής πάλης.

Οι ΗΠΑ βρίσκονται σε έναν αγώνα δρόμου προκειμένου να κατοχυρώσουν τους οικονομικούς και στρατιωτικούς τους θύλακες στο βαλκανικό σταυρόλεξο, ενώ η Ε.Ε θέλει αλλά ακόμα δεν μπορεί. Ο ρόλος, επίσης, της Ρωσίας εμφανίζεται περισσότερο διπλωματικός, αλλά η κατοχή των πετρελαίων και του φυσικού αερίου αποτελούν ισχυρά ατού για την πρώην υπερδύναμη, αλλά αδύναμη ακόμη να ανακόψει την πρόελαση των αμερικανικών και ευρωπαϊκών (δευτερευόντως) συμφερόντων στα ανατολικά.

Ο ανταγωνισμός και η ανισομετρία είναι συστατικό χαρακτηριστικό των καπιταλιστικών οικονομιών της Δύσης· κανένα ιδεολόγημα δεν μπορεί να αναιρέσει αυτή την αλήθεια.

Οι λαοί των Βαλκανίων ή θα βρουν τις δικές τους συννενοήσεις, ενάντια στην πολεμική μέγγενη του ΝΑΤΟ και το στραγγαλισμό της Ε.Ε, ή θα σέρνονται σε έναν ατέλειωτο σπαραγμό.

πολιτική και
εκπαιδευτική
συγκυρία
πολιτική και
εκπαιδευτική
συγκυρία
πολιτική και
εκπαιδευτική
συγκυρία
πολιτική και
εκπαιδευτική
συγκυρία

► Μπροστά στις εκλογές: Ψηφίζουμε όπως αγωνιζόμαστε

Ο δρόμος προς τις εκλογές θα είναι στρωμένος με σκάνδαλα. Ζούμε ακριβώς το σενάριο της προηγούμενης περιόδου, όπου ο Καραμανλής και η Ν.Δ ανέλαβαν τη διακυβέρνηση με τη σημαία της πάλης ενάντια στη διαφθορά και της κάθαρσης για το χρηματιστήριο. Η έλλειψη ουσιαστικής προγραμματικής αντιπαράθεσης ανάμεσα στους “δίδυμους πύργους”, ΝΔ-ΠΑΣΟΚ, τους οδηγεί στο να εναλλάσσονται στους ρόλους του κήρυκα της σκανδαλοκάθαρσης, με μονότονα και επαναλαμβανόμενα σενάρια.

Το ΤΕΑΔΥ και τα λαμόγια της χρηματιστηριακής πιάτσας ήταν η κορυφή του παγόβουνου. Το παγόβουνο είναι ότι από το 1990, και με πρωθιερείς τους εκπροσώπους της –τάχα– αριστεράς, συμφώνησαν όλοι τους να παίζονται τα αποθεματικά των ταμείων στο χρηματιστήριο· σε τελική ανάλυση και ανεξάρτητα από τη φάση ανάπτυξης του κινήματος, το ερώτημα είναι για ποιο οικονομικό σύστημα μιλάμε.

Η ανυπαρξία, ωστόσο, εργατικής αντιπολίτευσης στα συνδικάτα, πολιτικής και πραγματικής αριστεράς και κοινωνικών αντιστάσεων, με εξαίρεση κάποιους θύλακες δράσης, οδηγεί τους εργαζόμενους σε μακρύ χειμώνα.

Σημειώνουμε πως αυτή η χειμέρια νάρκη ταραχτηκε από τη σημαντική έκρηξη των φοιτητών και του εκπαιδευτικού κινήματος, που απέτρεψε την αναθεώρηση του άρθρου 16 του Συντάγματος, δίκασε των αστικό κόσμο, εμβολίασε, το εργατολαϊκό κίνημα με ιδέες και υλικά, δημιούργησε αποθήκες οξόγνου και αυτοπεποίθησης σε εκτεταμένες κοινωνικές περιοχές.

Η κοινωνική –όμως– αλληλεγγύη ήταν μακράν της αναμενόμενης· και δεν φταίει μόνο γι’ αυτό η συνδικαλιστική συμμορία σε ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, δηλαδή άνθρωποι και πολιτικές με “βαρύ παρελθόν”, ράθυμοι και εξαρτημένοι από τα κόμματα της άρχουσας τάξης, κάτι σαν κοτζαμπάσηδες που αναπαράγουν τον εαυτό τους. Η έλλειψη αλληλεγγύης, συμπαράστασης, συμπαράταξης στην απεργία των δασκάλων και στο δρασκελισμό των φοιτητών πρέπει να απασχολήσει βαθύτερα και μεθοδικότερα την Αριστερά και τους ταξικούς συνδικαλιστές.

Μπορεί ο Γαλλικός λαός κατ’ εξοχήν πολιτικός, να ψηφίζει όχι στο ευρωσύνταγμα και αργότερα να ψηφίζει Σαρκοζί, αλ-

λά και οι “πολλά βαρείς και σέρτικοι” –τάχα– βαλκάνιοι ψηφίζουν στο 90% περίπου ΠΑΣΟΚ και ΝΔ. Και όταν ο Πολύδωρας τρώει τα παιδιά τους στους δρόμους της Αθήνας, η κοινωνική θωράκιση απουσιάζει.

Εκτιμάμε πως η οξείδωση που επέφερε ο ρεφορμισμός της υποταγής και της συναλλαγής είναι πολύ βαθύτερη απ’ όσο παρουσιάζεται. Δεν αφορά τη “λεπτή φλούδα” των ηγεσιών του Σ.Κ, που θα αλλάξει όταν απλώς αλλάξουν και οι συσχετισμοί. “Για να γυρίσει ο ήλιος θέλει περισσότερη δουλειά” και από αυτή την άποψη τα επικείμενα συνέδρια των μεγαλύτερων ομοσπονδιών της χώρας, ΟΛΜΕ-ΔΟΕ, πρέπει με την ευθύνη των Αγωνιστικών Παρεμβάσεων-Συσπειρώσεων-Κινήσεων να μιλήσουν ουσιαστικά και μεστά.

Η κυβέρνηση της ΝΔ, έχοντας στο τσεπάκι τις αντιδραστικές αλλαγές που ξεκίνησε το ΠΑΣΟΚ στην οικονομία και την κοινωνία, ασχολείται με την παιδεία τόσο στο εργασιακό όσο και στο ιδεολογικό πεδίο.

Το τσάκισμα της δημόσιας παιδείας και η πλήρης υποταγή της στην καπιταλιστική κερδοφορία αποτελεί βασικό όρο για την ανάπτυξη του κεφαλαίου και τη διαμόρφωση μεσομακροπρόθεσμα φθηνού, ευέλικτου και υποταγμένου εργατικού δυναμικού.

Η οργάνωση, η ιστορικότητα, η συνείδηση των αγώνων αποτελούν συνεκτικά στοιχεία για την παιδεία και σοβαρά όπλα ώστε και στο επόμενο διάστημα το “γαλατικό χωριό” να αποτελεί το πιο σημαντικό οχυρό των λαϊκών αντιστάσεων και τον πιο αδύναμο κρίκο της εκάστοτε αστικής κυβέρνησης.

Είναι χαρακτηριστικό πως ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ, πρύτανης των ιδιωτικών πανεπιστημίων, αναγκάζεται να καταπιεί τη γλώσσα του στο συνέδριο του κόμματός του και η νεολαία του να σηκώνει τις σημαίες της δημόσιας παιδείας.

Η δημόσια παιδεία και το ασφαλιστικό, που είναι σίγουρο ότι θα ανοίξει μετά τις εκλογές, αποτελούν πεδία λαμπρά. Αρκεί να μη κυθεί πάλι το γάλα από μικρές σκοπιμότητες, σεχταρισμούς και αδιέξοδους ιδεολογισμούς της –κατα τα άλλα μάχιμης και μαχόμενης– αριστεράς.

Ωστόσο, επειδή μετά τις θερινές διακοπές και τη ραστώνη θα ακολουθήσει ο εκλογικός μαραθώνιος, ας πάρουμε απο τώρα νερό και αισιοδοξία. Απ’ αυτήν που γέμισαν τα πνευμόνια μας οι φοιτητές. Δεν ήταν και λίγο! www.ada.gr

συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ
συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ
συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ
συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ

Τα συνέδρια των Εκπαιδευτικών Ομοσπονδιών

Μάης 2007: Συνέδριο του μεγαλύτερου εργατικού κέντρου της χώρας μας, της Αθήνας, συνέδριο του ΕΚΑ, περίπου 2000 συνέδριοι. Άδεια αίθουσα, οι παρατάξεις αλληλοκαταγγέλλονται και αποχωρούν... επαναστατικά. Η ηγεσία των ΔΑΚΕ-ΠΑΣΚΕ δεν θέλει να ακούει άλλες φωνές, οι άλλες της λεγόμενης αριστεράς μετράνε κουκιά, η ΕΣΑΚ έχει 40 λιγότερους συνέδρους και θέλει να καλύψει τη ζημιά, οι ταξικοί συνδικαλιστές των Παραμβάσεων-Συσπειρώσεων-Κινήσεων λίγοι για να καλύψουν το μέγα χάσμα. Τα κοινοβουλευτικά ήθη και έθι-

μα σ' όλο το μεγαλείο τους. Και η εργατική τάξη; Παραδομένη στις φλόγες του θρασύτατου φιλελευθερισμού, έξω από τα σωματεία της, με χαμένη την ταξική της αυτοπεποίθηση. Κατά τα άλλα κηρύσσεται ξανά και ξανά η αντεπίθεση, η επανάσταση ή ολική ανατροπή και ο ατέλειωτος ναρκισσισμός.

Ιούνιος 2007: Οι δύο μεγαλύτερες ομοσπονδίες της χώρας, η ΟΛΜΕ και η ΔΟΕ, πραγματοποιούν το διετές τους συνέδριο. Είναι αλήθεια χωρίς παρατυπίες, διπλοψηφίες, εκλογικές λοβιτούρες, που βρithουν στον υπόλοιπο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Οι χρόνιοι αγώνες στην εκπαίδευση, εκτός από το ότι φρέναραν αντιδραστικότερες εξελίξεις, αν μη τι άλλο, καθιέρωσαν μία δημοκρατική νομιμότητα και μια ευταξία που τιμά κατ' αρχήν το συνδικαλιστικό κίνημα.

Ωστόσο, μελανό σημείο εξακολουθεί να

Αποτελέσματα για το 13ο συνέδριο της ΟΛΜΕ

A/A	ΕΛΜΕ	ΠΑΣΚ	ΔΑΚΕ	Συνεργαζόμενες εκπ/κες κινήσεις	ΕΣΑΚ	Συσπειρώσεις Παραμβάσεις	Εναία αριστερά σχήματα	Άλλοι	Σύνολο
1	ΑΘΗΝΑΣ Α'	1	1				1		3
2	ΑΘΗΝΑΣ Β'	1	1	1		1			4
3	ΑΘΗΝΑΣ Γ'	1	2	2	1				6
4	ΑΘΗΝΑΣ Ε'		1	1		1			3
5	ΑΘΗΝΑΣ ΝΟΤΙΑΣ	2	3	4		2			11
6	ΑΘΗΝΑΣ Ζ'	1	2	2					5
7	ΑΘΗΝΑΣ ΣΤ'	1	1	1		1			4
8	ΑΙΤΟΛ/ΝΙΑΣ Α'	1	2	1		1			5
9	ΑΙΤΟΛ/ΝΙΑΣ Β'	3	4	2		1			10
10	ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΩΝ		1			1			2
11	ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	1	2			1			4
12	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	2	2				1		5
13	ΑΡΤΑΣ	2	2	2					6
14	ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΝ.Α'Γ'	2	4	1					7
15	ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΝ. Β'	1	2						3
16	ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΝ. Δ'		3	2	2				7
17	ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΝ. Ε'	2	2				3		7
18	ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΥΤ. Β'	2	1	1		1			5
19	ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΥΤ. Γ'	1	2		2	2			7
20	ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΥΤ.Α'	1	3	1	1	1			7
21	ΑΧΑΪΑΣ Α'	3	7	2		2			14
22	ΑΧΑΪΑΣ Β'	1	1	1					3
23	ΒΟΙΩΤΙΑΣ	2	2	1	1				6
24	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	1	2						3
25	ΔΡΑΜΑΣ	3	3			1			7
26	ΔΩΔ / ΝΗΣΟΥ Α'	2	4	1		1			8
27	ΔΩΔ / ΝΗΣΟΥ Β'	1	1		2	1			5
28	ΕΒΡΟΥ Α'	2	3		1				6

συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ
συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ
συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ
συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ

παραμένει το γεγονός ότι οι ωρομίσθιοι εκπαιδευτικοί, λόγω ντιρεκτίβας της ΑΔΕΔΥ, παραμένουν σ' αυτά τα συνέδρια "εκτός πλαισίων".

Παρ' όλα αυτά, τα συνέδρια των εκπαιδευτικών ομοσπονδιών τα οποία "καλύπτουν" πάνω από 160.000 εργαζόμενους (στις εκλογές ψηφίζουν περίπου 100.000) οφείλουν να σταθούν με προσοχή στα παρακάτω μεγάλα ζητήματα:

- Να αποτιμήσουν σε βάθος τη διετία που πέρασε και ιδιαίτερα τους σπουδαστικούς αγώνες και την απεργία των δασκάλων. Χωρίς ωραιοποιήσεις, αποσιωπήσεις και ευκολίες της στιγμής.

- Να αποκαλύψουν το βάθος των αντιδραστικών αλλαγών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, τόσο στο κεφάλαιο των εργασιακών σχέσεων, όσο και στο περιεχόμενο των μαθημάτων.

- Να προβάλουν πειστικά και ουσιαστική την απαίτηση για άμεση και ουσιαστική συ-

μπόρευση καθηγητών και δασκάλων, σαν το βαθύτερο πυρήνα της δημιουργίας του πανεκπαιδευτικού μετώπου.

- Να ανοίξουν το θέμα της επόμενης μέρας των εκλογών, που θα είναι το ασφαλιστικό και να αποκαλύψουν το χοντρό παιχνίδι στα ταμεία, αποδίδοντας "εκάστα τα οφειλόμενα".

- Να στρέψουν την προσοχή τους στη δουλειά στα πρωτοβάθμια σωματεία (ΕΛΜΕ και διδασκαλικοί σύλλογοι), με παλιές και νέες ιδέες και προτάσεις, ώστε να ξαναφέρουν τον εκπαιδευτικό κόσμο στο συνδικαλισμό, δημιουργώντας τις δομές ενός πολιτικού και πολιτιστικού ρεύματος που θα κερδίζει βήμα-βήμα την κοινωνική συνοχή στο βασικό κύτταρο, το σχολείο.

- Να ανιχνεύσουν δρόμους και όρους συνεννόησης με το σπουδαστικό κίνημα, το οποίο πέτυχε το στόχο της μη αναθεώρησης του άρθρου 16.

Αν και τα εκλογικά ποσοστά και η αριθ-

μολογία έχουν την πολιτική τους σημασία, αξίζει οι σύνεδροι που αγωνιούν και αγωνίζονται για ένα ενιαίο πρόγραμμα δράσης να μιλήσουν εφ' όλης της ύλης, μεταφέροντας πανω απ' όλα το μήνυμα των αγώνων της τελευταίας χρονιάς στις αίθουσες των συνεδρίων.

Ούτε χωριστά, ούτε υποταγμένα, χωρίς τις αδιέξοδες και ανούσιες φλυαρίες της ΕΣΑΚ/ΔΕΕ, που σμίγει με τον εαυτό της για να καταγγείλει την αριστερά, χωρίς τις παλινωδίες της ΣΥΝεργασίας που άγχεται για το εκλογικό αποτέλεσμα του Συνασπισμού, αλλά κυρίως χωρίς τη σκουριά του καθεστωτικού συνδικαλισμού των ΔΑΚΕ/ΠΑΣΚ.

Οι παρατάξεις και τα σχήματα που αναφέρονται στην Εκπαιδευτική Αριστερά έχουν κάθε λόγο το αξιόλογο έργο που κατέθεσαν έως σήμερα στα σωματεία τους να το προβάλουν στα επικείμενα συνέδρια. ΣΥΝΕΤΕΛΕΣΤΕΣ

Αποτελέσματα για το 13ο συνέδριο της ΟΛΜΕ

A/A	ΕΛΜΕ	ΠΑΣΚ	ΔΑΚΕ	Συνεργαζόμενες εκπ/κες κινήσεις	ΕΣΑΚ	Συσπειρώσεις Παρεμβάσεις	Ενιαία αριστερά σχήματα	Άλλοι	Σύνολο
29	ΕΒΡΟΥ Β'	1	1			1			3
30	ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ	1	2			3			6
31	ΕΟΡΔΑΙΑΣ	2	2	1					5
32	ΕΥΒΟΙΑΣ	2	3	2	1				8
33	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	1							1
34	ΖΑΚΥΝΘΟΥ	1	1		1				3
35	ΗΛΕΙΑΣ	1	2		1	3			7
36	ΗΜΑΘΙΑΣ	3	4	2	1	1			11
37	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	6	2	5	1	1			15
38	ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ Α'	2	2	1	3	1			9
39	ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ Β'	2	6	2	2				12
40	ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ Γ'	2	2	3		1			8
41	ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ Δ'	3	3	2	2				10
42	ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ Ε'	4	4	4	2				14
43	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	1	1	1					3
44	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	3	4	2		1			10
45	ΚΑΒΑΛΑΣ	3	3	1					7
46	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	2	3		1	1			7
47	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1	2						3
48	ΚΕΡΚΥΡΑΣ			2	3	1			6
49	ΚΕΦΑΛΛ-ΗΘΑΚΗΣ	1			1	1			3
50	ΚΙΛΚΙΣ	2	2	1					5
51	ΚΟΖΑΝΗΣ	2	5		2				9
52	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ Β'		1	1					2
53	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ Α'	1	2				1		4
54	ΚΥΚΛΑΔΩΝ ΒΟΡ	1	2				2		5
55	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	1	2	1	1				5
56	ΛΑΡΙΣΑΣ	6	8	1	3				18

Αποτελέσματα για το 13ο συνέδριο της ΟΛΜΕ

A/A	ΕΛΜΕ	ΠΑΣΚ	ΔΑΚΕ	Συνεργαζόμενες εκπ/κες κινήσεις	ΕΣΑΚ	Συσπειρώσεις Παρεμβάσεις	Ενιαία αριστερά σχήματα	Άλλοι	Σύνολο
57	ΛΑΣΙΘΙΟΥ			2					4
58	ΛΕΣΒΟΥ	2	3	1		1			7
59	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	1					1		2
60	ΛΗΜΝΟΥ								11
61	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	3	6	2	1				113
62	ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ Α'	1	2	1					4
63	ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ Β'	1	1						2
64	Ν.ΣΥΜΥΡ-ΚΑΛΙΘ	2	2	1		1			6
65	ΞΑΝΘΗΣ	2	2				2		6
66	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	3	5		3	1			12
67	ΠΕΛΛΑΣ Α'	2	2	1					5
68	ΠΕΛΛΑΣ Β'	1	2	1					4
69	ΠΙΕΡΙΑΣ	2	3	1	1				7
70	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	1	2	1					4
71	ΠΡΟΤΥΠΩΝ								11
72	ΡΕΘΥΜΝΟΥ	1	1	2					4
73	ΡΟΔΟΠΗΣ	1	2				1		4
74	ΣΑΜΟΥ	1	1			1			3
75	ΣΕΡΡΩΝ	3	5	2		1			11
76	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	3	3			2			8
77	Φ.Ω.Κ.Ι.Δ.Α.Σ		1			1			2
78	ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	2	3				2		7
79	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	2	2						4
80	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	1	2	2	1				6
81	ΧΑΝΙΩΝ	2	1	2		2			7
82	ΧΙΟΥ	1		1					24
83	ΒΟΡ.ΡΗΝΑΝΙΑ		1						1
	ΣΥΝΟΛΟ	132	188	82	44	40	10	5	501

13ο Συνέδριο της ΟΛΜΕ

Σε μια εποχή που οι παραγωγικές δυνατότητες της κοινωνίας είναι ικανές να καλύψουν τις σύγχρονες ανάγκες όλων των εργαζομένων, σε μια εποχή που οι υλικοί όροι για μια γενικευμένη παγκόσμια ευημερία διαρκώς ωριμάζουν, η καθημερινότητα της ζωής και της εργασίας καθίσταται ολοένα και πιο ζοφερή. Κατακτήσεις ενός ολόκληρου αιώνα καίγονται στο βωμό του κέρδους και της απληστίας μιας χούφτας ανθρώπων, του κεφαλαίου.

Το δίκαιο αίτημα για σταθερή και μόνιμη εργασία, η ανάγκη για σταθερό ωράριο, δωρεάν υγεία, παιδεία, πρόνοια, για μισθούς αξιοπρεπείς αντικαθίσταται από τις «ευκαιρίες» και τις «δυνατότητες». Μια μικρή μειοψηφία σε εθνικό και διεθνές επίπεδο καρπώνεται το μόχθο και τον ιδρώτα όλων των παραγωγών του κοινωνικού πλούτου, ενώ το δόγμα του πολέμου και των ληστρικών επεμ-

βάσεων, η κατάλυση της κυριαρχίας χωρών και λαών είναι στη μόνιμη ατζέντα των ισχυρών του κόσμου. Δημοκρατικά δικαιώματα αναστέλλονται στο όνομα της «ασφάλειας», ενώ το περιβάλλον και ο πολιτισμός μπήκαν για τα καλά στο στόχαστρο της κερδοσκοπίας.

Στη χώρα μας, η κυβέρνηση της ΝΔ. συνεχίζει θρασύτατα στο δρόμο που άνοιξε το ΠΑΣΟΚ τσακίζοντας μισθούς

και συντάξεις. Πρόσφατα οι «ασιδές με τα μπλε», αφού αξιοποίησαν τους νόμους του ΠΑΣΟΚ, έβαλαν χέρι στα ταμεία μας και στο ΤΕΑΔΥ μέσω των «δομημένων ομολογών», πιάνοντας στον ύπνο (;) τους εκπροσώπους απ' όλες τις καθεστωτικές αλλά και τις ενσωματωμένες στη λογική του χρηματιστηρίου παρατάξεις. Στην πραγματικότητα, με το σκάνδαλο των αποθεματικών των ταμείων, δεν έχουμε μια απόκλιση από τη «χρηστή διαχείριση», αλλά την προώθηση στην πράξη στρατηγικών νεοφιλελεύθερων επιλογών για την κοινωνική ασφάλιση, όπως προβλέπει η λεγόμενη κεφαλαιοποιητική της λειτουργία, δηλαδή η εκχώρηση όλων των αποθεματικών στις διαδικασίες των χρηματιστηρίων και της κεφαλαιαγοράς. Ταυτόχρονα, ετοιμάζονται ν' ανοίξουν την κόλαση του νέου ασφαλιστικού, με μείωση των συντάξεων και νέα αύξηση των ορίων ηλικίας, προωθώντας ακόμα περισσότερο την ελαστικότητα των εργασιακών σχέσεων. Η δικαιοσύνη τους, με την πρόσφατη απόφαση του Αρείου Πάγου, σφίγγοντας ακόμα περισσότερο τη θηλιά στους συμβασιούχους, δικαιώνει το κράτος και τους εργοδότες. Λιτότητα, ελαστικές σχέσεις, κλοπή του κοινωνικού πλούτου, αυτό είναι το ευαγγέλιό τους. Ουσιαστικές αυξήσεις στους μισθούς, αξιοπρεπής εργασία, καθολική δημόσια δωρεάν Παιδεία, Υγεία, Πρόνοια, αυτές είναι οι σημαίες του κόσμου της εργασίας.

Μέσα σ' αυτό το σκοτεινό τοπίο ακτίδα φωτός υπήρξαν οι αγώνες στην εκπαίδευση. Από τον περσινό Μάη έως σήμερα η σπουδάζουσα νεολαία, οι φοιτητές, οι δάσκαλοι το φθινόπωρο, οι καθηγητές και οι μαθητές τους και οι προοδευτικοί πανεπιστημιακοί δάσκαλοι μαζί με χιλιάδες εργαζόμενους και αγωνιστές δώσαμε μια σπουδαία μάχη. Τα αποτελέσματα των σπουδαίων αυτών αγώνων είναι ορατά και καμιά λογιστική αλχημεία δεν μπορεί να τα ακυρώσει.

Η αναθεώρηση του Συντάγματος πήγε περίπατο και η κυβέρνηση έμεινε μόνη της στη βουλή, αφού η ηγεσία του

ΠΑΣΟΚ ήθελε να τη βοηθήσει αλλά δεν μπόρεσε περικυκλωμένη από τη φλόγα των δρόμων και τους αγώνες μας.

✓ Ο νόμος πλαίσιο και η εκπαιδευτική πολιτική της ΝΔ απονομιμοποιήθηκαν στη συνείδηση των εργαζομένων και του λαού μας.

✓ Η νεοφιλελεύθερη συναίνεση κυβέρνησης και ΠΑΣΟΚ έσπασε και οι συνειδήσεις χιλιάδων νέων σφυρηλατήθηκαν. Η «γενιά των 700 ευρώ» είναι πιο ώριμη, πιο αποφασισμένη, πιο δυνατή!

✓ Φάνηκε όλο το βάθος του υποταγμένου συνδικαλισμού, κυρίως της ΓΣΕΕ αλλά και της ΑΔΕΔΥ, όταν οι επικυρίαρχοι του συνδικαλισμού της υποταγής

για αναγνώριση των τίτλων των Κέντρων Ελευθέρων Σπουδών (ΚΕΣ) και των κολεγίων ως ισότιμων με τα πανεπιστημιακά πτυχία, με το άνοιγμα του ασφαλιστικού, την αξιολόγηση στην εκπαίδευση, με τις ευέλικτες ζώνες και τη λιτότητα χωρίς όρια. Θα τους πολεμήσουμε! Ενώνοντας τον κλάδο μας! Με την αγωνιστική ενότητα, με ιδέες και προτάσεις, με το Πανεκπαιδευτικό Μέτωπο! Με όλη την κοινωνία, τους εργαζομένους, τους συμβασιούχους και κυρίως «τα παιδιά ενός κατώτερου θεού» που περιμένουν από εμάς να βρουν στήριγμα και γνώση ν' αγωνιστούν για τα δικαιώματά τους. Αυτή η νεολαία

Ούτε υποταγμένα, ούτε χωριστά,

ΕΝΙΑΙΑ και ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΑ.

Κάντε επιτροπές αγώνα, πάρτε πρωτοβουλίες,
Δημιουργήστε παντού τις ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ σας,
Δημιουργήστε ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΕΙΣ στα σχολεία!

πούλησαν τους αγώνες στην εκπαίδευση αντί πινακίου φακής με την εύγλωττη σιωπή τους.

✓ Οι αγώνες των δασκάλων, με την αλληλεγγύη των καθηγητών και όλου του κόσμου της εκπαίδευσης, κερδίζοντας τη συμπάθεια του λαού μας, ανέδειξαν ξανά το αίτημα της Δημόσιας δωρεάν Παιδείας, καθώς και το πρόβλημα της ζοφερής οικονομικής μας κατάστασης. Η λιτότητα δεν έχει συμμάχους στην κοινωνία.

✓ Ο αυταρχισμός δεν πέρασε! Η αθώωση των 49 φοιτητών-διαδηλωτών της 8^{ης} Μαρτίου, η κατακραυγή ενάντια στα χημικά και τους πραιτοριανούς του Πολύδωρα ξαναφέρνει στο προσκήνιο την απαίτηση για δημοκρατικά δικαιώματα. Τα δημοκρατικά δικαιώματα και οι λαϊκές ελευθερίες, 40 χρόνια ύστερα από το Απριλιανό νεοφασιστικό στρατιωτικό πραξικόπημα των συνταγματαρχών, δεν θα επιτρέψουμε να «στηθούν στο απόσπασμα», για να περάσουν τα τανκς του εκσυγχρονισμού και των χρηματιστηρίων.

Όστόσο οι θύτες επανέρχονται με την απόφαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

που ουρλιάζει και σφάζεται στις κερκίδες, που κρατάει ένα πτυχίο χωρίς αντίκρισμα, που λιώνει ανάμεσα στις συμπληγάδες του εθνικισμού και του κοσμοπολιτισμού, αυριανή φτηνή εργατική δύναμη περιμένει από εμάς γνώση, όραμα, πυξίδα για τη ζωή και τον αγώνα της.

Οι Παρεμβάσεις Συσπειρώσεις Κινήσεις, το ανυπότακτο ρεύμα της εκπαιδευτικής αριστεράς έχει βρεθεί στην πρώτη γραμμή των αγώνων τα τελευταία είκοσι χρόνια, στην εκπαίδευση και την κοινωνία, έχει επηρεάσει με τη δράση και τις ιδέες του τον προσανατολισμό του κινήματος, περιφρουρώντας κατακτήσεις και εργασιακά δικαιώματα, ανοίγοντας δρόμους για ένα σχολείο των αναγκών και των οραμάτων μας. Καλούμε κάθε άγρυπνη ψυχή, κάθε ανυπότακτη συνείδηση, κάθε ΔΑΣΚΑΛΟ να πάρει τις ευθύνες του απέναντι στη νέα γενιά και ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ, χωρίς να εγκαταλείψουμε τις ιδιαίτερες πολιτικές μας απόψεις, να χτίσουμε ένα γερό Μέτωπο για την ΠΑΙΔΕΙΑ και την ΕΡΓΑΣΙΑ, αλλά και τη ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ένα μέτωπο ΔΡΑΣΗΣ, ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ και ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗΣ.

Σ' αυτόν το δρόμο θέλουμε ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΟΛΩΝ και ΙΣΩΝ. Θέλουμε σωματεία ενεργά, κύτταρα που σκέφτονται, ενώνουν και αγωνίζονται. Όχι νεκροταφεία ελεφάντων και μοιράσματος καρτελών, όπως θέλουν οι ΔΑΚΕ/ΠΑΣΚΕ. Όχι στα «ήξεις αφήξεις» και τις ταλαντεύσεις ηττοπάθειας της Συνεργασίας και φυσικά χρειάζεται να πούμε όχι στα χωριστικά, αδιέξοδα, κούφια λόγια της ΕΣΑΚ-ΔΕΕ-ΠΑΜΕ, που τελικά, όπως απέδειξαν οι πρόσφατοι μεγάλοι αγώνες της εκπαίδευσης, ο διαχωρισμός δε έγινε με τον υποταγμένο συνδικαλισμό, αλλά με τους μαχητικούς αγώνες που τους υπερβαίνουν.

συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ
συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ
συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ
συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ

συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ
συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ
συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ
συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ

Ούτε υποταγμένα, ούτε κωριστά, ΕΝΙΑΙΑ και ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΑ.

Κάντε επιτροπές αγώνα, πάρτε πρωτοβουλίες

Δημιουργήστε παντού τις ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ σας

Δημιουργήστε ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΕΙΣ στα σχολεία!

Οι αγώνες στην εκπαίδευση

Όλο αυτό το διάστημα των σπουδαίων αγώνων στην εκπαίδευση, αγώνες που συγκλόνισαν ολόκληρη τη χώρα και επέφεραν ρήγματα στην κυρίαρχη πολιτική διαμορφώνοντας μια νέα μαχητική γενιά, ο οργανωμένος κλάδος – το ΔΣ της ΟΛΜΕ καθώς και τα ΔΣ των ΕΛΜΕ – δεν κατάφεραν να βρεθούν στο ύψος που απαιτούσαν οι περιστάσεις. Η έλλειψη συγκροτημένου απεργιακού σχεδίου κλιμάκωσης και προοπτικής, η αρχική αμηχανία και οι δισταγμοί στο επίπεδο κορυφής, αλλά και η έλλειψη αυτοπεποίθησης στη βάση του κλάδου, κάτω από το βάρος μιας άτεγκτης αντιμετώπισης των αγώνων, η αδυναμία κατανόησης του στενού δεσμού των κλαδικών μας διεκδικήσεων με τα μεγάλα επίδικα ζητήματα της περιόδου, μαζί με τους καταθλιπτικούς πολιτικούς συσχετισμούς, αποτελούν μια πρώτη ερμηνεία για τις αιτίες...

Ωστόσο, τα προβλήματα στη ζωή μας και στην εκπαίδευση πολλαπλασιάζονται. Οι κυρίαρχοι κύκλοι συνεχίζουν όχι μόνο αδιατάρακτα, αλλά και προκλητικά την πολιτική της αένας λιτότητας. Προετοιμάζουν τις νέες μεγάλες αντιστασιακές ανατροπές στη νέα κυβερνητική θητεία, ανεξάρτητα από την κομματική διαχείριση. Οι αντιδραστικοί πειραματισμοί του ΥΠΕΠΘ αφήνουν ανοιχτό τον κίνδυνο να κλείσουν 61 σχολεία της ΤΕΕ, ενώ ταυτόχρονα η σπάθη της εργασιακής αβεβαιότητας κρέμεται πάνω από το κεφάλι ενός μεγάλου κομματιού των συναδέλφων μας.

Τώρα ετοιμάζονται για τη μεγάλη σφαγή με την ίδρυση των ΕΠΑΣ. Η τριχοτόμηση του λυκείου (Γενικό, ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ) θα σημάνει ακόμα περισσότερο

τη στροφή στη φτηνή κατάρτιση, την ώρα που οι κυβερνώντες ετοιμάζουν να παραδώσουν το σχολείο στη λογική της αγοράς και των μανάτζερς, της υποχρηματοδότησης και της πειθάρχησης - αξιολόγησης.

Το 13^ο Συνέδριο της ΟΛΜΕ, του μεγαλύτερου κλάδου εργαζομένων της χώρας μας με 90.000 μέλη, θα διεξαχθεί στην Αθήνα, από 28 Ιουνίου μέχρι και την 1^η Ιουλίου 2007. Εμείς θέλουμε να το παρακολουθήσετε όλοι, γιατί επιδιώκουμε να είναι ένα ανοικτό δημοκρατικό συνέδριο μάχης, που θα συμβάλει στην εδραίωση και την εμπάθυνση του κοινού πανεκπαιδευτικού αγώνα, που αποτελεί το κεκτημένο των μεγάλων κινητοποιήσεων της φετινής χρονιάς.

Διεκδικούμε Οικονομικά:

✓ Ουσιαστικές αυξήσεις στο σύνολο των αποδοχών μας, ώστε να φθάνουν τα 1.400 ευρώ καθαρά στο νεοδιόριστο στο εισαγωγικό Μ.Κ..

✓ Σχέση εισαγωγικού-καταληκτικού μισθολογικού κλιμακίου στην εκπαίδευση 1:2,5.

✓ Ενσωμάτωση επιδομάτων στο βασικό μισθό.

✓ Ελεύθερες και γνήσιες Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας σε όλα τα επίπεδα. Κλαδική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας εφ' όλης της ύλης.

✓ Όχι στη σύνδεση μισθού με την αποδοτικότητα-παραγωγικότητα. Ακώλυτη μισθολογική εξέλιξη.

✓ Τιμηριοποίηση φορολογικής κλίμακας, με αφορολόγητο όριο τις ετήσιες αποδοχές του εισαγωγικού μισθολογικού κλιμακίου.

Ασφαλιστικά-Συνταξιοδοτικά:

✓ Πλήρης σύνταξη στα 30 χρόνια χωρίς όριο ηλικίας, με υπολογισμό της στο 80% του συνόλου των αποδοχών και κατά το μήνα αποχώρησης.

✓ Θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος σε κάθε περίπτωση στα 60 στους άνδρες και στα 55 στις γυναίκες.

✓ Κατάργηση ολόκληρου του αντιστασιατικού πλαισίου που νομοθέτησαν διαδοχικά οι κυβερνήσεις ΝΔ-ΠΑΣΟΚ. Τα αποθεματικά να αξιοποιούνται με σταθερές και σίγουρες αποδόσεις, χωρίς κανένα ρίσκο και μεσάζοντες (προθεσμιακές καταθέσεις, αγορά σταθερών ομολόγων δημοσίου). Απαγόρευση της διοχέτευσης των αποθεματικών στο Χρηματιστήριο και ευρύτερα στις χρηματιστηριακές αγορές και άλλων σύνθετων χρηματιστηριακών προϊόντων. Αξιοποίηση των αποθεματικών και της ακίνητης περιουσίας των ταμείων με κοινωνικά και όχι ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια. (π.χ. για στέγη, δάνεια, παιδικούς σταθμούς κ.λ.π).

✓ Θέσπιση δικαιώματος ελέγχου και άσκησης βέτο από τους εργαζόμενους στη διαχείριση των ασφαλιστικών ταμείων και σε όλες τις σημαντικές αποφάσεις τους. Κατάργηση της ιδιωτικής ασφάλισης. Κοινωνικά και όχι ανταποδοτικά κριτήρια στη λειτουργία των ασφαλιστικών μας ταμείων.

Εργασιακά:

✓ Παιδαγωγική ελευθερία και δημοκρατία στο σχολείο, με κατάργηση ολόκληρου του νομοθετικού πλαισίου με το οποίο επιχειρείται η συμμόρφωση - χειραγώγηση του εκπαιδευτικού.

συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ
συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ
συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ
συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ

✓ Κατάργηση του «Καθηκοντολόγιου» και του νομοθετικού πλαισίου για την αξιολόγηση (Νόμος 2986) ως βασικού εργαλείου διαμόρφωσης του σχολείου της αγοράς.

✓ Όχι στην αξιολόγηση-χειραγώγηση των εκπαιδευτικών. Όχι στην κοινωνική-ταξική κατηγοριοποίηση των σχολείων μέσω της αξιολόγησης των σχολικών μονάδων. Κανείς αξιολογητής στην τάξη. Προβολή συλλογικών αντιστάσεων και ακύρωση στην πράξη κάθε προσπάθειας για επιβολή της αξιολόγησης.

✓ Σταθερή και μόνιμη εργασία στην εκπαίδευση. Διορισμοί σύμφωνα με τις πραγματικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Κατάργηση του θεσμού του ωρομισθίου και του αναπληρωτή-συμβασιούχου.

παίδευση και κατάρτιση μετά το ενιαίο βασικό σχολείο ενταγμένη στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα

✓ Αντίστοιχες δομές στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση με όλα τα εργασιακά δικαιώματα κατοχυρωμένα στο πτυχίο.

✓ Ελεύθερη πρόσβαση στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση από το Ενιαίο Δωδεκάχρονο Σχολείο της πρότασής μας.

✓ Αύξηση των δημόσιων δαπανών για την Παιδεία στο 5% του ΑΕΠ ή στο 15% του προϋπολογισμού.

✓ Κατάργηση όλων των αντιεκπαιδευτικών νόμων και ειδικότερα του Ν. 3475/06 για την τεχνική εκπαίδευση.

✓ Καμιά κατάργηση σχολικής μονάδας στην ΤΕΕ. Διασφάλιση της μόνιμης εργασιακής σχέσης για όλους τους εκπαιδευτικούς της ΤΕΕ.

οδηγεί στην ανοικτή εμπορευματοποίηση της λειτουργίας των δημόσιων σχολείων.

✓ Ανεξάρτητα από δομές και συστήματα μετάβασης, όλοι οι μαθητές πρέπει να έχουν το δικαίωμα και τη δυνατότητα «οριζόντιας κινητικότητας», καθώς και της πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, κάτι που καθιστά απαγορευτικό ο νέος νόμος για την ΤΕΕ.

✓ Ίδρυση δημόσιου δωρεάν μεταλλυκειακού έτους ειδίκευσης, με παράλληλη κατάργηση των ΙΕΚ-ΚΕΚ και λοιπών δομών κατάρτισης που προωθούν την κατακερματισμένη γνώση και την απασχολησιμότητα.

✓ Οικονομική στήριξη των λαϊκών οικογενειών και ταυτόχρονη καθιέρωση ζωνών εκπαιδευτικής προτεραιότητας, που θα απευθύνονται στις ευπαθείς πληθυσμιακές ομάδες, στις υποβαθμισμένες και ακριτικές περιοχές, στα παιδιά των μεταναστών, ώστε κανένα παιδί κάτω από τα 18 να μην βρίσκεται εκτός εκπαιδευτικού συστήματος στο σπίτι, στο δρόμο ή στην εργασία. Παράλληλα αντισταθμιστική αγωγή που μειώνει τις εκπαιδευτικές ανισότητες, οι οποίες αποτελούν τελικά αντανάκλαση των κοινωνικών ανισοτήτων.

✓ Οριστική αποτροπή της αντιδραστικής αναθεώρησης του άρθρου 16 και συνολικά του Συντάγματος, που εκθεμελιώνει μορφωτικά, εργασιακά, δημοκρατικά δικαιώματα και επιδιώκει την άρση της ελάχιστης υφιστάμενης προστασίας των δασών και του περιβάλλοντος.

✓ Κατάργηση του Νόμου-Πλαισίου για τα ΑΕΙ/ΑΤΕΙ, που εισάγει την επιχειρηματική λειτουργία στα πανεπιστήμια και καταργεί το άσυλο, καθώς και κάθε μορφή ελεύθερου φοιτητικού συνδικαλισμού.

Ψηφίστε ανατρεπτικά!

Αλλάξτε το τοπίο στην εκπαίδευση με ένα κίνημα μαζικό-ταξικό-ανυπότακτο!

Ψηφίστε-στηρίξτε-δυναμώστε παντού τις Αγωνιστικές Παρεμβάσεις – Συσπειρώσεις – Κινήσεις.

Ψηφίστε ανατρεπτικά!

Αλλάξτε το τοπίο στην εκπαίδευση, με ένα κίνημα μαζικό-ταξικό-ανυπότακτο!

Ψηφίστε, στηρίξτε, δυναμώστε παντού τις Αγωνιστικές Παρεμβάσεις–Συσπειρώσεις–Κινήσεις!

Στο ενδιάμεσο διάστημα πλήρη ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά δικαιώματα και 12μηνη σύμβαση εργασίας στους αναπληρωτές.

✓ Άμεση μονιμοποίηση όλων των αναπληρωτών που έχουν υπογράψει έστω και μια σύμβαση εργασίας.

✓ Κατάργηση του διαγωνισμού του ΑΣΕΠ. Διάφανο και δίκαιο σύστημα πρόσληψης με βάση την ημερομηνία λήψης του πτυχίου και την προϋπηρεσία.

Επιμόρφωση των καθηγητών στα πλαίσια των ΑΕΙ, με δημοκρατική οργάνωση και ενεργό συμμετοχή των επιμορφούμενων. Ετήσια εισαγωγική επιμόρφωση μετά το διορισμό, με πλήρεις αποδοχές. Ετήσια περιοδική με απαλλαγή από τα διδακτικά καθήκοντα για όλους τους εκπαιδευτικούς.

Εκπαιδευτικά:

✓ Ενιαίο 12χρονο βασικό σχολείο για όλους, χωρίς εξεταστικά φίλτρα και ταξικούς φραγμούς.

✓ Δωρεάν επαγγελματική τεχνική εκ-

παίδευση και κατάρτιση μετά το ενιαίο βασικό σχολείο ενταγμένη στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα

✓ 20 μαθητές στο τμήμα, 15 στις κατευθύνσεις και 10 μαθητές στα εργαστήρια. Όχι στη βαθμολογική βάση του 10 ως προαπαιτούμενο για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, αφενός γιατί είναι αποτέλεσμα ανταγωνιστικού διαγωνισμού και όχι διαπιστωτικής εξέτασης και είναι επομένως επιστημονικά αυθαίρετο μέτρο και αφετέρου γιατί αποκλείει από την τριτοβάθμια εκπαίδευση χιλιάδες νέους των λαϊκών κοινωνικών στρωμάτων και τους εξωθεί στα ιδιωτικά δίκτυα κατάρτισης (ΙΕΚ, ΚΕΚ, κολέγια κ.λπ.).

✓ Εκπαίδευση δημόσια και δωρεάν σε όλα τα επίπεδα και τις βαθμίδες, με αφετηρία την αντίληψη ότι η εκπαίδευση είναι δημόσιο κοινωνικό αγαθό. Κατάργηση κάθε μορφής ιδιωτικής εκπαίδευσης. Έξω οι επιχειρήσεις από τα σχολεία. Όχι στο νομοθετικό πλαίσιο των Συμπράξεων Δημόσιου-Ιδιωτικού Τομέα, που αναθέτει σε ιδιώτες και εταιρείες την ανέγερση σχολείων και άλλων δημοσίων υποδομών και

Κατακερματισμός, ιδιωτικοποίηση και υποβάθμιση της ΤΕΕ

γράφουν οι
Δ. Δαμασκηνός
Δ. Μπαλάσσιας

Το Υπουργείο Παιδείας και η κυβέρνηση της Ν.Δ. προχώρησαν το περασμένο καλοκαίρι στην ψήφιση του νόμου 3475/06 για την Τ.Ε.Ε., αγνοώντας προκλητικά όλες τις προτάσεις, όχι μόνο της εκπαιδευτικής αριστεράς και των Παρεμβάσεων Δ.Ε. (που έκαναν λόγο για την ανάγκη θεσμοθέτησης του ενιαίου, δημόσιου και δωρεάν 12χρονου σχολείου), μα και της ΟΛΜΕ που έχει διακηρυχμένο πλέον στόχο την ανάπτυξη ενός τύπου σχολείου στη λυκειακή βαθμίδα, «ενός πραγματικού Ενιαίου Λυκείου στο πλαίσιο της καθιέρωσης της 12χρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης, με στόχους:

- α) την παροχή ουσιαστικών εφοδίων στους μαθητές μας για τη δημιουργική κοινωνική και επαγγελματική εξέλιξη των νέων,
- β) την ενιαιοποίηση των σχολικών επιλογών (γενικής και τεχνικής-επαγγελματικής εκπαίδευσης) και την απομείωση του κατανεμητικού ρόλου του σχολείου.

Το Ενιαίο Λύκειο που προτείνουμε πρέπει να παρέχει στους μαθητές/μαθήτριες:

- α) ολοκληρωμένη γενική μόρφωση και προεπαγγελματικά εφόδια και δεξιότητες, με στόχο τη διαμόρφωση πολιτών που θα έχουν συνείδηση των σύγχρονων προβλημάτων και θα είναι καλά προετοιμασμένοι να ενεργούν αποτελεσματικά για την αντιμετώπισή τους,
- β) σύνολο επιλεγόμενων αντικειμένων, που στοχεύουν στην ικανοποίηση των ιδιαίτερων ενδιαφερόντων των μαθητών/μαθητριών» [1].

[1] Βλ. απόφαση ΔΣ ΟΛΜΕ 6-10-2004 «Η ΔΟΜΗ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ» και τις μετέπειτα αποφάσεις Γ.Σ. προέδρων, την απόφαση του 12ου συνεδρίου της ΟΛΜΕ.

[2] Βλ. εισήγηση του Δ.Σ. της Ο.Λ.Μ.Ε. προς τις Γ.Σ. των Ε.Λ.Μ.Ε. : «ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΥΠΕΠΘ ΓΙΑ ΤΗ «ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ» ΚΑΙ ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ, ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΜΑΣ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ» (Αθήνα, 01/06/2006) & την απόφαση της Γ.Σ. των προέδρων της Ε.Λ.Μ.Ε. για το ίδιο θέμα (Αθήνα, 08/06/06).

Η Ο.Λ.Μ.Ε. για το χαρακτήρα των προτεινόμενων από το ΥΠ.Ε.Π.Θ. αλλαγών στην Τ.Ε.Ε. εκτιμούσε τον Ιούνιο πως: «η κατεύθυνση προς την οποία οδηγούν αυτές οι ρυθμίσεις είναι ακριβώς η αντίθετη από την καθιέρωση 12χρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης, που έχει υποσχεθεί και η ίδια η κυβέρνηση. Είναι φανερό, λοιπόν, ότι αντί για τη θεσμοθέτηση της 12χρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης για όλα τα παιδιά δημιουργούνται σχολές στενής κατάρτισης (ΕΠΑΣ) με αδιευκρίνιστο περιεχόμενο και αβέβαιο μέλλον, χωρίς καμιά επαγγελματική κατοχύρωση. Το Υπουργείο Παιδείας και η κυβέρνηση με αυτό τον τρόπο επιδιώκουν να ωθήσουν πιο συστηματικά τα παιδιά τα οποία προέρχονται από χαμηλές εισοδηματικές τάξεις στην υποβαθμισμένη δημόσια και ιδιωτική κατάρτιση (ΙΕΚ, ΚΕΚ) από τα δεκαπέντε τους χρόνια προετοιμάζοντας έτσι τους αυριανούς απασχολήσιμους, φθηνό εργατικό δυναμικό» [2].

Το ΥΠ.Ε.Π.Θ. προχώρησε, επίσης, χωρίς καμιά συζήτηση, λίγο πριν την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς στην αυθαίρετη κατάργηση 61 σχολικών μονάδων Τ.Ε.Ε. Αυτό είναι ιδιαίτερα αποκαλυπτικό για να κατανοήσει κανείς το πώς η ηγεσία του εννοεί το διάλογο με τους εκπαιδευτικούς φορείς.

Στις 5 Φεβρουαρίου 2007, μια ημέρα πριν την προγραμματισμένη συνάντηση της Υπουργού Παιδείας με το Δ.Σ. της ΟΛΜΕ, συνάντηση που είχε συμφωνηθεί με πρώτο θέμα στην ατζέντα τα ζητήματα της τεχνικής – επαγγελματικής εκπαίδευσης [3], η ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας κάνοντας «διάλογο» ουσιαστικά μόνο με τον εαυτό της, ανακοίνωσε με συνέντευξη τύπου τις αποφάσεις της για τα ΕΠΑΛ και τις ΕΠΑΣ (τομείς και ειδικότητες ΕΠΑΛ και ΕΠΑΣ, ωρολόγιο πρόγραμμα όλων των τάξεων των ΕΠΑΛ, διαδικασίες πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση των αποφοίτων ΕΠΑΛ).

Πέρα, όμως, από τον εμφανή αυταρχισμό της διαδικασίας, η ουσία των αποφάσεων που ανακοίνωσε η ηγεσία του ΥΠΕΠΘ στις 05/02/2007 για την Τ.Ε.Ε. είναι πως επιμένει να προωθεί τη στροφή του μαθητικού δυναμικού στην πρόωρη κατάρτιση. Αυτός ο στόχος εξυπηρετείται:

α) αφενός μέσα, κυρίως, από ένα τετραπλό, ουσιαστικά, δίκτυο επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης μετά το γυμνάσιο (ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ, ΕΠΑΣ άλλων Υπουργείων όπως οι σχολές μαθητείας του ΟΑΕΔ και Μεταγυμνασιακά ΙΕΚ) κ.λπ. και

β) αφετέρου μέσα από τον εξοβελισμό από τα ΕΠΑΛ της πλειονότητας των ειδικοτήτων που μέχρι σήμερα υπήρχαν στα ΤΕΕ και τη μεταφορά τους σε σχολές κατάρτισης, τις ΕΠΑΣ. Στα ΕΠΑΛ θα λειτουργήσουν 11 τομείς και 18 ειδικότητες (από τις οποίες οι δύο είναι πλοiάρχων και μηχανικών εμπορικού ναυτικού), ενώ στις Επαγγελματικές Σχολές 33 ειδικότητες.

Οι εμπνευστές των επιχειρούμενων αλλαγών στην Τ.Ε.Ε., δέκα χρόνια μετά την αντιδραστική τομή που επέφεραν στη λυκειακή βαθμίδα οι ν. 2525/97 και ν. 2640/98, ακολουθούν τα χνάρια των προκατόχων τους, θέλοντας απλώς να θεμελιώσουν τη διάκριση μεταξύ συστήματος ειδικεύσης και κατάρτισης [4]. Έχουν, λοιπόν, πλήρη συνείδηση του συντηρητικού χαρακτήρα των αλλαγών που προτείνουν. Αυτές οι αλλαγές, άλλωστε, συνάδουν με τη γενικότερη πολιτική της Ν.Δ., που έχει κηρύξει τον πόλεμο στους εργαζομένους και τα δικαιώματά τους [5], την ίδια στιγμή που ανοίγει το δρόμο και εγγυάται την πρωτοφανή αύξηση των κερδών στα «δικά της παιδιά», στην Ιερή, δηλαδή, Συμμαχία των βιομηχάνων, των τραπεζιτών και των εφοπλιστών.

[3] Τα ζητήματα της Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, όπως και άλλα εκπαιδευτικά θέματα διατυπώνονταν αναλυτικά στο υπόμνημα που είχε υποβάλει το Δ.Σ. της ΟΛΜΕ στην ηγεσία του Υπ. Παιδείας ήδη από τις 09/01/2007 [βλ. ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ του Δ.Σ. της ΟΛΜΕ (05/02/2007)].

[4] Θεωρούν πως στο μόνο σημείο που απέτυχαν ο Γ. Αρσένης και η «εκσυγχρονιστική» κυβέρνηση ΠΑ.ΣΟ.Κ. ήταν στο να θεμελιώσουν τη διάκριση μεταξύ του συστήματος ειδικεύσης και κατάρτισης (βλ. δημόσια τοποθέτηση του υφυπουργού Παιδείας κ. Καλού από το θήμα της ημερίδας για την Τ.Ε.Ε. που οργάνωσε το Μάρτη του 2006 η Σιβιτανίδειος Σχολή).

συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ
συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ
συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ
συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ

[5] Βλ. σκληρή λιτότητα με αυξήσεις –«ψικουλα» (3,5%), που οδηγούν σε πραγματική μείωση των εισοδημάτων των εργαζομένων, καθώς εξανεμίζονται από την ακρίβεια και τον πληθωρισμό, φοροληστεία για τους μισθωτούς και συνταξιούχους– απαλλαγές και κίνητρα για το κεφάλαιο, ανεργία, απελευθέρωση ωραρίου και ελαστική διευθέτηση του χρόνου εργασίας με ουσιαστική κατάργηση των υπερωριών, χτύπημα του ιστορικού οχτώωρου, διάλυση των συλλογικών συμβάσεων, ενώ παράλληλα σχεδιάζονται ανατροπές στο ασφαλιστικό, κατάργηση της μόνιμης και σταθερής εργασίας στις Δ.Ε.Κ.Ο. και νέος γύρος ιδιωτικοποιήσεων τους με προϋπόθεση την αλλαγή των εργασιακών σχέσεων και των μισθών, αντιδραστική, τέλος, αναθεώρηση του Συντάγματος με απαγόρευση της δυνατότητας αναδρομικών διεκδικήσεων από το δημόσιο, ίδρυση ιδιωτικών ΑΕΙ και κατάργηση της μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων.[6] Τα ΙΕΚ εντάσσονται στη μετά-υποχρεωτική δευτεροβάθμια εκπαίδευση και χαρακτηρίζονται αδιαβάθμητα διότι δέχονται τόσο αποφοίτους Γυμνασίου όσο και Λυκείου, ανάλογα με τις ειδικότητες. Η διάρκεια της κατάρτισης είναι έως τέσσερα εξάμηνα για τους κατόχους Απολυτηρίου Λυκείου και δύο εξάμηνα για τους κατόχους Απολυτηρίου Γυμνασίου. Τα δημόσια ΙΕΚ λειτουργούν συνήθως απόγευμα. Οι σπουδαστές που ολοκληρώνουν επιτυχώς την κατάρτισή τους στα δημόσια ή ιδιωτικά ΙΕΚ παίρνουν Βεβαίωση Επαγγελματικής Κατάρτισης. Η Βεβαίωση αυτή τους δίνει το δικαίωμα να συμμετέχουν στις εξετάσεις πιστοποίησης επαγγελματικής κατάρτισης για την απόκτηση του Διπλώματος Επαγγελματικής Κατάρτισης επιπέδου μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι εξετάσεις πιστοποίησης διενεργούνται σε εθνικό επίπεδο δύο φορές το χρόνο. Βλ. άρθρο της εκπαιδευτικού Δ.Ε. Γιούλης Παπαλεωνίδα, μέλους της Αγνωστικής Παρέμβασης της ΣΤ' ΕΛΜΕ Αθήνας, «Οι εκπαιδευτικές διέξοδοι των αποφοίτων της επαγγελματικής εκπαίδευσης», Αθήνα 09/02/07.

[7] Αυτό συνέβη έπειτα από έντονες διαμαρτυρίες της εκπαιδευτικής κοινότητας και αλληλέλληλα δημοσιεύματα του τύπου για την προκλητική παραχώρηση «εκλεκτής πελατείας» σχετικά δημοφιλών ειδικοτήτων των Τ.Ε.Ε. από το ΥΠ.Ε.Π.Θ. με απευθείας ανάθεση στα ιδιωτικά ΙΕΚ,

Ειδικότητες ΕΠΑΛ και ΕΠΑΣ

Η βίαιη έξοδος μαθητών προς την κατάρτιση προωθείται με την κατάργηση στα ΕΠΑΛ της πλειονότητας των ειδικοτήτων που λειτουργούν σήμερα στα ΤΕΕ και την ένταξή τους αποκλειστικά μόνο στις ΕΠΑΣ ή και ορισμένων από αυτές μόνο στα ΙΕΚ [6]. Έτσι ουσιαστικά η επιλογή από τον απόφοιτο της Α΄ τάξης ανάμεσα στα ΕΠΑΛ ή τις ΕΠΑΣ είναι νοθευμένη, αφού ειδικότητες που πιθανόν επιθυμεί θα προσφέρονται μόνο στις ΕΠΑΣ. Με αυτό τον τρόπο επιχειρείται η βίαιη προώθηση μαθητών προς την κατάρτιση. Οι μαθητές μάλιστα που θα επιθυμούν τις ειδικότητες αυτές και θα ακολουθήσουν αναγκαστικά τη διαδρομή των ΕΠΑΣ, αποκλείονται από την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Πιο αναλυτικά, καταργούνται τρεις τομείς στη Β΄ τάξη των ΕΠΑΛ σε σχέση με τους λειτουργούντες στα σημερινά ΤΕΕ (συγκεκριμένα, δεν παρέχονται από τα ΕΠΑΛ οι τομείς Κλωστοϋφαντουργίας-Ένδυσης, Χημικών Εργαστηριακών Εφαρμογών και Αισθητικής-Κομμωτικής). Μειώνονται, επίσης, από 42 σε 18 οι ειδικότητες που θα προσφέρονται στους μαθητές της Γ΄ τάξης των ΕΠΑΛ σε σχέση με όσες παρέχονταν μέχρι σήμερα στο Β΄ κύκλο των ΤΕΕ.

Και μπορεί στα ΕΠΑΛ να προστέθηκαν η ειδικότητα των βοηθών Νοσηλευτών και αυτή των Γραφικών Τεχνών από τον τομέα Εφαρμοσμένων Τεχνών [7], όμως αφαιρέθηκε η ειδικότητα Βοηθών Φαρμακείου, που είχε ήδη ενταχθεί στα ΕΠΑΛ με Υπουργική Απόφαση.

« Οι εμπνευστές των επιχειρούμενων αλλαγών στην Τ.Ε.Ε., δέκα χρόνια μετά την αντιδραστική τομή που επέφεραν στη λυκειακή βαθμίδα οι ν. 2525/97 και ν. 2640/98, ακολουθούν τα χνάρια των προκατόχων τους, θέλοντας απλώς να θεμελιώσουν τη διάκριση μεταξύ συστήματος ειδίκευσης και κατάρτισης. »

Αυτό το γαϊτανάκι του ράβε-ξήλωνε δηλώνει και την προχειρότητα των σχεδιασμών του ΥΠΕΠΘ. Οι εξαγγελίες της κυβέρνησης για την Τ.Ε.Ε. δεν έχουν προκύψει από κανενός είδους επιστημονική μελέτη και αποτίμηση της υπάρχουσας δομής της εκπαίδευσης συνολικά, ιδιαίτερα της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης στην Ελλάδα, και κατά συνέπεια δεν απαντούν στα υπαρκτά ζητήματα που αφορούν στις αδυναμίες και τις προοπτικές της [8]. Είναι δε χαρακτηριστικό πως το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο στη σχετική εισήγησή του προς το ΥΠΕΠΘ πρότεινε 13 τομείς στη Β΄ τάξη ΕΠΑΛ και 23 ειδικότητες στη Γ΄ τάξη ΕΠΑΛ.

Στις ΕΠΑΣ εξαγγέλθηκε πως θα λειτουργήσουν 33 (!) ειδικότητες με εντελώς διαφορετικούς στόχους αλλά και εκπαιδευτικό περιεχόμενο και επίπεδο. Είναι φανερό ότι για αρκετές από αυτές τις ειδικότητες, που οδηγούνται στις ΕΠΑΣ, δεν ευσταθεί το επιχείρημα του ΥΠΕΠΘ όπως καταγράφεται στην εισηγητική έκθεση του ν. 3475/06 και σε δελτίο τύπου του ΥΠΕΠΘ, ότι «οι Επαγγελματικές σχολές (ΕΠΑΣ), απευθύνονται σε μαθητές οι οποίοι επιθυμούν να φοιτήσουν σε ειδικότητες που δεν απαιτούν ισχυρή θεωρητική υποστήριξη, αλλά επικεντρώνονται κυρίως στην πρακτική εξάσκηση, ώστε οι απόφοιτοί τους να εντάσσονται άμεσα στην αγορά εργασίας ως ειδικευμένοι τεχνίτες». Έτσι, συνωστίζονται ειδικότητες που απαιτούν ισχυρή θεωρητική υποστήριξη και έχουν αντιστοιχία με ειδικότητες και επαγγέλματα στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (όπως, π.χ., Οδοντοτεχνίτες, Φυσικοθεραπευτές, Αισθητικοί, Συντηρητές Έργων Τέχνης, Οινοποιίας κ.ά.) με ειδικότητες στενής κατάρτισης (π.χ. μαγειρικής, τυροκομίας, ξυλογλυπτικής κ.ά.), αλλά και με άλλες που αποτελούν ουσιαστικά εξειδικεύσεις ειδικοτήτων που παρέχονται στα ΕΠΑΛ (π.χ. η ειδικότητα εργαλειομηχανών CNC των ΕΠΑΣ αποτελεί εξειδίκευση της ειδικότητας της Γενικής Μηχανολογίας των ΕΠΑΛ).

Σύμφωνα, επίσης, με τις ίδιες εξαγγελίες, καταργούνται οριστικά ορισμένες ειδικότητες από το δημόσιο σχολείο, καθώς δεν προβλέπεται να λειτουργούν ούτε στα ΕΠΑΛ ούτε στις

ΕΠΑΣ (διατροφής-δαιτολογίας, κοινωνικών φροντιστών, ηλεκτρολόγων αυτοκινήτων, κτιριακών έργων), με σοβαρές αρνητικές συνέπειες για την τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση και ειδικότερα για το εργασιακό καθεστώς των εκπαιδευτικών αντίστοιχων ειδικοτήτων.

Αδιαπραγμάτευτη θέση των Παρεμβάσεων Δ.Ε. είναι ΚΑΜΙΑ ΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΑ ΜΗΝ ΧΑΘΕΙ ΣΤΗΝ Τ.Ε.Ε. Σε καμιά περίπτωση δεν θα δεχθούμε, με πρόσχημα την κατάργηση ειδικοτήτων, να μειωθούν οι θέσεις εργασίας

και συνάδελφοί μας να περιέλθουν σε κατάσταση εργασιακής αβεβαιότητας. Δεν ανεχόμαστε, επίσης, το διαρκή εμπαιγμό των αναπληρωτών και ωρομισθίων εκπαιδευτικών. Απαιτούμε τη ΜΟΝΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΩΝ ΚΑΙ ΩΡΟΜΙΣΘΙΩΝ. Σε κάθε περίπτωση να μην εξαιρεθούν από το 30μηνο οι κατηγορίες ΤΕ-ΔΕ.

Το συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι και μετά από αυτές τις ρυθμίσεις εξακολουθούν να παραμένουν τα κύρια χαρακτηριστικά των αντιεκπαιδευτικών επιλογών του νόμου 3475/06 (πολυδιάσπαση τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, παράδοση τμήματός τους –πτυχίο επίπεδο γ– στον ιδιωτικό τομέα και υποβάθμιση της).

Η κυβέρνηση, ανταποκρινόμενη στην ουσία των αποφάσεων της Μπολόνια και στις κατευθύνσεις της Λισαβόνας και της Πράγας, σχεδιάζει να κορηγήσει πτυχίο επιπέδου β στους απόφοιτους του ΕΠΑΛ και του ΕΠΑΣ και να τους παραπέμψει στη συνέχεια στα δημόσια ή ιδιωτικά Ι.Ε.Κ., για να αποκτήσουν πτυχίο επιπέδου γ. Η μόνη διαφορά που θα χαρακτηρίζει τη μαθητική «σταδιοδρομία» των αποφοίτων της δευτεροβάθμιας Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και σύμφωνα πάντα με τους κυβερνητικούς σχεδιασμούς αφορά στη διάρκεια των σπουδών τους στα Ι.Ε.Κ.

Άνθρακες, επομένως, ο θησαυρός της κορηγής πτυχίων επιπέδου γ από το δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα. Αυτά θα κορηγούνται από τα Ι.Ε.Κ. (δημόσια και ιδιωτικά) έναντι αδρής αμοιβής, οξύνοντας βέβαια τους κοινωνικούς φραγμούς στη μόρφωση και υποτάσσοντας ακόμη περισσότερο την εκπαιδευτική λειτουργία στη νεοφιλελεύθερη αναδιάρθρωση της οικονομίας, που απαιτεί τη δημιουργία του «ελαστικού εργαζόμενου», με γνώσεις και δεξιότητες που ανασυντίθενται σε βραχύ χρόνο. Με όχημα τη θεσμική αναβάθμιση του συστήματος Κατάρτισης των Ι.Ε.Κ. επιχειρείται δηλαδή να κατοχυρωθεί μια διαδικασία «πιστοποίησης επαγγελματικών ικανοτήτων», ουσιαστικά ελεγχόμενη από τους βιομηχάνους, που θα κάνει «σκόνη και θρύψαλα» όποια αξία έχουν τα πτυχία και τα διπλώματα του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος, αποσυνδέοντας παραπέρα τους τίτλους σπουδών από το όποιο δικαίωμα στην εργασία στην κατεύθυνση της «διά βίου μάθησης».

Είναι βέβαιο πως οι προτεινόμενες αλλαγές θα σπρώξουν μαθητική πελατεία στα Ι.Ε.Κ. της φτηνής κατάρτισης και επανακατάρτισης. Ακόμη περισσότερο βέβαιο είναι πως οι Σχολάρχες θα γεμίσουν τα ταμεία τους από τη σχεδιαζόμενη κορηγήση του δικαιώματος πρόσβασης των αποφοίτων των Ι.Ε.Κ. στα Α.Ε.Ι. μέσω ενός συστήματος πιστωτικών μονάδων, το οποίο αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί έως το τέλος του 2007 [9]. Ο σχεδιασμός βέβαια αποδιάρθρωνει ακόμη περισσότερο τη δημόσια εκπαίδευση, στοχεύει στην εδραίωση του φτηνού ευέλικτου σχολείου της αγοράς για την παραγωγή των αυριανών απασχολησιμων εργαζομένων. Οι γνώσεις και οι δεξιότητές τους πρέπει να ανασυντίθενται σε βραχύ χρόνο. Η προβολή της «δια βίου εκπαίδευσης» ως υποχρέωση του ίδιου του εργαζόμενου, σχετίζεται άμεσα με τις παραπάνω απαιτήσεις [10]. Σε ένα τέτοιο πλαίσιο, η καταρτισιμότητα (trainability) εμφανίζεται ως «...η κύρια στρατηγική ρύθμισης και νομιμοποίησης, προκειμένου η αβεβαιότητα, το ρίσκο και η ανασφάλεια να απαρτίσουν στοιχεία μιας μορφής κοινωνικοποίησης που χαρακτηρίζεται από την ανάγκη για «διά βίου μάθηση».

Σε αντίθεση μ' αυτές τις κοινωνικές ανάγκες, που προϋποθέτουν βέβαια αλλαγές

γεγονός που συνέτελεσε στην τροποποίηση της σχετικής Υπουργικής Απόφασης του περασμένου Αυγούστου.

[8] Π.χ. ελλιπής χρηματοδότηση, μαθητική διαρροή στην υποχρεωτική βαθμίδα, νοσηριακός χαρακτήρας του σχολείου και αποχωρισμός της γνώσης από την τεχνολογική της διάσταση και τον πρακτικό – εφαρμοσμένο της χαρακτήρα, ογκούμενος λειτουργικός αναφραβητισμός, κοινωνικοί φραγμοί, έλλειψη μελέτης της παραγωγικής διαδικασίας και των αναγκών της, ιδιωτικοποίηση του συστήματος στενής κατάρτισης και αποσύνδεση των πτυχιών από οποιοδήποτε εργασιακό δικαίωμα των κατόχων τους στην αγορά εργασίας.

[9] Το σύστημα των πιστωτικών μονάδων θα είναι κοινό για όλα τα Ινστιτούτα και θα προκύψει από τη σύσταση κοινών προγραμμάτων σπουδών. Η απόκτηση συγκεκριμένων πιστωτικών μονάδων σε κάθε αντικείμενο της ειδικότητας θα αποτελεί τον πρώτο όρο ώστε ο πτυχιούχος να κατοχυρώνει δικαίωμα να προχωρήσει στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Κατόπιν, βέβαια, προκρίνεται να υπάρχει ένα είδος εξετάσεων, το οποίο θα προσομοιάζει με τις υπάρχουσες κατατακτήριες εξετάσεις εντός των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τις οποίες δίνουν όποιοι απόφοιτοι Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι. επιθυμούν να εισαχθούν σε κάποια άλλη –διαφορετική– σχολή πανεπιστημίου. Έτσι, η επιτυχία στις εξετάσεις θα κατατάσσει τους πτυχιούχους ΙΕΚ σε κάποιο εξάμηνο του πανεπιστημίου ή του Τ.Ε.Ι.!

[10] Όπως αναφέρεται στη «Λευκή Βίβλο» που υιοθέτησαν οι δώδεκα χώρες - μέλη της Ε.Ε: «Στο επίκεντρο όλων των πρωτοβουλιών θα πρέπει να βρίσκεται λοιπόν υποχρεωτικά η ιδέα της ανάπτυξης, της γενίκευσης και της συστηματοποίησης της διαρκούς εκπαίδευσης και της συνεχούς επαγγελματικής κατάρτισης» (βλ. Λευκή Βίβλος, 1994, σελ.116). Γι' αυτό και: «Η εφαρμογή περισσότερο ευέλικτων και ανοικτών συστημάτων κατάρτισης και η ανάπτυξη των ικανοτήτων προσαρμογής των ατόμων θα είναι όντως όλο και πιο απαραίτητες συγχρόνως στις επιχειρήσεις, καθώς και στα ίδια τα άτομα, μια σημαντική αναλογία των οποίων κινδυνεύει να αλλάξει τέσσερις ή πέντε φορές επαγγελματική δραστηριότητα στη διάρκεια της επαγγελματικής τους ζωής» (βλ. Λευκή Βίβλος, 1994, Κεφ. 7 παρ. 4).

συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ
συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ
συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ
συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ

[11] Ο αποφορντισμός στόχευσε στην παραγωγική αποκέντρωση και η εξειδίκευση των επιχειρήσεων στην κύρια παραγωγική τους δραστηριότητα. Οδήγησε στην ανάπτυξη θυγατρικών επιχειρήσεων και δικτύων υπεργολάβων και προμηθευτών γύρω από τις μεγάλες επιχειρήσεις και άλλαξε τη μορφή οργάνωσης της παραγωγής. Η παραγωγική αποκέντρωση και η εξειδίκευση αντέστρεψαν την τάση συγκεντροποίησης και κάθετης ολοκλήρωσης της φορντιστικής περιόδου και πύκνωσαν τις διεπιχειρησιακές σχέσεις. Στην πραγματικότητα, η θυγατροποίηση και η υπεργολαβία ήταν οι δύο στρατηγικές που επέλεξε το μεγάλο κεφάλαιο ήδη από τα τέλη της δεκαετίας του '60 και τις αρχές της δεκαετίας του '70 για να αντιμετωπίσει την εργατική μαχητικότητα στους χώρους δουλειάς. Οι στρατηγικές αυτές είχαν σα στόχο τη διάσπαση των μεγάλων συγκεντρώσεων βιομηχανικών εργατών. Μετά το ξέσπασμα της κρίσης, τα καινούργια πρότυπα παραγωγής (παραγωγή ειδικών προϊόντων σε μικρές ποσότητες), οι απαιτήσεις της αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών και οι νέες μορφές ανταγωνισμού (διαφοροποίηση των προϊόντων) σταθεροποίησαν την τάση για αποσυγκεντροποίηση και αποκαθετοποίηση. (Βλ. και Σεφερτζή Ε, «Ευελξία και στρατηγικές οργάνωσης της παραγωγής», στο: Κοινωνία, τεχνολογία και αναδιάρθρωση της παραγωγής», Παπαζήσης, Αθήνα 1993, σ. 215-232). Τελικά ο αποφορντισμός στην παραγωγική διαδικασία και η απορρύθμιση στους θεσμούς σημαίνουν όλο και περισσότερο χειροτέρευση των αντικειμενικών προϋποθέσεων για τη συλλογική αντιμετώπιση του κεφαλαίου από τον κόσμο της εργασίας.

[12] Vergopoulos, K. (1989), «Ajustement, Instabilité, Déséquilibre: Le Retour de l' Economie National?», Interventions Economiques 2223, Βεργόπουλος, Κ. (1990), «Η Επιστροφή των Βαρβάρων», Συντέλεια τ. 1.

[13] Όπως προκύπτει από την έρευνα της Στατιστικής Υπηρεσίας, οκτώ στους δέκα φτωχούς Έλληνες -ποσοστό 83,7%- έχουν τελειώσει το πολύ έως και το γυμνάσιο, ενώ 5 στους 10 Έλληνες -ποσοστό 54,2%- που δεν έχουν πάει καθόλου στο σχολείο απειλούνται από τη φτώχεια. Σε αντιδιαστολή, το ποσοστό των μη φτωχών που έχουν τελειώσει έως και το γυμνάσιο ανέρχεται στο 47,3%, ενώ το ποσοστό των ατόμων που απειλούνται

στην ίδια τη δομή των παραγωγικών σχέσεων, οι ΕΠΑ.Σ. επαναφέρουν την αντίληψη του κακοπληρωμένου, ημιμαθούς, ανασφάλιστου κατά βάση και ανασφαλούς εργαζόμενου χωρίς δικαιώματα, που θα αδυνατεί να παρακολουθήσει τις τεχνολογικές εξελίξεις στο ίδιο του το επάγγελμα και θα βρίσκεται στη διαρκή ανάγκη να επανακαταρτίζεται, αλλάζοντας στη διάρκεια του εργασιακού του βίου 5 ή 6 φορές δουλειά. Αυτό και μόνο το γεγονός αποκαλύπτει πως το κεφάλαιο και οι πολιτικοί του εκφραστές σ' αυτήν τη συγκυρία, επιλέγουν όχι την υψηλή γενική μόρφωση και τεχνική ειδίκευση του συνόλου των αυριανών εργαζομένων για την αύξηση της παραγωγικότητας, μα την ουσιαστική απειδίκευση της πλειοψηφίας τους, ώστε να υπάρχει μια δεξαμενή για τα κακοπληρωμένα επαγγέλματα, με στόχο ν' απορροφηθούν οι διακυμάνσεις των αγορών.

Οι νέες εξαγγελίες, επομένως, της κυβέρνησης για την Τ.Ε.Ε. κινούνται στη βάση των κατευθύνσεων της Ε.Ε. και του Ο.Ο.Σ.Α., των επιθυμιών του Σ.Ε.Β., των τραπεζιτών και γενικότερα του μεγάλου κεφαλαίου, που επιλέγουν τον λεγόμενο αποφορντισμό ως κυρίαρχη μορφή των νέων παραγωγικών συστημάτων [11], γιατί στοχεύουν μάλλον στην προσαρμογή στην κρίση μέσω της ευελξίας, στην κατ' απόλυτη μορφή μείωση του κόστους παραγωγής και αύξηση των κερδών, χωρίς ιδιαίτερη μέριμνα για την αύξηση της παραγωγικότητας [12].

« Αδιαπραγμάτευτη θέση των Παρεμβάσεων είναι καμία θέση εργασίας να μη χαθεί στην Τ.Ε.Ε. Σε καμία περίπτωση δε θα δεχθούμε, με πρόσχημα την κατάργηση ειδικοτήτων, να μειωθούν οι θέσεις εργασίας και συνάδελφοί μας να περιέλθουν σε κατάσταση εργασιακής αβεβαιότητας. »

Αυτές οι προτάσεις σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να θεμελιωθούν στο «δικαίωμα» των μαθητών που «υστερούν» να μάθουν τουλάχιστον μία τέχνη, όπως ισχυρίζονται μερικοί νεόκοποι υποστηρικτές της τριχοτόμησης της λυκειακής βαθμίδας. Εάν, βέβαια, κανείς δεχτεί ότι ο μαθητής που «υστερεί» δεν είναι άξιος, δεν είναι προκομμένος, δε διαβάζει κ.τ.λ., αν με λίγα λόγια αποδεχτεί ότι είναι ατομικές οι ευθύνες για την επίδοσή του, μοιραία θα καταλήξει στην ανάγκη ίδρυσης σχολών για αυτούς τους μαθητές. Όλες οι έρευνες που έγιναν κυρίως στο εξωτερικό, ωστόσο, τονίζουν πως οι λόγοι που «υστερούν» τόσο μαθητές είναι καθαρά κοινωνικοί, ενώ το σίγουρο αποτέλεσμα της μαθητικής τους υστέρησης δεν είναι τα «πολλά λεφτά» που υποτίθεται πως κερδίζουν όσοι ασκούν τα «περιφρονημένα» τεχνικά επαγγέλματα, μα η φτώχεια, όπως αποκαλύπτει και η πρόσφατη έρευνα της Στατιστικής Υπηρεσίας, που αποδεικνύει πως όσο περισσότερο μορφώνονται τα μέλη μιας οικογένειας, τόσο μειώνονται οι πιθανότητες το νοικοκυριό αυτό να απειληθεί από τη φτώχεια [13].

Επίσης, παρά τις επανειλημμένες διαβεβαιώσεις του Υπουργείου Παιδείας ότι κανένα σχολείο δεν θα καταργηθεί, δεν αναφέρεται τίποτε για την τύχη των 61 Τ.Ε.Ε. που βρίσκονται «υπό κατάργηση» από το περασμένο καλοκαίρι με Υπουργική Απόφαση [14].

Η πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Με το νέο νόμο για την ΤΕΕ (ν. 3475/06) περιοριζόταν δραματικά ακόμα και αυτή η μέχρι σήμερα, κουτσουρεμένη πρόσβαση των αποφοίτων της ΤΕΕ στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αφού αφενός οι απόφοιτοι των Επαγγελματικών Σχολών (ΕΠΑ.Σ.) αποκλείονταν τελείως από την πρόσβαση σε ΑΕΙ και ΑΤΕΙ και αφετέρου για τους απόφοιτους του ΕΠΑ.Λ. η πρόσβαση σε Α.Ε.Ι. – Α.Τ.Ε.Ι γινόταν εξαιρετικά δύσκολη και μάλλον θεωρητικά μόνον δυνατή. Με αυτό το νόμο (ν. 3475) καταργήθηκαν για πρώτη φορά και τα ειδικά ποσοστά που προβλέπονταν σε όλες τις μέχρι τότε νομοθετικές ρυθμίσεις για την πρόσβαση των αποφοίτων της ΤΕΕ στην τεχνολογική τριτοβάθμια εκπαίδευση (ΑΤΕΙ).

Με τις πρόσφατες εξαγγελίες του ΥΠΕΠΘ η πρόβλεψη ποσοστού για την πρόσβαση των

αποφοίτων των ΕΠΑΛ στα ΑΤΕΙ μέσα από ένα δεύτερο δρόμο πανελλαδικών εξετάσεων μεταξύ των αποφοίτων των ΕΠΑΛ μπορεί να θεσμοθετείται, μοιάζει όμως με πρόσκληση σε «ανεπιθύμητους επισκέπτες», αφού δεν αίρονται, και στο νέο σύστημα, οι εκπαιδευτικές ανισότητες και οι κοινωνικοί-ταξικοί φραγμοί του σημερινού συστήματος πρόσβασης (περιορισμένες θέσεις και μόνο στα ΑΤΕΙ για τους απόφοιτους της ΤΕΕ, πρόσβαση μόνο σε αντίστοιχες ειδικότητες, βαθμολογική βάση κ.λπ.), με αποτέλεσμα να αποκλείονται και στο μέλλον χιλιάδες απόφοιτοι των ΕΠΑΛ από τα ΑΤΕΙ, παρά το γεγονός ότι ενδέχεται να επιτυγχάνουν βαθμολογία ακόμη και αρκετά πάνω από τη βαθμολογική βάση.

Μια μικρή γεύση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων και των κοινωνικών ταξικών φραγμών του συστήματος εισαγωγής των αποφοίτων της Τ.Ε.Ε. στα ΑΤΕΙ που στην ουσία τους και με τον νόμο 3475/06 παραμένουν αναλλοίωτες, μπορεί να πάρει κανείς μελετώντας τα αποτελέσματα των εξετάσεων του 2004. Συνέπεια του συστήματος εισαγωγής ήταν ότι μικρός αριθμός αποφοίτων κατάφερε τελικά να συνεχίσει τις σπουδές του στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Σε ορισμένες μάλιστα περιπτώσεις, αρκετές θέσεις των ΤΕΙ που προορίζονταν για αποφοίτους των ΤΕΕ δεν καλύπτονταν τελικά από αυτούς.

Το γεγονός αυτό οφείλεται καταρχήν στις σχετικά χαμηλές επιδόσεις των υποψηφίων, με αποτέλεσμα στις εξετάσεις του 2004 για παράδειγμα από το σύνολο των εξετασθέντων στα Νέα Ελληνικά και τα Μαθηματικά, μόνο το 30% και 37% αντίστοιχα να γράφει πάνω από τη βάση. Από δε τους εξετασθέντες του τομέα Πληροφορικής – Δικτύων Η/Υ στο μάθημα ειδικότητας μόνο το 26% βαθμολογήθηκε πάνω από τη βάση.

✓ Η βαθμολογική βάση των 1.000 μορίων αποδείχτηκε ένα επιπλέον εμπόδιο, που έθεσε αυτομάτως εκτός διαδικασίας επιλογής όσους δεν την έχουν εξασφαλίσει, ακόμα και αν υπήρχαν κενές θέσεις γι' αυτή την κατηγορία υποψηφίων,

✓ Ένα ακόμα εμπόδιο ήταν ότι δεν υπήρχε η δυνατότητα πολλών επιλογών. Η πρόσβαση στα ΤΕΙ περιορίζεται πρακτικά σε έναν τομέα –μία ομάδα σχολών αντίστοιχη με τον τομέα που έχει παρακολουθήσει ο υποψήφιος στο ΤΕΕ– και σε ορισμένες περιπτώσεις σε ορισμένες μόνο σχολές ενός τομέα,

✓ Οι θέσεις των ΤΕΙ που προορίζονται για τους υποψήφιους από τα ΤΕΕ είναι περιορισμένες (15% των θέσεων, έναντι του 25% που ίσχυε πριν τη μεταρρύθμιση του 1997).

Συνέπεια του περιορισμένου αριθμού θέσεων ήταν οι πολύ υψηλές βάσεις σε πολλές σχολές, ορισμένες σχολές ή και ολόκληροι τομείς είχαν βαθμολογική βάση πολύ πάνω του 10, με αποτέλεσμα υποψήφιοι να μένουν έξω από τα ΤΕΙ παρότι είχαν επιτύχει τη βάση.

Αν μαζί με όσα προαναφέρθηκαν συνεκτιμηθεί και το στοιχείο της οικονομικής δυσπρα-

από φτώχεια και έχουν τελειώσει κάποιο Α.Ε.Ι. φτάνει μόλις στο 4,2%. Παράλληλα, το ποσοστό των φτωχών που έχει εκπαίδευση υψηλότερη της υποχρεωτικής, δηλαδή λύκειο έως και διδακτορικό, ανέρχεται στο 16,3%, ενώ το ποσοστό των μη φτωχών με ανάλογη εκπαίδευση διαμορφώνεται στο 52,7%. Στο φτωχό τμήμα του πληθυσμού παρατηρείται μεγαλύτερη εκπαιδευτική στασιμότητα σε σύγκριση με τους μη φτωχούς. Αυτό σημαίνει ότι στα φτωχά νοικοκυριά το εκπαιδευτικό επίπεδο των παιδιών είναι ίδιο με των γονέων, σε μεγαλύτερα ποσοστά από ότι συμβαίνει στα μη φτωχά νοικοκυριά. Συγκεκριμένα, στο φτωχό πληθυσμό παρατηρείται εκπαιδευτική στασιμότητα, σε ποσοστό 31,5% ως προς το επίπεδο εκπαίδευσης του πατέρα και 26% ως προς το επίπεδο εκπαίδευσης της μητέρας. Στο μη φτωχό πληθυσμό, τα αντίστοιχα ποσοστά ανέρχονται στο 22,4% και στο 16,6%, αντιστοίχως. Στα νοικοκυριά που απειλούνται από τη φτώχεια, σε ποσοστό 68,5% η εκπαίδευση των παιδιών διαφέρει από αυτή του πατέρα και σε ποσοστό 74% διαφέρει από αυτή της μητέρας. Τα αντίστοιχα ποσοστά για μέλη των νοικοκυριών που δεν απειλούνται από τη φτώχεια εκτιμώνται στο 77,6% και στο 83,4%, αντιστοίχως. Μάλιστα, στα νοικοκυριά που απειλούνται από τη φτώχεια, το 62,6% των παιδιών φτάνουν σε υψηλότερο εκπαιδευτικό επίπεδο σε σχέση με τον πατέρα τους και το 71,2% σε υψηλότερο εκπαιδευτικό επίπεδο σε σύγκριση με εκείνο της μητέρας τους.

Αντίθετα, το 6,2% παρουσιάζει χαμηλότερο επίπεδο σε σχέση με αυτό του πατέρα τους και το 2,8% χαμηλότερο σε σύγκριση με της μητέρας. Τα αντίστοιχα ποσοστά για τα νοικοκυριά που δεν απειλούνται από τη φτώχεια ανέρχονται στο 72,3% και στο 5% όσον αφορά τη σύγκριση με το εκπαιδευτικό επίπεδο του πατέρα και στο 80,6% και 2,7% όσον αφορά τη σύγκριση με το εκπαιδευτικό επίπεδο της μητέρας. Τα στοιχεία προέρχονται από τη δειγματοληπτική Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών της περιόδου Φεβρουαρίου 2004 - Ιανουαρίου 2005. Η έρευνα διενεργήθηκε σε τελικό δείγμα 6.555 ιδιωτικών νοικοκυριών και σε 17.386 μέλη αυτών σε ολόκληρη τη χώρα (βλ. εφημερίδα Ημερησία, 21/03/2006).

συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ
συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ
συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ
συνέδρια
ΟΛΜΕ
ΔΟΕ

[14] Βλ. απόφαση του Δ.Σ. της ΟΛΜΕ σχετικά με τις εξαγγελίες του ΥΠΕΠΘ για τα ΕΠΑΛ και τις ΕΠΑΣ: «Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΕΠΙΜΕΝΕΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΠΟΛΥΔΙΑΣΠΑΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ ΤΗΣ ΤΕΕ» (09/02/2007).

[15] Βλ. άρθρο της εκπαιδευτικού Δ.Ε. Γιούλης Παπαλεωνίδα, μέλους της Αγωνιστικής Παρέμβασης της ΣΤ' ΕΛΜΕ Αθήνας, «Οι εκπαιδευτικές διέξοδοι των αποφοίτων της επαγγελματικής εκπαίδευσης», Αθήνα 09/02/07.

[16] Βλ. εφημ. Ημερησία: «Εισιτήριο για ΑΕΙ και ΤΕΙ από Επαγγελματικά Λύκεια» (06/02/2007).

γίας, το οποίο χαρακτηρίζει την πλειονότητα των οικογενειών των μαθητών της επαγγελματικής εκπαίδευσης και υποχρεώνει μεγάλη μερίδα από αυτούς να εργάζεται παράλληλα με τη φοίτηση στο σχολείο, καταλήγουμε στη διαπίστωση ότι πολύ μικρός τελικά αριθμός υποψηφίων, ακόμα και αν επιτύχει στις εξετάσεις, είναι πιθανό να αποφασίσει να μη φοιτήσει στη σχολή που πέτυχε, αν αυτή βρίσκεται εκτός του τόπου μόνιμης κατοικίας του.

Όλα τα παραπάνω δεδομένα δρουν αποτρεπτικά ακόμα και στη συμμετοχή στις πανελλαδικές εξετάσεις για εισαγωγή στα ΤΕΙ. Συγκεκριμένα, κατά τις εξετάσεις του έτους 2004 από τους 44.534 μαθητές του Β' κύκλου σπουδών των ΤΕΕ, πήραν μέρος στις εξετάσεις οι 26.790, αριθμός που αντιστοιχεί σε ποσοστό 60% των μαθητών. Μεγάλος, δηλαδή, αριθμός μαθητών θεωρεί άνευ νοήματος αυτή την προσπάθεια, εκτιμώντας ίσως ότι δεν είναι

Δεν ανεχόμαστε το διαρκή εμπαιχμό των αναπληρωτών και ωρομισθίων εκπαιδευτικών. Απαιτούμε τη μονιμοποίηση των αναπληρωτών και ωρομισθίων. Σε κάθε περίπτωση, να μην εξαιρεθούν από το 30μηνο οι κατηγορίες ΤΕ-ΔΕ. |

καθόλου πιθανή η επιτυχία του, αφενός λόγω της ελλιπούς προετοιμασίας του και αφετέρου λόγω των πολλών και ποικίλων περιοριστικών παραγόντων που προαναφέρθηκαν.

Το ίδιο έτος, από τους 26.790 μαθητές που πήραν μέρος στις εξετάσεις πέτυχαν οι 5.383, δηλαδή το 20% των υποψηφίων. Το ποσοστό μειώνεται σε 12% αν υπολογιστεί επί του συνόλου των μαθητών του Β' κύκλου, δηλαδή των 44.534 μαθητών. Στις εξετάσεις των μαθητών από τα Ενιαία Λύκεια, το ίδιο έτος, το ποσοστό των υποψηφίων που εισήχθησαν σε κάποια σχολή ήταν 75% [15].

Να σημειώσουμε, επίσης, πως το ΥΠΕΠΘ δεν δεσμεύτηκε πως το ειδικό αυτό ποσοστό θα είναι αναλογικό του μαθητικού δυναμικού. Υπενθυμίζουμε πως μέχρι τώρα το ΥΠΕΠΘ απέρριπτε κάθε σχετική πρόταση (βλ. σχετική πρόταση της ΟΛΜΕ). Τώρα, κάτω από το βάρος της πραγματικότητας, αναγκάζεται να τροποποιήσει στο σημείο αυτό τον πρόσφατο νόμο.

Η μεγάλη, ωστόσο, διαρροή μαθητών από τα Επαγγελματικά Λύκεια (φέτος την πρώτη τάξη των ΕΠΑΛ επέλεξαν 23.500 μαθητές, μειωμένοι κατά 8.500 σε σχέση με την περυσινή Α ΤΕΕ [16]), αποτελεί μία ακόμη απόδειξη σε ποιο βαθμό οι μαθητές και οι γονείς τους πείθονται από τις υποσχέσεις της ηγεσίας του ΥΠ.Ε.Π.Θ. και της κυβέρνησης πως μπορούν μέσω των ΕΠΑΛ να κατοχυρώσουν το δικαίωμα πρόσβασης σε ΑΕΙ-ΤΕΙ.

Η διαφημιζόμενη, επομένως, ισοτιμία του Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑΛ) με το Γενικό Λύκειο παραμένει στα χαρτιά χωρίς πρακτικό αντίκρισμα. Προϋπόθεση για μια τέτοια ισοτιμία είναι η θεσμοθέτηση 12χρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης που θα παρέχει στέρεα και ολοκληρωμένη γνώση και θα χωράει όλα τα παιδιά. Πρόκειται για θεμελιώδες αίτημα που διεκδικεί η εκπαιδευτική κοινότητα, αλλά η κυβέρνηση το παραπέμπει στις καλές ενδές.

Η συνεχιζόμενη, άλλωστε, οικονομική ασφυξία της δημόσιας εκπαίδευσης, καθώς το ποσοστό των δαπανών που προβλέπει ο προϋπολογισμός για την παιδεία επί του Α.Ε.Π. συρρικνώνεται ακόμη περισσότερο (3,58% του ΑΕΠ το 2005, 3,52% το 2006, ακόμη χαμηλότερο για το 2007). Η χρηματοδότηση του δημόσιου σχολείου στην Ελλάδα βρίσκεται στο χαμηλότερο επίπεδο ανάμεσα σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Είναι όμως αυτονόητο ότι η ανάπτυξη της παιδείας και ιδιαίτερα της τεχνικής - επαγγελματικής προϋποθέτει γενναία χρηματοδότηση, μιας και εκ των πραγμάτων είναι ακριβότερη από τη «διδασκαλία στον μαυροπίνακα». Απαιτεί σύγχρονες κτιριακές υποδομές και πλήρως εξοπλισμένα εργαστήρια σύμφωνα με τις διεθνείς προδιαγραφές, λιγότερους μαθητές στο τμήμα και συνεχή ανανέωση του αναλώσιμου εξοπλισμού που χρησιμοποιείται για την πρακτική άσκηση των μαθητών. Απαιτείται αλλαγή εκπαιδευτικής πολιτικής σε όφελος του δημόσιου σχολείου και ουσιαστική αύξηση των δημόσιων δαπανών τουλάχιστον στο 5% επί του ΑΕΠ. Ιδιαίτερα για την τεχνική-επαγγελματική εκπαίδευση η βελτίωση και η αναβάθμισή της χωρίς αύξηση δαπανών είναι ουτοπία ή, ορθότερα, κοροϊδία. ΕΡΕΥΝΑ

Η Σύνοδος των Υπουργών Παιδείας στο Λονδίνο

Ολοκληρώθηκε στο Λονδίνο η 5η Σύνοδος των Υπουργών Παιδείας (16-18 Μαΐου 07) των χωρών που συμμετέχουν στη διαδικασία της Μπολόνια. Η Σύνοδος των Υπουργών εφαρμόζει την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρά το ότι η παιδεία παραμένει τομέας άσκησης εθνικής πολιτικής. Στο ανακοινωθέν που εκδόθηκε συνολογείται η απόφαση των μελών να προωθήσουν τους στόχους για την ισοπεδωτική ενοποίηση των συστημάτων ανώτατης εκπαίδευσης και την ενσωμάτωση σε αυτά όλων των μορφών άτυπης κατάρτισης και μάθησης, αλλά και εμπειρίας, με εργαλείο το σύστημα των πιστωτικών μονάδων και το ευρωπαϊκό δίκτυο διασφάλισης της ποιότητας μέσω της πιστοποίησης. Μάλιστα, έχει ήδη ξεκινήσει η λειτουργία ευρωπαϊκού μητρώου εταιριών, από το οποίο θα αγοράζεται η εξωτερική αξιολόγηση – πιστοποίηση των πανεπιστημίων.

Η κυβέρνηση προωθεί αλαζονικά την αντιμεταρρύθμιση

Η κυβέρνηση συνεχίζει την αντικειμενική πολιτική της για να επιβάλει στην ανώτατη εκπαίδευση σαν μεταρρύθμιση την υποβάθμιση των πανεπιστημιακών σπουδών, την εμπορευματοποίηση της γνώσης και την ιδιωτικοποίηση του δημόσιου πανεπιστημίου, σύμφωνα με τη διαδικασία της Μπολόνια και τον Ευρωπαϊκό Χώρο της Ανώτατης Εκπαίδευσης. Η πολιτική που θέλει αντί του πανεπιστημίου ένα αυταρχικό εκπαιδευτήριο, χωρίς ερευνητική δραστηριότητα, που θα λειτουργεί σαν ιδιωτική επιχείρηση, επιβεβαιώνεται στο νομοσχέδιο για την έρευνα, με το οποίο η έρευνα παύει να είναι βασική δραστηριότητα του πανεπιστημίου.

Η 5η Σύνοδος των Υπουργών Παιδείας της Ε.Ε. και άλλων χωρών της «Διαδικασίας Μπολόνια» στο Λονδίνο, συμπίπτει με το νέο κύμα των αντιδραστικών νομοθετικών παρεμβάσεων που εξαπολύει η κυ-

το κίνημα
στα πανεπι-
στήμια
το κίνημα
στα πανεπι-
στήμια
το κίνημα
στα πανεπι-
στήμια
το κίνημα
στα πανεπι-
στήμια

ΠΟΣΔΕΠ

Διεκδικούμε δημόσιο, δωρεάν και δημοκρατικό πανεπιστήμιο

προς όφελος των πραγματικών αναγκών της κοινωνίας, ενάντια στη Σύνοδο των Υπουργών Παιδείας ("Διαδικασία Μπολόνια"), που προωθεί την ισοπέδωση, την υποβάθμιση και εμπορευματοποίηση της ανώτατης εκπαίδευσης και της έρευνας, προς όφελος των επιχειρήσεων

Η υποβάθμιση της ανώτατης εκπαίδευσης σε σύντομη κατάρτιση και η "μεταρρύθμιση" των προγραμμάτων σπουδών σύμφωνα με τις υποδείξεις των επιχειρήσεων, ώστε τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα να προσφέρουν εξατομικευμένες επιλογές στους φοιτητές, με την ακύρωση των πτυχίων και των συλλογικών επαγγελματικών δικαιωμάτων που αντιστοιχούν σε αυτά, είναι οι κοινές κατευθύνσεις που προωθούνται στο πλαίσιο των στόχων της Λισσαβόνας και για την

επιβολή των οποίων θα χρησιμοποιηθούν οι σημαντικοί πόροι του Δ' ΚΠΣ. Και όλα αυτά στο όνομα της κινητικότητας, της ευελιξίας και της βελτίωσης της απασχλησιμότητας των αποφοίτων! Είναι τα χαρακτηριστικά του Ευρωπαϊκού Χώρου της Ανώτατης Εκπαίδευσης. Παρά την υπερβολική αισιοδοξία του ανακοινωθέντος, δεν μπορεί να συγκαλυφθεί η αντίδραση των πανεπιστημίων σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες στην εφαρμογή αυτών των ισοπεδωτικών ρυθμίσεων για την ανώτατη εκπαίδευση.

βέρνηση. Μετά τον αντιδημοκρατικό, αντικειμενικό και αντισυνταγματικό νέο Νόμο Πλαίσιο («εκτελεστικό νόμο» του άρθρου 16 του Συντάγματος που δεν αναθεωρήθηκε), η κυβέρνηση σχεδιάζει να αφαιρέσει την έρευνα και τα μεταπτυχιακά, βασικές και αναπόσπαστες λειτουργίες των Πανεπιστημίων, από τον ακαδημαϊκό και δημόσιο χώρο! Επιχειρεί να θεσμοθετήσει έξω από τα Πανεπιστήμια διαδικασίες και φορείς με αδιαφανείς λειτουργίες (π.χ. νομοσχέδιο για την έρευνα, ρυθμίσεις για

το κίνημα
στα πανεπι-
στήμια
το κίνημα
στα πανεπι-
στήμια
το κίνημα
στα πανεπι-
στήμια
το κίνημα
στα πανεπι-
στήμια

τη διαχείριση των κοινοτικών πόρων για τη δια βίου μάθηση κ.ά.), ως μέσο επιβολής της πολιτικής της, την οποία έχουν απορρίψει τα Πανεπιστήμια, με στόχο την παράδοση της ανώτατης εκπαίδευσης και έρευνας στα συμφέροντα της αγοράς.

Επίσης, η κυβέρνηση, με την επαναφορά του θέματος της αναγνώρισης επαγγελματικής ισοτιμίας των τίτλων των διαφόρων κέντρων ελευθέρων σπουδών και κολεγίων, ενόψει απόφασης ευρωπαϊκού δικαστηρίου, δεν υπερασπίζεται το δημόσιο πανεπιστημιακό σύστημα της χώρας και την αξία των πτυχίων.

Αποδέχεται τις πιέσεις των χωρών που έχουν αναπτύξει μεγάλα συμφέροντα "εξάγοντας υπηρεσίες εκπαίδευσης" ή «νοικιάζοντας» τους τίτλους των πανεπιστημίων τους σε επιχειρηματίες.

Φαίνεται ότι η κυβέρνηση επιχειρεί να "αξιοποιήσει" τέτοιου είδους παρεμβάσεις για να εκκωρήσει σε επιχειρηματίες το δικαίωμα να λειτουργούν ιδιωτικά "πανεπιστήμια" και να πωλούν "πτυχία ισότιμα".

Απαιτούμε την τήρηση του άρθρου 16 του Συντάγματος όπως ισχύει ακόμη χάρη στο μεγάλο αγώνα του κινήματος παιδείας!

Η στάση της πανεπιστημιακής κοινότητας

Συνεχίζουμε τον αγώνα του κινήματος παιδείας, διεκδικώντας το Πανεπιστήμιο που έχει ανάγκη η κοινωνία μας. Οι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι υπερασπιζόμαστε το Δημόσιο Πανεπιστήμιο και δεν επιτρέπουμε τον εκφυλισμό του σε ένα αυταρχικό εκπαιδευτήριο, το οποίο, αντί πτυχίων σε ενιαίο επιστημονικό αντικείμενο, θα προσφέρει χαμηλού επιπέδου φτηνή κατάρτιση και εξατομικευμένα πιστοποιητικά προσόντων στους νέους και θα πουλάει υπηρεσίες στις επιχειρήσεις για να επιδιώκει – όπως επιχειρεί η κυβέρνηση να επιβάλει με το σύνολο των νομοθετημάτων που υλοποιούν τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για το νομοσχέδιο για την Έρευνα και την Τεχνολογία

Σύμφωνα με το νομοσχέδιο «Θεσμικό πλαίσιο έρευνας και τεχνολογίας»: "η επι-

στημονική έρευνα και η ανάπτυξη της τεχνολογίας αποτελούν τομείς ζωτικού εθνικού ενδιαφέροντος και η προαγωγή τους συνιστά υποχρέωση του κράτους", αλλά παραπλανητικά δηλώνεται ότι "για το σκοπό αυτό το κράτος μεριμνά για τη διάθεση των απαιτούμενων πόρων για τη χρηματοδότηση του Εθνικού Προγράμματος Έρευνας και Τεχνολογίας", αφού δεν αναφέρει καμία δέσμευση για τους πόρους που θα διατεθούν και για συγκεκριμένους ερευνητικούς στόχους.

Η χώρα μας χρηματοδοτεί την έρευνα στο ένα τρίτο του μέσου ευρωπαϊκού

« Απαιτούμε την τήρηση του άρθρου 16 του Συντάγματος όπως ισχύει ακόμη χάρη στο μεγάλο αγώνα του κινήματος παιδείας! »

όρου και είναι από πολλά χρόνια υποσκόμνη η αύξηση στο 1,5% του ΑΕΠ από το 0,6% που είναι σήμερα. Αντί χρηματοδότησης έχουμε νομοσχέδια όπως και για την ανώτατη εκπαίδευση!

Για την πολιτική που εκφράζεται από το νομοσχέδιο –το Εθνικό Πρόγραμμα για την Έρευνα και την Τεχνολογία– η ερευνητική δραστηριότητα δεν αφορά τα πανεπιστήμια (όπου διεξάγεται περίπου το 80% της έρευνας).

Γι' αυτό ιδρύονται ερευνητικοί φορείς έξω από τα πανεπιστήμια, όπου θα διεξάγεται η έρευνα και θεσμοθετείται ένας απίστευτα συγκεντρωτικός και γραφειοκρατικός μηχανισμός εποπτείας και διαχείρισης, που θα λειτουργεί με αγοραίους κανόνες και αδιαφάνεια. Ένας μηχανισμός όπου για τη στελέχυσή του προβλέπεται ότι θα "βουλευτούν" εκατοντάδες ημέτεροι και για τους οποίους προβλέπονται διαχειριστική "ευελιξία" και υποσχέσεις για αμοιβές πέραν των προβλεπομένων από την κείμενη νομοθεσία! Και όλα αυτά στο όνομα της αριστείας!

Η κριτική μας για το νέο νόμο – πλαίσιο που επιβάλλει αντί του πανεπιστημίου ένα αυταρχικό εκπαιδευτήριο όπου δεν ανα-

πτύσσεται ερευνητική δραστηριότητα επιβεβαιώνεται, δυστυχώς, και με αυτό το νομοσχέδιο.

Η πολιτική για την έρευνα θα έπρεπε να αναφέρεται και στις μεταπτυχιακές σπουδές, εντούτοις το νομοσχέδιο για την έρευνα δεν συνοδεύεται από αντίστοιχα μέτρα. Βέβαια γίνεται κάποια νύξη για Μεταπτυχιακές Σχολές, κάτι που υποδηλώνει την πρόθεση αυτονόμησης των μεταπτυχιακών σπουδών από την ακαδημαϊκή λειτουργία του πανεπιστημίου (και αποκαλύπτει στοιχεία από το κρυμμένο νομοσχέδιο για την έρευνα)!

Οι μοναδικοί "εθνικοί στόχοι" της ερευνητικής πολιτικής που αναφέρονται στο νομοσχέδιο είναι η προσαρμογή του ερευνητικού συστήματος της χώρας στον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας και ο συντονισμός του με το 7ο Πρόγραμμα Πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης! Οι φιλοδοξίες της κυβέρνησης είναι να εγκαταστήσει ένα μηχανισμό διεκπεραίωσης και επιβολής αυτής της πολιτικής.

Παρά το γεγονός ότι, εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων, δεν υπάρχει έμπρακτο ενδιαφέρον για ανάπτυξη ερευνητικής πρωτοβουλίας από τις ιδιωτικές επιχειρήσεις, κυριαρχεί ο προσανατολισμός της ερευνητικής δραστηριότητας προς την ιδιωτική επιχείρηση, ακόμη και η υποκατάσταση της ιδιωτικής επιχείρησης με την ίδρυση "μικτών" επιχειρήσεων, με πρωτοβουλία και χρηματοδότηση από το κράτος, για να "αξιοποιηθούν" τα αποτελέσματα της ερευνητικής δραστηριότητας και να εκποιηθεί το συλλογικό πανεπιστημιακό ερευνητικό έργο, δηλαδή άλλο ένα δημόσιο αγαθό! Στο όνομα της "καινοτομίας" σχεδιάστηκαν νέοι μηχανισμοί κατασπατάλησης δημόσιων πόρων.

Η ΠΟΣΔΕΠ απορρίπτει το σχέδιο νόμου για την έρευνα και καλεί τα Διοικητικά Συμβούλια των Συλλόγων ΔΕΠ να αναπτύξουν πρωτοβουλίες για να οργανωθούν σε όλα τα ιδρύματα συζητήσεις τόσο για τις συνέπειες του νέου νόμου πλαίσιο, όσο και για το νομοσχέδιο της "Έρευνας", αλλά και για να συνεχιστεί ο διάλογος για το πανεπιστήμιο που διεκδικούμε.

Είμαστε σε ετοιμότητα για να αντιδράσουμε δυναμικά στο ενδεχόμενο κατάθεσης του νομοσχεδίου στη Βουλή. www.ypsi.com

γράφει ο
Τάκης Πολίτης

Το κίνημα Παιδείας: απολογισμός και προοπτικές

Λίγο πριν από το Πάσχα του 2007 έκλεισε ένας μεγάλος κύκλος πανεκπαιδευτικών κινητοποιήσεων που ξεκίνησαν από το Μάη του 2006 και εκδηλώθηκαν δυναμικά σε ολόκληρη τη χώρα για έναν ολόκληρο χρόνο. Ένα κίνημα πρωτόγνωρο, δυναμικό, μαχητικό, πολυτασικό, ένα κίνημα που όμοιο του δεν έχει γνωρίσει ο τόπος τα τελευταία είκοσι περίπου χρόνια, κράτησε ψηλά το ενδιαφέρον της εκπαιδευτικής κοινότητας, της κοινής γνώμης, των ΜΜΕ, ολόκληρης της κοινωνίας. Το κίνημα Παιδείας, με την απεργιακή κινητοποίηση μεγάλης διάρκειας της ΠΟΣΔΕΠ, με τις πολύμηνες καταλήψεις των φοιτητικών συλλόγων, με τα μεγαλειώδη εβδομαδιαία πανεκπαιδευτικά συλλαλητήρια –όχι μόνο στην Αθήνα, αλλά και σε πολλές μεγάλες πόλεις της περιφέρειας–, με την απεργία των έξι εβδομάδων των δασκάλων, με τις μικρότερης διάρκειας καταλήψεις σε Γυμνάσια-Λύκεια και τις απεργίες της ΟΛΜΕ, με τη συγκρότηση κοινωνικών πρωτοβουλιών υποστήριξης των αγώνων της εκπαιδευτικής κοινότητας, κατάφερε όχι μόνο να επιτύχει σημαντικές νίκες στα επίδικα ζητήματα και να ανατρέψει βασικές κυβερνητικές επιλογές, αλλά και να αποτελέσει σημείο

αναφοράς για τα κοινωνικά κινήματα, τόσο σε εθνικό, όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η κυβέρνηση, με συνεπή από τη μεριά της τακτική, με μια σειρά πρωτοβουλιών και νομοθετημάτων, πολλά από τα οποία είχαν ήδη προετοιμαστεί από την προηγούμενη κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, που μπορεί σε επιμέρους σημεία τους να αναδεικνύουν μια τεκνοκρατική προχειρότητα, αλλά στο σύνολό τους χαρακτηρίζονται σαφέστατα από νεοφιλελεύθερη ιδεολογική συνέπεια, προσπαθεί να παρέμβει στο χώρο της Εκπαίδευσης, και ειδικότερα της Τριτοβάθμιας, επιδιώκοντας να πετύχει σε ιδεολογικό, θεσμικό και οικονομικό επίπεδο, μια σειρά από στρατηγικούς και τακτικούς στόχους:

➔ Να περιορίσει ακόμα περισσότερο το ήδη συστηματικά βαλλόμενο και αποδυναμωμένο κοινωνικό κράτος, στοχεύοντας ευθέως έναν από τους τελευταίους θύλακές του, το δημόσιο Πανεπιστήμιο, ευελπιστώντας να επιτύχει νίκη τόσο σε ιδεολογικό επίπεδο, αφού τα ελληνικά πανεπιστήμια λειτουργούν –σε μεγάλο ακόμα βαθμό– έξω από την λογική της αγοράς, συνιστώντας έτσι ένα σημαντικό σημείο αναφοράς ως προς την δυνατότητα ανυποταγής στις

προσταγές της τελευταίας, όσο και σε πραγματιστικό-οικονομικό, αφού η τριτοβάθμια εκπαίδευση, με τη μαζικοποίηση που έχει γνωρίσει τις τελευταίες δεκαετίες, αυξάνει συνεχώς το οικονομικό κόστος για τη στοιχειώδη έστω υποστήριξή της.

➔ Να στηρίξει με έναν ακόμα τρόπο το κεφάλαιο, ανοίγοντάς του νέα πεδία κερδοφορίας, μέσω της συστηματικής υπονόμευσης και απαξίωσης του δημόσιου πανεπιστημίου, και της εν συνεχεία –ευκολότερα πλέον αποδεχτής στο κοινωνικό υποσυνείδητο– άμεσης ή έμμεσης ιδιωτικοποίησης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της εμφάνισης μιας νέας αγοράς παροχής «υπηρεσιών» εκπαίδευσης και κατάρτισης.

➔ Να εφαρμόσει τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για την ανώτατη εκπαίδευση (διαδικασία της Μπολόνια, Ευρωπαϊκός Χώρος Ανώτατης Εκπαίδευσης), μεταλλάσσοντας τα πανεπιστήμια από χώρους αδιαμεσολάβητης/ανεξάρτητης έρευνας, συγκροτημένης επιστημονικής εκπαίδευσης των φοιτητών, καθώς και κοινωνικής αμφισβήτησης και προβληματισμού, σε τριτοβάθμια εκπαιδευτήρια σύντομης κατάρτισης, παροχής πρόσκαιρων δεξιοτήτων, άμεσης αξιοποίησης –σύμφωνα με τις προτεραιότητες και τις ανάγκες της αγοράς– των αποφοίτων, αλλά και ταυτόχρονης δημιουργίας γρήγορα «αναλώσιμων» πτυχιούχων, χωρίς εξασφαλισμένα επαγγελματικά δικαιώματα, χωρίς συλλογική συνείδηση, χωρίς κοινές διεκδικήσεις.

Η κυβέρνηση με τα νομοθετήματα που ήδη θέσπισε από το καλοκαίρι του 2005 («πιστοποίηση ποιότητας», «Ινστιτούτα Δια Βίου Εκπαίδευσης», «ΔΟΑΤΑΠ», «Διεθνές Ελληνικό Πανεπιστήμιο»), την προσπάθεια αναθεώρησης του άρθρου 16 του Συντάγματος, την ψήφιση του λεγόμενου νέου «Νόμου Πλαίσιο», αλλά και τους κυοφορούμενους νόμους για την Έρευνα και τις Μεταπτυχιακές Σπουδές, ολοκληρώνει τον κύκλο της νομοθετικής της παρέμβασης

το κίνημα
στα πανεπιστήμια
το κίνημα
στα πανεπιστήμια
το κίνημα
στα πανεπιστήμια
το κίνημα
στα πανεπιστήμια

το κίνημα
στα πανεπι-
στήμια
το κίνημα
στα πανεπι-
στήμια
το κίνημα
στα πανεπι-
στήμια
το κίνημα
στα πανεπι-
στήμια

στο χώρο της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Η κυβερνητική αυτή προσπάθεια –με τη συναίνεση της αξιωματικής αντιπολίτευσης σε μια σειρά ιδιαίτερα κρίσιμων θεσμικών ζητημάτων– συνάντησε μεγάλες και ευρείες κοινωνικές αντιστάσεις. Ακριβώς γι' αυτό χρειάστηκε η κυβέρνηση να χρησιμοποιήσει κάθε θεμιτό ή αθέμιτο μέσο για να καταστείλει τη λαϊκή αντίθεση και οργή που εκφράστηκε σε πολλά πανεκπαιδευτικά συλλαλητήρια, με σημαντικότερο, μαχητικότερο και μαζικότερο όλων αυτό της 8^{ης} Μάρτη 2007 στην Αθήνα. Οι ειδικές δυνάμεις καταστολής, με επαναλαμβανόμενες αναίτιες εξαιρετικά βίαιες επιθέσεις, τυχαιές και αδικαιολόγητες συλλήψεις, κακοποίηση και τραυματισμό φοιτητών και εκπαιδευτικών, παραβιάζοντας τόσο θεμελιώδη συνταγματικά δικαιώματα και λαϊκές ελευθερίες, όσο και τα όρια της αστικής νομιμότητας, ανέλαβαν για μια ακόμα φορά να διαλύσουν τη μεγαλειώδη ειρηνική αυτή διαδήλωση, αποτυγχάνοντας όμως παταγωδώς στους στόχους τους, αφού στη δίκη των συλληφθέντων που ακολούθησε, οι συλληφθέντες κρίθηκαν αθώοι, η αστυνομία από κατηγορούσα αρχή βρέθηκε κατηγορούμενη και η προσπάθεια εκφοβισμού των αγωνιστών και ποινικοποίησης των κοινωνικών αγώνων έπεσε στο κενό.

Το κίνημα Παιδείας με συνεπή αγωνιστική στάση, παρά τις τεράστιες εγγενείς δυσκολίες που είχε να αντιμετωπίσει, παρά τον συστηματικό πόλεμο λασπολογίας που υπέστη από δημοσιογραφικές γραφίδες και τηλεοπτικά παράθυρα, παρά τις ασφαλιστικές τακτικές που επιστρατεύθηκαν (υπενθυμίζουμε την ανακοίνωση της ΓΑΔΑ στοχοποίησης του Προέδρου της ΠΟΣΔΕΠ ως υποκινήτη επεισοδίων), παρά την εκ των έσω υπονόμευση του απεργιακού αγώνα της ΠΟΣΔΕΠ από τους 1.000 πανεπιστημιακούς, που ανερευθρίαστα πρόσφεραν χέρι βοήθειας στην Υπουργό Παιδείας, κατάφερε να ακυρώσει το σημαντικότερο θεσμικό στόχο που –με την σύμφωνη γνώμη της αξιωματικής αντιπολίτευσης– είχε θέσει η κυβέρνηση. Κατάφερε να μην ψηφιστεί η αναθεώρηση του Άρθρου 16 του Συντάγματος με αυξημένη πλειοψηφία, μετά την αλλαγή στάσης της ηγεσίας του ΠΑΣΟΚ, κάτω από την πίεση που δέχτηκε από το σύνολο του κινήματος, αλλά και

από τη βάση των οπαδών του. Η μεγάλη αυτή ήττα της κυβέρνησης και αυτών που την στήριξαν έχει τεράστια διττή σημασία, αφού αφενός μεν αποδεικνύει ότι το κίνημα είναι σε θέση να ακυρώσει βασικές επιλογές της νεοφιλελεύθερης και καπιταλιστικής πολιτικής, αφετέρου έχει ως απότο αποτέλεσμα ότι το δημόσιο πανεπιστήμιο πήρε σημαντική παράταση ζωής.

Αλλά και παρά την ψήφιση –παρ' όλες τις ενστάσεις περί αντισυνταγματικότητας ακόμα και της ίδιας της επιστημονικής επιτροπής της Βουλής– του λεγόμενου νέου «Νόμου Πλαίσιο», δηλαδή του εκτελεστι-

« Η κυβέρνηση
επιχειρεί να
ολοκληρώσει την
αντιμεταρρύθμιση
στο Πανεπιστήμιο και
να ιδιωτικοποιήσει
το δημόσιο χώρο
της ανώτατης
εκπαίδευσης. »

κού νόμου του υπό αναθεώρηση Άρθρου 16 του Συντάγματος, με τον οποίο η κυβέρνηση επιχειρεί να ολοκληρώσει την αντιμεταρρύθμιση στο Πανεπιστήμιο και να ιδιωτικοποιήσει το δημόσιο χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης, το κίνημα Παιδείας με την αγωνιστική του στάση, αλλά και με τη συγκροτημένη θεωρητική του παρέμβαση, κατάφερε ο νέος νόμος να απαξιωθεί και να απονομιμοποιηθεί στη συνείδηση τόσο της πανεπιστημιακής κοινότητας, όσο και της κοινωνίας.

Πέρα όμως από τις νικηφόρες μάχες για την αναχαίτιση της νεοφιλελεύθερης επίθεσης στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, το κίνημα Παιδείας κατάφερε πολλά ακόμα σημαντικά επιτεύγματα:

➔ Να καταστήσει τη Δημόσια Παιδεία –με έμφαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση– μείζονος σημασίας θέμα της κεντρικής πολιτικής σκηνής, υποχρεώνοντας τα πολιτικά κόμματα να λάβουν θέση, επαναφέροντας στο επίκεντρο της κοινωνικής συνείδησης την αναγκαιότητα τόσο των κοινωνικών χώρων, όσο και της ενίσχυσης του κοινωνικού κράτους.

➔ Να επιτευχθεί –για πρώτη φορά στην ιστορία του φοιτητικού κινήματος– η ταύτιση στρατηγικών στόχων, αλλά και ο απαραίτητος συντονισμός δράσης, μεταξύ πανεπιστημιακών και φοιτητών, διαμορφώνοντας έτσι ένα δυναμικό και αποτελεσματικό πανεπιστημιακό κίνημα το οποίο θα συνεχίσει να υπερασπίζεται με συνέπεια και αποτελεσματικότητα τη δημόσια ανώτατη εκπαίδευση.

➔ Να αναπτυχθούν αντιστάσεις μέσα στην κοινωνία απέναντι σε κάθε απόπειρα παραβίασης συνταγματικών δικαιωμάτων και καταστολής λαϊκών ελευθεριών, με αφορμή την επιστράτευση –από τη μεριά της κυβέρνησης– ακραίας αστυνομικής βίας, στην προσπάθειά της να αντιμετωπίσει και να καταστείλει το δυναμικό κίνημα Παιδείας που συστηματικά κατέθηκε και αγωνίστηκε και στους δρόμους.

➔ Να αποδείξει περίτρανα ότι τόσο οι βασικές νεοφιλελεύθερες πολιτικές, όσο και ο δικομματισμός στη χώρα, δεν είναι «απόρθητα κάστρα», ότι η συλλογική, ενωτική, αγωνιστική και συνεπής στάση μπορεί να επιφέρει την ανατροπή τους, καθιστώντας την μεγάλη επιτυχία στη μάχη για το Άρθρο 16, σημείο αναφοράς, χειροπιαστό παράδειγμα ανατροπής, που μπολιάζει με εξαιρετική δυναμική και άλλους χώρους διεκδικήσεων και κοινωνικών αγώνων.

Αξιοσημείωτη σε όλη αυτήν την περίοδο ήταν η στάση της ΠΟΣΔΕΠ. Η εξαιρετικά συνεπής αγωνιστική της στάση –πρωτοφανής για δευτεροβάθμιο συνδικαλιστικό όργανο στην μεταπολιτευτική περίοδο– συνέβαλε αποφασιστικά στο να ενεργοποιηθούν και να στηριχθούν σε δύσκολες στιγμές οι φοιτητικοί σύλλογοι, απονομιμοποιήσε τα κυβερνητικά μέτρα, αφού δεν τα απέρριπταν ομάδες αριστερών φοιτητών, αλλά το σύνολο των πανεπιστημιακών δασκάλων και λειτούργησε ως βασικό ερέθισμα για την ενεργοποίηση και έκφραση αλληλεγγύης προς το κίνημα εξωπανεπιστημιακών χώρων. Η στάση αυτή της ηγεσίας της ΠΟΣΔΕΠ επιβραβεύθηκε στο πρόσφατο 7^ο Συνέδριο της Ομοσπονδίας, με την ενίσχυση εκείνων των δυνάμεων που σταθερά και μαχητικά αντιτάχθηκαν στην κυβερνητική επίθεση.

Η κυβέρνηση όμως συνεχίζει αλαζονικά ακόμα και σήμερα την νεοφιλελεύθερη πο-

λιτική της στην ανώτατη εκπαίδευση. Η πολιτική που θέλει αντί του πανεπιστημίου που έχει ανάγκη η κοινωνία μας, ένα αυταρχικό εκπαιδευτήριο χωρίς ερευνητική δραστηριότητα, που θα λειτουργεί ως ιδιωτική επιχείρηση, επιβεβαιώνεται από το νομοσχέδιο για την έρευνα που σύντομα η κυβέρνηση προτίθεται να φέρει προς ψήφιση στη Βουλή. Σύμφωνα με το νομοσχέδιο, παρ' ότι αναγνωρίζεται ότι «η επιστημονική έρευνα και η ανάπτυξη της τεχνολογίας αποτελούν τομείς ζωτικού εθνικού ενδιαφέροντος και η προαγωγή τους συνιστά υποχρέωση του κράτους» εντούτοις δεν αναλαμβάνεται καμιά δέσμευση για το ύψος και την εξασφάλι-

« Το κίνημα Παιδείας με την αγωνιστική του στάση, αλλά και με τη συγκροτημένη θεωρητική του παρέμβαση, κατάφερε ο νέος νόμος να απαξιωθεί και να απονομιμοποιηθεί στη συνείδηση τόσο της πανεπιστημιακής κοινότητας, όσο και της κοινωνίας. »

ση των πόρων που θα διατεθούν, ούτε για τους ερευνητικούς στόχους που θέτονται. Οι μοναδικοί «εθνικοί στόχοι» της ερευνητικής πολιτικής που υιοθετεί το νομοσχέδιο είναι η προσαρμογή του ερευνητικού συστήματος της χώρας στον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας και ο συντονισμός του με 7^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο της ΕΕ. Η χώρα μας χρηματοδοτεί την έρευνα με το 1/3 του μέσου ευρωπαϊκού όρου και ένα από τα πάγια αιτήματα της ΠΟΣΔΕΠ είναι η αύξηση του 0,6% επί του ΑΕΠ που διατίθεται σήμερα για την έρευνα, στο 1,5%.

Το σημαντικότερο στοιχείο που αναδεικνύει το νομοσχέδιο είναι το ότι η έρευνα παύει πλέον να είναι βασική δραστηριότητα των πανεπιστημίων. Παρ' όλο που σήμερα το 80% περίπου της έρευνας στη χώρα μας διεξάγεται μέσα στα πανεπιστήμια, παρά το γεγονός ότι -εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων- δεν υπάρχει έμπρακτο ενδιαφέρον για ανάπτυξη πρωτοβουλίας από τον ιδιωτικό τομέα, εντούτοις η πολιτική που εκφράζεται μέσα από το νομοσχέδιο μετακυλύει τη διεξαγωγή και την ευθύνη της επιστημονικής έρευνας σε ερευνητικούς

φορείς εκτός πανεπιστημίων και προσανατολίζει την ερευνητική δραστηριότητα προς τις ιδιωτικές επιχειρήσεις. Μάλιστα για να υπερπηδηθούν οι εγγενείς δυσκολίες, προβλέπεται τόσο η ίδρυση νέων ΝΠΙΔ τα οποία θα εποπτεύουν, θα συντονίζουν, αλλά και θα διεξάγουν έρευνα, όσο και μικτών επιχειρήσεων ΣΔΙΤ (Σύμπραξη Δημόσιου Ιδιωτικού Τομέα) με πρωτοβουλία και χρηματοδότηση του κράτους για να

αξιοποιηθούν τα αποτελέσματα της ερευνητικής δραστηριότητας. Παράλληλα θεσμοθετείται ένας συγκεντρωτικός και γραφειοκρατικός μηχανισμός εποπτείας και διαχείρισης που θα λειτουργεί με αγοραίους κανόνες και αδιαφάνεια, προβλέποντας διαχειριστική ευελιξία και υποσχέσεις για αμοιβές πέραν των προβλεπόμενων από την κείμενη νομοθεσία για τους ημετέρους που θα κληθούν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους, αλλά και ποινικές ευθύνες για τις περιπτώσεις εκείνες όπου δεν θα τηρείται εχεμύθεια σχετικά με τα ερευνητικά προγράμματα που θα εκπονούνται!

Η πολιτική για την έρευνα θα έπρεπε να αναφέρεται και στις μεταπτυχιακές σπουδές, αφού αυτές αποτελούν κατ' εξοχήν πεδίο ερευνητικής δραστηριότητας, εντούτοις δεν γίνεται καμιά σχετική αναφορά. Η μόνη νύξη που γίνεται αφορά σε Μεταπτυχιακές Σχολές, κάτι που υποδηλώνει την πρόθεση της κυβέρνησης για αυτονόμηση των μεταπτυχιακών σπουδών από την ακαδημαϊκή λειτουργία των πανεπιστημίων, επιβεβαιώνοντας έτσι για μια ακόμα φορά την πρόθεσή της να μετατρέψει τα πανεπι-

στήμια σε τριτοβάθμια εκπαιδευτήρια κατάρτισης και παροχής δεξιοτήτων. Σχετικά με το νομοσχέδιο για τις μεταπτυχιακές σπουδές δεν έχουμε σαφή εικόνα, πράγμα που σημαίνει ότι είτε βρίσκεται ακόμα σε πρώιμο στάδιο επεξεργασίας και σύνταξης, είτε φυλάσσεται επιμελώς από διαρροές. Οι ελάχιστες πληροφορίες που έχουμε, επιβεβαιώνουν την κυβερνητική προσπάθεια κατάρτησης του δωρεάν χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Θεσμοθετούνται διδάκτρα για όλα -πλην ενός ανά τμήμα- τα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών, σε μια εμφανή προσπάθεια υπέρβασης της συνταγματικής επιταγής, σύμφωνα με το άρθρο 16, που αναφέρει ως κρατική υποχρέωση την παροχή ελεύθερης πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Το κίνημα Παιδείας δεν κάμφθηκε, δεν τέλειωσε την αντιπαράθεσή του με τις προσπάθειες της κυβέρνησης να απορρυθμίσει την εκπαιδευτική και ερευνητική λειτουργία των πανεπιστημίων, να εκθεμελιώσει τον ακαδημαϊκό, δημόσιο και δωρεάν χαρακτήρα τους, να υποτάξει πανεπιστημιακούς και φοιτητές στις νεοφιλελεύθερες κατευθύνσεις που εκπορεύονται από την ΕΕ και άλλους διεθνείς οργανισμούς. Το κίνημα ανασυγκροτεί και αναδιατάσσει τις δυνάμεις του. Επενδύει τη γνώση και την πείρα, τη ριζοσπαστικοποίηση και τη μαχητικότητα σε πλατιές κοινωνικές συμμαχίες. Τόσο η ευρεία αποδοχή -όπως φάνηκε από το τελευταίο συνέδριο- της μαχητικής γραμμής της ΠΟΣΔΕΠ, όσο και η ενίσχυση -στις τελευταίες φοιτητικές εκλογές- των φοιτητικών αριστερών παρατάξεων που στήριξαν τις καταλήψεις, δείχνουν ξεκάθαρα ότι η αναταραχή στα πανεπιστήμια θα συνεχιστεί, ο δρόμος του αγώνα είναι ακόμα μακρύς και επίπονος. Όμως το κίνημα Παιδείας μπόρεσε να αποδείξει ότι έχει επιμονή, πίστη και συνέπεια. Θα συνεχίσει αυτό που ξεκίνησε και που με επιτυχία κάνει όλο τον τελευταίο χρόνο. Γράφει ιστορία, ανατρέπει ισορροπίες, κερδίζει μάχες, αναπτερώνει ελπίδες, εμψυσάει όραμα σε απογοητευμένους, στέκεται όρθιο μπροστά σε δίκες, ΜΑΤ και δακρυγόνα και εκπαιδεύει νέους ανθρώπους σε ιδανικά, αξίες και προτάγματα.

Ο Τάκης Πολίτης είναι ειδικός Γραμματέας της ΠΟΣΔΕΠ, διδάσκων στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

το κίνημα στα πανεπιστήμια το κίνημα στα πανεπιστήμια το κίνημα στα πανεπιστήμια το κίνημα στα πανεπιστήμια

το κίνημα

στα πανεπι-
στήμια

το κίνημα

στα πανεπι-
στήμια

το κίνημα

στα πανεπι-
στήμια

το κίνημα

στα πανεπι-
στήμια

ρωτάμε πάντα

Απευθύνουμε σε τρεις φοιτητές, που ανήκουν σε αριστερές παρατάξεις και σχήματα, ορισμένες ερωτήσεις για το παρόν και το μέλλον του φοιτητικού κινήματος, στο φόντο του μεγαλειώδους εκπαιδευτικού κινήματος. Τους ζητήσαμε, λοιπόν, να μας απαντήσουν:

- α. Πώς κρίνουν το φοιτητικό ξεσηκωμό και τα αποτελέσματά του.
- β. Ποιά είναι η εκτίμησή τους για τα αποτελέσματα των φοιτητικών, εκλογών, και
- γ. Πως εκτιμούν ότι θα εξελιχθεί ο αγώνας τους τη νέα χρονιά

Ειρήνη Γαϊτάνου

✦ Η αντίληψη από τους φοιτητές ότι βάλεται η πραγματικότητα που βιώνουν στο πανεπιστήμιο και η αυριανή προοπτική τους στην εργασία, το ενιαίο μέτωπο αγώνα και η προσπάθεια συγκρότησης πανεκπαιδευτικού μετώπου, στη βάση της υιοθέτησης ενός σαφούς αντιαναδιαρθρωτικού πλαισίου με ριζοσπαστική λογική, που αναδεικνύει τις αντιθέσεις στο εσωτερικό του πανεπιστημίου και τη φύση των φοιτητικών συμπεριπτώσεων, η υιοθέτηση της κατάληψης ως μέσου πάλης και η υιοθέτηση συγκρουσιακών πρακτικών που καταδεικνύουν τη ριζοσπαστικοποίηση αλλά και την αποφασιστικότητα του κινήματος, αλλά και οι ενιαίες διαδικασίες και πρακτικές του κινήματος (ενιαίες πορείες και συντονιστικά), καθώς και η ανάδειξη των αιχμών της αλλαγής του νόμου πλαίσιο, αλλά και της διαδικασίας αναθεώρησης του α16Σ, με έναν αυτοτελή τρόπο αλλά και σε ένα συνολικό πλαίσιο που συγκροτεί τις δυο αιχμές ως κυρίαρχη στη συγκυρία αναδιαρθρωτική κίνηση, αποτέλεσαν γραμμές που συγκρότησαν μαζικά κοινωνικοπολιτικά μπλοκ που άντεξαν απέναντι στη φυσική και ιδεολογική καταστολή, τις συλλήψεις και την κατασφυγή από την κυβέρνηση και τους κρατικούς μηχανισμούς. Ο διαρκής αγώνας της σπουδάζουσας νεολαίας αλλάζει ριζικά τον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζεται η πολιτική πάλη. Οι αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες, κτήμα πλέον όλων, η συλλογική συγκρότηση και διεκδίκηση, βάζουν τέρμα στη μακροχρόνια ηγεμονία του ατομικού δρόμου και των ατομικών λύσεων, αλλά και πραγματικά αναχώματα στην εφαρμογή και προώθηση της αναδιαρθρωτικής πολιτικής στο ελληνικό πανεπιστήμιο.

➔ Οι φετινές φοιτητικές εκλογές έγιναν σε μια πολύ κρίσιμη περίοδο. Στοίχημα αποτέλεσε η δυνατότητα πολιτικής εκπροσώπησης των μπλοκ αγώνα από τα ανεξάρτητα

αριστερά σχήματα και τα ΕΑΑΚ, που έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στις κινητοποιήσεις, η διεύρυνση του δικτύου των ΕΑΑΚ από ανεξάρτητες συλλογικότητες, αγωνιστές και πολιτικές δυνάμεις που ενεπλάκησαν στις διαδικασίες του κινήματος, αλλά και η φθορά της κυβερνητικής παράταξης, η καταγραφή δηλαδή μιας σκληρής αποδοκιμασίας των σχεδίων του συνασπισμού εξουσίας, μέσα από τη διάρρηξη των σχέσεων εκπροσώπησης των καθεστωτικών παρατάξεων με τη νεολαία. Με βάση τα παραπάνω, το αποτέλεσμα των εκλογών είναι αντιφατικό. Από τη μία, καταγράφει για τα ΕΑΑΚ μια μεγάλη άνοδο (1,2%), η οποία σε μεγάλο βαθμό οφείλεται σε νέα σχήματα και καταγραφές (0,6%), δεν στάθηκε δυνατή όμως η εμπλοκή ευρύτερων συλλογικοτήτων, ενώ δεν αποτελεί μια ποιοτική τομή σε σχέση με προηγούμενες εκλογές, σε σύγκριση με το ρόλο που έπαιξαν τα σχήματα στο κίνημα. Από την άλλη, η ΔΑΠ σταθεροποιείται, αφού και το πολιτικό στίγμα των εκλογών σε μεγάλο βαθμό ήταν ανοιχτές-κατελλημένες σχολές, και όχι υπεράσπιση-εναντίωση του νόμου και των αναδιαρθρώσεων. Η σταθεροποίηση αυτή, παράλληλα με την πτώση των ΠΚΣ (σε μια περίοδο που είχε επιλέξει μια κινηματική στρατηγική) και ΠΑΣΠ (ιδιαίτερα σε σχολές που υλοποίησε σχετικά μια κινηματική κατεύθυνση), δεν δίνει σαφές μήνυμα αποσταθεροποίησης στα κυβερνητικά επιτελεία, γεγονός που ενδεχόμενα να φανεί στην προσπάθεια εφαρμογής και συνέχισης του μεταρρυθμιστικού έργου της κυβέρνησης.

✦ Έχει διαμορφωθεί μια πραγματικότητα για το φοιτητικό κίνημα, όπου έχει μπλοκάρει την προσπάθεια αναθεώρησης του συντάγματος και ειδικά του αρ.16, ενώ ο νόμος-πλαίσιο έχει μεν ψηφιστεί, οι κινητοποιήσεις

δυναμικές όμως έχουν κατορθώσει να απονομιμοποιήσουν στο τώρα οποιαδήποτε προσπάθεια εφαρμογής του και να δημιουργήσουν όρους για την κεντρική επανεμφάνιση του φοιτητικού κινήματος. Ανταγωνιστικά με λογικές που θέτουν το ζήτημα της μη εφαρμογής-περιφερειακά ή κατά τόπους-, το φοιτητικό κίνημα διατηρεί ως πολιτικό στόχο την οριστική κατάργηση του νόμου, γεγονός το οποίο περνάει προφανώς και μέσα από το μπλοκάρισμα οποιασδήποτε προσπάθειας εφαρμογής. Οι κοινωνικό-πολιτικοί όροι είναι αυτοί που διαμόρφωσαν την ίδια τη φυσιογνωμία του φοιτητικού κινήματος και το κατέστησαν πολιτικά επικίνδυνο για το κράτος και είναι αυτοί που θα του δώσουν την τελική νίκη. Είναι η μαζικότητα, η ευρύτητα και η ένταση της αντιπαράθεσης, οι συγκρουσιακές μορφές πάλης και η κατάληψη, η συγκρότηση ευρέων κοινωνικών και πολιτικών συμμαχιών, πράγμα που μεταφράζεται στη διατήρηση των μπλοκ αγώνα και τη δημιουργία πολιτικών γεγονότων αντίστοιχων αυτών της 8/3. Τα ανεξάρτητα αριστερά σχήματα πρέπει να υιοθετούν μια στρατηγική συνέχισης των κινητοποιήσεων και της εμφάνισης του φοιτητικού κινήματος εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα τους όρους που αποτρέπουν οποιαδήποτε διαδικασία κοινωνικού και πολιτικού εκφυλισμού. Μια στρατηγική που θα εξασφαλίζει την παρουσία του φοιτητικού κινήματος και τους όρους επανεμφάνισής του από την αρχή της νέας χρονιάς (αμφισβητώντας μια κυρίαρχη όψη του νόμου, που είναι η απώλεια εξαμήνου με δύο εβδομάδες καταλήψεων), με την οξύτητα και την ένταση που το χαρακτηρίζει και ιστορικά το κατέστησε ως το μεγαλύτερο της μεταπολιτευτικής περιόδου.

Η Ε. Γαϊτάνου είναι φοιτήτρια των Ηλεκτρολόγων ΕΜΠ, μέλος του "ΑΝΑΦΗ-ΕΑΑΚ"

✪ Το θετικότερο στοιχείο όλης αυτής της περιόδου, πέρα από τις σημαντικές επιτυχίες που καταγράφηκαν στο πολιτικό πεδίο, είναι ότι δεκάδες χιλιάδες φοιτητών που δεν είχαν πείρα από μαζικούς αγώνες και συλλογική πάλη μπήκαν ορμητικά στο προσκήνιο, δίνοντας νέα πνοή στις συλλογικές διαδικασίες. Διοργάνωσαν μαζικότερες γενικές συνελεύσεις και μαχητικά συλλαλητήρια, προβληματίστηκαν, εμπιστεύτηκαν τους συλλόγους τους για την πρόσπιση των δικαιωμάτων τους και πήγαν κόντρα στην κυβερνητική πολιτική. Κι όλα αυτά παρά τις προσπάθειες της κραταιάς μέχρι τότε ΔΑΠ (που έμεινε απλώς θεατής των εξελίξεων, ανήμπορη να επηρεάσει στο ελάχιστο τις αποφάσεις των συνελεύσεων), κόντρα στα ΜΜΕ που ιδιαίτερα την τελευταία περίοδο εξαπέλυσαν μια λυσάλεια επίθεση με στόχο να αμαυρώσουν τον αγώνα των φοιτητών και να τον περιθωριοποιήσουν, κόντρα στις δυνάμεις καταστολής που με το ξύλο, τις προσαγωγές, τις δίκες και τα χημικά προσπάθησαν να τους τρομοκρατήσουν και να σπάσουν το φρόνημά τους. Μέσα σ' αυτές τις συνθήκες διαμορφώθηκε ένα ζωντανό πολιτικό εργαστήριο όπου απόψεις και γραμμές δοκιμάζονταν, όπου οι επικρατούσες παρατάξεις της αριστεράς στα πανεπιστήμια χρειάστηκε, πολλές φορές, να αλλάξουν προσανατολισμό και να επαναπροσδιορίσουν τα χαρακτηριστικά της παρέμβασής τους για να μην χάσουν την επαφή τους με τον κόσμο. Από αυτή την άποψη το φοιτητικό κίνημα θγαίνει σαφώς πιο ώριμο, έχοντας εγγράψει εμπειρίες που θα αποτελέσουν πυξίδα για τους μελλοντικούς του αγώνες. Αυτό, βέβαια, δεν σημαίνει ότι έχουν επιλυθεί όλα τα ζητήματα στο εσωτερικό του ή ότι πληρούνται πλέον οι πολιτικές και οργανωτικές προϋποθέσεις για να έχει μια σταθερή παρουσία και παρέμβαση. Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά, άλλωστε, του κινήματος όπως το είδαμε να εξελίσσεται ήταν το στοιχείο του αυθόρμητου. Το αυθόρμητο βέβαια δεν σημαίνει ασυνείδητο. Οι φοιτητές ήξεραν γιατί και ενάντια σε ποιούς έβγαίνουν στους δρόμους. Η στάση τους αυτή, όμως, ήταν περισσότερο μια έκρηξη αγωνιστικότητας, παρά το αποτέλεσμα της δράσης ενός πολιτικού φορέα που, έχοντας κερδίσει την εμπιστοσύνη των φοιτητών, κατηύθυνε και καθοδηγούσε τον αγώνα τους.

Υπάρχουν βασικά πολιτικά σημεία και αποτελέσματα στην πορεία του φ.κ., τα οποία αξίζει κανείς να υποσημειώσει. Η αναστολή της κατάθεσης του νόμου πλαισίου το 2006 και το μπλοκάρισμα της διαδικασίας της συνταγματικής αναθεώρησης είναι γεγονότα που φέρουν τη σφραγίδα του και καταδεικνύουν την αποτελεσματικότητα της μαζικής συλλογικής πάλης.

Μνείας, όμως, χρήζει και ο τρόπος με τον οποίο έκλεισαν οι κινητοποιήσεις. Συγκεκριμένα τόσο η ΠΚΣ, όσο το ΔΙΚΤΥΟ και μεγάλα τμήματα των ΕΑΑΚ, ενώ ο αγώνας για την απόσυρση του νόμου πλαισίου βρισκόταν σε εξέλιξη, υπέσκαψαν την προοπτική συνέχισης των καταλήψεων. Με πρόσχημα την απώλεια των εξαμήνων και την ανάγκη οικονομίας δυνάμεων για το Σεπτέμβριο, προσπάθησαν (και κατάφεραν) να τερματιστούν οι κινητοποιήσεις και να οδηγηθούν οι φοιτητές στις κάλπες.

✪ Τα αποτελέσματα των εκλογών ήταν ανατίστοιχα με την ένταση και τη διάρκεια των κινητοποιήσεων που προηγήθηκαν. Η ΔΑΠ διατηρήθηκε στα ποσοστά της με μικρή πτώση, η ΠΑΣΠ εμφάνισε σχετική μείωση στις ψήφους της, η ΠΚΣ έπεσε στα ΑΕΙ, σημειώνοντας άνοδο στα ΤΕΙ, τα ΕΑΑΚ αύξησαν κατά 900 ψήφους την επιρροή τους, πέφτοντας όμως στις σχολές που παραδοσιακά έχουν δύναμη (Πολυτεχνείο κλπ), ενώ η Αριστερή Ενότητα κινήθηκε στα επίπεδα του αρθροϊσματος των ποσοστών που κατέγραφαν οι συνιστώσες της. Τα αποτελέσματα αυτά αποτέλεσαν δυσάρεστη έκπληξη για όσους προέβλεπαν στον απόηχο των κινητοποιήσεων «καταποντισμό της ΔΑΠ» και «αλλαγата στον συσχετισμόν». Σίγουρα το αποτέλεσμα πιστοποιεί τον αυθόρμητο χαρακτήρα του κινήματος και την απουσία δεσμών όλου αυτού του κόσμου με έναν πολιτικό φορέα μέσα στα πανεπιστήμια. Εκτός αυτού, καταδεικνύουν και το βάθος και τις δυσκολίες της πολιτικής δουλειάς που χρειάζεται για να μεταποιηθούν συνειδήσεις προς τα αριστερά, τα θήματα που πρέπει ακόμα να διανυθούν για ένα πολιτικοποιημένο φοιτητικό κίνημα. Πέρα όμως από τα δεδομένα που λίγο ως πολύ προσδιόριζαν το γενικότερο πλαίσιο και τις πραγματικές δυνατότητες των αριστερών παρατάξεων, σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση των αρνητικών αποτελεσμάτων έπαιξε και ο τρόπος με τον οποίο έκλεισαν οι κινητοποιήσεις. Σίγουρα το ότι οι καταλήψεις τερματίστηκαν με σαφή διάθεση εκλογικής αξιοποίησης τής μέχρι τότε πορείας του κινήματος ξένισε και απογοήτευσε τμήμα των φοιτητών. Ένα μεγάλο κομμάτι του, αγωνιστικά προσανατολισμένο, που συμμετείχε ενεργά στις κινητοποιήσεις, είτε απέιχε, είτε επέλεξε να εκφραστεί με άλλους τρόπους στις εκλογές.

✪ Το πιο εύκολο πράγμα θα ήταν να αναλωθεί κανείς σε ανέξοδες προβλέψεις «για το επόμενο αγωνιστικό ραντεβού του φοιτητικού κινήματος». Ένα από τα βασικά επιχειρήματα, άλλωστε, του κλεισίματος των φοιτητικών κινητοποιήσεων από τις πολιτικές δυνάμεις που το προετοίμασαν ήταν η συντήρηση δυνάμεων για το Σεπτέμβριο, λες και έχουν εξασφαλισμένο το αγωνιστικό κλίμα στις σχολές εκείνη την πε-

ρίοδο. Η ίδια η φύση και τα χαρακτηριστικά του κινήματος στη φάση που βρίσκεται σήμερα καθιστούν τις αντιδράσεις του απρόβλεπτες και εξαρτώμενες σε μεγάλο βαθμό από το πώς θα διαμορφωθούν οι συγκεκριμένες πολιτικές συνθήκες το Σεπτέμβριο, καθώς και από το πώς θα μεταφερθούν αυτές στο εσωτερικό του.

Υπάρχουν και ορισμένα δεδομένα που περιπλέκουν το πολιτικό τοπίο για τον προσεχή Σεπτέμβριο. Πρώτον, δε θεωρώ καθόλου δεδομένη τη στάση που θα τηρήσει το υπουργείο. Αν με το κλείσιμο των κινητοποιήσεων η Γιαννάκου διαβεβαίωνε ότι «οι νέες ρυθμίσεις θα εφαρμοστούν μέχρι κεραίας», η προοπτική των εκλογών το φθινόπωρο ίσως την οδηγήσουν στο να αποφύγει μια νέα συγκρούση με τους φοιτητές και τους πανεπιστημιακούς. Είναι εξαιρετικά δύσκολο να ξεκινήσει το Σεπτέμβριο ένας αγώνας που τώρα έμεινε στη μέση, αν η κυβέρνηση δεν επαναφέρει το ζήτημα της λειτουργίας των πανεπιστημίων. Δεύτερον, μέσα στους κόλπους των φοιτητών είναι έκδηλη η κόπωση από τον παραταταμένο αγώνα που διεξήγαγαν. Τα μαθήματα έχουν συμπυκνωθεί, οι εξεταστικές διαδέχονται η μία την άλλη και οι πιέσεις που δέχονται οι φοιτητές από τους μεγαλοκαθηγητές – συλθοβάτες της κυβερνητικής πολιτικής έχουν πολλαπλασιαστεί. Όλα αυτά δημιουργούν ένα ασφυκτικό κλίμα που κάθε άλλο παρά ευνοεί το ξεπήδημα αγώνων. Για τους ίδιους λόγους, το Σεπτέμβριο που μας πέρασε, η στήριξη των φοιτητών στο μεγάλο απεργιακό αγώνα των δασκάλων εξαντλούνταν σε μπλοκ μερικών εκατοντάδων ατόμων στις πορείες που διοργανώθηκαν. Τέλος, όσο υπάρχει αισιοδοξία και αυτοπεποίθηση στο φοιτητικό κόσμο για τους αγώνες που διεξήγαγε, άλλο τόσο υπάρχει δυσαρέσκεια και απογοήτευση για τον τρόπο που αυτοί τερματίστηκαν. Το κλίμα αυτό πολλές φορές αγγίζει τα όρια της δυσπιστίας απέναντι στις παρατάξεις και τις οργανωμένες πολιτικές δυνάμεις και σίγουρα θα αποτελέσει ένα εμπόδιο που θα πρέπει να υπερκεραστεί για να ανοίξει ένας νέος κύκλος κινητοποιήσεων τη νέα χρονιά.

Το καθήκον που επωμίζονται οι συνεπείς αγωνιστικές αριστερές δυνάμεις είναι να αξιοποιήσουν την εμπειρία που ο κόσμος συσώρευσε από τον παραταταμένο αυτό αγώνα, να ξεπεράσουν και να διδαχθούν από τα λάθη που έγιναν, να κερδίσουν την εμπιστοσύνη του κόσμου ώστε να υποδοθήσουν το ξεδίπλωμα νέων μαζικών αγώνων που θα προσπιζονται το δημόσιο και δωρεάν πανεπιστήμιο.

Ο Δ. Παπαϊωάννου είναι φοιτητής της Ιατρικής Αθηνών, μέλος της "Πορείας"

το κίνημα
στα πανεπιστήμια
το κίνημα
στα πανεπιστήμια
το κίνημα
στα πανεπιστήμια
το κίνημα
στα πανεπιστήμια

Σπύρος Δρίτσας

το κίνημα
στα πανεπι-
στήμια
το κίνημα
στα πανεπι-
στήμια
το κίνημα
στα πανεπι-
στήμια
το κίνημα
στα πανεπι-
στήμια
το κίνημα
στα πανεπι-
στήμια

✪ Ένας χρόνος φοιτητικού κινήματος, πορειών, διαδηλώσεων, γενικών συνελεύσεων. Τη χρονιά που πέρασε, μετά από αρκετά χρόνια, η νεολαία ξαναβγήκε εκρηκτικά στο προσκήνιο, έβαλε τα ζητήματα της εκπαίδευσης και τα προβλήματά της στο επίκεντρο του κοινωνικού προβληματισμού, καθόρισε τις πολιτικές εξελίξεις, κατάφερε να πετύχει σημαντικές νίκες και να τσακίσει τον πολιτικό τσαμπουκά, μιας κατά τα άλλα ατσαλάκωτης κυβέρνησης. Το φοιτητικό κίνημα κατάφερε να σπάσει τα όρια της αυτοαναφοράς και να συμβάλλει καθοριστικά στη συγκρότηση ενός πανεκπαιδευτικού μετώπου, αλλά και στην εμφάνιση πανεκπαιδευτικού κινήματος, μαζί με τους δασκάλους, τους καθηγητές, τους πανεπιστημιακούς. Ακόμα φάνηκε πως η συνολική αντιμετώπιση των εργαζομένων απέναντι στο κίνημα ήταν εξαιρετικά θετική, τόσο από την στήριξή του, όσο και από την ενεργή τους συμμετοχή, παρά την προδοτική στάση της ξεπουλημένης ηγεσίας της ΓΣΕΕ. Το κίνημα ξέσπασε στη βάση της αντιπαράθεσης με την εκπαιδευτική αναδιάρθρωση και συγκεκριμένα με το νέο νόμο πλαίσιο και την αναθεώρηση του άρθρου 16. Η προετοιμασία των φοιτητικών συλλόγων, τόσο με την αντιπαράθεση με το σύνολο της εκπαιδευτικής αναδιάρθρωσης (από την περίοδο της ψήφισης του ΔΟΑΤΑΠ και της αξιολόγησης), όσο και με τις κινητοποιήσεις και καταλήψεις των προηγούμενων χρόνων, με πρωτοπόρα δύναμη τη ριζοσπαστική αριστερά στα πανεπιστήμια, τα σκήματα των ΕΑΑΚ, είχε συγκροτήσει και τους υποκειμενικούς όρους (για το φοιτητικό κίνημα) για μια τέτοια κοινωνική έκρηξη. Παρά το γεγονός πως το κίνημα δεν έχει τελειώσει και προετοιμάζεται νέος γύρος κινητοποιήσεων, έχει ένα ενδιαφέρον να ανοίξει η συζήτηση για την ουσιαστικότερη αποτίμησή του και την εξαγωγή κάποιων πρώτων συμπερασμάτων. Οι αιχμές της εκπαιδευτικής αναδιάρθρωσης έδωσαν την οπίθα που άναψε τον κάμπο στο ελληνικό πανεπιστήμιο, αλλά είναι σαφές πως τα αίτια αυτής της κοινωνικής έκρηξης είναι βαθύτερα. Η σκληρή νεοφιλελεύθερη επίθεση που δέχεται η νεολαία εδώ και χρόνια, στα πλαίσια των συνολικότερων αναδιάρθρωσεων που γίνονται στους χώρους δουλειάς και στην παραγωγική διαδικασία, έχει σαν κατεύθυνση τη συγκρότηση χειρότερων όρων για την ένταξη της νεολαίας στην παραγωγή, τη συγκρότηση μιας γενιάς χωρίς εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα, απασχολήσιμης και πειθαρχημένης. Αυτή η πολιτική δημιουργεί όρους για την ύπαρξη μεγάλων κοινωνικών εκρήξεων, και η

νεολαία σαν ευαίσθητος κοινωνικός δείκτης δείχνει το δρόμο και στους εργαζόμενους για την ανατροπή αυτής της πολιτικής. Αξίζει να αναφερθεί η σημασία που είχε η ιδιαίτερη βαρύτητα της ριζοσπαστικής αριστεράς και ειδικά των ΕΑΑΚ για την ανάπτυξη και την φυσιογνωμία των κινητοποιήσεων.

✪ Οι φοιτητικές εκλογές της 9 Μάη ήταν μια εξαιρετικά σημαντική πολιτική αναμέτρηση, αφού πραγματοποιήθηκαν στο έδαφος των κινητοποιήσεων και ανέδειξαν σημαντικές πολιτικές τάσεις εντός του ελληνικού πανεπιστημίου. Καταρχάς είναι σαφές πως η συγκεκριμένη εκλογική αναμέτρηση χαρακτηρίστηκε από το εξαιρετικό αποτέλεσμα των ανεξάρτητων αριστερών σχημάτων της ΕΑΑΚ, αλλά και από την πολιτική και εκλογική αντοχή που επέδειξε η ΔΑΠ-ΝΔΦΚ, ενώ τόσο η ΠΑΣΠ και η ΠΚΣ (οι οποίες είχαν σημαντική εκλογική πτώση), όσο και άλλες δυνάμεις οι οποίες επικύρωσαν είτε να εμπλακούν είτε να καπηλευτούν το κίνημα, όπως η ΑΡ.ΕΝ, απέτυχαν. Το αποτέλεσμα αυτό δείχνει πως στο έδαφος του φοιτητικού κινήματος δημιουργήθηκε μια πολύ μεγάλη κοινωνική και πολιτική πόλωση, από την οποία ενισχύθηκαν οι δυο πιο σαφείς και καθαροί πόλοι: τα ΕΑΑΚ και η ΔΑΠ-ΝΔΦΚ. Αξίζει όμως να προβληματιστούμε για το γεγονός πως το τμήμα του φοιτητικού σώματος που έχει συγκροτηθεί στη βάση των ιδεολογημάτων του καριερισμού και του ατομικού εκσυγχρονισμού και της μεταρρύθμισης, παρά το γεγονός πως είναι μειψηφία, είναι συγκροτημένο. Η ΔΑΠ ήταν η μόνη επίσημη-η πραγματικά κυβερνητική- παράταξη, η οποία κατάφερε να συγκροτήσει αυτό το δυναμικό. Τα σκήματα της ΕΑΑΚ μέσα από την πολιτική σαφήνεια της πρότασής τους, την κινηματική συνέπεια, την πολιτική κοινωνικών και πολιτικών συμμαχιών που ακολούθησαν, κατάφεραν να πετύχουν μια σαφή νίκη με εξαιρετικά μεγάλη εκλογική άνοδο και με ανάπτυξη του πολιτικού και οργανωτικού τους ιστού. Η ΠΑΣΠ λόγω της στάσης του ΠΑΣΟΚ και κυρίως μέσα από την δική της ασαφή πρόταση και στάση κατάφερε μετά από τη χρονιά να πέσει. Τον ίδιο δρόμο ακολούθησε η ΠΚΣ, η οποία πέτυχε τη μεγαλύτερη πτώση των τελευταίων 15 χρόνων, αποδεικνύοντας τόσο την αδυναμία της να παίξει κάποιο ρόλο στο κίνημα, όσο και το διαχειριστικό και επιστημονικό τρόπο με τον οποίο έχει συγκροτηθεί. Η ΑΡΕΝ δεν κατάφερε να πιάσει τον στόχο της «συγκρότησης» της: να οδηγήσει τον κόσμο του κινήματος στην κάλη, αφού κατέγραψε ένα μέτριο αποτέλεσμα ακόμα και για τα δικά της δεδομένα. Συμπερασματικά, η αλλαγή του πολιτικού συσχετισμού δύναμης στο πα-

νεπιστήμιο, σε αυτή την αναμέτρηση προχώρησε. Χρειάζεται, όμως, προχώρημα στην πολιτική συγκρότηση της ΡΑ και στο πανεπιστήμιο, αλλά και στην κοινωνία, για να επιταχυνθούν οι ρυθμοί αυτού του στόχου.

✪ Το φοιτητικό κίνημα σε όλη την πορεία του πέτυχε εξαιρετικά σημαντικές νίκες. Το σταμάτημα της αναθεώρησης του άρθρου 16, η μη εφαρμογή όλων των νόμων που ψήφισε η κυβέρνηση (ΙΔΒΕ, ΔΟΑΤΑΠ, αξιολόγηση), η απονομιμοποίηση του νόμου πλαίσιο είναι κάποιες από αυτές. Οι νίκες αυτές του κινήματος δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται σαν σημεία αναφοράς και μόνο, αλλά σαν εργαλεία για τη συνέχιση των κινητοποιήσεων και την ανατροπή της εκπαιδευτικής αναδιάρθρωσης και τομών που επιχειρεί. Η κυβέρνηση, παρά την πολιτική ήττα που υπέστη στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, επιχειρεί να ανασυντάξει τις συμμαχίες της τόσο με το καθηγητικό, όσο και με το φοιτητικό σώμα. Αυτό φάνηκε και με τον τρόπο που ψήφισε το νόμο πλαίσιο (εν μέσω της μεγαλύτερης φοιτητικής κινητοποίησης), αλλά και με τις πρωτοβουλίες που παίρνει μετά το τέλος των καταλήψεων. Καταρχάς επιχειρεί να προχωρήσει την συγκρότηση της Αρχής Διασφάλισης Ποιότητας και να προχωρήσει στην αξιολόγηση τμημάτων και πανεπιστημίων (είναι χαρακτηριστική η δήλωση Γρυσπολάκη για την αξιολόγηση τμημάτων), επιχειρεί να συγκροτήσει ΙΔΒΕ με πίεση προς τα πανεπιστήμια και κάνει τα πρώτα βήματα για την υλοποίηση του νέου νόμου πλαίσιο: συγκρότηση εκλεκτορικών σωμάτων, αποστολή ειδοποιήσεων στους αιώνιους, μείωση των συγγραμμάτων που θα διανεμηθούν του χρόνου και μια σειρά από άλλες κινήσεις, ενώ παράλληλα εντείνει και την τρομοκρατία του κινήματος, με χαρακτηριστική την προφυλάκιση συναδέλφου από τη Θεσσαλονίκη. Απέναντι σε αυτή την κίνηση είναι απαραίτητο οι φοιτητικοί σύλλογοι να διασφαλίσουν ανά τμήμα και πανεπιστήμιο την μη εφαρμογή του νόμου και να προετοιμαστούν για νέο κινηματικό γύρο αναμέτρησης το επόμενο ακαδημαϊκό έτος. Η προετοιμασία αυτή είναι αναγκαία να γίνει με τους πιο αποφασιστικούς όρους, αφού ενδεχομένως η στάση των επίσημων πολιτικών δυνάμεων και παρατάξεων θα είναι πολύ πιο αρνητική απέναντι στην ανάπτυξη κινητοποιήσεων. Με την αισιοδοξία της χρονιάς που πέρασε και την βεβαιότητα πως το μέλλον που μας ετοιμάζουν δεν θα περάσει, συνεχίζουμε. αγγιττεν, 0810

Ο Σπ. Δρίτσας είναι φοιτητής της Ιατρικής Αθηνών, μέλος της "ΕΑΑΚ"

Κραυγή αγωνίας χιλιάδων γονέων. |

γράφουν οι
Χρήστος Κάτσινας
Αποστόλης Καραγιάννης

40.000 ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΧΡΕΩΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ
ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΛΥΨΟΥΝ ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΟΥΣ

Εγκαταλείπουν τα Πανεπιστήμια λόγω οικονομικής δυσχέρειας

Την ίδια ώρα που χιλιάδες υποψήφιοι δίνουν τη μεγάλη «μάχη» των πανελλαδικών εξετάσεων για την εξασφάλιση μιας θέσης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, μεγάλες διαστάσεις παίρνουν οι περιπτώσεις των γονέων που αδυνατούν να στείλουν τα παιδιά τους να σπουδάσουν σε άλλη πόλη μακριά από τον τόπο κατοικίας τους.

Η ανακατανομή των θέσεων εισακτέων (φέτος στα ΤΕΙ, πέρσι στα ΑΕΙ και στα ΤΕΙ) που έκανε το ΥΠΕΠΘ με τη σημαντική μείωση του αριθμού των εισακτέων των τμημάτων των κεντρικών σχολών της Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, αυξάνει το ήδη μεγάλο τμήμα των εσωτερικών μεταναστών φοιτητών και σπουδαστών με ό,τι αυτό σημαίνει σε οικονομικό επίπεδο για τις οικογένειές τους, σε μια εκπαίδευση η οποία έχει πολύ χαμηλής στάθμης φοιτητική μέριμνα. Όπως γίνεται κατανοητό, η εξέλιξη αυτή δημιουργεί τα μεγαλύτερα προβλήματα στους υποψήφιους από τα λαϊκότερα στρώματα του Λεκανοπεδίου και της Θεσσαλονίκης, εκείνους δηλαδή που τα οικονομικά των οικογενειών τους δεν

τους επιτρέπουν να απομακρυνθούν από τον τόπο μόνιμης διαμονής. Σε όλες τις περιπτώσεις, η διατήρηση ενός φοιτητή εκτός τόπου μόνιμης διαμονής συνεπάγεται μείωση των οικογενειακών εισοδημάτων, που «ρίχνει» το νοικοκυριό κάτω από το όριο φτώχειας, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις είναι αδύνατη η συντήρηση του φοιτητή.

Σε τραγική κατάσταση

Σε τραγική κατάσταση βρίσκονται εκατοντάδες μισοσυντηρήτοι γονείς και τα παιδιά τους, τα οποία αφού με μεγάλο κόπο και προσπάθεια κατάφεραν να πετύχουν την είσοδό τους στα ΑΕΙ – ΤΕΙ, σήμερα βρίσκονται στα πρόθυρα της εγκατάλειψης των σπουδών τους για οικονομικούς λόγους. Οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα και δυο παιδιά που σπουδάζουν σε διαφορετικές πόλεις και άρα αναγκασμένες να συντηρούν τρία νοικοκυριά, εκπέμπουν “sos”, καθώς αναγκάζονται είτε να υπερχρεωθούν με τραπεζικά

το κίνημα
στα πανεπι-
στήμια
το κίνημα
στα πανεπι-
στήμια
το κίνημα
στα πανεπι-
στήμια
το κίνημα
στα πανεπι-
στήμια

ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΠΟΥ ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΝΑ ΕΙΣΑΧΘΟΥΝ ΦΕΤΟΣ ΣΕ ΣΧΟΛΕΣ ΕΚΤΟΣ ΤΟΠΟΥ ΜΟΝΙΜΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΣΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΠΟΥ ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΝΑ ΕΙΣΑΧΘΟΥΝ ΦΕΤΟΣ ΣΕ ΣΧΟΛΕΣ ΕΚΤΟΣ ΤΟΠΟΥ ΜΟΝΙΜΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΑΝΑΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΤΩΝ ΘΕΣΕΩΝ

20.000

ΕΤΗΣΙΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΦΟΙΤΗΤΗ ΠΟΥ ΣΠΟΥΔΑΖΕΙ ΕΚΤΟΣ ΤΟΠΟΥ ΜΟΝΙΜΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

8-10.000 ευρώ

Πηγή: Έρευνα του Χρήστου Κάτσικα, Μάιος 2007

δάνεια, είτε να σταματήσουν τα παιδιά τους από τις σπουδές.

Το πρόβλημα έχει δημιουργηθεί αφενός λόγω της εκρηκτικής ανυπαρξίας φοιτητικής μέριμνας που να εξασφαλίζει στα παιδιά που φοιτούν εκτός τόπου μόνιμης κατοικίας τα στοιχειωδώς απαραίτητα για τις σπουδές τους (η Φοιτητική Στέγη καλύπτει μόλις το 9% των αναγκών στέγασης) και αφετέρου λόγω του νέου νόμου για τις μετεγγραφές.

Το γεγονός αυτό, μαζί με τη γενικότερη οικονομική κατάσταση των ελληνικών νοικοκυριών, έχουν αναγκάσει πολλούς γονείς να λάβουν την «τραγική», όπως οι ίδιοι λένε σε επιστολές τους, απόφαση να μη στείλουν τα παιδιά τους στις σχολές που εισήχθησαν, αν και έκαναν τεράστια έξοδα προκειμένου να περάσουν τις πανελλαδικές εξετάσεις.

Δεν είναι λίγοι εκείνοι οι γονείς που παίρνουν την τραγική απόφαση να στείλουν μόνο ένα παιδί τους να σπουδάσει,

ενώ άλλοι αναγκάζονται να χρεωθούν με δάνεια από τις τράπεζες, προκειμένου να καλύψουν τα αυξημένα έξοδα για ενοίκια – διατροφή, αλλά και τα βιβλία και το κόστος των εισιτηρίων.

Οι γονείς επισημαίνουν ότι το ΥΠΕΠΘ, με την τελευταία τροποποίηση του νόμου για τις μετεγγραφές, ουσιαστικά και τυπικά αποκλείει όσους δεν έχουν οικονομικές δυνατότητες και αδικεί όσους επικαλούνται μετεγγραφές για λόγους οικονομικούς λόγω σπουδών δύο αδελφών σε ΑΕΙ διαφορετικών πόλεων.

Χιλιάδες για δάνειο

Στις Τράπεζες αναμένεται να απευθυνθούν φέτος περίπου 40.000 νοικοκυριά για να ζητήσουν φοιτητικό δάνειο. Αυτό εκτιμούν τραπεζικοί παράγοντες από τα πρώτα στοιχεία που έχουν στη διάθεσή τους και κάνοντας τις ανάλογες συγκρίσεις με προηγούμενα χρόνια.

Αυτό σημαίνει ότι το ακριβοπληρωμένο στο βωμό της παραπαιδείας «εισιτήριο» εισαγωγής στα ΑΕΙ και ΤΕΙ και η επιβάρυνση του οικογενειακού προϋπολογισμού δεν τελειώνει με την είσοδο των υποψηφίων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς το κόστος της φοιτητικής ιδιότητας μεταkulίεται ολοκληρωτικά στους «ώμους» των οικογενειακών προϋπολογισμών κάνοντας ιδιαίτερα ακριβό... το «δημόσιο και δωρεάν» πανεπιστήμιο. Στα πλαίσια αυτά, το συνολικό ιδιωτικό κόστος για το μετανάστη φοιτητή με μέση χρονική διάρκεια τέσσερα έως πέντε χρόνια, το κόστος του πτυχίου δηλαδή, ανέρχεται σε 35-40.000 ευρώ περίπου κατά μέσο όρο.

Μπλόκο στις μετεγγραφές υποψηφίων

Σε υποψηφίους δυο ταχυτήτων χωρίζει και στο θέμα των μετεγγραφών το ΥΠΕΠΘ χιλιάδες παιδιά των ΤΕΕ. Με την ενεργοποίηση του ν. 3404/2005 «Ρύθμιση Θεμάτων του Πανεπιστημιακού και Τεχνολογικού Τομέα» όσοι υποψήφιοι των ΤΕΕ καταφέρουν και εισαχθούν σε κάποιο ΤΕΙ, δεν μπορούν να πάρουν μετεγγραφή ακόμη και αν έχουν όλα τα κριτήρια που απαιτεί ο γενικός νόμος για τις μετεγγραφές (π.χ πολύτεκνοι, τρίτεκνοι, ιατρικοί λόγοι κλπ), καθώς θεωρείται ότι αποτελούν ειδική κατηγορία και ότι η εισαγωγή τους στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση έγινε με ειδικές διατάξεις. Για τους ίδιους λόγους αποκλείονται από τη δυνατότητα μετεγγραφής και οι υποψήφιοι της κατηγορίας του 10%. πηγή: 698

alfavita.gr

Ειδήσεις, Αναλύσεις, Έρευνες, Θέματα για όλους τους χώρους της Παιδείας και της εργασίας για τον εκπαιδευτικό, το γονιό, το μαθητή, το φοιτητή, τον ενημερωμένο πολίτη

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ

www.alfavita.gr

ΔΙΚΤΥΟ

**ΕΓΚΑΙΡΗ ΚΑΙ ΕΓΚΥΡΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ**

Με την επιμέλεια του **Χρήστου Κάτσικα**
και 50 συνεργατών - ανταποκριτών.

Η **www.alfavita.gr** είναι η μεγαλύτερη
σε επισκεψιμότητα εκπαιδευτική πύλη στην
Ελλάδα με 500.000 επισκέψεις μηνιαίως.

Το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ιδιωτικοποιείται, το «ανοιχτό στην αγορά» σχολείο έρχεται...

γράφουν οι
Δημήτρης Δαμασκηνός – Γιάννης Μακρίδης

«Λίγοι μήνες απομένουν μέχρι να αρχίσουν οι πρώτες κατασκευές σχολείων βάσει των συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ) και ακόμη το καθεστώς της νέας αυτής πρακτικής παραμένει ασαφές. Ωστόσο, μεγάλοι τραπεζικοί και κατασκευαστικοί όμιλοι ήδη έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για τα πρώτα έργα σε 81 σχολεία, συνολικού προϋπολογισμού 343 εκατ. ευρώ. Το ποσό αυτό θα πληρωθεί σε δόσεις την επόμενη 25ετία από τον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων (ΟΣΚ) ως ενοίκιο στους ιδιώτες που θα αναλάβουν αρχικά να χτίσουν τα σχολεία και στη συνέχεια να τα ασφαλίσουν, να τα συντηρούν και να τους παρέχουν φύλαξη. Το 60% του προϋπολογισμού αφορά το κόστος κατασκευής και το υπόλοιπο τις άλλες υπηρεσίες. Για τους ακριβείς όρους των συμβάσεων που θα υπογράψει το Δημόσιο με τους ιδιώτες κατασκευαστές, υπάρχουν ακόμα πολλές λευκές σελίδες [...]»

(Βλ. Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία, «Πρώτο κουδούνι για συμπράξεις», 22/04/07.)

Ι. «Εν αρχή ήν» η θαλασσοεικής έμπνευσης νεοφιλελεύθερη τομή που θεσμοθέτησε η προηγούμενη κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, παραμονές της τέλεσης των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα, για την κατασκευή των λεγόμενων «μεγάλων έργων» (βλ. Αερολιμένας Ελ. Βενιζέλος, Γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου και Αττική Οδός). Με πρόσχημα τη σύνθετη τεχνικά φύση, το επειγόν του χαρακτήρα και το δυσβάστακτο κόστος για τον κρατικό προϋπολογισμό, αν το εγχείρημα χρηματοδοτούνταν αποκλειστικά από το

Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, η κυβέρνηση Σημίτη, με τη συναίνεση επί της ουσίας της συμπολιτευόμενης αντιπολίτευσης της Ν.Δ. ¹, παρέδωσε με φωτογραφικούς διαγωνισμούς ή ακόμα και με απευθείας ανάθεση ² στο μεγάλο κατασκευαστικό και χρηματοπιστωτικό κεφάλαιο αυτά τα «μεγάλα έργα» στο σύνολό τους και από κάθε άποψη. Ιδιωτική χρηματοδότηση, μελέτη, κατασκευή, λειτουργία, συντήρηση και εκμετάλλευση ήταν η «προϊκα» που δόθηκε από τους τότε κυβερνώντες στις ηγεμο-

νικές εργοληπτικές επιχειρήσεις και το τραπεζικό κεφάλαιο για την εκτίναξη των κερδών τους, σε βάρος φυσικά των εργατικών-λαϊκών στρωμάτων και των χρηστών των έργων που κλήθηκαν να πληρώσουν πολύ ακριβά τις υπηρεσίες που τους προσέφερονταν.

Η νέα πρακτική των Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) που εγκαινιάστηκε τότε, ακολουθώντας την ψευδώνυμη μεθοδολογία της «αυτοχρηματοδότησης» των έργων, δημιούργησε έναν κερδοφόρο πακτωλό για

τους «χρυσόκάνθαρους» της καπιταλιστικής οικονομίας, όπως αποκαλύπτεται στην περίπτωση της Αττικής Οδού: «Ενώ το αρχικό ύψος της Σύμβασης Παραχώρησης ήταν 432 δισεκ. δρχ. από τα οποία το δημόσιο προβλεπόταν να διαθέσει τα 144 δισεκ. δρχ. (33%), η κοινοπραξία τα 54 δισεκ. δρχ. (13%) και τα πιστωτικά ιδρύματα τα 235 (54%), το τελικό κατασκευαστικό κόστος έφτασε

II. Μετά το πέρας των Ολυμπιακών Αγώνων και την κατακρέωση της ελληνικής οικονομίας για πολλές δεκαετίες, η κυβέρνηση της Ν.Δ., ζηλεύοντας τη δόξα των προκατόχων της, ψήφισε τον Αύγουστο του 2005, κατά τη διάρκεια μάλιστα του 2ου θερινού τμήματος διακοπής των εργασιών της βουλής, το νομοσχέδιο για τις «Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ), παραδίδο-

και κοινοτικούς πόρους. Η διόγκωση των ελλειμμάτων του κρατικού προϋπολογισμού, το μεγάλο έλλειμμα που προέκυψε από το φαγοπότι της Ολυμπιάδας, οδήγησαν στη μεγάλη περικοπή του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, όπως αποτυπώνεται στον προϋπολογισμό του 2007 με την υποχώρηση της δημόσιας κατανάλωσης⁵.

Με το θεσμό των ΣΔΙΤ η κυβέρνηση

Συμπερασματικά για τις ΣΔΙΤ: η γενίκευση της διαδικασίας ιδιωτικοποίησης των κοινωφελών έργων υποδομής και των αντίστοιχων υπηρεσιών (ΣΔΙΤ) αντιπροσωπεύει εκείνο το θεσμικό, οικονομικό και κοινωνικό τόπο όπου συναντώνται και τέμνονται τρεις θεμελιώδεις παράμετροι της σημερινής κεφαλαιοκρατικής οικονομίας και πολιτικής που κινείται στον αστερισμό του νεοφιλελευθερισμού: αστικό κράτος, τεχνικές επιχειρήσεις, τραπεζικό κεφάλαιο δημιουργούν ένα αξεδιάλυτο κουβάρι κοινών συμφερόντων και επιδιώξεων που εγχυώνται τεράστια κέρδη και υπερκέρδη στους ιδιώτες, με παράλληλη ανατροπή των εργασιακών σχέσεων, την ίδια ώρα που δυναμιτίζεται ο δημόσιος χαρακτήρας των κοινωφελών υποδομών και των παρεχόμενων υπηρεσιών.

τα 900 δισεκ. δρχ., από τα οποία το δημόσιο κάλυψε τελικά τα 612 (68%), ενώ η συμμετοχή της κοινοπραξίας παρέμεινε στα 54 δισεκ. δρχ. (6%) και τα τραπεζικά δάνεια στα 234 δισεκ. δρχ. (26%). Αποτέλεσμα είναι ηγεμονικές εργοληπτικές επιχειρήσεις και τραπεζικό κεφάλαιο με τον υποπολλαπλασιασμό της συμμετοχής τους (έναντι του διπλασιασμού της κρατικής συμμετοχής στο συνολικό κόστος του έργου) με τη σημερινή ιδιωτική εκμετάλλευση του Αυτοκινητοδρόμου να εισπράττουν μεικτά ετήσια έσοδα της τάξης των 100 δις. δρχ. (τα στοιχεία αφορούν στο 2005), τα οποία στο μεγαλύτερο μέρος τους αντιπροσωπεύουν καθαρή κερδοφορία του τεχνικού-τραπεζικού κεφαλαίου για τις επόμενες 10ετίες»³. Δηλαδή δουλειές με φούντες και παράς με ουρά, σε μια κόλαση υπερεντατικοποίησης της εργασίας και ελαστικών εργασιακών σχέσεων που δημιούργησαν οι υπεργολάβοι κατά την εκτέλεση των έργων, υποχρεώνοντας τους εργαζομένους με το αίμα και τα κορμιά τους να χτίσουν τα μεγάλα αυτά τεχνικά έργα⁴.

ντας τους βασικούς τομείς του δημοσίου στην ανεξέλεγκτη επιχειρηματική δραστηριότητα του ιδιωτικού τομέα. Από τούδε και εφεξής δρόμοι, αεροδρόμια, λιμάνια, νοσοκομεία, γέφυρες, μουσεία, σχολεία, μαρίνες φυλακές, ύδρευση, αποχέτευση, βιολογικοί καθαρισμοί μπορούν να κατασκευάζονται από τις ΣΔΙΤ, ενώ οι υπηρεσίες καθαρισμού, φύλαξης, κέτερινγκ, διοίκησης λιμανιών, αεροδρομίων, μαρινών, νοσοκομείων καθώς και είσπραξης ληξιπρόθεσμων χρεών προς το δημόσιο, μπορούν επίσης να αποτελέσουν αντικείμενο ΣΔΙΤ, σε μια προσπάθεια ιδιωτικοποίησης του κράτους, που ομοιά της δεν έχει γνωρίσει ο ελληνικός καπιταλιστικός κοινωνικός σχηματισμός, ώστε να βρουν κερδοφόρα, εγγυημένη και υψηλής απόδοσης διέξοδο ιδιωτικά κεφάλαια ύψους 2,4 δισεκ. ευρώ στη δημιουργία υποδομών και στην παροχή υπηρεσιών για λειτουργίες δημοσίου χαρακτήρα!

Μέχρι την ψήφιση αυτού του νόμου, το σύστημα παραγωγής δημοσίων έργων στην Ελλάδα βασιζόταν στην αποκλειστική χρηματοδότηση από εθνικούς

διατυμpanίζει ότι θα οδηγήσει σημαντικά ιδιωτικά κεφάλαια στην εκτέλεση έργων υποδομών και υπηρεσιών, στην ουσία, όμως, με τη συναίνεση της συμπολιτευόμενης αντιπολίτευσης του ΠΑΣΟΚ (που χαρακτηρίζει το νόμο υπουργοκεντρικό, δηλαδή αποδέχεται τη φιλοσοφία του και ζητά επιμέρους αλλαγές), δημιουργεί αποκλειστικά και μόνο ένα εργαλείο καταλήστευσης του δημοσίου χρήματος και της τσέπης των πολιτών, σε όφελος εξασφαλισμένων ιδιωτικών υπερκερδών στην κατασκευή υποδομών και στην παροχή υπηρεσιών σ' ό,τι αφορά κυρίως την Παιδεία, τον αθλητισμό, την κατοικία, την εργασία, το περιβάλλον, σε τομείς δηλαδή που αποτελούν –ακόμη– συνταγματική υποχρέωση του αστικού κράτους να καλύπτει.

Οι ΣΔΙΤ αποτελούν, στην ουσία, έναν μηχανισμό αθρόας δανειακής επιβάρυνσης του δημοσίου και μάλιστα με τους πιο δυσβάσταχτους όρους, η οποία δεν θα εμφανίζεται στο δημόσιο χρέος. Οι εργαζόμενοι, όμως, και τα πλατιά λαϊκά στρώματα θα πληρώσουν «χρυσάφι» την παράδοση των πλέον νευραλγικών κρατικών υποδομών και δημοσίων υπη-

ρεσιών στην ιδιωτική υπερεκμετάλλευση, με τη συνεχή αύξηση των κρατικών δαπανών τα επόμενα χρόνια και τις πανάκριβες υπηρεσίες, για να εξασφαλίστούν τα εξαιρετικά και αδιαφανή κέρδη και υπερκέρδη, που θα αποκομίσουν κύρια το μεγάλο κατασκευαστικό κεφάλαιο, αλλά και οι τράπεζες που το χρηματοδοτούν.

Η κυβέρνηση επιχειρεί μέσω των ΣΔΙΤ να πλαστογραφήσει τον προϋπολογισμό και να εμφανίσει τεχνητά μειωμένο το έλλειμμα και το δημόσιο χρέος, αποκρύπτοντας ωστόσο ότι αυτού του είδους οι Συμπράξεις με ιδιώτες υποκαθιστούν στην ουσία τρέχουσες δαπάνες, οι οποίες (με τη μέθοδο της «ενοικίασης» και του αντίτιμου για την «παροχή υπηρεσιών») μετατίθενται προς εξόφληση στα επόμενα χρόνια επιβαρύνοντας συσσωρευτικά μελλοντικούς προϋπολογισμούς.

Οι ΣΔΙΤ, επίσης, όπως δείχνει και το παράδειγμα της Μ. Βρετανίας, στην οποία το 11% των δημοσίων επενδύσεων έχει ήδη υποκατασταθεί από ΣΔΙΤ (PPP τις ονομάζουν οι Άγγλοι), θα αποτε-

λέσουν μοχλό για την ανατροπή των εργασιακών σχέσεων στο δημόσιο τομέα και τη γενίκευση των ελαστικών μορφών απασχόλησης, αφού το κομμάτι των εργαζομένων που θα απασχολεί ο ιδιώτης (π.χ. συντηρητές, καθαριστές, μαγειρεία, διοικητικό προσωπικό, λογιστήρια κ.α. σ' ένα νοσοκομείο ΣΔΙΤ) θα απασχολείται με όρους ιδιωτικού τομέα (με ελαστικές εργασιακές σχέσεις και με συμβάσεις ορισμένου χρόνου), ενώ το κομμάτι των εργαζομένων (π.χ. γιατρών στα ίδια νοσοκομεία ΣΔΙΤ) θα απασχολείται με συμβάσεις δημόσιου τομέα, έχοντας τουλάχιστον κατοχυρωμένη τη μονιμότητα.

Συμπερασματικά για τις ΣΔΙΤ: η γενίκευση της διαδικασίας ιδιωτικοποίησης των κοινωφελών έργων υποδομής και των αντίστοιχων υπηρεσιών (ΣΔΙΤ) αντιπροσωπεύει εκείνο το θεσμικό, οικονομικό και κοινωνικό τόπο όπου συναντώνται και τέμνονται τρεις θεμελιώδεις παράμετροι της σημερινής κεφαλαιοκρατικής οικονομίας και πολιτικής που κινείται στον αστερισμό του νεοφιλελευθερισμού: αστικό κράτος, τεχνικές επιχει-

ρήσεις, τραπεζικό κεφάλαιο δημιουργούν ένα αξεδιάλυτο κουβάρι κοινών συμφερόντων και επιδιώξεων που εγγυώνται τεράστια κέρδη και υπερκέρδη στους ιδιώτες, με παράλληλη ανατροπή των εργασιακών σχέσεων, την ίδια ώρα που δυναμιτίζεται ο δημόσιος χαρακτήρας των κοινωφελών υποδομών και των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Με αυτό τον τρόπο το αστικό κράτος, με τη σημερινή κυβερνητική εκδοχή της Ν.Δ. αλλά και την ουσιαστική στήριξη της συμπολιτευόμενης αντιπολίτευσης του ΠΑΣΟΚ, απαλλάσσεται από οποιαδήποτε διαδικασία προώθησης των δημόσιων επενδύσεων, επιτυγχάνει τη δημοσιονομική “εξυγίανση” μέσα από την περιστολή θεμελιωδών κοινωνικών του λειτουργιών, μειώνει τα δημοσιονομικά ελλείμματα σε επίπεδα κάτω του 3% (Σύμφωνο Σταθερότητας), αποφεύγει οποιαδήποτε φορολογική επιβάρυνση της επιχειρηματικής δραστηριότητας (την οποία άλλωστε μειώνει σταδιακά), εμφανίζει την είσοδο του ιδιωτικού κεφαλαίου ως έκφραση μιας “αναπτυξιακής” (κεφαλαιοκρατικής) διαδικασίας, ενώ στην πραγματικότητα πρόκειται για αντικατάσταση των δημοσίων κοινωφελών επενδύσεων από την ιδιωτική επιχειρηματική δραστηριότητα (κυρίως τις τεχνικές εταιρείες Ζ' και ΣΤ' τάξης και τις μεγάλες τράπεζες), πράγμα που αντιπροσωπεύει μια ιστορικών διαστάσεων μετάλλαξη του σύγχρονου καπιταλιστικού κράτους στη νεοφιλελεύθερη εποχή.

III. Όσον αφορά ειδικά στην εκπαίδευση, συχνά στο παρελθόν έχουμε αναφερθεί στην έλλειψη σχολικών κτιρίων και αιθουσών, ιδιαίτερα στην περιοχή της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης. Σύμφωνα, μάλιστα, με τον υφυπουργό Παιδείας, Γ. Καλό, στα όρια του Δήμου της Αθήνας το 27% των σχολείων λειτουργούν με διπλοθάρδια, ενώ συνολικά για την Αττική το ποσοστό αυτό φτάνει στο 21,6%. Μισθώνονται 105 κτίρια που στεγάζουν 150 σχολεία, στα οποία φοιτούν πάνω από 15.000 μαθητές. Το κόστος ενοικίασης φτάνει τα 4,5 εκατ. ευρώ ετησίως. Συνολικά στην Αττική έχουν καταγραφεί 230 μισθωμέ-

1. Που ξεσήκωνε ένα δημαγωγικό θόρυβο για τους ρυθμούς μόνο εκτέλεσης των έργων, για τις υπερβάσεις του προϋπολογισμού και μερικούς από τους σκανδαλώδεις –πράγματι– όρους των Συμβάσεων Παραχώρησης – Συγχρηματοδότησης.

2. Βλ. τα συμπληρωματικά έργα της Αττικής Οδού.

3. Βλ. άρθρο του Ανέστη Ταρπάγκου, **ΜΕ ΤΟ Ν/Σ ΠΙΑ ΤΙΣ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ (ΣΔΙΤ)** Γενικεύεται η ιδιωτικοποίηση των κοινωφελών έργων υποδομής, εφημ. Εποχή, 10/04/2005.

4. Για τις εργασιακές σχέσεις στα μεγάλα έργα, μα και στα υπόλοιπα που κατασκευάστηκαν ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας το 2004, ενδιαφέρουσες πληροφορίες μπορεί να βρει κανείς στο αφιέρωμα του περιοδικού: «Αντιτετράδια της Εκπαίδευσης», Φάκελος: «Αθήνα 2004», επιμέλεια: Δημήτρης Δαμασκηνός, στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.paremvaseis.org/olympiada%20afieroma.htm>

5. Από ρυθμό αύξησης της δημόσιας κατανάλωσης 2% το 2006, η εισηγητική έκθεση για τον προϋπολογισμό του 2007 προβλέπει ρυθμό αύξησης 1,1% για το 2007.

Αυτό σημαίνει και περιορισμό του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και του προγράμματος προμηθειών του Δημοσίου, με αρνητικό αντίκτυπο στο ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ. (Βλ. Δημήτρη Δαμασκηνού, **Κρατικός προϋπολογισμός 2007: Κοινωνικά άδικοι μηχανισμοί αναδιανομής εισοδημάτων από τους εργαζόμενους στους «έχοντες και κατέχοντες»**,

<http://www.paremvaseis.org/yliko13febr2007.htm>

6. Βλ. εφημερίδα Έθνος, 04/09/2005

7. Βλ. εφημερίδα Αγγελιοφόρος, 10/03/2006.

8. Βλ. άρθρο του Μάρκου Λάζαρου, προέδρου τότε της Ε.Λ.Μ.Ε. Ηρακλείου, που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα Πατρίς στις 10/10/2005. Χαρακτηριστικό των προβλημάτων είναι το γεγονός ότι στο νομό Ηρακλείου ανάδοχοι εργολάβοι διέκοψαν τις εργασίες, ακόμα και σε περιπτώσεις κτιρίων που θα ολοκληρώνονταν σε λίγες μόλις εβδομάδες, όπως συνέβη στο 2ο Λύκειο, που λίγο πριν τη μετεγκατάστασή του σε νέο κτίριο, διακόπηκαν οι εργασίες και το σχολείο λειτουργεί μέχρι και σήμερα σε λυόμενες αίθουσες.

9. Βλ. άρθρο του Δημήτρη Δαμασκηνού, «Πλήρης υποβάθμιση και απαξίωση της σχολικής στέγης με στόχο την ιδιωτικοποίηση της εκπαίδευσης»,

<http://www.paremvaseis.org/domi174apr.htm>

να κτίρια, όπου στεγάζονται 295 σχολεία ⁶. Εκτός όμως από το υπέρογκο τίμημα, 40 σχολεία της Αθήνας και των γύρω δήμων κινδυνεύουν με έξωση, γιατί έχουν λήξει ή λήγουν τα μισθωτήριά τους...

Ίδια και χειρότερη είναι η κατάσταση και στη συμπρωτεύουσα, στην οποία το πρόβλημα της σχολικής στέγης παραμένει εκρηκτικό: Από τις 1.064 σχολικές αίθουσες του νομού με μαθητικό δυναμικό 142.387 μαθητές, το ποσοστό διπλοθάρδιας προσεγγίζει το 21,14% (244 σχολεία λειτουργούν σε διπλοθάρδιες), ενώ ειδικά στο δήμο Θεσσαλονίκης φτάνει στο 37,63%. Το 2001 οι απαιτούμενες αίθουσες για την εξάλειψη της διπλής θάρδιας ανέρχονταν σε 1.957 και σήμερα έχει παραδοθεί το 25%. «Στα πρωινά σχολεία των Αμπελοκήπων τα 21 από τα 59 τμήματα έχουν από 25 μαθητές και πάνω», υποστήριξε ο εκπρόσωπος του Ζ' Συλλόγου Δασκάλων Θεσσαλονίκης, Ηλίας Σμήλιος ⁷.

Οι δαπάνες στο πρόγραμμα των δημοσίων επενδύσεων του 2006 για τη σχολική στέγη ήταν μόλις 850 εκατ. ευρώ και έχουν καθλωθεί εδώ και χρόνια

στα ίδια επίπεδα, με αποτέλεσμα να μην επαρκούν. Η πολιτική της υποχρηματοδότησης της σχολικής στέγης προκαλεί προβλήματα και σε άλλους νόμους, όπως π.χ. της Μαγνησίας, της Εύβοιας, της Χίου, του Ηρακλείου ⁸ κλπ. Εκατοντάδες ακόμα οικόπεδα που έχουν δεσμευτεί για σχολική χρήση κινδυνεύουν να αποχαρακτηρισθούν, καθώς το υπουργείο Παιδείας δεν έχει χρηματοδοτήσει ως τώρα είτε τη Νομαρχιακή είτε την Τοπική Αυτοδιοίκηση για την αγορά τους ⁹.

Πατώντας πάνω σ' αυτή την άσχημη κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει η σχολική στέγη και αρνούμενη η κυβέρνηση να αναλάβει τις ευθύνες της για την ανέγερση, φύλαξη, συντήρηση και λειτουργία των σχολικών μονάδων μέσω της αύξησης των δαπανών του προϋπολογισμού για το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, παραδίδει και αυτό το «φιλέτο» στους ιδιώτες: Αυτή τη στιγμή ο ΟΣΚ βρίσκεται σε φάση επιλογής συμβούλων για τις πρώτες ΣΔΙΤ σχολείων που έχουν εγκριθεί από την κυβέρνηση. Οι ενδιαφερόμενοι είναι μεγάλοι τραπεζικοί όμιλοι (Πειραιώς, Alpha, Εθνικής, Αγροτικής

κ.λπ.), που ενδιαφέρονται να πουλήσουν στο Δημόσιο τεχνολογία αλλά και τραπεζικά δάνεια.

Σε λιγότερο από τρεις μήνες αναμένεται να έχει επιλεγεί ο σύμβουλος για το πρώτο έργο, της περιφέρειας Αττικής (27 σχολεία, προϋπολογισμού 150 εκατ. ευρώ). Ένα μήνα αργότερα θα επιλεγεί και ο σύμβουλος του δεύτερου έργου, που αφορά την περιφέρεια Κε-

Οι δαπάνες στο πρόγραμμα των δημοσίων επενδύσεων του 2006 για τη σχολική στέγη ήταν μόλις 850 εκατ. ευρώ και έχουν καθηλωθεί εδώ και χρόνια στα ίδια επίπεδα. ■

ντρικής Μακεδονίας (31 έργα, προϋπ. 116 εκατ. ευρώ). Σύντομα αναμένεται και η προκήρυξη πρόσληψης τρίτου συμβούλου για το τελευταίο έργο που εγκρίθηκε προ ημερών και αφορά τις περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου και Ιονίων Νήσων (23 σχολεία, προϋπ. 77 εκατ. ευρώ).

Πέντε μήνες μετά την επιλογή κάθε συμβούλου, θα προκηρύσσεται διεθνής διαγωνισμός με προθεσμία 52 ημερών για την υποβολή προτάσεων από τους υποψήφιους κατασκευαστές. Έτσι, στον ΟΣΚ εκτιμούν ότι οι πρώτοι ανάδοχοι θα μπου στα σχολεία σε περίπου ένα χρόνο¹⁰.

Η ανέγερση σχολείων με τη μεθοδολογία ΣΔΙΤ προωθεί την περαιτέρω εμπορευματοποίηση της σχολικής λειτουργίας, όχι μόνο ζητώντας αύριο πληρωμή της σχολικής στέγης που έχουν στην κατοχή τους οι ιδιώτες άμεσα από τους γονείς των μαθητών¹¹, που έτσι κι αλλιώς θα πληρώνουν ακριβά τη σχολική στέγη ως φορολογούμενοι, μα και μετατρέποντας σήμερα τα σχολεία σε επιχειρήσεις: ήδη εγκαινιά-

στηκε από τον ιδιωτικοποιημένο πλέον Ο.Σ.Κ. που λειτουργεί σαν Α.Ε. το πρώτο σχολείο - επιχείρηση που μετά τη λήξη των μαθημάτων λειτουργεί ως γκαράζ, internet cafe, προσφέροντας επί πληρωμή υπηρεσίες κλπ. Άλλωστε η νομοθεσία περί ΣΔΙΤ προβλέπει δυνατότητα του αναδόχου να αναπτύξει άλλες δραστηριότητες, όπως η ενοικίαση χώρων του σχολείου για εμπορικές χρήσεις ως αντίτιμο για τις υπηρεσίες του.

Η γενίκευση αυτής της νεοφιλελεύθερης αποδιάρθρωσης του σχολικού χώρου (που πρώτο εισηγήθηκε στο τελευταίο προεκλογικό του πρόγραμμα το ΠΑ.ΣΟ.Κ κάνοντας λόγο για «ανοιχτό σχολείο»¹² και ως ιδέα «σεμνά και ταπεινά» υιοθετήθηκε από την κυβέρνηση της Ν.Δ.) θα υπονομεύσει βαθιά το δημόσιο χαρακτήρα του σχολείου, θα κλείσει σχολεία σε «άγονες» περιοχές, θα φέρει τους ιδιώτες μέσα στα πόδια των παιδιών του ελληνικού λαού, με ό,τι αυτό σημαίνει για τη διαπαιδαγώγησή τους από την ηθική του κεφαλαίου, θα εξοντώσει, τέλος, τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, όπως άλλωστε έγινε σε Η.Π.Α.-Αγγλία, τινάζοντας στα ύψη τον αποκλεισμό και τον αναλφαριθμητισμό¹³.

Για όλους αυτούς τους λόγους έχει εξαιρετική σημασία το εκπαιδευτικό κίνημα στο σύνολό του, ενόψει μάλιστα και των συνεδρίων σε ΟΛΜΕ-ΔΟΕ, άμεσα να απαιτήσει:

- Αύξηση των δημόσιων δαπανών για την Παιδεία στο 5% του ΑΕΠ ή στο 15% του προϋπολογισμού.
- Εκπαίδευση δημόσια και δωρεάν σε όλα τα επίπεδα και τις βαθμίδες, με αφετηρία την αντίληψη ότι η εκπαίδευση είναι δημόσιο κοινωνικό αγαθό. Κατάργηση κάθε μορφής ιδιωτικής εκπαίδευσης. Έξω οι επιχειρήσεις από τα σχολεία. Όχι στο νομοθετικό πλαίσιο των Συμπράξεων Δημόσιου-Ιδιωτικού Τομέα, που αναθέτει σε ιδιώτες και εταιρείες την ανέγερση σχολείων κι άλλων δημοσίων υποδομών και οδηγεί στην ανοιχτή εμπορευματοποίηση της λειτουργίας των δημοσίων σχολείων. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

10. Βλ. Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία, «Πρώτο κουδούνι για συμπράξεις», 22/04/07».

11. Μπορεί ο διευθύνων σύμβουλος του ΟΣΚ κ. Παταριάς να διαβεβαιώνει ότι «αυτό δεν θα συμβεί, γιατί ο ιδιώτης δεν θα έχει την εκμετάλλευση του σχολείου, όπως συνέβη στα μεγάλα έργα, π.χ. στη ζεύξη Ρίου-Αντιρρίου», ωστόσο δεν μπορεί να αποκλειστεί η πιθανότητα, με το επίκεντρο να μην επιβαρυνθεί ο κρατικός προϋπολογισμός για τις υπερβάσεις και τις υπερβολικές αυξήσεις ενοικίων που θα απαιτήσουν να εισπράττουν οι ιδιώτες, σε κάποιον μέλλοντα χρόνο οι γονείς μερικών «ευγενών σχολείων» στα μεγάλα αστικά κέντρα να κληθούν να πληρώσουν άμεσα ένα αντίτιμο ως χρήστες των υψηλής ποιότητας(;) υπηρεσιών που θα προσφέρουν οι ιδιώτες στα παιδιά τους.

12. Όπως περιγράφεται στο προεκλογικό πρόγραμμα του ΠΑΣΟΚ: «Το Ανοιχτό σχολείο αποτελεί τη νέα γενιά σχολείων που, εκτός από τις αίθουσες διδασκαλίας και τα εργαστήρια, θα διαθέτει επίσης...χώρους αναψυχής, internet cafe, μικρά βιβλιοπωλεία και υπόγειους χώρους στάθμευσης».

13. Ολόκληρα σχολικά κτίρια μετατρέπονται πλέον σε διαφημιστικές πινακίδες των χορηγών τους, όπως τα σχολεία της Δωδεκανήσου που έχουν αναλάβει την προώθηση της «Καίρ», εταιρείες οδοντόκρεμας διδάσκουν Αγωγή Υγείας και άλλες παραγωγής προφυλακτικών Σεξουαλική Αγωγή, ενώ στελέχη του ΣΕΒ παραδίδουν στα μικρά παιδιά μαθήματα υποταγής στην καπιταλιστική αγορά. Αποκαλυπτική για τα τραγικά αποτελέσματα του όλου εγχειρήματος είναι η πείρα άλλων ευρωπαϊκών χωρών, που προηγήθηκαν στην εφαρμογή του, όπως η Ιρλανδία και η Βρετανία. Στην τελευταία εφαρμόζεται από το 1985 το πρόγραμμα «Σκέπτομαι Επιχειρηματικά». Ένα πρόγραμμα που υποχρεώνει τα σχολεία να ιδρύσουν μικρές επιχειρήσεις από τα έσοδα των οποίων εξασφαλίζουν τα προς το ζην. Σήμερα, μετά από είκοσι περίπου χρόνια υλοποίησης του προγράμματος αυτού, το 75% των σχολείων της Βρετανίας έφτασε να λειτουργεί κάτω από άθλιες συνθήκες, ενώ ο μέσος όρος αμόρφωτων αποφοίτων στη χώρα αυτή είναι από τους υψηλότερους στην Ε.Ε. (Βλ. Δημήτρης Δαμασκηνού, «Από τον Προμηθέα στο Σίσυφο, Η τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση στην Ελλάδα», εκδ. «Αντιτετράδια της Εκπαίδευσης, Φεβρουάριος 2006, σελ. 79.)

αφιέρωμα ασφαλιστικά ταμεία
αφιέρωμα ασφαλιστικά ταμεία
αφιέρωμα ασφαλιστικά ταμεία
αφιέρωμα ασφαλιστικά ταμεία
αφιέρωμα ασφαλιστικά ταμεία

Επιμέλεια-κείμενα
Γιώργος Σόφης, Αγγελική Φατούρου

Η διαχείριση των αποθεματικών των ταμείων και τα εγκλήματα διαρκείας σε βάρος της Κοινωνικής Ασφάλισης

Το σκάνδαλο που αφορά στη λεηλασία των αποθεματικών των ασφαλιστικών ταμείων και ειδικά το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Δημοσίων Υπαλλήλων, ήρθε να αποκαλύψει για άλλη μια φορά ποιους σκοπούς εξυπηρετεί αυτή καθαυτή η επιλογή διαχείρισης της περιουσίας των ταμείων με τον τρόπο που γίνεται. Έτσι, εδώ και χρόνια οι κυβερνήσεις είτε έβαλαν οι ίδιες χέρι και καταλήστεψαν τα ταμεία, είτε έβαλαν πλάτη στη λεηλασία και στο άρμεγμα της περιουσίας των ταμείων στήνοντας έτσι το πλαίσιο, ώστε να προκύψουν τα απαιτούμενα οφέλη για το μεγάλο κεφάλαιο.

Μέχρι τη δεκαετία του '70 τα αποθεματικά των ασφαλιστικών ταμείων, τα χρήματα δηλαδή των εργαζομένων, κρατούνταν «παγωμένα» σε ειδικούς λογαριασμούς της Τράπεζας Ελλάδας. Ο πληθωρισμός «έτρεχε» με ρυθμούς 10%, 15% και πάνω από 20%, τα επιτόκια καταθέσεων στις τράπεζες ήταν πάνω από 10 - 15%, αλλά για τα αποθεματικά των Ταμείων, το επιτόκιο –το επίσημο επιτόκιο των τραπεζών– ήταν... απαγορευμένος καρπός. Οι απώλειες για τα Ταμεία δηλαδή για τους εργαζόμενους, συσσωρεύονταν χρόνο με το χρόνο, ενώ την ίδια στιγμή τα ποσά αυτά γίνονταν... «κίνητρα» για τους επιχειρηματίες.

– Τη δεκαετία του '80 δίνεται η δυνατότητα για μερικές τοποθετήσεις σε τίτλους του Δημοσίου με σταθερή και εξασφαλισμένη απόδοση. Οι «επενδύσεις» σε κάθε είδους χρεόγραφα και ακίνητα μπορούσαν

αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία
αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία
αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία
αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία

να φτάσουν μέχρι ποσοστό 10% του αποθεματικού του κάθε Ταμείου.

– Στις αρχές της δεκαετίας του '90, επί κυβέρνησης ΝΔ, καταργούνται οι ποσοτικοί περιορισμοί για «επενδύσεις» σε ομόλογα τραπεζών. Το 1992 με το ν. 2076/92 τα διοικητικά συμβούλια των φορέων κοινωνικής ασφάλισης παίρνουν το ελεύθερο να ιδρύουν ανώνυμες εταιρείες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων, με δικαίωμα να «επενδύουν» και στο καθημερινό τζογάρισμα της Σοφοκλέους, ενώ με άλλο νόμο (2042/92) διπλασιάζεται το εν λόγω όριο στο 20%.

– Το 1995, επί κυβέρνησης ΠΑΣΟΚ, ψηφίζεται ο ν. 2335/95. Σύμφωνα με αυτόν, τα διοικητικά συμβούλια έχουν πλέον το δικαίωμα να προσλαμβάνουν για «συμβούλους» τράπεζες ή θυγατρικές εταιρείες τραπεζών, παραδίδοντας έτσι τη διαχείριση των αποθεματικών στα πρότυπα και τις ορέξεις του τραπεζικού κεφαλαίου.

– Το 1999, εκχωρείται περισσότερος ζωτικός χώρος στις τράπεζες, οι οποίες πλέον -ανάμεσα σε άλλα- μπορούν ναβάλουν στο χέρι την «αξιοποίηση» και της ακίνητης περιουσίας των ασφαλιστικών φορέων, τη διαχείριση, τις διαδικασίες αγοραπωλησίας, τις μισθώσεις κ.α. (ν. 2676/99). Την ίδια χρονιά (1999) παίρνουν πρόσθετα μέτρα ενίσχυσης του χρηματιστηριακού τζόγου. Πλέον, εκτός από μετοχές, τα ταμεία μπορούν να ρισκάρουν και σε μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων, τα οποία κυκλοφορούν οι θυγατρικές εταιρείες των τραπεζών.

– Το 2002, ψηφίζεται ο νόμος 2992, με τον οποίο το τζογάρισμα των αποθεματικών φτάνει στο απώγειό του. Συγκεκριμένα, δίνεται η πρόσθετη δυνατότητα για ...«επενδύσεις» σε συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης του χρηματιστηρίου παραγώγων αξιών! Είναι η «χρυσή» και στη συνέχεια κατάμαυρη εποχή του χρηματιστηρίου, όταν και τα ασφαλιστικά ταμεία, μαζί με πλήθος άλλου κόσμου που παρασύρθηκε στη δίνη του, έχασαν εκατομμύρια.

Βλέπουμε, λοιπόν, τους τρόπους με τους οποίους οι κυβερνήσεις, ΝΔ και ΠΑΣΟΚ διαδοχικά, νομοθετούν μέτρα ενίσχυσης του τζόγου σε όφελος πάντα του μεγάλου κεφαλαίου και με ολέθριες, όπως

αποδεικνύεται, συνέπειες για τους ασφαλισμένους.

Η εμπλοκή των ασφαλιστικών ταμείων στο τζογάρισμα του χρηματιστηρίου, επενδύθηκε με το μανδύα της αποδοτικότερης επένδυσης της περιουσίας τους, ενώ υποστηρίχθηκε θερμά τόσο από τον Τύπο, όσο και από τους λεγόμενους κοινωνικούς εταίρους, ΑΔΕΔΥ και ΓΣΕΕ. Έτσι, οι κυβερνώντες επέβαλαν και θεσμικά το «παίξιμο» στο χρηματιστήριο. Δεν τους έφτανε, δηλαδή, που παρέσυραν τόσο κόσμο να παίξει και να χάσει τις οικονομίες του από τους κόπους μιας ζωής, ήθελαν ναβάλουν το χέρι ακόμα πιο βαθιά, να αρμέξουν ακόμα περισσότερα. Το 2000 είχαμε μια πρώτη απόδειξη της απάτης που αφορούσε στην εμπλοκή των ταμείων στο τζογάρισμα του χρηματιστηρίου, τότε που χάθηκαν τα 2/3 από το σύνολο της

«Οι κυβερνώντες επέβαλαν και θεσμικά το «παίξιμο» στο χρηματιστήριο. |

επένδυσης, του 23% δηλαδή της περιουσίας τους. Σήμερα έχουμε μία ακόμη περίτρανη απόδειξη αυτής της απάτης, στην οποία τώρα προστίθενται και άλλες πτυχές, όπως τα περιβόητα κρυφά ομόλογα. Πρόκειται για ένα ολόκληρο στημένο κύκλωμα απάτης, που σκοπό έχει αφενός να εκμεταλλευτεί τα χρήματα των εργαζομένων, αφετέρου να «διευκολύνει» τους διάφορους μεσάζοντες να αποκομίσουν οφέλη, Η ουσία ωστόσο παραμένει η ίδια, μέσα σ' όλο αυτό το πλαίσιο που περιλαμβάνει αγοραπωλησίες, χρηματιστήρια, ομόλογα κλπ' στόχος της κυβέρνησης και των ημετέρων της είναι πώς θα κατακλέψουν τα εισοδήματα των εργαζομένων, βάζοντας χέρι στις περιουσίες των ασφαλιστικών ταμείων.

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του υπ. Απασχόλησης, η συνολική περιουσία (καταθέσεις, χρεόγραφα, ακίνητα) των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης στο τέλος του 2005 έφτανε τα 28,91 δις ευρώ. Από αυτά, τα κάθε είδους χρεόγραφα (μετοχές και κρατικά κατά κύριο λόγο ή εταιρικά ομόλογα) φτάνουν στα 15,74 δις ευρώ. Οι καταθέσεις φτάνουν στα 12,47 δις ευρώ και τα ακίνητα στα 700 εκ. ευρώ. Σε μετο-

χές με όρους 2005 (σήμερα είναι πολύ παραπάνω), τα ασφαλιστικά ταμεία έχουν «επενδύσει» το αστρονομικό ποσό των 4,99 δις ευρώ, σε αμοιβαία κεφάλαια 1,35 δις ευρώ, σε ομόλογα 9,16 δις ευρώ, σε έντοκα γραμμάτια 235 εκ. ευρώ, σε τίτλους προεσόδων 0,76 εκ. ευρώ, σε ομολογίες 1,5 εκ. ευρώ και τέλος σε εισηγμένες μετοχές 2,18 εκ. ευρώ.

Μόνο από το περιβόητο κρυφό ομόλογο, χάθηκαν 4,8 εκ. ευρώ από τα αποθεματικά του ΤΕΑΔΥ.

Όπως είδαμε όλες οι σαρωτικές ρυθμίσεις που αφορούσαν τη διαχείριση των περιουσιών των ταμείων έγιναν και με τις ευλογίες των συνδικαλιστικών φορέων ΑΔΕΔΥ και ΓΣΕΕ. Ακόμα και στην παρούσα φάση, η μόνη ένσταση για το τζογάρισμα είναι ότι αυτό πρέπει να γίνει με «κανόνες». Αντιμετωπίζουν, δηλαδή, το όλο θέ-

μα ως ζήτημα «χρηστής διοίκησης» και «ηθικής», ενώ θεωρούν φυσιολογικό να εκτίθενται τα χρήματα των εργαζομένων στα κερδοσκοπικά παιχνίδια των χρηματιστηρίων.

Όλα όσα βγήκαν στην επιφάνεια και όσα άλλα που δεν έχουν βγει, καθόλου δεν πτοούν την κυβέρνηση, η οποία ετοιμάζεται στην αρχή της «επόμενης τετραετίας», όπως συχνά πυκνά προαναγγέλλουν Αλογοσκούφης κλπ, να περάσει το νομοσχέδιο για το Ασφαλιστικό. Το σκάνδαλο προφανώς θα συγκαλυφθεί. Ποιος να πει κουβέντα για την καταλήστευση των ταμείων και τη μόνιμη υποχρηματοδότηση κάτω από τις υποχρεώσεις κράτους και μεγάλου κεφαλαίου, που είναι το μεγάλο έγκλημα σε βάρος της κοινωνικής ασφάλισης; Αντίθετα, θα χρησιμοποιηθούν οι δήθεν «τεχνοκρατικές» εκθέσεις για να διεκτραγωδήσουν την άθλια κατάσταση των Ταμείων [σήμερα αλλά και ...το 2050] ώστε να τρομοκρατηθούν οι ασφαλισμένοι προκειμένου να αποδεχτούν τις νέες ανατροπές στα ασφαλιστικά δικαιώματα: Παράταση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, μείωση συντάξεων, πετσόκομμα των βαρέων και ανθυγιεινών, κ.ά. πηγή: www.antiportal.gr

αφιέρωμα ασφαλιστικά ταμεία
αφιέρωμα ασφαλιστικά ταμεία
αφιέρωμα ασφαλιστικά ταμεία
αφιέρωμα ασφαλιστικά ταμεία

γράφει ΕΛΜΕ Άνω Διοσίων-Ζεφυρίου-Φυλής

Το Τ.Ε.Α.Δ.Υ.

Το Τ.Ε.Α.Δ.Υ., το Ταμείο Επικουρική Ασφάλισης Δημοσίων Υπαλλήλων και το οποίο μετά τη σύνταξη, χορηγεί ένα επιπρόσθετο ποσόν, τη λεγόμενη επικουρική σύνταξη, βρέθηκε, με ευθύνη τόσο της κυβέρνησης και του Υπουργείου Κοινωνικής Ασφάλισης, όσο και της διοίκησής του, στη δίνη του χρηματιστηριακού τζόγου, με αποτέλεσμα την απώλεια πολλών εκατομμυρίων από τα αποθεματικά του.

Στο ταμείο αυτό συμβάλλουμε μηνιαίως με το ποσόν των 35 € περίπου για ένα μεσαίο κλιμάκιο και επιπροσθέτως υπάρχει και συμβολή του δημοσίου περίπου με το ίδιο ποσόν. Για το κλιμάκιο 11 λόγου χάρη, που αποτελεί και ένα μέσο κλιμάκιο, το Τ.Ε.Α.Δ.Υ. εισπράττει μηνιαίως περί τα 70 € ανά υπάλληλο και αυτό για 500 χιλιάδες περίπου ασφαλισμένους.

Το ύψος των αποθεματικών του Τ.Ε.Α.Δ.Υ. ανέρχεται την 30^η/12/05 σε 1 δις 810 εκ €, εκ των οποίων τα 938.008.980 € είναι τοποθετημένα σε μετοχές, αμοιβαία κεφάλαια και ομόλογα. Το χαρτοφυλάκιο των ομολόγων του Τ.Ε.Α.Δ.Υ. ανέρχεται σε 701.136.000 €, συνεισφέροντας τα ομόλογα αποτελούν τη μερίδα του λέοντος του συνόλου των χρεογράφων του ταμείου.

Οι «επενδυτικοί» σύμβουλοι και οι «επενδυτικές» επιλογές του Τ.Ε.Α.Δ.Υ.

Η «Ακρόπολις» ΑΧΕΠΕΥ & η Α.Δ.Ε.Α.Κ. του ΙΚΑ

Η ανωτέρω χρηματιστηριακή εταιρεία αποτελεί τον «επενδυτικό» σύμβουλο του Τ.Ε.Α.Δ.Υ., από το 2006 μέχρι σήμερα που της αφαιρέθηκε προσωρινά η άδεια, σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις του σε ομόλογα. Συγχρόνως διαχειρίζεται και τα αποθεματικά τεσσάρων ακόμη ασφαλιστικών οργανισμών (Αυτό το θέμα, όμως, δεν θα μας απασχολήσει εδώ). Η χρηματιστηριακή αυτή ιδρύθηκε από τον κ. Γ Αποστολίδη, πα-

Το Τ.Ε.Α.Δ.Υ. στη δίνη του τζόγου

λαιό στέλεχος της Εθνικής, ενώ σήμερα πρόεδρος της Ακρόπολης ΑΧΕΠΕΥ εμφανίζεται ο κ. Θ. Πρινωτάκης, υιός του Σοφ. Πρινωτάκη, επί 34 έτη στελέχους της Εθνικής, πρώην πρόεδρος της Εθνικής Χρηματιστηριακής, αντιπρόεδρος του Χ.Α.Α. (Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών) κατά την περίοδο 90-93 και μέλος της επιτροπής κεφαλαιαγοράς.

Ενώ η εν λόγω χρηματιστηριακή το 2004 εμφανίζει ζημιά ύψους 712 χιλ. €, το 2005 εμφανίζει καθαρά κέρδη 240 χιλ. Τι συνέβη; Τη ζημιά την εμφανίζει διότι το 2004 της επιβάλλεται από την επιτροπή κεφαλαιαγοράς ένα τεράστιο πρόστιμο, το μεγαλύτερο εξ όσων έχουν επιβληθεί μέχρι σήμερα, ύψους 1 εκ €, επιπλέον δε,

πολύ σημαντικότερο, της αφαιρείται η άδεια να πραγματοποιεί αναδοχές για εισαγωγή εταιρειών στο Χ.Α.Α. Ο λόγος του προστίμου και της στέρησης της ιδιότητας του αναδόχου, οφείλεται στο ότι αλλοίωσε τα στοιχεία της δημόσιας εγγραφής της εταιρείας «Τέκνεργα». Η Ακρόπολις Χρηματιστηριακή έχει όμως και πλήθος άλλων παρεμβάσεων και της έχουν επιβληθεί επανειλημμένως πρόστιμα. Πρόκειται για μια μικρή εταιρεία που κατέχει μόλις το 0,14% τη χρηματιστηριακής αγοράς και με βάση αυτόν το δείκτη κατετάγη 47η σε σύνολο 69 χρηματιστηριακών.

Και όμως μετά από όλα αυτά το Δ.Σ. του Τ.Ε.Α.Δ.Υ., μέσω αυτής, τζιράρει στη δευτερογενή αγορά, όπου τα ομόλογα δια-

αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία
αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία
αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία
αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία

πραγματεύονται όπως οι μετοχές, άνω του 1,230 δις € Το τζιράρισμα γίνεται το δεύτερο εξάμηνο του 2006 επί διοικήσεως Σημαιοφορίδη ως εξής: Σύμφωνα με τους αναλυτικούς πίνακες που υπάρχουν στα λογιστικά βιβλία του Ταμείου για το έτος 2006, οι αγορές των ομολόγων σε ονομαστική αξία ανέρχονται στο ποσόν των 7 εκ € και οι πωλήσεις ομοίως σε ονομαστική αξία σε 446 εκ € (0 τύπος αναφέρεται σε πωλήσεις τίτλων του δημοσίου αξίας 520 εκ €).

Όπως είπαμε, αυτές οι συναλλαγές γίνονται μέσω της «Ακρόπολις ΑΧΕΠΕΥ» και η χρηματιστηριακή απολαμβάνει τη «νόμιμη προμήθεια» της αγοράς, ύψους 0,5%. (Αυτό αναφέρουν οι ίδιοι, διότι στον τύπο γράφτηκε για προμήθεια 1%). Ας δεχθούμε όμως την άποψη της χρηματιστηριακής, δηλαδή το ποσοστό 0.5%. Προκύπτει τότε πως η προμήθεια της είναι διπλάσια της Α.Ε.Δ.Ε.Α.Κ. του Ι.Κ.Α. Αυτή είναι, για όσους δεν το γνωρίζουν, ανώνυμη εταιρία του δημοσίου η οποία συστήθηκε με κεφάλαια του ΙΚΑ για τη διαχείριση των αποθεματικών όλων των ταμείων. Ποιος την εμπιστεύθηκε; Κανείς άλλος παρά μόνον το Ι.Κ.Α και το ΤΣΑΥ. Το κόστος διαχείρισης της εν λόγω Α.Ε.Δ.Ε.Α.Κ., δηλαδή η προμήθεια της είναι 0,25%, η μισή της «αγοράς» Όσο για τις αποδόσεις της; Το μικτό αμοιβαίο της από το Μάιο του 2003 μέχρι το τέλος του 2006 είχε απόδοση 69,12% την καλύτερη της κατηγορίας του, το δε ομολογιακό αμοιβαίο 14,27%, την καλύτερη της κατηγορίας του.

Στα παρακάτω θα αναλύσουμε μία μόνο συναλλαγή. Πρόκειται για την πώληση του υπερτιμημένου ομολόγου μέσω της «Ακρόπολις» στο Τ.Ε.Α.Δ.Υ., για την οποία πώληση γίνεται όλο τον τελευταίο καιρό μεγάλη φασαρία.. Είναι τόσο εξόφθαλμα παράνομη που προκάλεσε την παρέμβαση του Αλ. Πιλάδιου, προέδρου της επιτροπής κεφαλαιαγοράς. Διορίστηκε μάλιστα στην χρηματιστηριακή και προσωρινώς επίτροπος. Είναι η πρώτη φορά μετά το σκάνδαλο της τράπεζας Κρήτης επί Κοσκωτά που τοποθετείται επίτροπος σε εταιρεία του ευρύτερου χρηματιστηριακού τομέα. Η αγοροπωλησία αυτή είναι όμως μόνον η κορυφή του παγόβουνου

Ημερομηνία εγγραφής	Ονομαστική αξία ομολόγου σε εκ. ευρώ	Τίτλος αποθετηρίου
07/08/2006	77,5	GR01240026623
07/08/2006	75	GR0114018436
07/08/2006	80	GR00124026601
07/08/2006	70	GR0124019442
ΣΥΝΟΛΟ	302,5	

*Παρατηρήστε ότι οι αγορές του ταμείου από τη χρηματιστηριακή εγγράφηκαν την ίδια μέρα 07/08/2006.
Το σύνολο των χρημάτων που κατέβαλλε το ταμείο για το συγκεκριμένο ομόλογα ήταν 302,5 εκ.*

του «σκανδάλου» της διαχείρισης των αποθεματικών. (βλ. πίνακα).

Ο πίνακας περιέχει τις «επίμαχες» πωλήσεις της «Ακρόπολις» ΑΧΕΠΕΥ., η οποία και πούλησε στο ταμείο το υπερτιμημένο ομόλογο. Βλέπουμε ότι όλες εγγράφηκαν σε μία μόνο ημέρα. Την 7^η/8^{ου}/2006. Την 1^η Αυγούστου 2006 που έγινε η συναλλαγή και σε λίγες ώρες, το ταμείο μας, όπως θα εξηγήσουμε, είχε απώλεια 22 εκ €. Στον τύπο διαβάζουμε ότι ο επίτροπος, ο οποίος τοποθετήθηκε στην χρηματιστηριακή, καθώς και η επιτροπή κεφαλαιαγοράς, στρέφουν την προσοχή τους σε ποσόν 70 εκ €. Προφανώς αναφέρονται, πολύ κακώς, στην τελευταία αγορά της ίδιας όμως ημέρας, και του ίδιου υπερτιμημένου ομολόγου. Τι ακριβώς έγινε;

Η «Ακρόπολις» συγκροτεί υπεράκτια (off shore) θυγατρική εταιρεία με έδρα τη Κύπρο. (Πρόεδρος της εταιρείας εμφανίζεται μέλος της οικογένειας Πρινωιτάκη). Η τελευταία αγοράζει ομόλογα από την «Ακρόπολις» και τα πουλά στον εαυτό της, δηλαδή στην «Ακρόπολις», η οποία με τη σειρά της τα πουλά υπερτιμημένα στο Τ.Ε.Α.Δ.Υ.

Ας παρακολουθήσουμε την πορεία των ομολόγων:

1. Ελληνική εμπορική τράπεζα κατέχει ομόλογα με τιμή ανά τοκομερίδιο 97,5€ Και πωλεί σε:
2. Κυπριακή τράπεζα με τιμή 97,8€. Αυτή πωλεί στην:
3. Κυπριακή υπεράκτια εταιρεία, θυγατρική της Ακρόπολις, σε τιμή 97,9€ ανά τοκομερίδιο. Αυτή πωλεί εικονικά στον εαυτό της, δηλαδή στην:
4. Ακρόπολις ΑΧΕΠΕΥ με τιμή 105,3€

ανά τοκομερίδιο (παρατηρήστε το «άλμα» της τιμής σε σχέση με τις προηγούμενες αγοραπωλησίες του ομολόγου. Τι τους πειράζει αφού δεν την κατέβαλαν;)

Αυτή πωλεί στο:

5. Τ.Ε.Α.Δ.Υ. με τιμή 106,75€.

Δηλαδή, τα ομόλογα «φεύγουν» από την Αθήνα με τιμή 97€ ανά κομμάτι και μέσω Κύπρου, γυρίζουν στην Αθήνα με τιμή 106,75€ και με τελευταίο παραλήπτη το Τ.Ε.Α.Δ.Υ.

Η απώλεια των 22 δις €

Για να αντιληφθούμε την απώλεια του ταμείου, όμως, θα πρέπει να είμαστε προσεκτικοί. Η τιμή των ομολόγων την 1η/8ου/2006 ήταν στη χρηματιστηριακή αγορά, σύμφωνα με τον τύπο, 100,07€ ανά κομμάτι με απόδοση 3,86% το έτος για 5 έτη. Στην πραγματικότητα και όπως πληροφορούμαστε εκ των υστέρων, η τιμή τον ομολόγου ανά κομμάτι είχε διακύμανση την ημέρα της αγοράς του από 99,93€ έως 100,05€.

Το ταμείο πληρώνει το κομμάτι 106,75€, άρα η απόδοση του πέφτει στο 2,39% το έτος για 5 έτη. Παρατηρείται συνεισφορά διαφορά 3,86-2,39 = 1,47% ανά έτος για 5 έτη, επί 302,5 εκ.€ που έδωσε το ταμείο στην «Ακρόπολις», όπως είδαμε στον πίνακα με τους αριθμούς αποθετηρίου, μας κάνουν 22,23 εκ.€ απώλεια για τα 5 έτη. Αυτή είναι η απώλεια του Τ.Ε.Α.Δ.Υ. από το υπερτιμημένο ομόλογο, η οποία βρίσκεται στις τσέπες των μεσαζόντων.

Οι παραλήψεις του ταμείου και οι ευθύνες των ελεγκτικών μηχανισμών είναι τεράστιες. Ουδείς νιώθει την ανάγκη να θωρακίσει τα ασφαλιστικά ταμεία. Πρό-

κειται για συνειδητή επιλογή, και το όψιμο κυβερνητικό ενδιαφέρον είναι υποκριτικό, προκειμένου να αποσείσει από πάνω της η κυβέρνηση το βάρος του σκανδάλου.

Κανονικά και σύμφωνα με το νόμο, το ταμείο όφειλε να ημερώσει αναλυτικά για την «επένδυση» αυτή την Τράπεζα της Ελλάδος. Η τελευταία, μέσω της Η.Δ.Α.Τ. (Ηλεκτρονική Δευτερογενής Αγορά Τίτλων), ενημερώνει για την τιμή των ομολόγων στη δευτερογενή αγορά. Στην Η.Δ.Α.Τ. έχουν πρόσβαση μόνον οι τράπεζες ακριβώς για να ελέγχουν τις μεταξύ τους αγοροπωλησίες ομολόγων. Συνεπώς δεν μπορεί να ελεγχθεί μέσω οργανωμένης αγοράς, αν οι τιμές πώλησης και αγο-

μάνσεις του ομολόγου, οπότε το ταμείο παρασύρθηκε σε λάθος αποφάσεις.

Το προηγούμενο όμως δεν συμβιβάζεται με το γεγονός, πως η αγορά του συγκεκριμένου ομολόγου έπρεπε να γίνει κάτω του άρτιου, δηλαδή κάτω των 100€ ανά κομμάτι ομολόγου. Πρόκειται για την υπ αριθμ. 234/25-7-06 απόφαση του Δ.Σ. του Τ.Ε.Α.Δ.Υ. Συνεπώς, όταν αγόραζαν με τιμή 106,75€ παραβίαζαν την ίδια την απόφασή τους. Και αυτό μερικές μόνο ημέρες μετά, όπως είδαμε. Η πράξη μάλιστα αγοράς των ομολόγων κρατήθηκε κρυφή από την επικεφαλής προμηθειών του Τ.Ε.Α.Δ.Υ. κ. Κ. Αναστασιάδου. Την ακούσαμε στην τηλεόραση να λέει ότι ζήτησε τέσσερις φορές τα παραστατικά της

Το παρελθόν του Τ.Ε.Α.Δ.Υ. βρίθει τέτοιων επιλογών. Επανεληγμένως έχουν αγοραστεί μεγάλα πακέτα μετοχών, οι οποίες σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να χαρακτηριστούν Blou chips όπου –υποτίθεται– αναμένεται να τοποθετεί ένα ασφαλιστικό ταμείο. Μια τέτοια αγορά έγινε πριν περίπου ενάμισι χρόνο. Μάλιστα ο τότε Γενικός Γραμματέας κοινων. Ασφαλίσεων κ. Δ. Κωστόπουλος, έδωσε εντολή για έλεγχο πεπραγμένων της τότε διοίκησης του Τ.Ε.Α.Δ.Υ., ώστε να διερευνηθεί η ανωτέρω περιγραφείσα πρακτική του. Τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού, αν τελικώς έχει διενεργηθεί, δεν έγιναν γνωστά.

Δεν φταιει κανείς;

Οι κυβερνητικές ευθύνες είναι τεράστιες. Όχι μόνον διότι οι διοικήσεις είναι επιλογή του υπουργού κοινωνικών υπηρεσιών, αλλά, κυρίως, γιατί η κυβερνητική λογική είναι η λογική της ανταποδοτικότητας των εισφορών μέσω της «απόδοσης», μετά τη μετατροπή τους σε χαρτιά, «άυλους τίτλους». Αυτός είναι ο πυρήνας του ζητήματος. Τα ταμεία είναι φορείς κοινωνικής ασφάλισης και δεν μπορεί να είναι θεσμικοί «επενδυτές». Τα αποθεματικά τους οφείλουν να είναι πρωτίστως ασφαλή και δευτερευόντως «αποδοτικά».

Η κυβέρνηση δε σέβεται ούτε τους θεσμούς που δημιουργήθηκαν με νόμο. Έτσι, η Ειδική Επιτροπή για τη Διαχείριση της Περιουσίας των Ασφαλιστικών Ταμείων, η οποία συστήθηκε με το νόμο 2676/99 δεν συνεκλήθη ποτέ! Η δουλειά της επιτροπής ήταν ο έλεγχος της νομιμότητας των «επενδύσεων» και τη συγκαλεί ο υποδιοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, κ. Θωμόπουλος. Όπως είπαμε έχει να συνεδριάσει από το 2004, δηλαδή η κυβέρνηση δεν εφαρμόζει το νόμο.

Η κυβέρνηση και ο κ. Τσιτουρίδης φταίνε αφού διόρισαν διοικητές των ταμείων πολιτικούς τους φίλους, αντικαθιστώντας όλους τους προηγούμενους. Στη συνέχεια, με όχημα τις διοικήσεις αυτές, έγινε ολική πώληση της μετοχής της Εμπορικής τράπεζας στη γαλλική Credit Agricole. Μεταξύ αυτών των διοικήσεων και το Τ.Ε.Α.Δ.Υ. που ως θεσμικός επενδυτής πούλησε όλες τις μετοχές της Εμπορικής

Και μην ξεχνάτε πως αυτοί οι ίδιοι αύριο θα απαιτήσουν αλλαγές επί τα χείρω στο ασφαλιστικό. Στο όνομα της δημοσιονομικής εξυγίανσης φυσικά, για να μην ξεχάσουμε και την ανταγωνιστικότητα...

ρές ενός ομολόγου στη δευτερογενή αγορά είναι «κανονική», «αποδεκτή», εκτός αν ο ενδιαφερόμενος ασφαλιστικός φορέας κάνει γνωστή την αγορά στην Τράπεζα της Ελλάδος, οπότε αυτή, όπως προείπαμε, κάνει τον έλεγχο. Αυτά τα ήξερε η κυβέρνηση. Όπως επίσης και το γεγονός ότι μια τράπεζα ή μια χρηματιστηριακή μπορεί να πουλήσει, εκτός αγοράς, δηλαδή εκτός διαμεσολάβησης της Τράπεζας της Ελλάδος, ένα ομόλογο σε ιδιώτη ή σε κάποιο ασφαλιστικό ταμείο σε όποια τιμή θέλει. Αρκεί βέβαια να συμφωνήσει ο «πελάτης».

Βέβαια, συνήθως ο «πελάτης» ζητάει από τη Χρηματιστηριακή ή την τράπεζα την τιμή διακύμανσης του ομολόγου στη δευτερογενή αγορά. Ο αποπεμφθείς πρόεδρος του Τ.Ε.Α.Δ.Υ., για παράδειγμα, ο Κ. Σημαιοφορίδης, απ' ό,τι διαβάζουμε στον τύπο, χρησιμοποίησε ως υπερασπιστική γραμμή πως η «Ακρόπολις» τον «παρέσυρε με ψευδή στοιχεία γύρω από την ημερήσια διακύμανση του συγκεκριμένου ομολόγου την περίοδο της αγοράς του από το ταμείο» (εφημερίδα Ελευθεροτυπία). Δηλαδή η Ακρόπολις προσκόμισε στο ταμείο πλαστά διαγράμματα με τις διακυ-

πράξης αγοράς και όμως ποτέ δεν έλαβε καμία απάντηση.

Επειδή όμως οι «επενδυτικές» επιλογές των ταμείων αφορούν τα δικά μας χρήματα, είναι νομίζουμε σημαντικό το να δούμε και την προ της «Ακρόπολις ΑΧΕΠΕΥ» κατάσταση.

Η «Megatrust ΑΧΕΠΕΥ»

Το 2004 και το 2005 «επενδυτικός» σύμβουλος του Τ.Ε.Α.Δ.Υ. ήταν η ανωτέρω χρηματιστηριακή, μέτοχος της οποίας είναι η Interamerican. Μετά ανέλαβε η «Ακρόπολις». Η Megatrust τοποθέτησε 8 έως 10 εκ.€ από ένα σύνολο 95 εκ.€ που διέθετε προς τούτα το ταμείο σε μία μόνο μετοχή και μέσα σε ελάχιστες συνεδριάσεις. Πολλοί «καλοί πελάτες» της Megatrust είχαν στην εν λόγω μετοχή «μεγάλες θέσεις», οπότε η χρηματιστηριακή, χρησιμοποιώντας τα χρήματα ημών των ασφαλισμένων, τους «βοήθησε» να πουλήσουν. Μάλιστα η μετοχή αυτή αποτέλεσε και τη δεύτερη σε αξία μεγαλύτερη τοποθέτηση, μετά τη μετοχή της Alpha Bank, όπως φαίνεται στους πίνακες «επενδύσεων» του Τ.Ε.Α.Δ.Υ. (28/02/2005).

αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία
αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία
αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία
αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία

που κατείχε, περίπου 15 εκ μετοχές, στους Γάλλους, αδιαφορώντας αν μία τράπεζα του δημοσίου ιδιωτικοποιείται και επισυμβαίνει μια επιθετική εξαγορά, κάτι που απαγορεύει ο νόμος. Αυτός είναι ο ρόλος των θεσμικών «επενδυτών»: επίθεση κατά της εργασίας.

Η κυβέρνηση και ο κ. Τσιτουρίδης φταίνε όταν ζητούν το 25% των αποθεματικών των ασφαλιστικών ταμείων να επενδύεται σε μετοχές από το 23% που είναι σήμερα, όπως διαμορφώθηκε από τους εκσυγχρονιστές κ. Χριστοδουλάκη και κ. Παπαντωνίου της κυβέρνησης Σημίτη. Και σήμερα υπό το βάρος των σκανδάλων έρχονται όψιμα και υποκριτικά να «θωρακίσουν» τα ταμεία, οι ίδιοι που δεν εφαρμόζουν τους νόμους που προαναφέραμε.

Η κυβέρνηση και ο κ. Τσιτουρίδης φταίνε όταν από το Δεκέμβριο του 2004 δεν έχουν δημοσιοποιηθεί καθόλου στοιχεία για την κινητή περιουσία των ταμείων,

δηλαδή δεν έχουμε στοιχεία για τα 28 από τα 29 δις που είναι η περιουσία των ταμείων με απογραφή 2005, ενώ έχουμε άφθονα στοιχεία για το 1 δις που είναι η ανώδυνη ακίνητη περιουσία. Και σήμερα, μετά «το Πάρτυ των χρηματιστών», με τις προμήθειες και τις μίζες, έρχονται πελιδνοί οι κ Αλογοσκούφης και κ. Τσιτουρίδης να ανακοινώσουν πως, μέσω του διαδικτύου, θα έχουμε εικόνα για τις μετοχές και τις αποδόσεις των ταμείων. Σήμερα, μετά από 3 χρόνια που είναι στην κυβέρνηση.

Η κυβέρνηση και ο κ. Τσιτουρίδης φταίνε όταν τα ταμεία «επενδύουν» σε παράγωγα προϊόντα ή και παράγωγα παραγών με τεράστιο ρίσκο και μεγάλες προμήθειες σε χρυσοκάνθαρους γιάπηδες και σπεκουλάντες του χρηματιστηρίου, αδιαφορώντας ακόμη και για θεσμούς που δημιουργήσε το ίδιο το δημόσιο, όπως η ΑΕΔΕΑΚ του ΙΚΑ, για την οποία αναφερθή-

καμε εκτενώς παραπάνω. Και σήμερα υπόσχονται πως οι όποιες αγοραπωλησίες θα γίνονται με σύμφωνη γνώμη των ελεγκτικών μηχανισμών και της Τράπεζας της Ελλάδος, οι ίδιοι που ανέχονται τα ταμεία να αγοράζουν «τυφλά» στη δευτερογενή αγορά εκτός ΗΔΑΤ όπως αναφέραμε.

Οι ίδιοι που τόσο καιρό εθελουφλούν και δεν βλέπουν τις αναδιարθρώσεις των χαρτοφυλακίων των ταμείων και τη στροφή τους σε χρεόγραφα υψηλού ρίσκου.

Όμως, απέναντι σε μια κυβέρνηση που διασπαθίζει τα αποθεματικά των ταμείων και αδιαφορεί ακόμη και για ψηφισμένους νόμους, η απάντηση είναι η ένταση των αγώνων.

Και μην ξεχνάτε πως αυτοί οι ίδιοι αύριο θα απαιτήσουν αλλαγές επί τα χείρω στο ασφαλιστικό. Στο όνομα της δημοσιονομικής εξυγίανσης φυσικά, για να μην ξεχάσουμε και την ανταγωνιστικότητά...

Τα μαθήματα επιχειρηματικότητας, ο Λαμπρόπουλος και τα κρυφά ομόλογα

Από το 2000 έχει αρχίσει η εισαγωγή του μαθήματος επιχειρηματικότητας στην υποχρεωτική εκπαίδευση, στα πλαίσια -για την ώρα- δραστηριοτήτων εκτός του τακτικού προγράμματος, στο δε Γυμνάσιο ως μια δραστηριότητα του μαθήματος του Επαγγελματικού Προσανατολισμού. Εισηγητής αυτής της πρωτοβουλίας ήταν ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών. Επόμενο ήταν να υιοθετηθεί από τις κυβερνήσεις η πρόταση των αφεντικών τους. Στόχος του μαθήματος, όπως καθένas καταλαβαίνει, δεν είναι να παράγουμε δεκάδες χιλιάδες μικρών επιχειρηματιών, ιδιαίτερα τη στιγμή που βλέπουμε να κλείνουν η μια μετά την άλλη οι μικρές επιχειρήσεις και να γιγαντώνονται οι επιχειρηματικοί κολοσσοί. Ο στόχος είναι, όπως ύπουλα και έντεχνα ακόμη και στα βιβλία μαθηματικών του Δημοτικού παρατηρούμε, να εθισθούν τα παιδιά μας να βλέπουν σαν φυσιολογικές όλες τις εξελίξεις στο χώρο της οικονομίας και της εργασίας, αυτό το ζοφερό μέλλον που τα περιμένει, όσο δεν αντιδρούμε μαζί και ενωτικά.

Επειδή το σχολείο στις μέρες μας έχει σε μεγάλο βαθμό απολέσει τον πρώτο ρόλο στη διαμόρφωση της προσωπικότητας των μαθητών, το βάρος της προώθησης των επιδιώξεων του κεφαλαίου έχουν αναλάβει εργολαβικά τα ΜΜΕ. Οι «ευαίσθητοι» τηλεσχολιαστές που ανησυχούν για το εξάμηνο που κινδυνεύουν να χάσουν οι φοιτητές, οι μεγαλόστομοι υπερασπιστές της παιδείας που

αντιμετωπίζουν τους εξεγερμένους νέους με το καρότο της λεκτικής κατανόησης και το μαστίγιο των Πολυδύρειων χημικών, δεν έχουν βρει μια λέξη να πουν, για παράδειγμα, για την αποκαλυπτική διαφήμιση της Γιούρομπανκ με το Λαμπρόπουλο, που όσα εξάμηνα κι αν έχανε κι όσο σκράπας κι αν ήταν στα μαθηματικά είχε τις άκρες του και κατάφερε να γίνει μέγας και τρανός!

Τούτη η κοινωνία στην οργανωμένη εξουσιασμένη εκδοχή της, εκτός από τους έχοντες και κατέχοντες, στηρίζεται -και στηρίζεται στα αυτοδημιούργητα λαμόγια που εκμεταλλεύονται τις «ευκαιρίες» και τα παράθυρα του νόμου, ενός νόμου ωστόσο που έχει ενσωματώσει στην έννοια του δικαίου την εκμετάλλευση των εργαζομένων και την καταλήστευσή τους. Τα σκάνδαλα είναι κομμάτι του παιχνιδιού, είναι θεμιτή επιχειρηματική δράση όσο παραμένουν άγνωστα στους πολλούς.

Η διακινδύνευση ή η αρπαγή των εισφορών των εργαζομένων από τα ασφαλιστικά τους ταμεία είναι πάγια πρακτική και είναι η κύρια αιτία του σημερινού τους αδιέξοδου. Τα χαμένα του ΤΕΑΔΥ είναι δεκαρούλες σε σχέση με το σύνολο των χρημάτων που έχουν κλέψει νόμιμα από το ΙΚΑ επί δεκαετίες. Αυτά θα πρέπει να θυμόμαστε όταν, σωστά και δίκαια, διαμαρτυρούμαστε για τα σκάνδαλα, τις μίζες και όλα τα άλλα κατορθώματα της εξουσίας και των πατραεχάμενων της.

αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία
αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία
αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία
αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία

Ληλασία στα αποθεματικά των ασφαλιστικών ταμείων

Ενώ ετοιμάζει η κυβέρνηση υπέρογκες αυξήσεις στις εισφορές των εργαζομένων... «για να μην καταρρεύσουν τα ταμεία»

Το σκάνδαλο δε λείπει να κοπάσει και η κυβέρνηση της ΝΔ παρά τις προσπάθειες που καταβάλλει δεν καταφέρνει να απεμπλακεί απ' αυτό, γιατί η πρώτη αποκάλυψη για την αγορά υπερτιμημένου «δομημένου» ομόλογου του δημοσίου από το ΤΕΑΔΥ, αποδείχθηκε η κορυφή ενός παγόβουνου που όσο ανασύρεται στην επιφάνεια φέρνει εμπλεκόμενα κι άλλα Ταμεία σ' αυτή την επιχείρηση τζογαρίσματος των αποθεματικών.

Το ένα Ταμείο έγιναν σύντομα 14, για να φθάσουμε τα 25 ασφαλιστικά Ταμεία ανακατεμένα, που οι ζημιές τους από τις μεθοδευμένες αγορές ομολόγων υψηλού ρίσκου θα ανέλθουν σε εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ! Πέρα απ' αυτό βγαίνει στη φόρα και ότι το παιχνίδι με τα τζογαδόρικα ομόλογα του δημοσίου επεκτείνεται και πέραν των ασφαλιστικών Ταμείων, όπως στο νοσοκομείο Κορίνθου όπου ο διοικητής του υποχρεώθηκε σε παραίτηση, στο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο κ.α.

Αποδεικνύεται, δηλαδή, ότι τα παιχνίδια με τα ομόλογα αθέβαιων αποδόσεων δεν είναι κάποια μεμονωμένα κρούσματα, ούτε κάποιες περιστασιακές ενέργειες που έκαναν μερικοί «ανίδειοι» ή «λαμόγια», κατά την τρέχουσα έκφραση, αλλά μια συστηματική πρακτική ασκούμενη σε πλατιά κλίμακα από τις διοικήσεις δημοσίων φορέων που διαχειρίζονται δεκάδες δισεκατομμύρια ευρώ. Η ύπαρξη αυτής της συστηματικής πρακτικής πιστοποιεί, ακριβώς, τον καραμπινάτο πολιτικό χαρακτήρα αυτού του σκανδάλου, το οποίο έχει εκτραφεί απ' όλο το νομοθετικό πλαίσιο που επέβαλαν οι κυβερνήσεις

Το σκάνδαλο του τζογαρίσματος των αποθεματικών των ασφαλιστικών ταμείων με ομόλογα του δημοσίου που εκδίδονται κρυφά από το υπουργείο Οικονομίας και χρησιμοποιούνται για την απόσπαση παχυλών προμηθειών από μεσάζοντες, χρηματιστές και Τράπεζες, οι οποίοι μαζί με τις διορισμένες διοικήσεις των Ταμείων και τους πολιτικούς προϊσταμένους τους σχηματίζουν ένα «χαλάζιο» κύκλωμα παρασιτικής αφαιμάξης των ασφαλιστικών αποταμιεύσεων των εργαζομένων, έχει γίνει πολιτικός βρόχος που τυλίγει την κυβέρνηση Καραμανλή, εδώ και πάνω από 3 μήνες.

της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ τα προηγούμενα χρόνια και θέτει στη διάθεση της ιδιωτικής κερδοσκοπίας και των κυβερνητικών χειρισμών (π.χ. μπάλωμα του δημοσίου χρέους) κολοσσιαία δημόσια αποθεματικά.

Το σκάνδαλο των ομολόγων τώρα από την κυβέρνηση της ΝΔ, το σκάνδαλο του Χρηματιστηρίου πριν από την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ είναι τα δυσώδη «φρούτα» της πολιτικής ληλασίας των ασφαλιστικών ταμείων και του δημόσιου χρήματος, στην οποία έχουν επιδοθεί και επιδίδονται με μεγάλο ζήλο τα δύο αστικά κόμματα, σε βαθμό που ακόμα και οι νομικοί «περιορισμοί» (μέχρι το 23%) για το τζογάρισμα των αποθεματικών των ασφαλιστικών ταμείων να έχουν κουρευλισθεί και οι ασφαλιστικές αποταμιεύσεις των εργαζομένων να έχουν γίνει ξέφραγο αμπέλι, όπου κάνουν κερδοσκοπικό σαφάρι, χωρίς όρια, ντόπιοι και ξένοι χρηματιστές, τραπεζίτες και κάθε λογής ιδιώτες «επενδυτές» και κλεπτοκράτες.

Η κυβέρνηση της ΝΔ, για να «διαχειρι-

σθεί» την πολιτική πίεση που της έχει δημιουργήσει το σκάνδαλο, έχει επιστρατεύσει τον αντιπερισπασμό με τις υπενθυμίσεις σκανδάλων και παρόμοιων πρακτικών των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ και την εμφάνιση του παιχνιδιού με τα ομόλογα ως «έργου που χρονολογείται από το 1998». Πιασμένη στην απόκη του σκανδάλου έχει φτιάξει το επιχείρημα ότι, τάχα, διαφέρει από τους προκατόχους της γιατί «δεν αφήνει τίποτα στο σκότος» και «σε αντίθεση με το παρελθόν» αυτή «φέρνει στο φως τη διαφθορά», επιχείρημα πέρα για πέρα ψεύτικο, καθώς είναι γνωστό ότι το σκάνδαλο μαθεύτηκε όχι από καμιά κυβερνητική βούληση αλλά από «κατάδοση» ανταγωνιστών στο κερδοσκοπικό παιχνίδι με τα ομόλογα. Τίποτε απ' όλα αυτά δεν έχει, ωστόσο, σταθεί ικανό να απομακρύνει από πάνω της το πολιτικό βάρος του σκανδάλου, που της έχει προκαλέσει, κατά τις εκτιμήσεις ακόμα και φιλοκυβερνητικών εφημερίδων, «ισχυρό πολιτικό πλήγμα». Οι πολιτικές επιπτώσεις του

«Οι κινήσεις αυτές ήδη συμβαδίζουν με μια επιχείρηση απόκρυψης στοιχείων και συσκότισης των όσων έχουν συμβεί, με στόχο να κουκουλωθεί η αδιαμφισβήτητη κυβερνητική πολιτική ευθύνη

σκανδάλου εκδηλώνονται με μια σύγχυση στη ΝΔ, με τη δυσκολία απεμπλοκής απ' αυτό, αλλά και με μια διαταραχή των πολιτικών σχεδιασμών της ενόψει των βουλευτικών εκλογών.

Στον κορμό της ΝΔ το σκάνδαλο των ομολόγων έφερε διαφωνίες για το πώς θα πρέπει να γίνει «διαχείριση της κρίσης» και τι «διέξοδος» θα πρέπει να δοθεί, με άλλους υπουργούς, βουλευτές και στελέχη της ΝΔ να αποδίδουν ευθύνες στην «επικοινωνιακή τακτική» που ακολουθείται, άλλους να ζητούν από νωρίς πολιτικές παραιτήσεις τουλάχιστον

του υπουργού Απασχόλησης Σ.Τσιτουρίδη και άλλους κυβερνητικό ανασχηματισμό. Ενδεικτικό της αμηχανίας στην οποία περιήλθε η ΝΔ είναι και η σιωπή του Κ.Καραμανλή, ο οποίος μετά την αποτυχημένη του παρουσία στη Βουλή όταν πρωτοαποκαλύφθηκε το σκάνδαλο στο ΤΕΑΔΥ απέφυγε τις δημόσιες δηλώσεις. Ωστόσο, μέσα σ' αυτό το «δυσμενές κλίμα», όπως έγραψε και η φιλοκυβερνητική «Καθημερινή» (8.4.2007), που «επιβαρύνεται από τα αλληλοκαρφώματα» και όπου «υπουργοί που ετοιμάζονται για τη μάχη του σταυρού, βουλευ-

τές που δεν υπουργοποιήθηκαν, συνεργάτες που δεν έγιναν βουλευτές, στελέχη που δεν αξιοποιήθηκαν στον κρατικό μηχανισμό, έχουν ο καθένας και ένα προσωπικό λόγο για να σκαλίσουν κι άλλο τη φωτιά», δεν μπορεί, κανείς, να μην διακρίνει και μια αναζωπύρωση εσωτερικών αντιθέσεων στη ΝΔ, που συνδέονται με ομαδοποιήσεις για μελλοντικές διαδοχές στην ηγεσία της. Δεν πέρασαν απαρατήρητα ούτε το «μέτωπο» που «συνέπτυξε» η Ντόρα Μπακογιάννη με τον Ε. Μείμαράκη στην εσωτερική κριτική που ασκήθηκε για τους χειρισμούς της «κρίσης των ομολόγων», ούτε και οι αιχμές προς στελέχη της ΝΔ που ανήκουν στο στενό πυρήνα ανάδειξης του Κ.Καραμανλή στην ηγεσία της ΝΔ (όπως ο Σ.Τσιτουρίδης και ο Γ.Αλογοσκούφης).

Το βέβαιο είναι ότι το σκάνδαλο των ομολόγων διάβρωσε την εικόνα που έχει καλλιεργήσει η προπαγάνδα της ΝΔ για την κυβέρνηση Καραμανλή. Θρυμμάτισε το προσώπιο του «πολέμιου της διαφθοράς και της διαπλοκής» και έχει προκαλέσει στο κυβερνητικό κόμμα πονοκέφαλο για το πώς θα μπορέσει να βγει από τη «στενωπό του σκανδάλου των ομολόγων». Πρόσθεσε φθορά στην κυβέρνηση της ΝΔ λίγο πριν τις επικείμενες βουλευτικές εκλογές και έδωσε λαβή στο ΠΑΣΟΚ να δημαγωγεί και να οξύνει τον αντιπολιτευτικό του τόνο.

Οι προτάσεις για την τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου διαχείρισης των ασφαλιστικών ταμείων και οι αλλαγές διοικήσεων δεν πρόκειται να αγγίξουν την πηγή πρόκλησης του σκανδάλου, την αντιλαϊκή πολιτική λεηλασίας των ασφαλιστικών ταμείων, ούτε θα επανορθώσουν τη ζημιά που έχει προκληθεί. Και οι κινήσεις αυτές ήδη συμβαδίζουν με μια επιχείρηση απόκρυψης στοιχείων και συσκότισης των όσων έχουν συμβεί, με στόχο να κουκουλωθεί η αδιαμφισβήτητη κυβερνητική πολιτική ευθύνη.

αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία
αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία
αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία
αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία

αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία
αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία
αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία
αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία

ΓΣΕΕ - ΑΔΕΔΥ και οι ευθύνες τους

στο σκάνδαλο διαχείρισης των αποθεματικών

Αφού το σκάνδαλο της λεηλασίας των Ασφαλιστικών Ταμείων βγήκε στη φόρα και αναδύθηκε ένα ακόμα μέρος της σαπίλας αυτού του συστήματος, αναγκάστηκαν και οι συνδικαλιστικές ηγεσίες των ΓΣΕΕ και ΑΔΕΔΥ να μιλήσουν γι' αυτό και μάλιστα, να το καταγγείλουν κιόλας. Αλλά σ' αυτούς ήταν γνωστός ο τρόπος διαχείρισης των αποθεματικών των Ταμείων, εδώ και μια 15ετία σχεδόν.

Από τον καιρό που η κυβέρνηση Μητσοτάκη εισήγαγε αυτή την «εκουχρονισμένη» μορφή εκμετάλλευσης των αποθεματικών των Ασφαλιστικών Ταμείων και την ακολούθησε η «μεταρρύθμιση» της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, γνωστή ως «αξιοποίηση της περιουσίας των Α.Τ.», που οδήγησε το 23% των αποθεματικών στο Χρηματιστήριο και το υπόλοιπο στην αγορά ομολόγων, ως σήμερα, ποτέ η ΓΣΕΕ και η ΑΔΕΔΥ δεν είχαν την ευαισθησία να κριτικάρουν ή να αντιδράσουν. Σήμερα, ωστόσο, τίποτα δεν τους εμποδίζει να υψώσουν καταγγελτικές κορώνες.

Ακόμα χειρότερο γι' αυτούς, είναι το γεγονός ότι συμμετείχαν εκπρόσωποι των εργαζομένων στα συμβούλια των Ταμείων, οι οποίοι ψήφιζαν τις αποφάσεις που αφορούσαν αυτού του είδους τις «επενδύσεις» των χρημάτων των Ταμείων στο τζόγο του χρηματιστηρίου, πράγμα που σημαίνει ότι όχι μόνο γνώριζαν και δεν αποκάλυπταν αλλά παρείχαν την αμέριστη στήριξη τους σ' αυτό το πλαίσιο. Αυτοί οι εκπρόσωποι των εργαζομένων που συμμετέχουν στα Δ.Σ. των Ταμείων και συναινούν στις αγοραπωλησίες ομολόγων κ.λπ. «επενδυτικών λύσεων» είναι στελέχη συνδικαλιστικών οργάνων που ανήκουν κυρίως βέβαια σε ΠΑΣΚΕ και ΔΑΚΕ, αλλά και σε ΣΥΝ και ΚΚΕ, οι οποίοι σύρθηκαν χωρίς να προβάλουν την παραμικρή αντίσταση σ' αυτό το χορό λεηλασίας των χρημάτων των εργαζομένων. Σήμερα όλοι αυτοί παριστάνουν τους

ανήξερους και τους έκπληκτους, σα να μην ήξεραν τι γίνονται τόσα χρόνια!

Από την πλευρά της, η ΑΔΕΔΥ προσέφυγε στη Δικαιοσύνη τόσο με αγωγές (αστικά δικαστήρια) για την αποκατάσταση των ζημιών, όσο και με μηνύσεις (ποινική διαδικασία) κατά των προέδρων των Ταμείων για παραβίαση δεσμευτικών αποφάσεων. Αυτές οι «δεσμευτικές αποφάσεις» αφορούν ζητήματα μακριά από την ουσία του πράγματος που είναι αυτή καθ' αυτή η εμπλοκή των Ταμείων στο τζογάρισμα του χρηματιστηρίου. Η ΑΔΕΔΥ, επίσης, πραγματοποίησε στις αρχές Απρίλη, σύσκεψη με ομοσπονδίες εργαζομένων στα ασφαλιστικά ταμεία, για το θέμα με τα ομόλογα, ενώ σε δελτίο Τύπου που εξέδωσε, καταγγέλλει τους κυβερνητικούς χειρισμούς στο θέμα με τα ομόλογα, αποδίδοντας ουσιαστικά στην κυβέρνηση ως μόνη κατηγορία ότι –προσπαθώντας να καλύψει το δημόσιο χρέος, το οποίο λόγω της περιβόητης απογραφής βρέθηκε υψηλότερο απ' όσο θα έπρεπε– χρησιμοποίησε τα χρήματα από τα αποθεματικά των ταμείων. Και κλείνει εκεί το θέμα για την ΑΔΕΔΥ. Ούτε και τώρα κουβέντα για τον τρόπο διαχείρισης των αποθεματικών.

Η ΓΣΕΕ από την πλευρά της, επίσης της

ίδια μέρα, 3 Απρίλη, διοργάνωσε σύσκεψη με τη συμμετοχή των εκπροσώπων των εργαζομένων στα Ταμεία και των συνταξιούχων. Στην ανακοίνωσή της, προειδοποιεί ότι αν δεν θεραπευτεί η ζημιά, θα ακολουθήσουν αγωγές, ενώ απειλεί με απεργιακές κινητοποιήσεις και ότι «δεν θα υπάρξει διάλογος για το Ασφαλιστικό αν δεν επιστραφούν τα λεφτά». Φοβερά πράγματα δηλαδή! Χαρακτηριστικό της στάσης της ΓΣΕΕ είναι ότι ακόμα και στο πρόσφατο συνέδριό της, το οποίο πραγματοποιήθηκε αφού είχε ξεσπάσει το σκάνδαλο, ο πρόεδρος της Γ. Παναγόπουλος στην ομιλία του κατά το κλείσιμο των εργασιών του συνεδρίου, ευθέως τάχθηκε υπέρ και συνηγόρησε στο τζογάρισμα των αποθεματικών των ταμείων, αρκεί αυτό να γίνεται από «έναν μόνο φορέα, της ΑΕΔΑΚ του ΙΚΑ». Η ΑΕΔΑΚ του ΙΚΑ είναι για τον Παναγόπουλο η μοναδική εγγύηση ότι το τζογάρισμα αυτό θα γίνεται πλέον σωστά! Να σημειώσουμε βέβαια ότι στα όσα ήρθαν στην επιφάνεια και αφορούν «επικίνδυνα» παιχνίδια και τζογάρισμα στο χρηματιστήριο δεν άφησαν έξω ούτε την ΑΕΔΑΚ του ΙΚΑ, τον αρμόδιο φορέα που διαχειρίζεται τις επενδύσεις του μεγαλύτερου ασφαλιστικού ταμείου της χώρας...

αφιέρωμα ασφαλιστικά ταμεία
αφιέρωμα ασφαλιστικά ταμεία
αφιέρωμα ασφαλιστικά ταμεία
αφιέρωμα ασφαλιστικά ταμεία
αφιέρωμα ασφαλιστικά ταμεία

ΑΔΕΔΥ και ΓΣΕΕ, μέσα από καταγγελίες και μηνυτήριες αναφορές, προσπαθούν να καλύψουν το κενό που έχει προκαλέσει η μέχρι σήμερα στάση τους, που στην ουσία, όχι μόνο δεν αμφισβητεί το συνολικό πλαίσιο μέσα στο οποίο λειτουργεί αυτή η ιστορία όλα αυτά τα χρόνια, αλλά οι ίδιες υπήρξαν και εξακολουθούν —ομοίως σ' αυτήν όπως και σε τόσες άλλες περιπτώσεις— να αποτελούν το στήριγμα αυτής της πολιτικής που έπλεξε αυτό το πλαίσιο και επιπλέον επιδιώκουν τη διατήρησή του.

Η μόνη έντασή τους αφορά στο πώς η διαχείριση των αποθεματικών θα γίνεται «με καλύτερο τρόπο». Επιπλέον, η στάση τους αυτή, προσφέρει χρήσιμες υπηρεσίες και στο ΠΑΣΟΚ, καθώς εμφανίζουν την όλη ιστορία και στρέφουν όλο το πλέγ-

μα των κατηγοριών τους στις επιλογές και τους χειρισμούς της συγκεκριμένης κυβέρ-

νης, αφήνοντας το ΠΑΣΟΚ στο απυρόβλητο. **αγγελική**

Τέλος σιωπής! Τέλος συγκάλυψης! τα ταμεία μας, δεν είναι παραταξιακά μαγαζιά και χρηματιστηριακά αμπέλια

Αφού η άρχουσα ελίτ μας φλόμωσε με τα πατριωτικά ιδεώδη για την πατρίδα και τη θρησκεία λόγω της 25ης Μαρτίου και ο κοσμοπολίτικος ευρωκαπιταλισμός ανακάλυψε την ελευθερία να αγοράζεις και να πουλάς, ξαναπροσγειωθήκαμε στο τραχύ έδαφος των ομολόγων.

«Άντε θύμα, άντε ψώνιο, άντε σύμβολο αιώνιο»!

Η ιστορία είναι απλούστατη. Το δίδυμο Σιούφα-Σουφλιά το 1991 νομοθετεί για το τζογάρισμα των αποθεματικών στο χρηματιστήριο. Ο Ρέππας και το ΠΑΣΟΚ διευρύνουν το επιτρεπόμενο ποσοστό. Το χρηματιστήριο φουσκώνει και «πλακώσανε οι γύφτοι». Λαμόγια, εταιρείες, αεριτζήδες, παράσιτα που ζουν από τον ιδρώτα των άλλων πιέζουν να ρευστοποιηθούν όλα τα αποθεματικά. Μέσα σ' ένα χρόνο από τις αγοροπωλησίες χάνονται 40 δις ευρώ!

Το κράτος τυπώνει χαρτιά (ομόλογα) με εγγύηση έως τη λήξη τους. Αναγκάζει στη συνέχεια τα ταμεία να αγοράσουν τα ομόλογα για να καλύψει τα ελλείματά του. Προηγούμενως έχει βάλει τους υποτακτικούς του στα Δ.Σ. των ταμείων —και από κοντά την ολίγη τετρακομματική αντιπολίτευση (ΠΑΣΚΕ-ΔΑΚΕ-ΣΥΝ-ΚΚΕ)— να συναιέσουν στις αγοροπωλησίες. Το ομόλογο του ελληνικού κράτους αφού κάνει έναν πλανητικό κύκλο καταλήγει στο ΤΕΑΔΥ, το οποίο κάνει από αυτή τη γυροβολιά του παρασιτικού καπιταλισμού 5 εκατομμύρια ευρώ! Αμήμητα ποσά για τους εκπαιδευτικούς των 1.200 €. Και τώρα προκύπτουν εύλογα ερωτήματα:

• Γιατί οι «δικοί μας» όλων των παρατάξεων, πλην Παρεμβάσεων, συμφώνησαν ομόφωνα σ' αυτές τις συναλλαγές με τα «σκυ-

λιά» της αγοράς;

- Γιατί δε μειοψήφισαν, δεν ψήφισαν λευκό, δεν παραιτήθηκαν, «δεν έκοψαν τις φλέβες τους», δεν ανέδειξαν το ζήτημα;
- Αν δεν ήξεραν, γιατί δε ρώταγαν;
- Και αν κάηκαν τόσα εκατομμύρια από τα ταμεία μας γιατί δεν ενημερώνουν τον κλάδο;
- Αν μπλέχτηκαν, δεξιοί και αδέξιοι αντάμα, γιατί αλληλοκαλύπτονται ακόμα με όρκους σιωπής;

Στο Δ.Σ. του ΤΕΑΔΥ η ΑΔΕΔΥ όρισε εκπροσώπους της από τις παρατάξεις ΠΑΣΚΕ (2), ΔΑΚΕ (1), ΣΥΝ (1), ΕΣΑΚ-ΔΕΕ ΠΑΜΕ(1). Οφείλουν όλοι τους να δώσουν δημόσια εξηγήσεις και να αναλάβουν τις ευθύνες τους, ιδιαίτερα αυτοί που γίνονται τιμητές των πάντων. Θα συμφωνήσουμε ότι το θεσμικό πλαίσιο πνίγει τα ταμεία, εξανεμίζει τις εισφορές μας, δανείζει στο δημόσιο και τους καπιταλιστές, «χοντραίνει» τους χρηματιστές και τα τσακάλια της αγοράς. Υπάρχουν όμως πολιτικές ευθύνες στην εκπροσώπησή μας.

Ο κλάδος βοά και θέλει εξηγήσεις. Όσα γρηγορότερα τόσο καλύτερα. Το Δ.Σ. της ΔΟΕ και της ΟΛΜΕ οφείλουν να τοποθετηθούν δημόσια. Να υπερασπίσουμε τους κόπους μιας ζωής.

Καμμένη Μακρυχιάννη
Τσάκισες το χέρι σου για να
πουλάνε ομόλογα τα κωλόπαιδα!

Ντ. Χριστιανόπουλος (παράφραση)

γράφουν: Αγωνιστικές
παρεμβάσεις Δ.Ε. Δυτ. Αθήνας

αντιπετράδια
της
εκπαίδευσης

αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία
αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία
αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία
αφιέρωμα
ασφαλιστικά
ταμεία

Τρεις μήνες μετά το μεγάλο σκάνδαλο των ταμείων και ο χορός καλά κρατεί. Η κυβέρνηση έχει κάθε λόγο να κλείσει το θέμα και το ΠΑΣΟΚ να το κρατήσει πολιτικά μέχρι τις εκλογές. Μέγα θύμα της λογικής και πρακτικής του χρηματιστηριακού τζόγου είναι οι εργαζόμενοι οι οποίοι βλέπουν τους μόχθους μιας ζωής να γίνονται φύλλο και φτερό.

Αυτή είναι η μια πλευρά του ζητήματος. Η δεύτερη είναι πως στη μεγάλη απάτη συνέπραξαν οι συνδικαλιστές όλων των αστικών και ρεφορμιστικών παρατάξεων. Αντί όμως να σιωπήσουν ως όφειλαν, αναγνωρίζοντας το λάθος τους, βγάζουν και κορώνες ενάντια στους ταξικούς συνδικαλιστές, οι οποίοι ανοικτά και πολιτικά ανέδειξαν το ζήτημα και τους αποκάλυψαν.

Πρωτομάστορας στην κατεύθυνση της συσκότισης είναι ο Ριζοσπάστης και το ΠΑΜΕ, εφαρμόζοντας το «δόγμα» «φωνάζει ο κλέφτης για να φοβηθεί ο νοικοκύρης». Έτσι, αντί να κάνουν ταπεινά την αυτοκριτική τους, επιτίθενται στις Παρεμβάσεις. Η τελευταία ανακοίνωση του ΠΑΜΕ Εκπαιδευτικών είναι αποκαλυπτική για τον τρόπο σκέψης της παράταξης του ΚΚΕ. Να τι γράφουν στην ανακοίνωσή τους:

«Όλες αυτές οι παραπάνω πολιτικές και συνδικαλιστικές δυνάμεις βρίσκουν αντικειμενικά συνηγορία και στήριξη από την τακτική των αυτοαποκαλούμενων Παρεμβάσεων - Συσπειρώσεων [ΝΑΡ, Μ-Α ΚΚΕ, ΚΚΕ (μ-λ) κ.λπ.], που με ένα μπαράζ καθημερινών ανακοινώσεων σε διάφορους χώρους, δίνουν άλλοθι στην

κυβέρνηση, λέγοντας ψευδώς ότι όλοι οι συνδικαλιστές εκπρόσωποι στο ΤΕΑΔΥ ομόφωνα ψήφισαν και αποφάσισαν να αγοράσει το ταμείο μας, μέσω της εταιρείας «Ακρόπολις», το γνωστό ομολόγο πάνω από την πραγματική του τιμή. Το πρακτικό όμως της συνεδρίασης του ΤΕΑΔΥ (25.7.2006), καθώς και η σχετική έκθεση των επιθεωρητών ελεγκτών (16.3.2007) αποδεικνύουν ότι η ομοφωνία ήταν για αγορά του ομολόγου κάτω της τιμής του. Πρόκειται για σημαντική και κρίσιμη λεπτομέρεια, γιατί εκ της παραβίασής αυτής της απόφασης και εκ της αγοράς του ομολόγου πάνω από την τιμή του, προκύπτει η κλοπή των 5 περίπου εκατομμυρίων ευρώ σε βάρος του ΤΕΑΔΥ. Αλλά, ταυτόχρονα, προκύπτουν και οι υπεύθυνοι, που είναι ο τότε διορισμένος από την κυβέρνηση πρόεδρος του ΔΣ του ταμείου κ. Σημαιοφορίδης, που σε συμπαιγνία με την «Ακρόπολις» παραβίασαν την ομόφωνη απόφαση του ΔΣ του ΤΕΑΔΥ.

Επίσης, σκόπιμα αποσιωπούν οι Παρεμβάσεις - Συσπειρώσεις, ότι οι δυνάμεις του ΠΑΜΕ ήταν οι μόνες που από το 1990 πρωτοστάτησαν για την κοινωνική ασφάλιση και από τότε μέχρι σήμερα έκαναν δεκάδες κινητοποιήσεις και καταλήψεις σε υπουργεία, στο χρηματιστήριο και αλλού, όπου με γιγαντοπανό ανέδειξαν το ζήτημα της κοινωνικής ασφάλισης και των ταμείων. Αποσιωπούν, ακόμα, ότι οι δυνάμεις του ΠΑΜΕ ήταν οι μόνες που εξαρχής αντιτάχθηκαν κατηγορηματικά στο τζογάρισμα των αποθεματικών των ταμείων μας».

Ποιο συμπέρασμα συνάγεται; Πως επειδή το ΚΚΕ αναρτά γιγαντοπανό στα κρατικά κτίρια πρέπει να πάρει και συγχωροχάρτι διότι ο εκπρόσωπός του μαζί με τους υπόλοιπους από Συνεργασία ΔΑΚΕ-ΠΑΣΚ (Πέτρος Γρατσάνης) στο ΤΕΑΔΥ ψήφισε, όπως προκύπτει από τα πρακτικά, το Ταμείο να αγοράσει μέσω της «Ακρόπολις» το δομημένο ομολόγο, ανεξάρτητα αν ο Σημαιοφορίδης το αγόρασε πάνω από την τιμή του.

Το θέμα δεν είναι πως η «Ακρόπολις», η ΝΔ και τα κοράκια της αγοράς τους εξαπάτησαν. Αυτό είναι το έλασσον. Το μείζον ζήτημα είναι πως οι συνδικαλιστές των ρεφορμιστικών παρατάξεων, ψήφισαν όλοι τους να μεταφερθούν τα αποθεματικά στο τζόγο. Εδώ να απαντήσουν οι λαλίστατοι!

Αντί να σιωπούν, ζητούν και τα ρέστα

Η δημοσιογραφική κάμερα και η τυφλή δικαιοσύνη

Στην υπόθεση των επεισοδίων της Θεσσαλονίκης, η Δικαιοσύνη απέδειξε ότι είναι «τυφλή», προφυλακίζοντας τον δεκαεπταετή φοιτητή Π. Κετίκη. Τόσο τυφλή ώστε δεν μπορεί να διακρίνει τη διαφορά μεταξύ αλήθειας και ασύδοτου ψεύδους, ακόμη και όταν παρουσιάζεται μπροστά της σε αναλυτικές εικόνες. Καθόλου κουφή όμως η Δικαιοσύνη στα κελεύσματα της κυβέρνησης και της αστυνομίας. Ανεξάρτητη από το Δίκαιο, ανεξάρτητη από το Νόμο και το Σύνταγμα, απολύτως εξαρτημένη από την εκτελεστική εξουσία.

Ανεξάρτητη από την αλήθεια και μακράν κάθε περί δικαίου αισθήματος, εξαρτημένη από τον κάθε κ. Πρετεντέρη...

Τα τηλεοπτικά πλάνα που προβλήθηκαν τις τελευταίες ημέρες, σχετικά με τα επεισόδια της Θεσσαλονίκης, έχουν αποτυπώσει τον εμπρησμό ενός αυτοκινήτου (Mercedes), από δράστη ψηλό, λεπτό, με κατάμαυρα ρούχα και καλυμμένα χαρακτηριστικά.

Οι δύο αστυνομικοί που δήθεν «αναγνώρισαν» το δράστη του παραπάνω εμπρησμού στο πρόσωπο του Π. Κετίκη, τον περιγράφουν όπως πράγματι τον έβλεπαν μπροστά τους, ήδη συλληφθέντα: σχετικά κοντό, παχύ, με πολύ-

χρωμη μπλούζα, βερμούδα χρώματος εκρού και πράσινα υφασμάτινα παπούτσια!

Επιπλέον, μια άλλη κάμερα, ιδιωτική, με αναγραφή ημερομηνίας και ώρας, είχε απαθανάτισει τον Π. Κετίκη, την ίδια νύχτα, να χορεύει αμέριμος σε φοιτητικό πάρτυ, δύο χιλιόμετρα(!) μακριά από το χώρο των επεισοδίων... Προσήχθη, άλλωστε, ο ίδιος, αρκετές ώρες αργότερα, για εξακρίβωση στοιχείων, η οποία μετετράπη σε σύλληψη και απαγγελία κατηγοριών.

Οι δύο βιντεοταινίες, προβλήθηκαν εντός του ανακριτικού γραφείου. Παρά ταύτα, η ανακρίτρια και ο εισαγγελέας, σε επίδειξη τυφλής... υπακοής, θεώρησαν(;) ότι προέκυψαν επαρκείς ενδείξεις ενοχής του Π. Κετίκη και διετάχθη η προσωρινή του κράτηση!

Θα ήταν άστοχο από μέρους μας, να παραθέσουμε εδώ τις διατάξεις του Συ-

τάγματος και των νόμων του κράτους που έχουν παραβιάσει οι υπεύθυνοι για την τήρηση του Νόμου αστυνομικοί, και οι εγγυητές, κατά το Σύνταγμα, του κράτους δικαίου, δικαστικοί λειτουργοί, με θύμα ένα δεκαεπταετή φοιτητή, που αυτή τη στιγμή βρίσκεται στη φυλακή.

Είναι ίσως πιο χρήσιμο να θυμίσουμε ότι ένα μήνα πριν, το Τριμελές Πλημμελειοδικείο Αθηνών, μετά από μια μακροσκελή και υποδειγματική σε ό,τι αφορά την τήρηση των νόμων, διαδικασία, αθώωσε ομόφωνα τους σαράντα εννέα κατηγορούμενους για τα επεισόδια της 8^{ης} Μαρτίου, που είχαν όμως συλληφθεί σε άσχετο με τα επεισόδια χρόνο και τόπο. Μεταξύ αυτών και τον Π. Κετίκη. Ουδείς αμφισβήτησε, ότι ο εμπρησμός της σκοπιάς του Αγνώστου Στρατιώτη έγινε στις 4.30 το μεσημέρι, ενώ οι 49 κατηγορούμενοι συνελήφθησαν στις 7.00 το απόγευμα.

Η εν λόγω όμως απόφαση του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου, δεν έμεινε εκεί. **Διέταξε τη διαβίβαση της δικογραφίας στην Εισαγγελία Πλημμελειοδικών, προκειμένου να ασκηθούν ποινικές διώξεις κατά των αστυνομικών των ΜΑΤ για υπερβολική χρήση βίας και υπερβολική χρήση χημικών.** Αψευδείς μάρτυρες για το Δικαστήριο, δεκάδες γνωματεύσεις του Νοσοκομείου «Ερυθρός Σταυρός», τόσο για 14 κατηγορούμενους – **μεταξύ αυτών και ο Π. Κετίκης, με σπασμένο χέρι**–, όσο και για αυτόπτες μάρτυρες, αλλά και δεκάδες φωτογραφίες που είχαν αποτυπώσει τους αστυνομικούς των ΜΑΤ «εν δράσει» επί των ακάλυπτων και πεσμένων στο οδόστρωμα κατηγορουμένων και άλλων ανύποπτων φοιτητών.

Η εν λόγω δικαστική απόφαση, υπόδειγμα συνταγματικής τάξης και νομιμότητας, «έσωσε τη χαμένη τιμή» της Δικαιοσύνης, η οποία δια του εισαγγελέα εφετών κ. Ντογιάκου, είχε, προηγουμέ-

νως, απαγορεύσει έως και την επικοινωνία των κατηγορουμένων με τους συνηγόρους τους. Αλλά και κόλαφος για τους παρανομήσαντες εισαγγελείς, για τους παρανομήσαντες αστυνομικούς, οι οποίοι βρέθηκαν πλέον στη θέση του κατηγορουμένου, αλλά και για την κυβέρνηση η οποία και είχε δώσει την

των επεισοδίων), αποτέλεσε, προφανώς, ευκαιρία για την «απόδειξη ενόχης» του και στην προηγούμενη δίκη, και κυρίως, απόσχιση των ευθυνών από τους ώμους της αστυνομίας και της κυβέρνησης.

Έτσι, ο μία φορά αδίκως συλληφθείς, κακοποιηθείς και αθωωθείς αμετακλή-

« Διέταξε τη διαβίβαση της δικογραφίας στην Εισαγγελία Πλημμελειοδικών, προκειμένου να ασκηθούν ποινικές διώξεις κατά των αστυνομικών των ΜΑΤ για υπερβολική χρήση βίας και υπερβολική χρήση χημικών. »

εντολή να διαλυθεί με τη βία η φοιτητική διαδήλωση που αμφισβητούσε τις επιλογές της και να γίνουν τυφλές συλλήψεις.

Ένα μήνα αργότερα, η προσαγωγή για εξακρίβωση στοιχείων του Π. Κετίκη, (σε άλλο τόπο και χρόνο από αυτόν

τους φοιτητές, μετατρέπεται εν μια νυκτί σε «σεσημασμένο κουκουλοφόρο». Αντί να αποζημιωθεί και να καταστραφεί ο σχετικός αστυνομικός φάκελος, όπως απαιτεί ο Νόμος, συκοφαντείται ως ένοχος για όλα και προφυλακίζεται με καταφανώς κατασκευασμένες νέες κατηγορίες! Πρόθυμα, διάφοροι «γνωστοί – άγνωστοι» τηλεοπτικοί «αστέρες», ανέλαβαν να διαδώσουν το γκαϊμπελικό σενάριο στην κοινωνία και να πιέσουν για προφυλάκιση.

Σε ένα κράτος δικαίου, ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου, η ελεύθερη έκφραση πολιτικού φρονήματος και το σύνολο των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων, τελούν υπό την εγγύηση της δικαστικής λειτουργίας. Σε ένα αστυνομικό κράτος, η δικαστική λειτουργία, στρατευμένη στη σκοπιμότητα των κρατικών υπηρεσιών, απλώς σφραγίζει «δικαιοδοτικά» την παραβίασή τους.

Η πολλάκις καταγγελλείσα αστυνομική βαρβαρότητα σε βάρος του φοιτητικού κινήματος (και των απεργών δασκάλων προηγουμένως), σε συνδυασμό με τα πλείστα «μεμονωμένα» περιστατικά κατασκευής ενόχων, με κορυφαία την άδικη προφυλάκιση του Π. Κετίκη, καταγράφει με σαφήνεια την κίνηση της ελληνικής πολιτείας, από την αστική κοινοβουλευτική δημοκρατία, σε ένα αυταρχικό μοντέλο διακυβέρνησης, ανελαστικό σε κάθε είδους διεκδικήσεις των πολιτών. Για την κυβέρνηση, όλοι όσοι αμφι-

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΚΨΜ

Τώρα οι ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΙΣ ΥΨΗΛΟΥ ΡΙΣΚΟΥ σε δικό τους χώρο...

πολιτική, θεωρία, φιλοσοφία,
κοινωνία & κινήματα, τέχνη, κόμικς, ιστορία,
εργατικά, επιλεγμένη λογοτεχνία και
περιοδικά-έντυπα
συλλογικότητων και κινήσεων

Ζωοδ. Πηγής 55
(Ζ. Πηγής & Αραχόβης, Εξάρχεια)
τηλ.: 210 3813838 210 3839714
e-mail: info@kapsimi.gr,
http://www.kapsimi.gr

σθητούν την πολιτική της και διεκδικούν την ανατροπή των επιλογών της, αποτελούν τον εσωτερικό εκθρό που δεν χρειάζεται να πειστεί, αρκεί να κατασταλεί. Η δικαιοσύνη, από ανεξάρτητη λειτουργία μετατρέπεται σε μηχανισμό ποινικής καταστολής των κοινωνικών αγώνων.

Υπενθυμίζουμε στους κάθε είδους ζηλωτές του αστυνομικού κράτους και στους υπηκόους τους, ότι, ο συνταγματικός νομοθέτης, δεν ανέθεσε την τήρηση του Συντάγματος στην αστυνομία. Ούτε βέβαια στην εκάστοτε κυβέρνηση. Η τήρηση των αρχών του Συντάγματος,

« Δηλώνουμε εκ προοιμίου τη συμμετοχή μας σε όλες τις διαδηλώσεις και εκδηλώσεις διαμαρτυρίας που ήδη διοργανώνονται και απαιτούμε την άμεση απελευθέρωση του Π. Κετίκη και την απαλλαγή του από κάθε κατηγορία. »

και η διαφύλαξη των δημοκρατικών δικαιωμάτων και ελευθεριών είναι, κατά το Σύνταγμα, υπόθεση των πολιτών. Οι πολίτες λοιπόν, εκπαιδευτικοί, φοιτητές ή ναυτεργάτες, είναι αποφασισμένοι να περιφρουρήσουν τις διατάξεις του Συντάγματος, ασκώντας το συνταγματικό δικαίωμα της απεργίας, της διαδήλωσης,

της κοινωνικοπολιτικής διεκδίκησης. Μαζί μ' αυτούς κι εμείς, **δηλώνουμε εκ προοιμίου τη συμμετοχή μας σε όλες τις διαδηλώσεις και εκδηλώσεις διαμαρτυρίας που ήδη διοργανώνονται και απαιτούμε την άμεση απελευθέρωση του Π. Κετίκη και την απαλλαγή του από κάθε κατηγορία.** ΑΥΤΙΣΤΕΣ 68

Κατάπτυστη Συμφωνία της κυβέρνησης με στόχο την έκδοση του Τζαβέντ Ασλάμ

Καθώς κατέρρευσαν τα στημένα κατηγορητήρια και οι σκευωρίες της κυβέρνησης και των μυστικών υπηρεσιών, ξένων και ντόπιων, για την καταδίκη στα δικαστήρια του Τζαβέντ Ασλάμ, προέδρου της Πακιστανικής Κοινότητας Ελλάδας, η κυβέρνηση προχώρησε σε μια πρωτοφανή μεθόδευση για να πετύχει το στόχο της και να εκδικηθεί τον Ασλάμ, που έβγαλε στη φόρα και κατήγγειλε πριν δυο χρόνια τις απαγωγές 28 συμπατριωτών του από τις ελληνικές και βρετανικές μυστικές υπηρεσίες, με πρόσχημα το τρομοκρατικό χτύπημα στο Λονδίνο.

Συγκεκριμένα, η κυβέρνηση Καραμανλή έφερε για κύρωση στη Βουλή μια κατάπτυστη διακρατική συμφωνία με το φασιστικό καθεστώς του Πακιστάν «για την καταπολέμηση του εγκλήματος ιδιαίτερα της τρομοκρατίας, του οργανωμένου εγκλήματος, και της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών», με αποτέλεσμα όλοι οι πακιστανοί αγωνιστές που ζουν στη χώρα μας

να γίνονται όμηροι και να βρίσκονται στο έλεος του καθεστώτος Μουσάραφ.

Είναι ολοφάνερο πως όλη αυτή η μεθόδευση αφορούσε στη νέα δίκη σε βάρος του Ασλάμ ύστερα από την, αγόρευση του αντιεισαγγελέα του Αρείου Πάγου που άσκησε έφεση κατά της αθωωτικής απόφασης και ζήτησε από την κυβέρνηση να πληροφορηθεί αν υπάρχει συμφωνία έκδοσης μεταξύ Ελλάδας - Πακιστάν. Τώρα, λοιπόν, περικαρής η κυβέρνηση θα πληροφορήσει τους εισαγγελείς και δικαστές πως υπάρχει τέτοια συμφωνία, οπότε μπορούν να προσφέρουν τον Ασλάμ, αλλά και κάθε άλλο πακιστανό αγωνιστή που μάχεται το φασιστικό καθεστώς, δώρο στον πακιστανό δικτάτορα.

Βεβαίως, και λόγω της ανάπτυξης ενός πλατιού αγωνιστικού κινήματος αλληλεγγύης και συμπαράστασης η έκδοση του Ασλάμ ματαιώθηκε, αλλά η συμφωνία παραμένει σε ισχύ, απειλητική για τους εν Ελλάδι πακιστανούς αγωνιστές.

ΑΥΤΙΣΤΕΣ 68

αναπτυκτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία
αναπτυκτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία
αναπτυκτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία
αναπτυκτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία

Η ΠΡΩΤΗ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΑ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Προβλήματα μεθοδολογίας και περιεχομένου αυξάνουν τη σχολική αποτυχία!

γράφουν οι Χρήστος Κάτσινας - Βασίλης Καραμπάτσας

Αρνητικοί παρουσιάζονται οι εκπαιδευτικοί στις κρίσεις τους για τα νέα βιβλία. Πάνω από το 60% επισημαίνουν σοβαρά προβλήματα στη μεθοδολογία και στο περιεχόμενο τους, τονίζουν ότι αυξήθηκαν οι μαθητές που αντιμετωπίζουν μεγάλες δυσκολίες και ότι σε πολλές περιπτώσεις δεν μπορεί να ολοκληρωθεί η μελέτη στην τάξη με αποτέλεσμα να αυξάνονται τα παιδιά των «τελευταίων θρανίων». Στο κόκκινο η Ιστορία, τα Αρχαία Ελληνικά και η Νεοελληνική Γλώσσα.

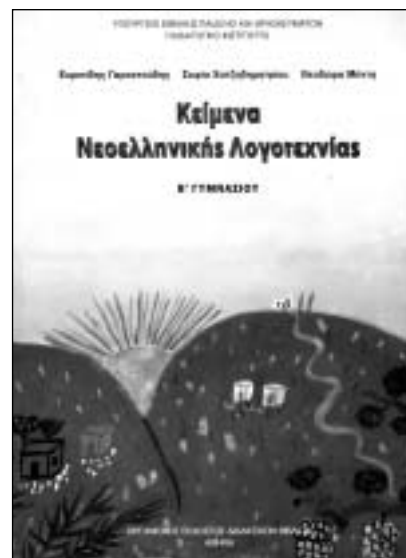
Οπως είναι γνωστό, στην αρχή της φετινής χρονιάς εισήχθησαν 26 νέα βιβλία στο Γυμνάσιο. Η πρακτική εφαρμογή των βιβλίων αυτών στις τάξεις προκάλεσε πολλούς προβληματισμούς και κρίσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών.

Μια πρώτη καταγραφή των απόψεων και των στάσεων των εκπαιδευτικών απέναντι στα νέα βιβλία δίνει η έρευνα που έγινε τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο του 2007, έξι μήνες, δηλαδή, μετά την εισαγωγή τους στα σχολεία, σε 175 εκπαιδευτικούς του Ν. Ηλείας που τα δίδαξαν. Η έρευνα οργανώθηκε από την Ένωση Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης του Νομού και τα αποτελέσματά της ανακοινώθηκαν σε Ημερίδα που πραγματοποιήθηκε στον Πύργο πριν λίγες μέρες.

Από την επεξεργασία των ερωτηματολογίων που έκανε η ομάδα εργασίας, προκύπτουν τα εξής στοιχεία:

Σε ό,τι αφορά τα βιβλία της «ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ» οι εκπαιδευτικοί εκφράζουν επιφυλάξεις για το αν τα κείμενα

ανταποκρίνονται στα βιώματα και το επίπεδο των μαθητών. Η μέθοδος παρουσίασης των γραμματικο-συντακτικών φαινομένων κρίνεται μη λειτουργική από τη συντριπτική πλειοψηφία (Ποσοστό αρνητικών απόψεων 78%). Το ίδιο αρνητικά κρίνεται η κάλυψη των γραμματικο-συντακτικών φαινομένων και οι σχετικές ασκήσεις. Αρνητικοί είναι στην κρίση τους οι εκπαιδευτικοί και για τη μέθοδο προσέγγισης του Λεξιλογίου το οποίο έχει χα-

ρακτηριστεί ανεπαρκές ως ανύπαρκτο. Οι μισοί περίπου κρίνουν τον προβλεπόμενο χρόνο διδασκαλίας επαρκή και άλλοι τόσοι ανεπαρκή.

Για τα ΚΕΙΜΕΝΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ μόλις το 35% των εκπαιδευτικών θεωρεί ότι τα νέα βιβλία είναι αντιπροσωπευτικά της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, ενώ το 60% κρίνει ότι το βιβλίο είναι καθόλου ή λίγο εύχρηστο.

Τα κείμενα του βιβλίου της «ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ» κρίνεται ότι ενδιαφέρουν λίγο ή και καθόλου τα παιδιά, ενώ η συντριπτική πλειοψηφία των εκπαιδευτικών κρίνει ότι είναι πολύ δύσκολα με αποτέλεσμα να απωθούν τους μαθητές, όπως επισημαίνεται από πολλούς. Το 53% απάντησε ότι δεν είναι «καθόλου» βατά και το 41% «λίγο». Το 46% κρίνει τα παράλληλα κείμενα δύσκολα και το 30% πολύ δύσκολα για τους μαθητές. Ως προς το χρόνο που προβλέπεται για τη διδασκαλία κάθε ενότητας το 61% τον θεωρεί ανεπαρκή.

Για τα βιβλία της ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ (αρχαία από μετάφραση)

Νέα βιβλία	Ποσοστό που τα κρίνει ανεπαρκή
Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας	Το 60% κρίνει ότι το βιβλίο είναι καθόλου ή λίγο εύχρηστο
Αρχαία Ελληνική Γλώσσα	Το 94% απάντησε ότι είναι από «λίγο» έως «καθόλου» βατά τα κείμενα. Το 61% θεωρεί ανεπαρκή το χρόνο που προβλέπεται για τη διδασκαλία κάθε ενότητας.
Νεοελληνική Γλώσσα	Το 78% κρίνει μη λειτουργική τη μέθοδο παρουσίασης των γραμματικο-συντακτικών φαινομένων
Ιστορία	Το 72% κρίνει ότι επιτρέπει «λίγο» έως «καθόλου» την ολοκληρωμένη κατανόηση των ιστορικών γεγονότων. Το 60% βρίσκει ανεπαρκή το χρόνο για τη διδασκαλία.

εκφράζονται επιφυλάξεις για το αν τα παράλληλα κείμενα ανταποκρίνονται στο επίπεδο των παιδιών καθώς οι αρνητικές απαντήσεις ξεπερνούν το 50%.

Για τα νέα βιβλία της ΙΣΤΟΡΙΑΣ το 66% θεωρεί ότι συμβάλλουν λίγο ή και καθόλου στην κατανόηση της ιστορικής συνέχειας και αιτιότητας. Παράλληλα για τις εικόνες και τα παραθέματα το 56% θεωρεί ότι είναι καθόλου ή δύσκολα κατανοητά από τους μαθητές. Επίσης το 60% περίπου βρίσκει ανεπαρκή το χρόνο για τη διδασκαλία των βιβλίων. Εκεί που υπάρχει μεγάλη συμφωνία απόψεων είναι στη συμπύκνωση της ύλης. Το 40% των εκπαιδευτικών κρίνει ότι δεν επιτρέπει «καθόλου» την ολοκληρωμένη κατανόηση των ιστορικών γεγονότων ενώ ένα 32% απαντά «λίγο».

Στις ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ το 83% θεωρεί ότι δε βοηθούν στην ολοκλήρωση της μελέτης στην τάξη ώστε ο μαθητής να έχει τον αναγκαίο για την ηλικία του ελεύθερο χρόνο και μόλις το 17% ότι βοηθούν. Για τη διαθεματικότητα, το 53% διαπιστώνει ότι οι σχετικές εργασίες σε μικρό βαθμό προκαλούν το ενδιαφέρον των μαθητών και το 85% εκτιμά ότι αυτού του είδους οι εργασίες δεν είναι εφαρμόσιμες στην τάξη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ μπορούμε να πούμε ότι οι εκπαιδευτικοί στέκονται ιδιαίτεροι επικριτικοί στα βιβλία κυρίως της Ιστορίας και της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, στα οποία τα προβλήματα που επισημαίνονται είναι τόσο καταφανή ώστε η διδασκαλία τους στο Γυμνάσιο να θεωρείται προβληματική. www.ipe.edu.gr

ΤΑ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

ΑΡΧΑΙΑ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Πρώτες σκέψεις για να ανοίξει η συζήτηση

γράφει η **Μαρία Δανιήλ**

Τα Αρχαία Ελληνικά από μετάφραση (δηλ. η Αρχ. Ελλ. Γραμματεία) και η Λογοτεχνία ήταν στο παρελθόν τα μαθήματα με τα οποία δινόταν η δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να βοηθήσει τους μαθητές του να έρθουν σε επαφή με την αισθητική απόλαυση των κειμένων, να προβληματιστούν, να ακούσουν διαφορετικές προσεγγίσεις, να κρίνουν, να μιλήσουν, να αποκτήσουν άποψη και θέση για τα πράγματα. Μέσα σε μια κοινωνία που κατακλυζόταν από τον καταγιγισμό της εικόνας και από ταχείς ρυθμούς ζωής που απέκλειαν τη συζήτηση, τα μαθήματα αυτά αποτελούσαν μια μικρή όαση μέσα στο εκπαιδευτικό σύστημα. Διδάσκονταν 6 ώρες εβδομαδιαία.

Σήμερα, που η εικόνα και οι νέες μορφές τεχνολογίας έχουν παγιώσει την κυριαρχία τους σε βάρος του λόγου, που ο ελεύθερος χρόνος των μαθητών έχει εκμηδενιστεί, θα περιμέναμε – από ένα εκπαιδευτικό σύστημα που σέβεται τις ανάγκες των νέων ανθρώπων – να ενισχύσει μαθήματα που προάγουν τη σκέψη, την κρίση, το λόγο και να προσανατολίσει τα αναλυτικά προγράμματα και άλλων μαθημάτων σ' αυτή την κατεύθυνση. Αντί γι' αυτό – αν και αυξήθηκαν σταδιακά οι ώρες του ωρολογίου προγράμματος από 30 σε 35 – οι ώρες διδασκαλίας των συγκεκριμένων μαθημάτων μειώθηκαν από 6 σε 4. Ειδικότερα:

Η Λογοτεχνία ήταν παραδοσιακά το εύκολο μάθημα, στο οποίο οι εκπαιδευτικοί είχαν τη δυνατότητα να επιλέξουν ανάμεσα σ' ένα πλήθος κειμένων (100 στην Α' τάξη, 104 στη Β', 144 στη Γ') αυτά που θεωρούσαν ότι ανταποκρίνονταν στις ανάγκες των μαθητών τους. Σχετικά πρόσφατα, μάλιστα, είχε γίνει και μια προσπάθεια ανανέωσης των βιβλίων με προσθήκη κάποιων –λίγων – κειμένων με μια πιο σύγχρονη οπτική ματιά.

Στα **Αρχαία Ελληνικά από μετάφραση** οι μαθητές παλιότερα διδάσκονταν στην Α' τάξη Οδύσσεια, Ηρόδοτο, Λουκιανό. Στη Β' τάξη Ιλιάδα, Πλούταρχο, Ρήτορες (Λυσία, Ισοκράτη, Δημοσθένη). Στη Γ' τάξη Λυρική Ποίηση, Τραγωδία (Ιφιγένεια), Σικελικά του Θουκυδίδη, Φιλοσοφικά κείμενα (Απολογία του Σωκράτη, Κρίτωνα, ίσως και λίγο Αριστοτέλη). Δηλαδή οι μαθητές με το τέλος του Γυμνασίου είχαν διαμορφώσει μια συνολική άποψη για την αρχαία ελληνική Γραμματεία (επική, λυρική, δραματική ποίηση, ιστοριογραφία, φιλοσοφία...).

Αυτή η συνολική άποψη κατακερματίστηκε, όταν αρχικά μπήκαν οι εξετάσεις στο Γυμνάσιο και στη συνέχεια τα αρχαία από πρωτότυπο. Μ' αυτές τις δύο αλλαγές θυσιάστηκαν ο Λουκιανός, οι ρήτορες, η Λυρική Ποίηση, τα φιλοσοφικά κείμενα, τα Σικελικά του Θουκυδίδη, ο Πλούταρχος και έγιναν περικοπές σε ραψωδίες και ενότητες της Οδύσσειας και της Ιλιάδας.

Σήμερα, και μετά από διάφορους πειραματισμούς, διδάσκονται μόνον το 1/10 περίπου της Οδύσσειας, το 1/10 της Ιλιάδας, 15 ενότητες από τον Ηρόδοτο (αν οι καθηγητές έχουν προφτάσει να διδάξουν την Οδύσσεια), η Ελένη του Ευριπίδη και ολίγον από τους Όρνητες

αναλυτικά προγράμματα
Νέα βιβλία αναλυτικά προγράμματα
Νέα βιβλία αναλυτικά προγράμματα
Νέα βιβλία αναλυτικά προγράμματα
Νέα βιβλία αναλυτικά προγράμματα

αναπτυκτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία
αναπτυκτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία
αναπτυκτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία
αναπτυκτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία

του Αριστοφάνη. [Πρέπει το ΠΙ να εξηγήσει γιατί διδάσκονται στη Γ' τάξη δύο έργα δραματικής ποίησης και καθόλου Θουκυδίδη ή φιλοσοφικά κείμενα]. Παρά το ότι τα 2 τελευταία χρόνια οι ώρες που διατίθενται για τα Αρχαία Ελληνικά αυξήθηκαν, οι σημερινοί μαθητές παίρνουν μόνο κάποια θραύσματα από τη συνολική εικόνα της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας που διδασκόταν παλιά. Η δυνατότητα που είχαν οι μαθητές να γνωρίσουν τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό στο σύνολό του έχει εξαφανισθεί. Η αποσπασματικότητα της γνώσης σε όλο της το μεγαλείο!

Είναι ανάγκη να γίνει, ωστόσο, ειδική επισήμανση στο σχετικά νέο βιβλίο «Τόπος και άνθρωποι», που διδάσκεται στη Β' Γυμνασίου. Το βιβλίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως βοήθημα – πηγές, για την Ιστορία της Α' Γυμνασίου, αλλά σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί βιβλίο για την αρχαία ελληνική Γραμματεία. Η αντικατάσταση έργων της αρχαίας Γραμματείας μ' αυτό το βιβλίο, πιστεύω ότι σηματοδοτεί μια σημαντική στροφή στην αντίληψη και θέση του ΠΙ για το τί πρέπει να διδάσκονται οι μαθητές. Βάσει αυτής, οι μαθητές «μαθαίνουν» τον πολιτισμό όχι προσεγγίζοντας τα έργα που δημιουργήθηκαν, αλλά παίρνοντας κάποιες πληροφορίες για τις συνήθειες και τον τρόπο ζωής των ανθρώπων. Η μέθεξη, η συναισθηματική φόρτιση, το πάθος, η ταύτιση που μπορεί να προκαλέσει το έργο τέχνης μετατρέπονται σε κατακερματισμένη πληροφορία και γνώση μηχανιστική. Αυτή η αντίληψη ενισχύεται περαιτέρω με τις λεγόμενες «διαθεματικές» εργασίες που εισάγουν τα νέα βιβλία.

Εάν υποθέσουμε πως οι εργασίες αυτές είναι διαθεματικές, πρέπει να βρούμε το κεντρικό θέμα που τις διέπει. Διότι στη διαθεματικότητα «ο σχεδιασμός ξεκινά από ένα κεντρικό θέμα και προχωρά με τον προσδιορισμό των ιδεών (ή των εννοιών) που σχετίζονται με το θέμα, καθώς και δραστηριοτήτων οι οποίες θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν για να διερευνήσουν αυτές τις ιδέες» (Beane). Σε μια προσπάθεια να εντοπίσω ποιο είναι το κεντρικό θέμα και τι κρύβεται πίσω από τη «νέα γνώση» που πρέπει να προσφέρουμε στους μαθητές μας, θα κάνω μια ενδεικτική αναφορά σε «διαθεματικές» εργασίες και σε παράλληλα κείμενα της Ιλιάδας (καθώς η αντίληψη που διαπερνά όλα τα βιβλία της αρχαίας αλλά και της νεοελληνικής γραμματείας είναι σε γενικές γραμμές η ίδια).

✓ Μήπως κεντρικό θέμα των «διαθεματικών» είναι το κεντρικό θέμα της Ιλιάδας, δηλαδή η οργή του Αχιλλέα; Όχι. Καμία «διαθεματική» δεν έχει αυτό ως θέμα της. Μήπως είναι το θεματικό κέντρο των ενότητων που διδάσκονται; Όχι. Οι εργασίες αυτές ζητούν από τους μαθητές να ασχοληθούν με επιμέρους στοιχεία των ενότητων και σχεδόν ποτέ με το θεματικό κέντρο!

✓ Υπάρχουν, μάλιστα, εργασίες με τις οποίες υποβαθμίζεται έως και ευτελιζεται το βασικό θέμα της ενότητας που διδάσκεται. Τέτοιες είναι:

– Η παρωδία της αριστείας του Διομήδη με τη «βατραχομουμαχία».

– Η σύγκριση του ρόλου του ατόμου και των οικογενειακών σχέσεων ανάμεσα στην ομηρική και τη σημερινή κοινωνία, μετά τη θαυμαστή σκηνή Έκτορα – Ανδρομάχης.

– Η ανταλλαγή δώρων τότε και σήμερα, στην ενότητα της πρεσβείας στον Αχιλλέα.

Το ΠΙ, όμως, φαίνεται πως απαίτησε να υπάρχουν οπωσδήποτε «διαθεματικές» εργασίες στο τέλος κάθε ενότητας. Και οι συγγραφείς, για να μείνουν πιστοί σ' αυτή την απαίτηση, έφτασαν σε απίστευτους λογικούς ακροβατισμούς. Έτσι ζητούν από τους μαθητές να συγκρίνουν τη μονομαχία Έκτορα – Αίαντα με συνάντηση αθλητικών ομάδων!. Ζητούν να συγκρίνουν τον όρκο της Ήρας μετά την εξαπάτηση του Δία με τον όρκο των ιερολοχιτών!. Στην εκπλη-

« Τέτοιες, όμως, μεθοδολογίες στη διδασκαλία λογοτεχνικών έργων (είτε της αρχαίας είτε της νεότερης γραμματείας) καταστρέφουν τη μαγεία που εν δυνάμει εμπεριέχουν τα έργα. Κι όταν θα έχει καταστραφεί η μαγεία, τι θα έχει απομείνει από το μάθημα για να το συνδέσουμε με τα άλλα «σοβαρά» θέματα;

Θα έχει απομείνει το τίποτα. Και στο μυαλό των μαθητών; Στην καλύτερη περίπτωση το απόλυτο κενό. Στη χειρότερη, η Ιλιάδα ή το όποιο άλλο λογοτεχνικό έργο θα είναι κατιτίς που έχει να κάνει με όρκους, με οικογενειακές σχέσεις, με ποδόσφαιρο, με υφαντά.

Το απόλυτο σαρδάμ! █

κτική σκηνή Αχιλλέα – Πρίαμου, ζητούν από τους εκπαιδευτικούς να μην εστιάσουν στους τρόπους με τους οποίους γίνεται η μεγάλη ανατροπή και καταπραύνηται η οργή του Αχιλλέα, δηλαδή στους τρόπους με τους οποίους ολοκληρώνεται μετά από 15000 στίχους το κεντρικό θέμα της Ιλιάδας, αλλά να αδράξουν την ...ευκαιρία για να δείξουν τη συνέχεια του ελληνικού πολιτισμού από τα αρχαία χρόνια μέχρι σήμερα! Γιατί δεν είναι μόνο ο Όμηρος που αναφέρει την ιστορία μιας γυναίκας, της Νιόβης, που πέτρωσε. Το ίδιο κάνει κι ένας νεότερος συγγραφέας. ...Ο Παπαδιαμάντης με το διήγημα της Φλαντρώς!

✓ Υπάρχουν εργασίες με τις οποίες υποβαθμίζεται όχι μόνο το έργο αλλά και ο ίδιος ο ποιητής. Στη σκηνή της συμφιλίωσης Αχιλλέα – Αγαμέμνονα, το βιβλίο κρίνει πως τα επιχειρήματα των ηρώων είναι ανεπαρκή και ζητείται από τα παιδιά να γίνουν Όμηροι στη θέση του Ομήρου και να προσθέσουν επιχειρήματα για να γίνουν οι ήρωες πιο πειστικοί!

✓ Υπάρχουν εργασίες που ξεπερνούν κατά πολύ τις γνώσεις αλλά και τις νοητικές δυνατότητες των μαθητών, όπως αυτή για την ιστορία της διπλωματίας, ή άλλη στην οποία τους ζητείται να εξηγήσουν γιατί συγκινεί το μοτίβο του «αθέατου» ή του «θαυμαστού» από τα αρχαία χρόνια μέχρι σήμερα με παραδείγματα από

αναλυτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία
αναλυτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία
αναλυτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία
αναλυτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία

τον κινηματογράφο ή εξωσχολικά διαβάσματα, ή άλλη που τους ζητά όχι μόνο να βρουν αστερεισμούς αλλά να εξηγήσουν το ρόλο των αστερεισμών σε Ιλιάδα, Οδύσσεια, αρχαιότητα, δημοτικά τραγούδια και σήμερα.

✓ Υπάρχουν «διαθεματικές» που απαιτούν από τους μαθητές να κάνουν σύγκριση του κειμένου που διδάχθηκαν με άλλα λογοτεχνικά κείμενα υπερβολικά δύσκολα για την ηλικία τους, είτε από πλευράς περιεχομένου –όπως η «Ελένη» του Γ. Ρίτσου–, είτε από πλευράς γλωσσικής, όπως η μονομαχία Ερωτόκριτου –Άριστου. Το συγκεκριμένο απόσπασμα από την Ελένη θα μπορούσε να διδαχθεί στη Β΄ ή Γ΄ Λυκείου. Τόσο ...εύκολο είναι για τους μαθητές της Β΄ Γυμνασίου. Όσο για τον Ερωτόκριτο, τα παιδιά που έχουν γονείς φιλόλογους ή έχουν κάποιον να τα βοηθάει είναι τυχερά. Οι γονείς θα προτιμήσουν να κερδίσουν χρόνο γράφοντας οι ίδιοι την εργα-

ρότητά του εφόσον συνδέεται με τόσα άλλα σημαντικά στοιχεία του ανθρώπινου επιστητού! Τέτοιες, όμως, μεθοδολογίες στη διδασκαλία λογοτεχνικών έργων (είτε της αρχαίας είτε της νεότερης γραμματείας) καταστρέφουν τη μαγεία που εν δυνάμει εμπεριέχουν τα έργα. Κι όταν θα έχει καταστραφεί η μαγεία, τι θα έχει απομείνει από το μάθημα για να το συνδέσουμε με τα άλλα «σοβαρά» θέματα; Θα έχει απομείνει το τίποτα. Και στο μυαλό των μαθητών; Στην καλύτερη περίπτωση το απόλυτο κενό. Στη χειρότερη, η Ιλιάδα ή το όποιο άλλο λογοτεχνικό έργο θα είναι κατιτίς που έχει να κάνει με όρκους, με οικογενειακές σχέσεις, με ποδόσφαιρο, με υφαντά. Το απόλυτο σαρδάμ!

Ωστόσο, υπάρχουν και δύο εργασίες που οι εκπαιδευτικοί τις χρησιμοποιούσαν χρόνια πριν εμφανισθεί αυτό που τώρα ονομάζεται διαθεματικότητα. Η μία αφορά τη σκηνή Έκτορα – Ανδρομάχης στη Ζ ραψωδία και είναι ο μονόλογος του Ταλθύβιου από τις Τρωάδες του Ευριπίδη, στον οποίο ο κήρυκας αναγγέλλει τις αποφάσεις των Αχαιών για την Ανδρομάχη και το γιο της τον Αστυνάκτα. Στη συγκεκριμένη ενότητα, στο βιβλίο παρατίθενται 2 παράλληλα κείμενα. Το 1^ο είναι ολόκληρος ο μονόλογος της Τέκμησας από τον Αίαντα του Σοφοκλή και το 2^ο ο μονόλογος του Ταλθύβιου πετσοκομμένος. Γιατί άραγε; Ούτως ή άλλως από τον 1^ο μονόλογο οι μαθητές το μόνο που μπορούν να μάθουν είναι ότι ο Σοφοκλής δέχθηκε τέτοια επίδραση από τον Όμηρο, που περίπου αντέγραψε τα λόγια της Ανδρομάχης. Ακόμη κι αν κόβονταν κάποιοι στίχοι, το ίδιο συμπέρασμα θα έβγαине. Ο Ταλθύβιος, όμως, γιατί πετσοκόπηκε; Μήπως επειδή αναφέ-

οσία από το να εξηγήσουν στα παιδιά τις άγνωστες λέξεις.

✓ Υπάρχουν εργασίες στις οποίες ζητείται από τα παιδιά να γίνουν δημοσιογράφοι, κριτικοί τέχνης ή να φέρουν πληροφορίες για την τέχνη της υφαντικής...

Ποια σχέση έχουν όλες αυτές οι εργασίες με την Ιλιάδα; Καμία. Βοηθούν άραγε αυτές οι εργασίες τα παιδιά να νιώσουν ότι η Ιλιάδα συγκαταλέγεται στα αριστουργήματα της παγκόσμιας λογοτεχνίας; Όχι. Γιατί την τέχνη την προσεγγίζουμε με το συναίσθημα. Ή έχουμε μάθει –κι ακόμη μαθαίνουμε συνειδητά ή και ασυνείδητα πολλές φορές– κάποιους από τους κώδικες με τους οποίους λειτουργεί η τέχνη κι από κει και πέρα αφήνουμε τη φαντασία μας ελεύθερη, το συναίσθημά μας ενεργό και την καρδιά μας ανοικτή να δεχτεί τη συγκίνηση ή απλώς προσπερνάμε. Η ενεργοποίηση του συναισθήματος, όμως, απουσιάζει παντελώς από τις εργασίες αυτές. Όλες ωθούν τα παιδιά να χρησιμοποιήσουν αποκλειστικά και μόνο τη λογική τους. Και μάλιστα σε θέματα που δε συντελούν ούτε κατ' ελάχιστο στην προσέγγιση του έργου αυτού καθ' εαυτού. Η κατεύθυνση είναι να ψάχνουμε το παραμικρό στοιχείο του κειμένου για να το συνδέσουμε με κάποια επιστήμη, κάποιο άλλο μάθημα, κάποια σχετική δραστηριότητα. Έτσι, υποτίθεται ότι το μάθημα κερδίζει σε επιστημονικότητα και καταδεικνύεται η σοβα-

ρηται στις βαρβαρότητες των Αχαιών; Δηλαδή ημών των Ελλήνων; Και μήπως επειδή τέτοια πράγματα που πληγώνουν την εθνική μας υπερηφάνεια δεν πρέπει να τα ξέρουν οι μαθητές; Ας μην απαντήσουμε ακόμη!

Η δεύτερη εργασία αφορά τη Χ ραψωδία, με το θάνατο του Έκτορα και είναι το ποίημα «Τρώες» του Καβάφη. Το ποίημα, ως γνωστόν τελειώνει με το στίχο «πικρά για μας ο Πρίαμος και η Εκάβη κλαίνε». Η σκηνή, όμως, με τους δύο γέροντες γονείς να σπαράζουν πάνω στα τείχη και να ικετεύουν το παιδί τους να μπει στην πόλη και να μην αντιμετωπίσει μόνος του τον Αχιλλέα έχει κοπέι από το σχολικό βιβλίο! Οπότε οι «Τρώες» του Καβάφη μένουν μετέωροι. Αντί γι' αυτήν τη σπαρακτική σκηνή πάνω στα τείχη, οι μαθητές έχουν διδαχθεί –αρκετά μαθήματα πριν– μια άλλη σκηνή με τους γέροντες Τρώες, τον Πρίαμο και την Ελένη να παρακολουθούν από τα τείχη τα τεκταινόμενα στην πεδιάδα. Όμορφη σκηνή, αλλά συναισθηματικά ανώδυνη. Παλιότερα δε διδασκόταν αναλυτικά. Τώρα είναι αυτή που η διαθεματική της εργασία έχει θέμα την ιστορία της διπλωματίας! Φαίνεται πως η εγκεφαλική ενασχόληση με τη διπλωματία είναι πιο σημαντική για το σχολικό βιβλίο από το συναισθηματικό συγκλονισμό που προκαλεί το δράμα των γερώντων γονιών που χάνουν το παιδί τους. Τέτοια θέματα αγκυλώνουν

αναπτυκτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία
αναπτυκτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία
αναπτυκτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία
αναπτυκτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία

και πρέπει να κοπούν. Όπως πετσοκόπηκε ο μονόλογος του Ταλθύβιου. Όπως αφαιρέθηκαν βασικά στοιχεία της αριστείας του Διομήδη. Όπως κόπηκε η κατασκοπία με τη δολοφονία του Ικέτη από τους Αχαιούς (δηλαδή υπ' ημων των Ελλήνων), κλπ.

Για τον ίδιο λόγο αντικαταστάθηκαν όλα τα κείμενα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Φαίνεται πως σύμφωνα με το Π.Ι., έπρεπε να κοπούν τα κείμενα που φορτίζουν έντονα τη σκέψη ή το συναίσθημα –ουσιαστικά δηλ, αυτά που κινητοποιούν το ενδιαφέρον των μαθητών– και να αντικατασταθούν από άλλα πιο ανώδυνα. Όλα πρέπει να είναι στρογγυλεμένα. Για να μην φανεί, όμως, ότι κόβονται μόνο τα κείμενα που προκαλούσαν έντονες συγκινήσεις ή αναφέρονταν στα ιστορικά πάθη και το μόχθο του λαού μας, κόπηκαν τα πάντα. Στο όνομα μιας ύποπτης ανανέωσης και ενός δήθεν εκσυγχρονισμού, έγιναν απίστευτοι εξοστρακισμοί καταξιωμένων συγγραφέων και αντιπροσωπευτικών έργων τους, που φτάνουν και σε κραυγαλέες ακρότητες. Π.χ. τα παιδιά πρέπει να φτάσουν στο τέλος της Γ' Γυμν. για να ακούσουν ότι υπήρξε κάποιος ποιητής ονόματι Σεφέρης που πήρε βραβείο Νόμπελ.

Στη θέση τους μπήκαν νεότεροι συγγραφείς. Μάλλον επειδή ασχολούνται με σύγχρονα θέματα, οπότε θεωρήθηκε ότι ήταν εξασφαλισμένο(;) το ενδιαφέρον των μαθητών. Εδώ όμως, το ΠΙ πρέπει να δώσει μια εξήγηση. Ποια συγγραφική ομάδα έχει δίκιο για το τι είναι σωστό να διδάσκεται στο σχολείο από τη λογοτεχνία; Αυτή που έγραψε το βιβλίο της Ιστορίας της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας ή αυτές που έφτιαξαν τα ανθολόγια; Γιατί υπάρχουν συγγραφείς που ανθολογούνται στα βιβλία, αλλά δεν αναφέρονται ούτε κατ' όνομα στην Ιστορία της ΝΛ ή άλλοι που αναφέρονται μόνο ονομαστικά. Ποια λογική εξήγηση μπορεί να δοθεί για το γεγονός

ότι οι λογοτέχνες που θεωρούνται ήσσονες για τη συγγραφική ομάδα της Ιστορίας της ΝΛ βιογραφούνται στο εγχειρίδιο αμέσως μετά το κείμενό τους, ενώ για να βρουν τα παιδιά τη βιογραφία πχ του Ελύτη και άλλων γνωστών λογοτεχνών πρέπει να ανατρέξουν στο βιβλίο της Ιστορίας της ΝΛ, γιατί δεν υπάρχει στο εγχειρίδιο; (Παρεμπιπτόντως να σημειώσω ότι το βιβλίο της Ιστορίας της ΝΛ, που δόθηκε για τους μαθητές του Γυμνασίου, είναι ένα καλό βιβλίο αναφοράς για τη Β' ή Γ' τάξη του Λυκείου. Αν ο φιλόλογος το διδάξει στο Γυμνάσιο, είναι βέβαιο ότι το μάθημα δυσκολεύει υπερβολι-

« Τρικυμία εν κρανίω; Κοσμοπολιτισμός; Άκριτος φιλοευρωπαϊσμός; Ή εν τέλει δουλικότητα; »

κά και η λογοτεχνία γίνεται εντέλει κάτι το απωθητικό).

Θα πρέπει επίσης το ΠΙ να μας εξηγήσει γιατί μειώθηκε τόσο πολύ ο αριθμός των ανθολογούμενων κειμένων (33% στην Α' τάξη, 33,6% στη Β' και 50% στη Γ' τάξη). Με άλλα λόγια πρέπει να εξηγήσει γιατί περιορίστηκε τόσο δραστικά η δυνατότητα που είχαν προηγουμένως οι εκπαιδευτικοί να επιλέγουν από ένα σχετικά ευρύ πλήθος κειμένων αυτά που θεωρούσαν ότι ανταποκρίνονται περισσότερο στις ανάγκες των μαθητών τους.

Παράλληλα, πρέπει να εξηγήσει γιατί – ενώ μειώθηκε συνολικά ο αριθμός των κειμένων – αυξήθηκε τόσο πολύ ο αριθμός των ξένων συγγραφέων (12% στην Α' τάξη, 20% στη Β') και με βάση ποια λογική στο βιβλίο της Γ' τάξης εντάσσεται ο Μπάϋρον στο νεοελληνικό διαφωτισμό, ο Κόλεριτζ στους ρομαντικούς των Αθηνών, ο Τσέχωφ στη νέα Αθηναϊκή σχολή, ο Λαφόργκ και ο Κάφκα στη γενιά του 30.... Τρικυμία εν κρανίω; Κοσμοπολιτισμός; Άκριτος φιλοευρωπαϊσμός; Ή εν τέλει δουλικότητα; πηγή: 6810

Κυκλοφορούν
από τις εκδόσεις
Λιβάνη

αντιπετράδια
της
εκπαίδευσης

Το πρόβλημα για το πρόβλημα

Μια από τις σημαντικότερες καινοτομίες των νέων βιβλίων είναι η εμμονή στα «καθημερινά» προβλήματα. Ασφαλώς δεν πρόκειται για ελληνική πρωτοτυπία. Καθοδηγητικό κέντρο είναι ο ΟΟΣΑ μέσω του οργανισμού PISA και του αντίστοιχου διαγωνισμού. Η στροφή προς την έμφαση στα προβλήματα, δηλαδή στη «μεταφορά» των μαθηματικών δεξιοτήτων για την επίλυση «πραγματικών» προβλημάτων έχει ιστορία αρκετών χρόνων. Αρχικά πρέπει να τονίσουμε ότι τα προβλήματα ήταν πολύ συνηθισμένα στο ελληνικό σχολείο πριν από το 1965. Προβλήματα ακρότατων τιμών, και μάλιστα χωρίς παραγώγους, υπήρχαν συχνά στις εισαγωγικές εξετάσεις, ενώ τα προβλήματα του Δημοτικού Σχολείου έχουν κάνει πολλές ελληνικές οικογένειες να ξενυχτήσουν. Η υποχώρηση που παρουσιάστηκε μετά το 1965 οφείλεται στο ρεύμα της διδασκαλίας στοιχείων των μοντέρνων Μαθηματικών που επικράτησε σταδιακά σε όλο τον κόσμο μετά το 1960 με καταστροφικά για τη μαθηματική εκπαίδευση αποτελέσματα¹. Η νέα στροφή προς τα προβλήματα, με έμφαση όμως τώρα στα πιο «πραγματικά» προβλήματα, αρχίζει να διαφαίνεται με τα βιβλία των Μαθηματικών του Γυμνασίου του 1993 που είναι ακόμη εν ισχύ, εντείνεται με την εισαγωγή του κεφαλαίου του Ρυθμού Μεταβολής στο βιβλίο της Ανάλυσης της Α' Δέσμης, αλλά δε μεταφέρεται στις σχολικές τάξεις, καθώς οι εξετάσεις για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση που

γράφει ο
Στέλιος Μαρίνης

καθορίζουν εν Ελλάδι τους πραγματικούς διδακτικούς στόχους πολύ δειλά εξετάζουν τέτοιου είδους προβλήματα. Οι μαθηματικοί, κυρίως οι φροντιστές, καγκάζουν, οι περισσότεροι δε διδάσκουν την ενότητα αυτή ή τη διδάσκουν τελείως περιληπτικά, καθώς τη θεωρούν «ένα ακόμη από τα γραφικά είδη προβλημάτων που υπάρχουν στο βιβλίο έτσι για να υπάρχουν»². Όμως στις Γενικές εξετάσεις του 1993 ένα ερώτημα αφορά

πρόβλημα πάνω στο ρυθμό μεταβολής, ενώ για πρώτη φορά και στις εξετάσεις της 4^{ης} Δέσμης την ίδια χρονιά δίνεται πρόβλημα ακρότατων τιμών συνάρτησης που παριστάνει το κέρδος μιας επιχείρησης. Το φαινόμενο ήταν μάλλον περιστασιακό, αφού μόνο το 1995 στην 4^η Δέσμη επαναλαμβάνεται, ενώ το 1998, καθώς με τη μεταρρύθμιση Αρσένη φαίνεται να παίρνει υπόσταση η στροφή προς τα «πραγματικά προβλήματα» στις προτελευταίες Γενικές Εξετάσεις και στις δύο Δέσμες (1^η-4^η) υπάρχουν τέτοια προβλήματα. Με τα βιβλία Κατεύθυνσης Β και Γ Λυκείου, αλλά κυρίως με τα θέματα

1. Βλ. «Γιατί δεν ξέρει πρόσθεση ο Γιάννης», Μ. Κline.

2. Στα βοηθήματα που κυκλοφορούν το 1993 η ενότητα παρουσιάζεται τελείως ακροθιγώς με ασκήσεις ίδιες με του σχολικού βιβλίου. Μόνη εξαίρεση το βιβλίο «Παράγωγοι για την 1η δέσμη», Σ. Μαρίνης – Π. Παπανικολάου, ΣΑΒΒΑΛΑΣ.

αναλυτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία
αναλυτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία
αναλυτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία
αναλυτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία

αναπτυκτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία
αναπτυκτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία
αναπτυκτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία
αναπτυκτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία

Σοβαρές ελλείψεις στις δεξιότητες των Φιλανδών στα μαθηματικά

Περίπου οι μισοί από αυτούς που υπογράφουν το άρθρο «Η ΕΡΕΥΝΑ PISA ΛΕΕΙ ΜΟΝΟ ΤΗ ΜΙΣΗ ΑΛΗΘΕΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΦΙΛΑΝΔΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ» είναι καθηγητές ΤΕΙ και Τεχνικών Πανεπιστημίων στη Φιλανδία. Δεν διδάσκουν «ακαδημαϊκά» Μαθηματικά, αλλά Μαθηματικά που χρειάζονται στην τεχνική πρακτική και στις τεχνικές επιστήμες. Στη Φιλανδία, πάνω από 12000 απόφοιτοι το χρόνο ξεκινούν τεχνικές σπουδές.

Οι μαθηματικές δεξιότητες των νέων φοιτητών των τεχνικών σπουδών έχουν ελεγχθεί συστηματικά κατά τη διάρκεια των χρόνων 1999-2004 στο ΤΕΙ Turku, με τη χρήση 20 μαθηματικών προβλημάτων. Ένα παράδειγμα τη φτωχής γνώσης των Μαθηματικών αποτελεί το γεγονός ότι μόνο 35% των 2400 φοιτητών που εξετάστηκαν μπόρεσε να λύσει ένα στοιχειώδες πρόβλημα όπου ένα κλάσμα αφαιρείται από ένα άλλο κλάσμα και η διαφορά διαιρείται με έναν ακέραιο.

Αν κάποιος δε ξέρει να χειρίζεται κλάσματα, δεν μπορεί να γνωρίζει άλγεβρα, η οποία χρησιμοποιεί τους ίδιους μαθηματικούς κανόνες. Η άλγεβρα είναι ένας πολύ σημαντικός τομέας των Μαθηματικών στις τεχνικές σπουδές, αλλά δεν εξετάστηκε κατάλληλα στη μελέτη PISA. Οι Φιλανδοί μαθητές του δημοτικού δεν τα έχουν πάει καλά σε πολλά συγκριτικά τεστ στην άλγεβρα (IEA 1981, Kassel 1994-96, TIMSS 1999).

Οι καθηγητές των ΤΕΙ που διδάσκουν επαγγελματικά αντικείμενα ξαφνιάζονται με το πόσο λίγο μπορούν οι φοιτητές να χειριστούν αλγεβρικές παραστάσεις και να λύσουν εξισώσεις. Οι μειωμένες μαθηματικές δεξιότητες των φοιτητών έχουν επιβάλει τη μείω-

Σχήμα 1

των πρώτων ετών των Πανελλαδικών Εξετάσεων φαίνεται το πρόβλημα να κατακτά σημαντική θέση στην εκπαίδευση, αλλά μόνο στις Πανελλαδικές της Β' Λυκείου του 1999 είχαμε τόσα πολλά προβλήματα με «κορυφαίο» τα 1999 μυρμήγκια που κινούνται σε κύκλο με εξίσωση $(x-1)^2 + y^2 = 2n(x+y-1)$ που σκόρπισε θυμηδία.

« Το διπλό δίκτυο σχολείου – φροντιστηρίου καταφέρνει να προσαρμόζεται στις ανάγκες των εξετάσεων κι έχει τη δυνατότητα να μετατρέψει σε κωδικοποιημένη διαδικασία ακόμη και την επίλυση θεμάτων που απαιτούν φαντασία. »

Γενικά, το άγχος για την κάλυψη της ύλης δε δίνει πολλά περιθώρια στους καθηγητές μαθηματικών να διδάξουν προβλήματα ούτε καν προβλήματα στις εξισώσεις και τα συστήματα, οι δε μαθητές φοβούνται τα προβλήματα γιατί εμπεριέχουν το απροσδόκητο, το μη σταθερό τρόπο επίλυσης. Αυτή η τάση των μαθητών να προτιμούν τη σιγουριά της μεθοδολογίας και οι μεγάλες δυσκολίες τους στα προβλήματα αποδίδεται από τους υποστηρικτές των νέων βιβλίων αποκλειστικά στη διδακτική μέθοδο. Δείχνουν έτσι να αγνοούν ότι την τελευταία την καθορίζει απόλυτα το εξεταστικό σύστημα. Στην εποχή των Δεσμών, χάρη και

στο ότι δινόταν στους απόφοιτους η δυνατότητα να κρατούν μαθήματα, οι επιδόσεις των υποψηφίων που κατόρθωναν να εισαχθούν σε σχολές κύρους ήταν εντυπωσιακές. Μαθηματικοί που είχαν απομακρυνθεί χρόνια από τη διδασκαλία στο Λύκειο δε θα κατάφερναν να γράψουν εξίσου καλά με τους «πρωτοδεσμίτες» που βελτιώναν το 14. Αν δει κανείς πώς κλιμακωνόταν η δυσκολία των ασκήσεων στα φροντιστηριακά βοηθήματα θα εντυπωσιαστεί. Στην τελευταία πια περίοδο του συστήματος αυτού, εκδίδονταν βιβλία με θέματα που σε υψηλό ποσοστό ήταν επιπέδου Ολυμπιάδας Μαθηματικών³. Το διπλό δίκτυο σχολείου – φροντιστηρίου καταφέρνει να προσαρμόζεται στις ανάγκες των εξετάσεων κι έχει τη δυνατότητα να μετατρέψει σε κωδικοποιημένη διαδικασία ακόμη και την επίλυση θεμάτων που απαιτούν φαντασία. Όμως τα νέα βιβλία, κυρίως του Δημοτικού, δίνουν τα ίδια αυτή τη γραμμή καθώς παρουσιάζουν τρόπους επίλυσης προβλημάτων που καθοδηγούν τους μαθητές σε μηχανικές εκτελέσεις ενεργειών, μόνο που πια αυτές δεν είναι μαθηματικά!

Ανέκαθεν ο ρόλος του προβλήματος στα μαθηματικά ήταν πρωτεύων. Πραγματικά προβλήματα οδήγησαν στις μαθηματικές ανακαλύψεις και πραγματικά προβλήματα επιλύονται με την πρόοδο της μαθηματικής επιστήμης. Είναι γεγονός ότι ο καθαρός ιδεαλισμός παλιότερων εποχών είχε επιβάλει να διδάσκονται

3. Νιώθω προσωπικά τύψεις για το βιβλίο «Επαναληπτικά Θέματα για την 4η Δέσμη» που εξέδωσα το 1998 όπου οι περισσότερες ασκήσεις ήταν βασανιστικές για τους άτυχους αναγνώστες.

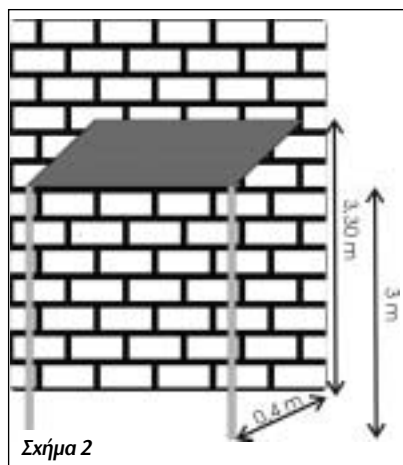
4. Επιμένουμε στη λέξη γιατί δεν πρόκειται για εκπαίδευση.

5. Βλέπε Ιλιέκοφ

«μαθηματικά για τα μαθηματικά». Τώρα με τις νέες απαιτήσεις του παγκόσμιου κεφαλαίου η θετικιστική αντίληψη οδηγεί στην διδασκαλία του προβλήματος για το πρόβλημα. Βλέπουμε να υπερτονίζονται οι «εναλλακτικοί» τρόποι επίλυσης διάφορων προβλημάτων. Στη Β' Δημοτικού για παράδειγμα δίνεται σαν δραστηριότητα το πρόβλημα του σχ. 1

Δε μας ενδιαφέρει στη φάση αυτή η δυσκολία του προβλήματος, αλλά η προπόνηση των μαθητών να επιλύουν προβλήματα χωρίς καθόλου να στηρίζουν τη λύση τους στα μαθηματικά. Καθώς είναι αδύνατο στην τάξη αυτή να γίνει με άλλον τρόπο ο υπολογισμός, ο μαθητής προπονείται⁴ να επινοεί τεχνικές όπως η κύκλωση των τριάδων – που σημειωτέον δε βοηθιέται καθόλου από την εικόνα – όχι ως ένα δεύτερο ευκολότερο τρόπο από την αναγωγή στη μονάδα, αλλά σαν μοναδικό τρόπο επίλυσης. Έτσι, παρά το ότι υποτίθεται ότι ο μαθητής θα εκτελέσει τελικά τον πολλαπλασιασμό $11 \times 4 = 44$ καθοδηγείται να μη σκέφτεται αλλά να εφαρμόζει τεχνάσματα. Για του λόγου το αληθές, έχουμε αμέσως από κάτω τη σπάνια για τις συνήθειες των νέων βιβλίων επανάληψη ενός ακριβώς ίδιου προβλήματος. Καμιά επαναληπτική διαδικασία, τάχα για να μη μαθαίνει μηχανικά ο μαθητής, στις πράξεις, αλλά επανάληψη, που επανέρχεται μάλιστα πολλές φορές, στο κολπάκι της κύκλωσης ομάδων αντικειμένων.

Το δόγμα του μαθηματικού εγγραμματισμού ή αλφαριθμητισμού όπως μεταφράζεται συνήθως ο όρος της PISA «mathematical literacy», θέτει κυρίαρχο, σχεδόν απόλυτο, στόχο της μαθηματικής εκπαίδευσης την απόκτηση της δεξιότητας για την επίλυση καθημερινών προβλημάτων. Στόχος του οργάνου αυτού του ΟΟΣΑ είναι η ομογενοποίηση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης παγκοσμίως. Εργαλείο για την επίτευξη του στόχου αυτού είναι η άμεση ή έμμεση κριτική που ασκείται στα διάφορα εθνικά εκπαιδευτικά συστήματα μέσω των αποτελεσμάτων των διαγωνισμών PISA. Αντί άλλης κριτικής κρίναμε σκόπιμο να παραθέσουμε δύο πολύ σημαντικά ντοκουμέντα από την πρωταθλήτρια στα μαθηματικά χώρα του δια-

γωνισμού, τη Φινλανδία. Από καθαρά τεχνοκρατική σκοπιά οι Φινλανδοί μαθηματικοί διαπιστώνουν τα πολύ μεγάλα προβλήματα των απόφοιτων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στα μαθηματικά!

« Τώρα με τις νέες απαιτήσεις του παγκόσμιου κεφαλαίου η θετικιστική αντίληψη οδηγεί στη διδασκαλία του προβλήματος για το πρόβλημα. »

Αν δούμε τώρα τις κοινωνικές παραμέτρους της επιλογής «το πρόβλημα για το πρόβλημα» θα διαπιστώσουμε ότι στόχος της είναι η δημιουργία του επιδέξιου – αλλά μη σκεπτόμενου, ευέλικτου – αλλά όχι βαθύ, εκτελεστή – αλλά όχι σχεδιαστή, υποταγμένου στις απόλυτες αλήθειες του συστήματος αυριανού εργαζόμενου. Από την άλλη, ό,τι δε δίνει το σχολείο αλλά το απαιτεί η αγορά εργασίας θα προσφέρεται από τα ιδιωτικά ιδρύματα εκπαίδευσης – κατάρτισης σε ένα διάβιου αγωνιώδες κυνηγητό επιβίωσης.

Τέλος, η απομάκρυνση των όποιων ευκαιριών για μόρφωση και ουσιαστική γνώση από το πεδίο των πολλών θα οξύνει τις κοινωνικές ανισότητες στο σχολείο.

Κλείνοντας θα δώσουμε ένα παράδειγμα αξιοποίησης των πραγματικών προβλημάτων για την προσέγγιση και

ση της διδακτέας ύλης στα τεχνικά μαθήματα που βασίζονται πολύ στα Μαθηματικά. Αυτό είναι ένα σοβαρό θέμα που αφορά τη σημασία των τεχνικών γνώσεων στη Φινλανδική οικονομία και ευημερία.

Στα Τεχνικά Πανεπιστήμια η κατάσταση δεν είναι κακή, αλλά έχει παρατηρηθεί ότι και εκεί ειδικά οι αλγεβρικές δεξιότητες έχουν μειωθεί και ότι οι φοιτητές έχουν δυσκολίες να χειριστούν βασικές μαθηματικές δομές. Οι ίδιες ελλείψεις έχουν σημειωθεί και στις εξετάσεις των μαθητών του λυκείου στα Πανεπιστήμια.

Υπάρχουν θετικές πλευρές στην μαθηματική γνώση και διδασκαλία στη Φινλανδία. Η επιτυχία των μαθητών του δημοτικού στα πρακτικά αριθμητικά προβλήματα της μελέτης PISA είναι καλή. Ένας παράγοντας που συμβάλει στην επιτυχία αυτή είναι τα βιβλία Μαθηματικών του δημοτικού, που περιλαμβάνουν θαυμάσια παραδείγματα από την καθημερινή ζωή. Εκτός από τα μαθήματα του υποχρεωτικού σχολείου, οι μαθητές του λυκείου έχουν τη δυνατότητα να βαθύνουν τη γνώση τους με καλά κατ' επιλογή μαθήματα μαθηματικών. Στη Φινλανδία, οι εκπαιδευτικοί είναι γνωστοί για τον ενθουσιασμό τους και έχουν λάβει καλή εκπαίδευση.

Όμως, δεν μπορούμε να αρνηθούμε ότι οι νέοι φοιτητές στα πανεπιστήμια και στα ΤΕΙ έχουν κατά μέσο όρο φτωχές μαθηματικές δεξιότητες. Για να βελτιωθεί αυτή η κατάσταση, το Υπουργείο Παιδείας θα έπρεπε να αναθέσει σε μια ομάδα εργασίας να ανακαλύψει ποια είναι τα αίτια για τις ανεπάρκειες και να προτείνει βελτιωτικά μέτρα. Στην ομάδα αυτή θα έπρεπε να υπάρχει αρκετή εκπροσώπηση καθηγητών Πανεπιστημίων και ΤΕΙ, αφού αυτοί γνωρίζουν το είδος Μαθηματικών που χρειάζεται πραγματικά στις σπουδές που ακολουθούν και στις διάφορες εφαρμογές.

Ταυτόχρονα, πρέπει να εξεταστεί η πιθανότητα η πρώτη θέση στη μελέτη

αναλυτικά προγράμματα Νέα βιβλία αναλυτικά προγράμματα Νέα βιβλία αναλυτικά προγράμματα Νέα βιβλία αναλυτικά προγράμματα Νέα βιβλία

PISA να είναι «Πύρρεια Νίκη»: Το Φιλανδικό υποχρεωτικό σχολείο δίνει πολύ μεγάλη βαρύτητα στα αριθμητικά προβλήματα σαν αυτά στα οποία δίνει έμφαση η μελέτη PISA, ενώ, αντίθετα, υπάρχουν άλλες χώρες που δίνουν βαρύτητα στην άλγεβρα, γεγονός που εγγυάται μια καλύτερη βάση για μαθηματικές σπουδές στα λύκεια και στα Πανεπιστήμια και ΤΕΙ.

Πρέπει να εξεταστεί, επίσης, η επίδραση του λυκείου στις χαμηλές μέσες γνώσεις. Είναι ξεκάθαρο ότι ένα σοβαρό λάθος είναι η κατάσταση που επικρατεί στα περισσότερα λύκεια: να μπορεί ο μαθητής να πάρει απολυτήριο έστω κι αν έχει αποτύχει σε κάποια μαθήματα ή έχει πολλές αδικαιολόγητες απουσίες.

Αυτά τα πράγματα υπονομεύουν τις σπουδές που ακολουθούν. Ειδικά στα ΤΕΙ, είναι ολοφάνερο ότι οι φοιτητές δεν έχουν μια μέση βάση μαθηματικών γνώσεων πάνω στην οποία να χτίσουν. Οι μαθητές έχουν διαφορετικά κενά, ανάλογα με το σε ποια μαθήματα του λυκείου είχαν αποτύχει ή είχαν παρακολουθήσει ελλιπώς. Αυτό προκαλεί αδυναμία στη διδασκαλία: Ένα μεγάλο μέρος των Μαθηματικών που διδάσκονται στο πρώτο έτος των ΤΕΙ αποτελεί επανάληψη των Μαθηματικών του λυκείου.

Τα Μαθηματικά του λυκείου και επίσης αυτά των τεχνικών σπουδών δεν χρειάζονται κάποιο ιδιαίτερο μαθηματικό ταλέντο. Αυτό το βλέπουμε καθαρά από το γεγονός ότι και οι μαθητές που μπαίνουν στα ΤΕΙ από επαγγελματικά λύκεια (περίπου το ένα τρίτο του συνόλου των φοιτητών) μαθαίνουν αυτές τις μαθηματικές δεξιότητες.

Οι καθηγητές Μαθηματικών:

• *Kyosti Tarvainen, Πολυτεχνική Σχολή του Ελσίνκι Stadia*

• *Simo K. Kivela, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο του Ελσίνκι.*

Μετάφραση: Κατερίνα Τριανταφύλλου εκπαιδευτικός.

κατανόηση των μαθηματικών εννοιών, όπως θεωρούμε ότι θα μπορούσε να υπηρετήσει τις ανάγκες των παιδιών. Ο δάσκαλος πηγαίνει τους μαθητές σε μια τέντα όπως αυτή του σχ. 2. Μετρούν τις προσιτές διαστάσεις που βλέπουμε στο σχήμα και τους ζητάει να εκτιμήσουν το μήκος της τέντας για να βρεθεί έπειτα το εμβαδόν της. Πρόβλημα πρακτικό, πραγματικό που πιθανότατα θα κινήσει

◀ **Στόχος του οργάνου αυτού του ΟΟΣΑ είναι η ομογενοποίηση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης παγκοσμίως. Εργαλείο για την επίτευξη του στόχου αυτού είναι η άμεση ή έμμεση κριτική που ασκείται στα διάφορα εθνικά εκπαιδευτικά συστήματα μέσω των αποτελεσμάτων των διαγωνισμών PISA.** █

το ενδιαφέρον των μαθητών, αν και αυτό ποτέ δεν είναι σίγουρο ιδιαίτερα στο σημερινό εξεταστικοκεντρικό σχολείο. Οι μαθητές εικάζουν διάφορα αποτελέσματα τα οποία καταγράφονται. Στη συνέχεια πηγαίνουν στην τάξη και απεικονίζουν το σχήμα σε κλίμακα 1:10 για να ελέγξουν με το υποδεκάμετρο αν μάντεψαν τη σωστή τιμή. Βρίσκοντας αποτέλεσμα 5 cm που είναι η υποτείνουσα του ορθογωνίου τριγώνου με κάθετες πλευρές 3 και 4 cm ο δάσκαλος τους ρωτάει αν μπορούν να μαντέψουν κάποιον συνδυασμό πράξεων, έναν τύπο με τη βοήθεια του οποίου να βρίσκεται το αποτέλεσμα αυτό. Είναι απίθανο να μαντέψει μαθητής, αν δεν έχει διαβάσει το Πυθαγόρειο θεώρημα, τη σχέση: $3^2+4^2=5^2$. Αφού η τάξη δοκιμάσει, συνεργατικά, διάφορους τύπους ο δάσκαλος μπορεί να υποδείξει μια διαφορετική από τις

πρωτοβάθμιες σχέσεις μεταξύ των τριών μεγεθών. Κάποια στιγμή, εφόσον δεν υπάρχει το άγχος του χρόνου και όσο οι μαθητές δραστηριοποιούνται και δεν ασχολούνται με άλλες ενέργειες, είτε μόνοι τους οι μαθητές στην τάξη, είτε κάποιος μαθητής σε εργασία για το σπίτι είτε αναγκαστικά ο ίδιος ο δάσκαλος θα διατυπώσει τη σχέση $3^2+4^2=5^2$. Πιθανότατα να έχουν σχεδιάσει οι μαθητές και άλλα ορθογώνια τρίγωνα, να έχουν υπολογίσει τις πλευρές τους και να φτάσουν ευκολότερα στη σχέση. Όπως και να 'χει η τάξη θα πρέπει να ελέγξει την ισχύ του τύπου και σε άλλα ορθογώνια τρίγωνα. Μόλις φανεί ότι ο τύπος λειτουργεί, θα πρέπει να επισημανθεί στους μαθητές ότι αυτό δε σημαίνει ότι μπορούμε να τον χρησιμοποιούμε με βεβαιότητα εφόσον δεν έχει ακόμη αποδειχτεί! Το πότε και πώς θα γίνει η απόδειξη εξαρτάται από πολλούς παράγοντες. Εκείνο που θέλουμε να πούμε με το παράδειγμα αυτό είναι ότι:

✓ Βιωματική διδασκαλία δε γίνεται χωρίς βιώματα, όπως π.χ. επίσκεψη στο χώρο που βρίσκεται η τέντα.

✓ Κυριότερος λόγος της δραστηριότητας είναι η κινητοποίηση του ενδιαφέροντος του μαθητή.

✓ Η διδασκαλία οφείλει να «μιμηθεί» την ιστορική εξέλιξη της επιστήμης⁵. Κάθε επιστημονική ανακάλυψη έχει περίπου τέτοια ιστορία. Ξεκινάει από την ανάγκη, στηρίζεται αρχικά στην παρατήρηση και τις δοκιμές, ελέγχεται πειραματικά η ισχύς της, δε γίνεται άκριτα αποδεκτή χωρίς την απόδειξη στα πλαίσια των δυνατοτήτων της εποχής.

✓ Δεν επιδιώκει την ανακάλυψη, αλλά τη συμμετοχή του παιδιού στην πορεία προς την ανακάλυψη και απαιτεί το δημιουργικό ρόλο του δασκάλου που είναι διαμεσολαβητής για την μετάβαση του παιδιού σε έναν τομέα της ζώνης της επικείμενης ανάπτυξής του.

Δεν είναι υλοποιήσιμη στο σημερινό μουντό, εξεταστικοκεντρικό, ωφελιμιστικό σχολείο ούτε σε μια κοινωνία που δε θεωρεί τη μόρφωση όλων των παιδιών κύριο στόχο της εκπαίδευσης χωρίς λογιστικούς λογαριασμούς του χρόνου και του οικονομικού κόστους. συνέχεια 48*

Μικρές εκδικήσεις

γράφει ο
Σ. Μαρζίνης

Μια από τις παράπλευρες απώλειες της εμμονής στα καθημερινά προβλήματα που έχουν επισημανθεί στα νέα διβλία είναι τα ιδεολογικά μηνύματα που περνούν μέσα από ασκήσεις όπου όλοι οι εργαζόμενοι είναι ωρομίσθιοι, τις δαπάνες των σχολείων τις αναλαμβάνουν οι γονείς, θεωρείται φυσιολογικό να κερδίζουν οι πλούσιοι αμύθητα ποσά, αν και στην περίπτωση της άσκησης για τα κέρδη του Γκέιτς υπάρχει σοβαρότατη ανακρίβεια, αφού προκύπτει ότι κερδίζει μόλις 180 ευρώ την ώρα! κ.τ.λ.

Μια καλή ιδέα είναι η αξιοποίηση αυτών των ασκήσεων από την ανάποδη. Παραθέτουμε μερικά παραδείγματα και περιμένουμε τις προτάσεις σας για μια συλλογή «μικρών εκδικήσεων»

1. Κάθε χρόνο πεθαίνουν από την πείνα και τις μολυσματικές ασθένειες 11.000.000 παιδιά σε όλο τον πλανήτη. Πόσα παιδιά πεθαίνουν κάθε μέρα, κάθε ώρα, κάθε λεπτό;

Με 3.000 ευρώ ένα παιδί θα εξασφάλιζε την παραμονή του στη ζωή επί ένα χρόνο.

Οι δέκα πλουσιότεροι άνθρωποι στη γη έχουν περιουσία που υπολογίζεται περί τα 200.000.000.000 ευρώ. Πόσα παιδιά θα σώζονταν με τα χρήματα αυτά;

Συζήτησε με την τάξη αν αυτό είναι δίκαιο και τι θα πρέπει να γίνει.

2. Μια αλυσίδα γρήγορου φαγητού, απασχολεί 8 ωρομίσθιους υπαλλήλους σε κάθε ένα από τα 5 καταστήματά της. Οι υπάλληλοι πληρώνονται 4,5 ευρώ την ώρα. Οι ώρες διανομής είναι 5 την ημέρα. Σύμφωνα με τους νόμους που ίσχυαν λίγα χρόνια παλιότερα, οι εργαζόμενοι έπρεπε να προσλαμβάνονται για πλήρες ωράριο και να πληρώνονται με τον ελάχιστο βασικό μισθό των 30 ευρώ την ημέρα. Πόσα κερδίζει ο ιδιοκτήτης του καταστήματος κάθε μέρα από την κατάργηση του παλιότερου νόμου; Συζητήστε με τους συμμαθητές σας αν οι νέοι νόμοι έγιναν για το συμφέρον του λαού ή των λίγων αφεντικών.

3. Ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων του Δημοτικού Σχολείου Κάσου αγοράζει για το σχολείο τρεις υπολογιστές και έναν εκτυπωτή. Αν κάθε υπολογιστής κοστίζει 600 ευρώ και ο εκτυπωτής 100 ευρώ, πόσα πρέπει να πληρώσει καθεμιά από τις 95 οικογένειες των μαθητών; Αν ο Σύλλογος αναγκάστηκε να αγοράσει τα μέσα αυτά επειδή το κράτος που ήταν υποχρεωμένο δεν το έκανε, πώς σχολιάζετε τον ισχυρισμό ότι έχουμε δωρεάν παιδεία;

4. Πίνακας 1. Είναι φανερό ότι για να δουλεύουν, παράνομα, αυτοί οι 4.816 ανήλικοι οι οικογένειές τους έχουν πολύ μεγάλα οικονομικά προβλήματα. Αν το κράτος ή άλλος φορέας έδινε σε κάθε οικογένεια 1.000 ευρώ το χρόνο, μάλλον οι οικογένειες αυτές θα έστελναν τα παιδιά τους στο σχολείο και όχι στη δουλειά.

ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΦΙΛΑΝΘΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ
ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Η έρευνα PISA λέει μόνο τη μισή αλήθεια

Τα αποτελέσματα της έρευνας PISA (<http://www.pisa.oecd.org>) έχουν προκαλέσει ικανοποίηση και υπερηφάνεια στη Φιλανδία. Οι εφημερίδες και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης έχουν διαφημίσει το γεγονός ότι όσοι τελειώνουν το Φιλανδικό υποχρεωτικό σχολείο (δημοτικό και γυμνάσιο) είναι ειδικόι στα Μαθηματικά.

Όμως, οι καθηγητές Μαθηματικών στα Πανεπιστήμια και στα ΤΕΙ ανησυχούν, καθώς στην πραγματικότητα οι μαθηματικές γνώσεις των νέων φοιτητών έχουν αποκλίνει δραματικά. Ως παράδειγμα που ενισχύει αυτή την άποψη μπορεί να θεωρηθεί η εκτεταμένη έρευνα TIMSS 1999, στην οποία οι Φιλανδοί φοιτητές βρίσκονταν κάτω του μετρίου στη γεωμετρία και στην άλγεβρα. Ως άλλο παράδειγμα, για να μην αποτύχει μεγάλος αριθμός φοιτητών στις εξετάσεις εισαγωγής στα πανεπιστήμια, η επιτροπή πείστηκε να κατεβάσει τη βάση στα Μαθηματικά σε ανησυχητικό βαθμό. Μερικές χρονιές, 6 στα 60 μόρια επαρκούσαν για να περάσει κάποιος.

Αυτή η διαμάχη μπορεί να εξηγηθεί καταδεικνύοντας ότι η έρευνα PISA μέτρησε μόνο τη γνώση των «καθημερινών» Μαθηματικών, κάτι που θα μπορούσε να ονομαστεί «μαθηματικός αλφαριθμητισμός» (και έτσι ονομάζεται στην Αγγλική έκδοση της αναφοράς της έρευνας), ενώ το είδος των Μαθηματικών που χρειάζεται στο γενικό ή στο επαγγελματικό λύκειο δεν αποτελούσε μέρος της έρευνας. Αναμφίβολα, οι καθημερινές μαθηματικές δεξιότητες είναι πολύτιμες, αλλά σε καμιά περίπτωση δεν είναι αρκετές.

Από τα 85 θέματα της έρευνας έχουν εκδοθεί περίπου 20. Τα θέματα είναι απλοί αριθμητικοί υπολογισμοί, απλά προβλήματα ή συ-

αναλυτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία
αναλυτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία
αναλυτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία
αναλυτικά
προγράμματα
Νέα βιβλία

νεπαγωγές, ερμηνεία στατιστικών γραφικών παραστάσεων και αξιολόγηση καταστάσεων στις οποίες η κατανόηση κειμένου αποτελεί βασικό μέρος. Περιλαμβάνεται ελάχιστη άλγεβρα ή γεωμετρία. Όμως, τα θέματα συμφωνούν απόλυτα με τους σκοπούς της έρευνας: στην πραγματικότητα, η έρευνα αφορούσε τη μελέτη της καθημερινής μαθηματικής γνώσης.

Η έρευνα PISA μας αφήνει έτσι με αναπάντητα ερωτήματα που αφορούν πολλές δεξιότητες, όπως υπολογισμούς με κλάσματα, επίλυση βασικών εξισώσεων, υπολογισμούς όγκων στερεών αντικειμένων και χειρισμό αλγεβρικών παραστάσεων. Όμως, η άλγεβρα είναι ίσως το πιο σημαντικό υπο-θέμα στις μαθηματικές σπουδές μετά το υποχρεωτικό ενιαίο σχολείο.

Στο γυμνάσιο, ο στόχος θα έπρεπε να είναι η εκμάθηση των βασικών εννοιών των Μαθηματικών, έτσι ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως βάση για τη συνέχεια. Ακόμη, η χρήση των υπολογιστών χειρός δεν αλλάζει την κατάσταση: Αν και οι υπολογιστές αυτοί σήμερα μπορούν να χειρίζονται κλάσματα, είναι βασική η εκμάθηση υπολογισμών με το χέρι, αφού αυτοί αποτελούν τη βάση του χειρισμού αλγεβρικών παραστάσεων. Η περαιτέρω μελέτη είναι αδύνατη αν δεν έχουν μαθευτεί σωστά οι βάσεις.

Ένας λόγος για την αύξηση των χαμηλών επιδόσεων στις εξετάσεις εισαγωγής στο πανεπιστήμιο και στην αρχή των πανεπιστημιακών σπουδών είναι αναμφίβολα οι αδύναμες βάσεις που έχουν ληφθεί στο γυμνάσιο. Νέες, πιο δύσκολες έννοιες είναι δύσκολο να μαθευτούν, γιατί ακόμη στις τελευταίες τάξεις του λυκείου δαπανάται πολλή ενέργεια για την επανάληψη εννοιών που θα έπρεπε να έχουν μαθευτεί στο γυμνάσιο. Ο φαύλος κύκλος συνεχίζεται στην τριτοβάθμια εκπαίδευση: Οι έννοιες της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δεν έχουν μαθευτεί όπως πρέπει, και η περαιτέρω μάθηση γίνεται πιο δύσκολη. Η έρευνα PISA μας παρέχει χρήσιμες πληροφορίες που αφορούν τον μαθηματικό αλφαριθμητισμό που χρειάζεται στην καθημερινή ζωή και την ικανότητα επίλυσης απλών προβλημάτων. Αυτές, όμως, οι δεξιότητες απλώς δεν επαρκούν σε έναν κόσμο που χρησιμοποιεί τα Μαθηματικά όλο και περισσότερο.

Χρειάζεται η κατάλληλη μαθηματική βάση, ειδικά στους τεχνικούς και επιστημονικούς τομείς, συμπεριλαμβανομένης της βιολογίας. Η έρευνα PISA λέει λίγα σχετικά μ' αυτή τη βάση που θα έπρεπε να έχει ήδη δημιουργηθεί στο γυμνάσιο. Έτσι, είναι απόλυτα απαραίτητο στο μέλλον η Φιλανδία να συμμετέχει σε διεθνείς έρευνες που θα αξιολογούν τις μαθηματικές δεξιότητες που είναι απαραίτητες για περαιτέρω σπουδές.

Οι καθηγητές Μαθηματικών:

- Kari Astala, Πανεπιστήμιο του Ελσίνκι
- Simo K. Kivela, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο του Ελσίνκι
- Pekka Koskela, Πανεπιστήμιο του Jyväskylä
- Olli Martio, Πανεπιστήμιο του Ελσίνκι,
- Dr. Marjatta Naatanen, Πανεπιστήμιο του Ελσίνκι
- Dr. Kyosti Tarvainen, TEI Stadia του Ελσίνκι και 201 καθηγητές

Μαθηματικών σε Πανεπιστήμια και TEI.

Δημοσιεύτηκε στο «Helsingin Sanomat» στις 17 Φεβρουαρίου 2007 (μετάφραση: Κατερίνα Τριανταφύλλου)

Πίνακας 1/Ανήλικοι εργαζόμενοι ανά τομέα απασχόλησης στην Ελλάδα

Τομέας Απασχόλησης	Ηλικία	
	10-14	15-18
Γεωργία, κτηνοτροφία	3.053	22.798
Αλιεία	30	679
Ορυχεία-λατομεία		32
Βιομηχανία	556	16.470
ΔΕΗ Ύδρευση. Φ. Αέριο		56
Κατασκευές	273	8.857
Εμπόριο	664	16.373
Ξενοδοχεία, εστιατόρια	199	8.074
Μεταφορές		1.766
Τράπεζες		448
Άλλες δραστηριότητες	41	3.654
Παροχή υπηρεσιών		4.384
Οικιακό προσωπικό		397
ΣΥΝΟΛΟ	4.316	33.939

Η εκκλησία της Τήνου κερδίζει κάθε χρόνο περίπου 6.000.000 ευρώ από τα αφιερώματα των πιστών. Θα έφταναν αυτά τα λεφτά για να δοθούν στις οικογένειες των ανήλικων που εργάζονται;

Πόσα θα περίσσευαν για την εκκλησία; Συζητήστε με τους συμμαθητές σου αν η εκκλησία που μιλάει για την αγάπη και την φιλανθρωπία, εφαρμόζει η ίδια στην πράξη της αρετές αυτές.

5. Πρόβλημα 2. Πόσα δαπανά ετησίως η μέση οικογένεια για διατροφή και ένδυση;

Στρογγυλοποίησε το αποτέλεσμα στην πλησιέστερη δεκάδα χιλιάδων. Διαβάσαμε στον τύπο ότι κάποιος πλούσιος έκανε δώρο αρραβώνων στη μηστή του ένα διαμάντι αξίας 1.000.000 ευρώ.

Για πόσα χρόνια μια μέση οικογένεια θα μπορούσε να ζήσει με τα λεφτά αυτά;

Συζητήσε με την τάξη αν είναι δίκαιο κάποιοι να μπορούν να σπαταλούν τόσα χρήματα για ένα δώρο και κάποιοι άλλοι να μην τους φτάνει όλη η ζωή για να μαζέψουν τα χρήματα αυτά. συντελεστής

oldmath@otenet.gr

Πρόβλημα 2/Στον πίνακα φαίνεται ο μέσος όρος των ετήσιων εξόδων ενός νοικοκυριού στην Ελλάδα κατά κατηγορία εξόδων για το έτος 1999. Βρες με τη βοήθεια του υπολογιστή τοσέπης τα σύνολο των χρημάτων που ξόδεψε κάθε οικογένεια για όλες τις ανάγκες της κατά τη διάρκεια του έτους. Μετά υπολόγισε το ποσό των μηνιαίων εξόδων.

Ετήσιες δαπάνες νοικοκυριών στην Ελλάδα (σε €)	
Είδη διατροφής και μη οιονοπνευματώδη ποτά	2.887,35
Οιονοπνευματώδη ποτά και καπνός	607,13
Είδη ένδυσης και υπόδησης	1.547,30
Στέγαση, ύδρευση, καύσιμα και φωτισμός	1.676,62
Διαρκή αγαθά οικιακής χρήσης, οικιακά είδη άμεσης κατανάλωσης και υπηρεσίες	1.349,23
Υγεία	1.131,57
Μεταφορές	2.020,82
Επικοινωνίες	586,49
Αναψυχή και πολιτισμός	816,07
Εκπαίδευση	464,21
Ξενοδοχεία, καφενεία και εστιατόρια	1.552,63
Διάφορα αγαθά και υπηρεσίες	1.958,42

γράφει ο
Περικλής Παυλίδης

2ο μέρος

Ζητήματα ηθικής αγωγής στη σοσιαλιστική παιδεία

Η ηθική του καθήκοντος και η οικοδόμηση του σοσιαλισμού στην ΕΣΣΔ

Σε ό,τι αφορά τη συνάφεια πειθαρχίας και ελευθερίας, θα πρέπει να επισημάνουμε ότι οι σχετικές απόψεις του Μακάρενκο μας θυμίζουν ιδέες που είχε διατυπώσει ο Ι.Καντ. Το Γερμανό φιλόσοφο απασχόλησε αρκετά η παιδαγωγική διάσταση της σχέσης μεταξύ πειθαρχίας και ελευθερίας. Θεωρούσε ότι «Πειθαρχία και ελευθερία αποτελούν... τις δύο όψεις του ίδιου νομίσματος.»¹. Η πειθαρχία αποσκοπεί στην ανάπτυξη της ικανότητας του ανθρώπου να αυτονομείται από την επήρεια των φυσικών του κλίσεων και την αυθαιρεσία του αυτεξουσιού του, ώστε να ενεργεί με βάση την αγαθή του βούληση τηρώντας τον ηθικό νόμο. Η πειθαρχία και ο εξαναγκασμός καλλιεργούν την ελευθερία του ανθρώπου, ως ηθική ελευθερία, ως ικανότητα του ατόμου να πράττει αυτόβουλα το καλό². Για τον Καντ ελευθερία σημαίνει εφαρμογή του ηθικού νόμου από την αυτόνομη βούληση του ατόμου.

Πρόκειται για μια αντίληψη περί ελευθερίας που έχει ως αφητηρία, αλλά και όριο της, το ξεχωριστό άτομο, τη συνείδηση και βούλησή του. Η ελευθερία, κατά τον Ι.Καντ, καθώς και η αυθεντική ηθικότητα δεν μπορούν να πηγάζουν από την αντικειμενική πραγματικότητα, από τις υλικές σχέσεις με-

ταξύ των ανθρώπων. Πηγή ελευθερίας και ηθικότητας αποτελεί η συνείδηση του ξεχωριστού ατόμου και, μάλιστα, του ατόμου που αυτονομείται από κάθε τι αντικειμενικό, από κάθε αντικειμενική σχέση –εξάρτηση από τους συνανθρώπους και τα πράγματα.

Αφετηρία αυτής της ελευθερίας είναι το αποξενωμένο άτομο της αστικής κοινωνίας, το οποίο είναι ελεύθερο επειδή είναι αυτόβουλα καλό, και είναι καλό επειδή ενεργεί υπακούοντας στο καθήκον, στην κατηγορική προσταγή να θεωρεί όλους τους ανθρώπους αυτοσκοπό, παραγνωρίζοντας παντελώς το χαρακτήρα των αντικειμενικών ανθρώπινων σχέσεων, των κοινωνικών δεσμών αλλά και αντιθέσεων, των αντιφάσεων της ιστορικής εξέλιξης.

Πυρήνας του ηθικού ιδεώδους του Ι.Καντ είναι η ιδέα περί ανθρωπίνης ισότητας. Η ισότητα όμως αυτή πραγματώνεται όχι ως συνέπεια κάποιων αντικειμενικών κοινωνικών αλλαγών αλλά ως απόρροια της βούλησης του ανθρώπου να πράττει το ηθικό καθήκον, να ενεργεί, δηλαδή, με γνώμονα την ιδέα της ισότητας με τους άλλους, τον ηθικό νόμο του κοινού -ίσου μέτρου, το αξίωμα της αρμονίας μεταξύ των προσωπικών του επιλογών και μιας ενδεχόμενης καθολικής νομοθεσίας.

Η ηθική φιλοσοφία του Ι.Καντ είναι, κατεξοχήν, η φιλοσοφία του καθήκοντος. Σύμ-

φωνα με τη δήλωσή του «η αναγκαιότητα να πράττω από σεβασμό για τον πρακτικό [ηθικό] νόμο είναι εκείνο που αποτελεί το καθήκον, στο οποίο πρέπει να υποχωρεί κάθε άλλο κίνητρο γιατί το καθήκον είναι η αναγκαία συνθήκη για τη δυνατότητα μιας καθ' εαυτήν καλής θέλησης, και μια τέτοια θέληση αξίζει περισσότερο από όλα.»³.

Το ζήτημα της ηθικής αγωγής που καλλιεργεί την αφοσίωση στο καθήκον κατέχει κομβική θέση και στο έργο του Μακάρενκο.

Κάνοντας λόγο περί καθήκοντος θα πρέπει να διευκρινίσουμε ότι πρόκειται περί ηθικής έννοιας η οποία εκφράζει την «αξίωση για πράττειν κατ' αντιστοιχία προς το καλό, εφ' όσον αυτό το καλό δεν συμπίπτει άμεσα με το στενά ατομικό όφελος.»⁴. Συνεπώς, «το καθήκον είναι μια εξωτερική αξίωση του πράττειν κατ' αντιστοιχία με το καλό.»⁵.

1. Κ.Δελγκωταντή, *Η παιδαγωγική του Καντ*, εκδ. Αφοι Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2001, σελ.83.

2. Βλ. Α.Βινσεντί, *Αγωγή και ελευθερία*. Καντ και Φίχτε, μτφρ.Γ.Πρελορέντζος, εκδ.Πατάκη, Αθήνα 1999, σσ. 30, 35-36.

3. Ι.Καντ, *Τα θεμέλια της μεταφυσικής των ηθών*, μτφρ.Γ.Τζαθάρας, εκδ.Δωδώνη, Αθήνα-Γιάννα 1984, σελ. 47.

4. Β.Α.Βαζιούλιν, *Η λογική της ιστορίας*, μτφρ.Δ.Πατέλης, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2004, σελ. 254.

5. Στο ίδιο.

Στην περίπτωση του καθήκοντος, η ηθική πράξη προβάλλει ως υποχρέωση του ατόμου έναντι της κοινωνίας, της ομάδας αναφοράς και του ίδιου του εαυτού του. Η πράξη θάσει του καθήκοντος προκύπτει ως «προσωπική συνειδητοποίηση της απαίτησης της κοινωνίας από τον άνθρωπο»⁶, ως αποδοχή εκ μέρους του ατόμου των προτύπων συμπεριφοράς που το κοινωνικό περιβάλλον, η κοινωνική τάξη, η ομάδα αναφοράς προβάλλει ενώπιόν του. Ως εκ τούτου, το καθήκον προϋποθέτει τον ενεργητικό και καθοριστικό ρόλο της κοινής γνώμης.

Η ηθικο-κοινωνική σημασία του καθήκοντος αποκτά την πλέον χαρακτηριστική και, ενίοτε, δραματική διάστασή της στις περιπτώσεις όπου η αγαθή συμπεριφορά του ανθρώπου προς τους άλλους όχι μόνο δεν συμπίπτει με το ατομικό όφελος αλλά αποβαίνει επώδυνη και επιβλαβής για τον ίδιο.

Στις απόψεις των Ι.Καντ και Μακάρενκο περί καθήκοντος, εκτός από σημαντική ομοιότητα μεταξύ τους (μιας και οι δύο δίνουν έμφαση στην ηθική πράξη ως αποτέλεσμα υπακοής σε ηθικές απαιτήσεις - προταγές και όχι ως αποτέλεσμα εσωτερικής ανάγκης), υπάρχει και θεμελιώδης διαφορά. Ο Γερμανός φιλόσοφος αποσπά πλήρως το καθήκον από κάθε κοινωνικο-ιστορικό γεγονός, σκοπό, ιδεώδες, με αποτέλεσμα η δυνατότητα του καθήκοντος να επαφίεται στην αποκλειστικά ατομική ικανότητα της υπαγωγής των εκάστοτε επιλογών στο αξίωμα του καθολικού-ίσου μέτρου. Η καντιανή αντίληψη του καθήκοντος είναι δηλωτική μιας επιφυλακτικής στάσης απέναντι στη σύγχρονη πρωσική κοινωνία, η οποία απείχε πολύ από την έμπρακτη διεκδίκηση της καθολικής ισότητας, όπως έπραξε η επαναστατημένη Γαλλία. Γι' αυτό το λόγο το πρόταγμα της ισότητας μεταξύ όλων των ανθρώπων εκφράστηκε στην καντιανή σκέψη ως ζήτημα αγαθής θέλησης.

Αντιθέτως, ο Μακάρενκο εντάσσει την ηθική αγωγή του καθήκοντος στο μεγαλιώδες απελευθερωτικό γεγονός της Οκτωβριανής Επανάστασης. Για το σοβιετικό παιδαγωγό το περιεχόμενο του καθήκοντος είναι συγκεκριμένο και κοινωνικο-ταξικά προσ-

διορισμένο, συντίθεται από τις απαιτήσεις που εγείρει ενώπιον του κάθε ατόμου η επαναστατημένη κοινωνία.

Γιατί όμως οι ενέργειες και συμπεριφορές που συνιστούν για την αναδυόμενη σοσιαλιστική κοινωνία το ηθικώς καλό προβάλλουν στο έργο του Μακάρενκο ως καθήκον, ως εξωτερική απαίτηση από το άτομο; Η απάντηση στο ερώτημα αφορά στο γεγονός ότι η ηθική του νέου χειραφετημένου κόσμου, όπως και οι νέες κοινωνικές σχέσεις, αποτελούσαν για την εποχή του το ζητούμενο, τον τελικό στόχο που θα έπρεπε να επιτευχθεί. Η πλειονότητα των μελών της κοινωνίας ήταν ακόμη φορέας της παλιάς ιδεολογίας και ηθικής, των παλιών κοινωνικών σχέσεων. Η έμφαση του Μακάρενκο στην έννοια του καθήκοντος σε ό,τι αφορά την ηθική αγωγή των παιδιών ανταποκρίνεται, ακριβώς, στην αναγκαιότητα να αποδεχτεί και να υποστηρίξει η νέα γενιά τις νέες κοινωνικές σχέσεις, οι οποίες δεν είχαν ακόμη καταστεί κυρίαρχη πραγματικότητα και εσωτερική ανάγκη των ανθρώπων.

Η σημασία του καθήκοντος στη σύγχρονη του Μακάρενκο σοβιετική κοινωνία απορρέει από τις ιδιομορφίες του συγκεκριμένου επιπέδου των κοινωνικών αλλαγών. Η Οκτωβριανή Επανάσταση κατάργησε σταδιακά τις κεφαλαιοκρατικές σχέσεις και τα κατάλοιπα των φεουδαρχικών, εξαλείφοντας, ταυτόχρονα, τις αντίστοιχες εκμεταλλευτικές τάξεις. Παρ' όλη αυτά, όμως, η σοβιετική κοινωνία της δεκαετίας του '30 (όπως, βέβαια, και των μετέπειτα δεκαετιών) απείχε παρασάγγες από τον τελικό σκοπό της χειραφετημένης αταξικής ανθρωπότητας.

Η εξαίρεση της αντίθεσης κεφαλαίου-εργασίας έφερε στο προσκήνιο διαφορετικού τύπου αντιθέσεις, οι οποίες εδράζονταν στο εσωτερικό της ίδιας της κοινωνικής εργασίας, στην εσωτερική φύση της εργασιακής διαδικασίας, στον υποδουλωτικό καταμερισμό της εργασίας⁷. Με τον όρο «υποδουλωτικός καταμερισμός της εργασίας» εννοούμε τον καταμερισμό των εργαζομένων σε διαφορετικούς τομείς και θέσεις της συνολικής εργασιακής δραστηριότητας της κοινωνίας, κατά τρόπο που, σε

γενικά πλαίσια, καθιστά ανέφικτη τη μετάβαση του εργαζόμενου από τη μια θέση στην άλλη και την άσκηση σφαιρικού ελέγχου πάνω στην παραγωγική διαδικασία, και, συνεπώς, αναπαράγει τη υπαγωγή του εργαζομένου στην κοινωνική εργασία ως σε εξωτερική ανάγκη. Χαρακτηριστικές και καθοριστικές μορφές του υποδουλωτικού καταμερισμού της εργασίας είναι η διάκριση-αντίθεση μεταξύ φυσικής και πνευματικής, εκτελεστικής και διοικητικής εργασίας. Συμφασμένη με τον υποδουλωτικό καταμερισμό εργασίας είναι και η διατήρηση στη σοσιαλιστική κοινωνία των εμπορευματικών και χρηματικών σχέσεων.

Ο Μακάρενκο αντιλαμβανόταν ότι η κοινωνία στην οποία θα ζούσαν οι τρόφιμοι των σταθμών «Μ.Γκόρκι» και «Φ.Ντζερζίνσκι» δε θα είχε ακόμη απαλλαγεί από το άγχος της εκτελεστικής, φυσικής, κοπιαστικής και μονότονης εργασίας. Ενόσ είδους εργασίας η οποία δε θα μπορούσε να αποτελέσει εσωτερική ανάγκη και αυτοσκοπό του ανθρώπου⁸.

Προκειμένου όμως να αναπτυχθεί η σοσιαλιστική κοινωνία χιλιάδες εργαζόμενοι και για μεγάλο χρονικό διάστημα έπρεπε να καταπαστούν με αυτό ακριβώς το είδος εργασίας. Αλλά από τη στιγμή που η φυσική, κοπιαστική, μονότονη εργασία δεν ήταν δυνατό να αποτελέσει εσωτερική ανάγκη των ανθρώπων, για την εκτέλεσή της, και μάλιστα για την υπεύθυνη και αποτελεσματική εκτέλεσή της, εξωτερικά κίνητρα και μηχανισμοί, όπως οι υλικές - χρηματικές απολαβές και τα διοικητικά μέτρα πειθαναγκασμού, διατηρούσαν ένα αναγκαίο και σημαντικό ιστορικό ρόλο.

Υπήρχε όμως και ένας άλλος τρόπος, με την ανάδειξη του οποίου ασχολήθηκε ο Μακάρενκο. Ήταν η διεκπεραίωση εκτελεστικής, φυσικής, κοπιαστικής εργασίας ως συνειδητή εκπλήρωση του καθήκοντος απέναντι στη σοσιαλιστική κοινωνία. Η ηθική αγωγή που εισηγούταν ο Μακάρενκο, η οποία εστίαζε στην καλλιέργεια της αφοσίωσης στο καθήκον, αποσκοπούσε στη διαπαιδαγώγηση ανθρώπων ικανών να υλοποιήσουν αυτόθουλα, πειθαρχημένα κι αποτελεσματικά σκληρή, κοπιαστική κι ενίοτε επικίνδυνη εργασία, όχι για ιδιοτελείς σκοπούς αλλά για τη συλλογική πρόοδο κι ευημερία.

Το πρότυπο, λοιπόν, της σοσιαλιστικής παιδείας που κατά τον Μακάρενκο ανταπο-

6. Ο.Γκ.Ντρομπνίτσκι, *Προβλήματα της ηθικότητας*, εκδ.Ναούκα, Μόσχα 1977, σσ. 178-179.

7. Η άποψή μου για το χαρακτήρα των αντιθέσεων της σοβιετικής κοινωνίας αναπτύσσεται στο βιβλίο: Π.Παυλίδης, *Το φαινόμενο της γραφειοκρατίας στην ΕΣΣΔ*, εκδ.Προσκήνιο, Αθήνα 2001.

κρινόταν στις ανάγκες της εποχής του, ήταν αυτό του σοβιετικού εργαζομένου, ο οποίος θα διέθετε καλές τεχνικο-επαγγελματικές γνώσεις, βαθιά πολιτική κατάρτιση και ισχυρό ηθικό φρόνημα, με προεξάρχουσα την ικανότητα να αντιλαμβάνεται και να εκπληρώνει υπεύθυνα το καθήκον του απέναντι στη σοσιαλιστική κοινωνία.

Στο καθήκον όμως η ηθική πράξη δεν παύει να υφίσταται ως εξωτερική απαίτηση ενεργειών που συνάδουν προς το καλό, ως αποδοχή εκ μέρους του ατόμου των απαιτήσεων που εγείρει η κοινωνική ομάδα, η τάξη, η κοινωνία συνολικά. Αποδοχή του καθήκοντος σημαίνει, εν πολλοίς, αποδοχή της κοινής γνώμης.

Βέβαια, υπάρχει μεγάλη διαφορά μεταξύ της κοινής γνώμης που διαμορφώνεται στα πλαίσια μιας αυτοδιευθυνόμενης σοσιαλιστικής εργασιακής κοινότητας και αυτής που διαμορφώνεται μέσα σε μια κοινότητα ιδιωτών-ιδιοκτητών και αποξενωμένων εμπορευματοπαραγωγών. Η κοινή γνώμη της κοινότητας για την οποία κάνει λόγο ο Μακάρενκο διαφέρει τα μέγιστα από την κοινή

γνώμη επιδερμικών, χρησιμοθηρικών και αλλοτριωτικών κοινωνικών συσσωματώσεων που γεννούν τον καϊντεγκεριανό «Man», τον μέσο, τυποποιημένο κομφορμιστή άνθρωπο, το έρμαιο της καθημερινότητας⁸.

8. Είναι, όμως, αξιοσημείωτο ότι σε ό,τι αφορά την εργασία στη σοσιαλιστική κοινωνία ο Μακάρενκο έχει, συνολικά, μιαν απλουστευτική αντίληψη. Χωρίς να κάνει διάκριση μεταξύ διαφορετικών ειδών εργασίας ο σοβιετικός παιδαγωγός τείνει να θεωρεί αυταξία οποιαδήποτε εργασία συντελείται μέσα στα πλαίσια των σοσιαλιστικών σχέσεων παραγωγής. Ο ίδιος εμφορείται από την υπερ-αισιόδοξη αλλά θεωρητικά εσφαλμένη αντίληψη ότι κάθε μορφής εργασία στο σοσιαλισμό (ακόμη και η κοπιαστική, χειρωνακτική ή η μονότονη εκμηχανισμένη εργασία) μπορεί να οδηγήσει τους ανθρώπους στην ευτυχία. Βλ.: Π. Παυλίδης, «Η συνάφεια εργασίας και διαπαιδαγώγησης της προσωπικότητας στο έργο του Α.Σ. Μακάρενκο», *Αντιτετράδια της εκπαίδευσης*, τεύχος 55, Σεπτέμβριος-Νοέμβριος 1999, σσ. 74-75. Επρόκειτο, όμως, για μιαν αντίληψη περί εργασίας που χαρακτήριζε ολόκληρη τη σοβιετική ιδεολογία και παιδαγωγική επιστήμη εκείνης της περιόδου, κάτι που είχε αρνητικές συνέπειες όχι μόνο στο εκπαιδευτικό έργο αλλά και στον σχεδιασμό της κοινωνικο-οικονομικής ανάπτυξης της ΕΣΣΔ. Βλ.: Α. Βακαλιός, *Περαστροίκα και εκπαίδευση*, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 1989, σσ. 19-22.

9. Για τον Χάιντεγκερ η κοινή γνώμη, οι άλλοι, οι πολλοί συνιστούν πάντα το τέλος της αυτονομίας και αυθεντικότητας. «Το αφίστασθαι, ο μέσος όρος, η ισοπέδωση συγκροτούν ως τρόποι του Είναι των πολλών αυτό που ονομάζεται 'κοινή γνώμη'». «Καθένας είναι ο Άλλος και κανένας δεν είναι αυτός τούτος. Οι πολλοί [Das Man], με τους οποίους απαντάται το ερώτημα για το ποιος είναι το καθημερινό εδωνά-Είναι, είναι ο κανένας [das Niemand], στον οποίο έχει εκάστοτε ήδη παραδοθεί κάθε εδωνά-Είναι όντας μεταξύ άλλων...». Μ. Χάιντεγκερ, *Είναι και χρόνος*, τ. 1, μτφρ. Γ. Τζαβάρας, εκδ. Δωδώνη, Αθήνα 1978, σσ. 214, 215.

Ο Μακάρενκο αναφέρεται στην κοινή γνώμη που υπερασπίζεται σχέσεις συλλογικότητας και αλληλεγγύης, που διασφαλίζει την ελεύθερη ανάπτυξη του καθενός, ως προϋπόθεση για την ελεύθερη ανάπτυξη όλων.

Σε κάθε, όμως, περίπτωση, το καθήκον αφορά σε ηθική πράξη η οποία προβάλλει ως εξωτερική απαίτηση, ως, τρόπον τινά, εξαναγκασμός του ατόμου, έστω κι αν το άτομο συνειδητά- αυτόβουλα εξαναγκάζει τον εαυτό του σε ηθικές πράξεις. Μια τέτοια στάση μέσα στη σοσιαλιστική κοινωνία ενέχει πάντα την πιθανότητα της καλλιέργειας του κομφορμισμού, της ανάπτυξης της συνήθειας να υπακούει το άτομο, αυτόβουλα, σε οτιδήποτε προέρχεται από την κοινή γνώμη, από την κοινωνία, θεωρώντας αφηρημένα κάθε προσαγή της σοσιαλιστικής κοινωνίας αυταξία.

Η ένδοξη αλλά και δραματική εμπειρία της οικοδόμησης του σοσιαλισμού στην ΕΣΣΔ καταμαρτυρεί το γεγονός ότι η ηθική του σοσιαλιστικού καθήκοντος μπορεί, αφενός, να κινητοποιήσει χιλιάδες ανθρώπους σε πράξεις αυταπάρησης και ηρωισμού για τη συλλογική πρόοδο και ευτυχία, όπως μπορεί, αφετέρου, να γεννήσει μια κομφορμιστική στάση απέναντι στην ίδια τη σοσιαλιστική κοινωνία, η οποία στα πλαίσια της ηθικής του καθήκοντος εκλαμβάνεται ως αυταξία, τουτέστιν ως δεδομένη. Έτσι, όμως, περιορίζεται η δυνατότητα συνειδητοποίησης των εγγενών αντιφάσεων της σοσιαλι-

στικής κοινωνίας και η προσπάθεια επίλυσής τους στην κατεύθυνση της ανάπτυξης-ωρίμανσης των σοσιαλιστικών σχέσεων.

Ο Β.Α.Σουχομλίνσκι και η αγωγή του ηθικού συναισθήματος

Ο Σουχομλίνσκι υπήρξε ένας από τους πιο σημαντικούς σοβιετικούς παιδαγωγούς της μεταπολεμικής περιόδου. Ως διευθυντής του αγροτικού σχολείου *Srednaja ravnlyshkaja shkola* προσπάθησε (εν πολλοίς στο πνεύμα των ιδεών του Μακάρενκο) να συνδέσει σε μια ενιαία παιδαγωγική διαδικασία την παραδοσιακή διδασκαλία γνώσεων με τη συστηματική φροντίδα για τη σωματική υγεία και ανάπτυξη των παιδιών, την πολύμορφη δημιουργική εργασιακή δραστηριότητα, και την οργανωμένη και συστηματική μόρφωση των γονέων πάνω σε παιδαγωγικά ζητήματα. Στο παιδαγωγικό έργο του Σουχομλίνσκι, στο σχολείο του ουκρανικού χωριού Παβλίσ, υπήρξαν πολλά πρωτοποριακά εγχειρήματα στα οποία δεν μπορούμε να αναφερθούμε στο παρόν κείμενο. Αυτό που μας ενδιαφέρει είναι οι απόψεις του Σουχομλίνσκι περί ηθικής και ηθικής αγωγής.

Το ηθικό ανίστημα της προσωπικότητας είναι ένα ζήτημα που διαρκώς απασχολούσε τον Σουχομλίνσκι. Όπως δήλωνε ο ίδιος «Δεν υπάρχει στον κόσμο τίποτε πιο περίπλοκο και πιο πλούσιο από την ανθρώπινη προσωπικότητα. Η πολύπλευρη ανάπτυξή της, η ηθική της τελειότητα συνιστούν το σκοπό της κομμουνιστικής παιδείας.»¹⁰.

Ο σοβιετικός παιδαγωγός φρονούσε ότι η ηθική αγωγή ως στοιχείο της σοσιαλιστικής παιδείας θα πρέπει να ξεκινά από πολύ νωρίς και να έχει έμπρακτο χαρακτήρα, να διαμορφώνει εμπειρία ηθικής συμπεριφοράς. Αναγνωρίζοντας τη σημασία της μόρφωσης των παιδιών αναφορικά με το τι εστί καλό και κακό, της γνωριμίας τους με το προσωπικό πα-

ράδειγμα ανθρώπων που διακρίθηκαν για το υψηλό ηθικό τους φρόνημα (όπως ήταν οι εξέχουσες μορφές του αγώνα των λαών για κοινωνική χειραφέτηση), ο Σουχομλίνσκι απορρίπτει κατηγορηματικά την ηθικολογία. Αυτό που τον ενδιαφέρει είναι να αποκτήσει ο μαθητής ηθική κουλτούρα, ένα σύνολο συνηθειών ηθικής συμπεριφοράς, ήθος.

Καθοριστικό ρόλο σε αυτή τη διαδικασία παίζει η αγωγή των συναισθημάτων. «Τα συναισθήματα είναι το αίμα, το σώμα, η καρδιά των ηθικών πεποιθήσεων... χωρίς συναισθήματα η ηθικότητα μετατρέπεται σε σύνολο ξερών, άχρωμων λέξεων ικανών να διαπαιδαγωγήσουν υποκριτές.»¹¹. Σκοπός αυτής της αγωγής είναι να μάθει στους νέους να πράττουν το καλό όχι για να κερδίσουν επαίνους και επιβραβεύσεις (οι έπαινοι δεν αποτελούν, κατά τον Σουχομλίνσκι, ασφαλές μέσο ηθικής αγωγής), αλλά γιατί κατ' αυτό τον τρόπο θα αισθανθούν πραγματική χαρά και ευτυχία.

Η αγωγή των συναισθημάτων δημιουργεί την εσωτερική επιθυμία και ετοιμότητα των ανθρώπων να πράττουν το καλό, αλλά και να ελέγχουν άμεσα τις πράξεις τους από τη σκο-

πιά της ηθικής. Όπως επισημαίνει ο Σουχομλίνσκι «Το επανειλημμένα βιωμένο συναισθήμα της χαράς που συνοδεύει τις αγαθές πράξεις στην παιδική ηλικία μετατρέπεται με τον καιρό σε φωνή της συνείδησης...»¹².

Ο σοβιετικός παιδαγωγός θεωρεί ότι το έλλειμμα αγωγής των συναισθημάτων αποτελεί την πηγή του παιδικού εγωισμού, ενώ καθιστά εξαιρετικά δυσχερή την ηθική αγωγή, εν γένει, και, κυρίως, τη διαμόρφωση ηθικών πεποιθήσεων και ιδανικών στην εφηβεία. Γι' αυτό το λόγο η καλλιέργεια του ηθικού συναισθήματος θα πρέπει να αρχίσει από μικρή ηλικία.

Το γεγονός ότι τα μικρά παιδιά δεν είναι σε θέση να κατανοούν σε βάθος τα ηθικά ζητήματα δεν αποτελεί εμπόδιο. Αυτό που έχει σημασία είναι να τους δοθεί η δυνατότητα να αισθανθούν - να διώσουν την ομορφιά και τη χαρά της καλοσύνης και της αλληλεγγύης προς το συνάνθρωπο. Όταν ο άνθρωπος βιώνει τη χαρά από τις πράξεις καλοσύνης και αλληλεγγύης και αποκτά εμπειρία και ετοιμότητα για τέτοιες πράξεις τότε τίθενται τα θεμέλια της ηθικότητας.

Για το σκοπό αυτό θα πρέπει η σχολική ζωή να μην περιορίζεται σε διδασκαλία γνώσεων παρά να εκτυλίσσεται ως πολύμορφη συλλογική δημιουργική δραστηριότητα, πρωτίστως εργασιακή¹³. Διαμέσου της εργασιακής δραστηριότητας τα παιδιά μάθαιναν να φροντίζουν το χώρο που τους περιβάλλει, να διαμορφώνουν, να συντηρούν, να προστατεύουν και να βελτιώνουν τόσο το τεχνητό (κτήρια, εργαλεία, εξοπλισμός) όσο και το φυσικό περιβάλλον (έδαφος, φυτά και ζώα) του εκπαιδευτικού ιδρύματος. Η φροντίδα για

10. Β.Α.Σουχομλίνσκι, *Περί αγωγής*, εκδ.Ιζντάτελσβτο πολίτσεσκοί λιτερατούρι, Μόσχα 1985, σελ. 13.

11. Β.Α.Σουχομλίνσκι, «Το σχολείο του Παβλίσ», στο: Β.Α.Σουχομλίνσκι, *Ανάλεκτα παιδαγωγικά έργα*, τ.2, εκδ.Πενταγκόγκικα, Μόσχα 1980, σελ. 170.

12. Β.Α.Σουχομλίνσκι, ό.π.

13. Στο σχολείο του Παβλίσ οι δραστηριότητες των παιδιών αναπτύσσονταν σε πολλές κατευθύνσεις. Αρκετές από αυτές συνιστούσαν αυθεντική παραγωγική διαδικασία. Τα παιδιά εργάζονταν μέχρι τρεις ώρες περίπου ημερησίως. Οι χώροι της δραστηριότητάς τους περιελάμβαναν από αίθουσα ραδιοτεχνολογίας με ραδιοφωνικό σταθμό, αίθουσα αυτοματικής και ραδιοηλεκτρονικής, ξυλουργείο, μηχανουργείο, ηλεκτροτεχνικό εργαστήριο, μέχρι δύο εκτάρια με οπωροφόρα δέντρα, αμπελώνα, κτηνοτροφική μονάδα, μελισσοκομείο, εργαστήριο παραγωγής λιπασμάτων, φυτοκομείο κ.α.. Βλ. Β.Α.Σουχομλίνσκι, «Το σχολείο του Παβλίσ», στο: ό.π., σσ. 112-126.

τα πράγματα και το περιβάλλον αποκτούσε ηθική διάσταση από τη στιγμή που θεωρούνταν φροντίδα για το χώρο στον οποίο υλοποιείται η εργασιακή δραστηριότητα των συντρόφων και στον οποίο ικανοποιούνται οι ανάγκες των παιδιών.

Ο Σουχομλίνσκι θεωρούσε ότι η κοινωνική και ηθική πρόοδος της ανθρωπότητας εξαρ-

λιέργεια της καθημερινής αλληλεγγύης προς τους ανθρώπους, της καθημερινής φροντίδας για τους άλλους. Αποδέκτες αυτής της φροντίδας μπορούσαν να γίνουν όλοι οι άνθρωποι του κοινωνικού περίγυρου, αλλά, πρωτίστως, όσοι είχαν αυξημένη ανάγκη από ανθρώπινη στοργή και αλληλεγγύη, όπως τα παιδιά που αντιμετωπίζουν

ρίζουν τις δυσκολίες της ζωής και να αναπτύσσουν ενεργητική-αγωνιστική στάση απέναντί τους. Όπως δήλωνε με καυστικό τρόπο, «Συμβαίνει, ενίοτε, η μητέρα να προσπαθεί να απομακρύνει την προσοχή του παιδιού από κάθε τι δυσάρεστο και θλιβερό, φροντίζοντας να μη κυθεί ούτε μια σταγόνα από τη γεμάτη κούπα της ευτυχίας του. Αυτό συνιστά, καταφανώς, σχολείο εγωισμού. Μην απομακρύνετε τα παιδιά από τις δυσάρεστες πλευρές της ανθρώπινης ζωής. Ας γνωρίζουν ότι στη ζωή μας υπάρχει όχι μόνο η χαρά αλλά και η θλίψη. Ας αγγίξει η θλίψη των άλλων ανθρώπων την καρδιά του παιδιού.»¹⁷.

Τα παραπάνω μας θυμίζουν την ένσταση του υπαρξισμού κατά της μόρφωσης η οποία αγνοεί τις αντιφάσεις και αντιξοότητες της ζωής και υποτιμά τη σημασία τους για την αυτοεπιβεβαίωση του ατόμου, την απόκτηση αυτογνωσίας και ηθικής ωριμότητας. Η ένσταση αυτή καταλήγει στον κατηγορηματικό ισχυρισμό ότι «Η “μόρφωση για την ευτυχία” αποτελεί μια επικίνδυνη θεωρία»¹⁸.

Στην περίπτωση, όμως, του Σουχομλίνσκι, η προετοιμασία των παιδιών για την αντιμετώπιση των αντιφάσεων της ζωής εγγράφεται σε μίαν αντίληψη για τον άνθρωπο και τις σχέσεις του με τους άλλους θεμελιωδώς διαφορετική από αυτή του υπαρξισμού. Αν οι υπαρξιστές εκκινούν από την απαισιόδοξη άποψη ότι οι άλλοι αποτελούν το όριο της ελευθερίας και αυθεντικότητας του ατόμου¹⁹ και ότι η αυτοεπιβεβαίωση του συνίσταται στη μοναχική αντιμετώπιση των κρίσιμων – οριακών καταστάσεων, ο σοβιετικός παιδαγωγός διακατέχεται από την αισιό-

« Το έργο του Α. Σ. Μακάρενκο, του Β. Α. Σουχομλίνσκι, καθώς και άλλων πρωτοπόρων παιδαγωγών της ΕΣΣΔ, εγχράφεται στο πρώτο, ιστορικά, εγχείρημα ανάπτυξης, μιας παιδείας που θα συνάδει προς τη χειραφετημένη – αταξική κοινωνία. »

τάται από τον τρόπο που οι άνθρωποι αντιμετωπίζουν την κοινωνική εργασία. Κατά την άποψή του «Η κομμουνιστική αρχή της εργασίας συνίσταται, σε τελευταία ανάλυση, όχι στην τεχνική, αλλά στον άνθρωπο, στα ιδεώδη και τις επιδιώξεις του, στους στόχους που υλοποιεί με την ανιδιοτελή εθελοντική εργασία του.»¹⁴. Γι' αυτό και φρόντιζε ώστε οι μαθητές του Παβλίσ να μάθουν να αγαπούν την εργασία, να νιώθουν χαρά για την εργασία που αφιερώνουν εθελοντικά στο κοινωνικό σύνολο.

Ο Σουχομλίνσκι πίστευε ότι μόνο όταν τα παιδιά μάθουν να σέβονται την ανθρώπινη εργασία και τα δημιουργήματά της, θα μάθουν να σέβονται τον άνθρωπο ως εργαζόμενο και δημιουργό και, τοιουτοτρόπως, να σέβονται τον άνθρωπο εν γένει.

Η ηθική διάσταση της εργασιακής αγωγής στο σχολείο του Παβλίσ είχε πολλές μορφές. Εκδηλωνόταν σε μακροπρόθεσμα εγχειρήματα, όπως ήταν, φερ' ειπείν, η μετατροπή (με την εργασία των παιδιών βάσει μεθόδου που εκπόνησαν από κοινού μαθητές και εκπαιδευτικοί) μιας μεγάλης χέρσας έκτασης του τοπικού αγροτικού συνεταιρισμού (κολχόζ) σε εύφορη, κάτι που θεωρούνταν έμπρακτη συμβολή των παιδιών στην ανάπτυξη της συλλογικής-σοσιαλιστικής παρουσίας των κατοίκων του χωριού. Εκδηλωνόταν, επίσης, σε δραστηριότητες φροντίδας για κάθε ζωντανό πλάσμα, όπως ήταν η δημιουργία και λειτουργία από τους μαθητές θεραπευτηρίου για πουλιά που πάγωναν το χειμώνα και χώρου για τη στέγαση και περίθαλψη τραυματισμένων ζώων.

Κομμικό όμως ζήτημα αποτελούσε η καλ-

οικογενειακά προβλήματα ή προβλήματα υγείας, οι άνθρωποι που ζούσαν μόνοι τους γιατί είχαν χάσει τους δικούς τους, οι ηλικιωμένοι που δεν μπορούσαν να φροντίσουν τον εαυτό τους. Οι μαθητές του Παβλίσ επισκέπτονταν αυτά τα άτομα και πάσχισαν με κάθε τρόπο να τα βοηθήσουν.

Ο Σουχομλίνσκι έκρινε αναγκαίο να αναπτύξει ο κάθε μαθητής το συναίσθημα προσωπικής ευθύνης και ενδιαφέροντος για τους ανθρώπους που υποφέρουν και δυστυχούν, την ετοιμότητα να μοιραστεί τα προβλήματά τους. «Προσπαθούμε –έλεγε– να αφυπνίσουμε, ήδη στα πιο μικρά παιδιά, το συναίσθημα του ανησυχίας για την τύχη του συντρόφου, να τα μάθουμε να εκλαμβάνουν την κακοτυχία του ως κακοτυχία όλης της κοινότητας. Η καλλιέργεια του κολεκτιβιστικού συναισθήματος της αλληλεγγύης και της ετοιμότητας για αλληλοβοήθεια αποτελεί την πλέον σημαντική προϋπόθεση αποτροπής του εγωισμού.»¹⁵.

Στο σχολείο του Παβλίσ κανένας μαθητής δεν έπρεπε να αισθάνεται ότι είναι μόνος και αβοήθητος μπροστά στις οποιεσδήποτε δυσκολίες. «Αν εσύ μπορείς και ο σύντροφός σου δεν μπορεί, τότε δίδαξε το σύντροφό σου.»¹⁶ - αυτό το ηθικό αξίωμα διέπνεε όλες τις δραστηριότητες μέσα στο σχολείο. Σε όλους τους χώρους εργασίας, σε όλα ερευνητικά και παραγωγικά εργαστήρια υπήρχαν ειδικοί χώροι για παροχή συμβουλών και γενικά για αλληλοβοήθεια μεταξύ των μαθητών.

Ο Σουχομλίνσκι, όπως και ο Μακάρενκο, δε συμπαθούσε την ιδέα περί ανέμελης παιδικής ηλικίας. Επιθυμούσε τα παιδιά να γνω-

14. Στο ίδιο, σελ. 8.

15. Στο ίδιο, σελ.102.

16. Στο ίδιο.

17. Β.Α.Σουχομλίνσκι, *Αφιερώνω την καρδιά μου στα παιδιά*, Κίεβο 1969, σελ.77.

18. G.F.Kneller, *Existentialism and Education*, N.Y. 1958, σελ. 84. Βλέπε επίσης: O.F.Bollnow, *Φιλοσοφική παιδαγωγική*, μτφρ.Μ.Βαϊνάς, Κ.Βαϊνάς, εκδ.Γρηγόρη, Αθήνα 1986, σσ. 62-63.

19. Ο Α.Γκεντέ επισημαίνει ότι για τον υπαρξισμό «Ο 'Άλλος' είναι η αποξένωση του Εγώ, ενώ η σύγκρουση ανάμεσά τους είναι νοητή σαν αρχέγονη και αιώνια τραγικότητα της 'ύπαρξης'». Α.Γκεντέ, *Η φιλοσοφία της κρίσης*, μτφρ.Α.Οικονόμου, εκδ. Σύγχρονη Εποχή, Αθήνα 1994, σελ.81.

δοξη πεποίθηση ότι είναι εφικτή σε μια σοσιαλιστική κοινωνία η ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας, συντροφικότητας και αλληλεγγύης, και ως εκτούτου, η πραγμάτωση της αυθεντικής ελευθερίας του ανθρώπου.

Η απόρριψη από τον Σουχομλίνσκι της ιδέας περί ανέμελης παιδικής ηλικίας ουδόλως σήμαινε ότι εμφορούταν από μιαν ηθική του ασκητισμού, από την εξιδανίκευση της δοκιμασίας, των στερήσεων και της αυτοταπείνωσης της προσωπικότητας. Αντιθέτως, εργαζόταν, όπως και ο Μακάρενκο, για την καλλιέργεια στους νέους μιας ηθικής της ευτυχίας. Πίστευε ότι οι νέοι θα πρέπει να διδαχτούν πώς να δημιουργούν και να απολαμβάνουν τη χαρά και ευτυχία της ζωής.

Η αυθεντική χαρά και ευτυχία ερμηνεύονταν από τον Σουχομλίνσκι στο πνεύμα του ιδεώδους της χειραφετημένης κομμουνιστικής κοινωνίας. Σε μια σπουδαία διατύπωσή του αναφέρει ότι «Ο κομμουνισμός είναι πρώτα απ' όλα η ευτυχία, η χαρά όλων των ανθρώπων. Αγωνιζήσατε ώστε κανένας να μην προσπαθεί να εγκλωβίσει την ευτυχία στη δικιά του γωνιά, να μην την περιφράσσει με ψηλό φράκτη... αλλά να τη δημιουργεί από κοινού με τους άλλους ανθρώπους, να την αναζητεί στις σχέσεις με τους συντρόφους του, να την ανακαλύπτει στη συλλογική εργασία.»²⁰.

Καθοριστικό ρόλο στην ηθική αγωγή των νέων, όπως και στη διαπαιδαγώγησή τους, εν γένει, παίζει η μορφή του εκπαιδευτικού. Ο εκπαιδευτικός ως προσωπικότητα θα πρέπει να αποτελεί το ζωντανό παράδειγμα, να χαίρει υψηλού κύρους και σεβασμού μεταξύ των παιδιών και να ασκεί καταλυτική επιρροή επάνω τους.

Ο Σουχομλίνσκι έχει υπ' όψη ένα πρότυπο εκπαιδευτικού – παιδαγωγού ο οποίος διαθέτει εξαιρετικές γνώσεις, ικανότητες και ψυχικά χαρίσματα. Ο ίδιος, ως διευθυντής του σχολείου του Παθλβίς έδινε μεγάλη έμφαση στην πολύπλευρη ανάπτυξη των μελών του εκπαιδευτικού προσωπικού, τα οποία ως επιστήμονες και παιδαγωγοί ξεπερνούσαν κατά πολύ το μέσο όρο των εκπαιδευτικών της τότε ΕΣΣΔ.

Η έμφαση στο ρόλο του εκπαιδευτικού εκκινούσε από την άποψη του Σουχομλίνσκι

ότι ο συγκροτημένος λόγος ενός ανθρώπου υψηλού κύρους έχει τεράστια παιδαγωγική ισχύ. Ο λόγος του καταξιωμένου δασκάλου όταν είναι σαφής, τεκμηριωμένος και διακρίνεται από ποικίλες συναισθηματικές αποχρώσεις επενεργεί άμεσα στην παιδική ψυχή, ριζώνει στη συνείδηση και κινητοποιεί όλες τις εσωτερικές δυνάμεις που εμπλέκονται στην πνευματική και ηθική ανάπτυξη του παιδιού.

Ιδιαίτερη σημασία για τον Σουχομλίνσκι έχει η συναισθηματική πλευρά της παιδαγωγικής αλληλεπίδρασης. Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να είναι σε θέση να αισθάνεται, να διαισθάνεται και να κατανοεί βαθιά τη συναισθηματική κατάσταση των παιδιών. Θα πρέπει να μπορεί να μοιράζεται τα συναισθήματα των παιδιών και να ανταποκρίνεται σ' αυτά με τον κατάλληλο τρόπο. Γι' αυτό το λόγο ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να είναι άνθρωπος με καλλιεργημένο και πλούσιο συναισθηματικό κόσμο. «Ο αυθεντικός παιδαγωγός -υπογραμμίζει ο Σουχομλίνσκι- είναι άνθρωπος μεγάλου φάσματος συναισθημάτων.»²¹.

Η αμεσότητα της συναισθηματικής επικοινωνίας και αλληλοκατανόησης μεταξύ δασκάλου και μαθητών θεωρούταν από τον σοβιετικό παιδαγωγό συνώνυμο της ειλικρίνειας και της αλήθειας. Οι μαθητές όπως και ο δάσκαλος έπρεπε να εκφράζουν ελεύθερα τα συναισθήματά τους έχοντας τη βεβαιότητα ότι αυτά θα γίνουν αντιληπτά και κατανοητά. Πάνω σ' αυτή την ειλικρίνεια των συναισθημάτων οικοδομούταν η αμοιβαία εμπιστοσύνη, η οποία με τη σειρά της διασφάλιζε αγαθές –ηθικές σχέσεις μεταξύ δασκάλου και μαθητών.

Ειρήσθω εν παρόδω, ότι για τη συναισθηματική επικοινωνία, αλλά και την αγωγή των συναισθημάτων εν γένει, πολύ συχνά χρησιμοποιούσαν οι εικόνες της φύσης. Είναι ενδεικτικό το γεγονός ότι πάρα πολλές φορές η συγγραφή εκθέσεων καθώς και άλλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες συνδυάζονταν με εκδρομές στην ύπαιθρο, με τη θέαση και τη συγκινησιακή βίωση του πλούτου των χρωματισμών και καταστάσεων του φυσικού μικρόκοσμου (της αποκαλούμενης απ' τον Σουχομλίνσκι «μικρής πατρίδας») στον

ποίο ζούσαν οι μαθητές: του ηλιόλουστου πρωινού, του συννεφιασμένου τοπίου, της φθινοπωρινής βροχής, του ανοιξιάτικου λιβαδιού, του καλοκαιρινού δειλινού κ.λ.π.

Ο Σουχομλίνσκι δικαίως μπορεί να χαρακτηριστεί παιδαγωγός των συναισθημάτων. Καλλιεργώντας τα συναισθήματα και την ευσυγκινησία των παιδιών επιθυμούσε να διαπαιδαγωγήσει ανθρώπους ευαίσθητους, ικανούς να αγαπούν και να φροντίζουν οτιδήποτε συνθέτει τον κόσμο τους και, πρωτίστως, να αγαπούν τους ίδιους τους ανθρώπους.

Μερικά συμπεράσματα

Μπορούμε να διαπιστώσουμε ότι, ενώ στις απόψεις του Μακάρενκο περί ηθικής και ηθικής αγωγής κεντρική θέση κατέχει το καθήκον, στις αντίστοιχες του Σουχομλίνσκι κυριαρχεί η ηθικότητα βάσει του ηθικού συναισθήματος, δηλαδή το ηθικώς πράττειν όχι ως εξωτερική απαίτηση αλλά ως εσωτερική-συναισθηματική ανάγκη του ανθρώπου.

Η σημαντική αυτή διαφορά εξηγείται αν λάβουμε υπόψη τις διαφορετικές ιστορικο-κοινωνικές συνθήκες στις οποίες έζησαν κι εργάστηκαν οι δύο παιδαγωγοί, καθώς και τους διαφορετικούς αποδέκτες του παιδαγωγικού τους έργου. Το εγχείρημα του Μακάρενκο στους παιδικούς σταθμούς «Μ.Γκόρκι» και «Φ.Ε.Ντζερζίνσκι» συνέπεσε με τις εξαιρετικά δύσκολες δεκαετίες του '20 και '30 και αφορούσε παιδιά που είχαν ήδη γνωρίσει τις πιο σκληρές πλευρές της ζωής, διαμορφώνοντας, κατά συνέπεια, εχθρικά συναισθήματα για τους ανθρώπους. Για τα

20. Β.Α.Σουχομλίνσκι, «Το σχολείο του Παθλβίς», στο: ό.π., σελ.180.

21. Β.Α.Σουχομλίνσκι, *Περί αγωγής*, εκδ.Ιζντάτελστβο πολιτίσεσκόι λιτερατούρι, Μόσχα 1985, σελ.25.

παιδιά αυτά (όπως και για την πλειοψηφία των ανθρώπων εκείνης της εποχής) η σοσιαλιστική διαπαιδαγώγηση είχε το χαρακτήρα της αναμόρφωσης, στα πλαίσια της οποίας η νέα ηθική πρόβαλλε ως καθήκον, ως εξωτερική απαίτηση της νέας κοινωνίας από το κάθε ξεχωριστό άτομο.

Οι σοβιετικοί θεωρητικοί που αμφισβητούσαν τη σημασία και το ρόλο του καθήκοντος στη σοβιετική κοινωνία και παιδεία, είχαν υπόψη, όπως είδαμε, το ειδοποιό του καθήκοντος στοιχείο της εξωτερικής απαίτησης και του εξαναγκασμού. Αυτή, όμως, η αρνητική στάση απέναντι στην έννοια του καθήκοντος εδραζόταν σε μian απλουστευτική άποψη περί απόλυτης ταύτισης συμπεριόντων μεταξύ των μελών της σοσιαλιστικής κοινωνίας, ως συνέπεια της οποίας έπρεπε η ηθική να χάσει το ρυθμιστικό της ρόλο και η ηθική αγωγή να αντικατασταθεί από τη διδασκαλία τεχνικών κανόνων επιτυχούς δραστηριότητας.

Άποψή μας είναι ότι από τη στιγμή που «τα υλικά συμφέροντα των ατόμων ως ατόμων, ακόμη και στην περίπτωση που είναι όμοια για όλα τα άτομα, ποτέ δεν μπορούν να αναχθούν πλήρως στα υλικά συμφέροντα της κοινωνίας ως ολότητας»²² και, συνεπώς, θα υπάρχει πάντα, ακόμη και στην περίπτωση μιας πιθανής σοσιαλιστικής κοινωνίας του μέλλοντος, η δυνατότητα και πιθανότητα κακόβουλων πράξεων, (έστω κι αν αυτή η δυνατότητα θα είναι διαφορετικής κλίμακας και φύσης από την αντίστοιχη της ταξικής κοινωνίας), η ηθική αγωγή του καθήκοντος ως καλλιέργεια της ετοιμότητας και ικανότητας

του ατόμου να ενεργεί βάσει και εξωτερικών ηθικών απαιτήσεων, βάσει της απαίτησης της κοινωνίας από το άτομο ενεργειών που συνάδουν προς το γενικό καλό, θα αποτελεί οργανικό μέρος κάθε παιδείας που υπηρετεί την υπόθεση της κοινωνικής χειραφέτησης. Από αυτή τη σκοπιά, οι ιδέες του Μακάρενκο περί ηθικής αγωγής του καθήκοντος έχουν μια διαχρονική σημασία.

Σε ό,τι αφορά την αντιφατικότητα της ηθικής του καθήκοντος αυτή αποτελεί πρόβλημα που ξεπερνά τα όρια της ηθικής μορφής της συνείδησης και της συνείδησης, εν γένει. Ο κίνδυνος του κομπορρισμού που ενέχει η ηθική του καθήκοντος, παραπέμπει τελικά στον τρόπο που συγκροτείται ιστορικά η σχέση ατόμου και κοινωνίας, ατομικού και συλλογικού συμφέροντος. Αφορά, με άλλα λόγια, στο περιεχόμενο των κυρίαρχων κοινωνικών σχέσεων, στο κατά πόσο αυτές αποτελούν σχέσεις χειραγωγής των ανθρώπων ή, αντιθέτως, ευνοούν τη διαμόρφωση χειραφετημένων προσωπικοτήτων.

Προκειμένου, τώρα, να κατανοήσουμε τις απόψεις του Σουχομλίνσκι, θα πρέπει να έχουμε υπόψη ότι αυτές διαμορφώθηκαν στα πλαίσια του παιδαγωγικού του έργου στο σχολείο του Παβλίσ, κατά τη μεταπολεμική περίοδο 1947-1970. Στο ουκρανικό χωριό οι σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων ήταν πολύ στενές. Τα παιδιά από μικρή ηλικία βίωσαν, στην πλειοψηφία τους, τη στοργή και την φροντίδα των ενηλίκων, γνώριζαν

την αλληλεγγύη και αλληλοβοήθεια μεταξύ των ανθρώπων. Τα βιώματα αυτά της καθημερινότητας διευκόλυναν σε πολύ μεγάλο βαθμό την ανάπτυξη του ηθικού συναισθήματος μέσα στο σχολείο. Στις συγκεκριμένες συνθήκες της μικρής κοινωνίας του Παβλίσ η καλλιέργεια μέσα στο σχολείο της καλοσύνης, ως εσωτερικής-συναισθηματικής ανάγκης, ήταν εφικτή χωρίς να έρχεται σε αντίθεση με τις κοινωνικές σχέσεις του άμεσου περιβάλλοντος.

Η έμφαση που δίνει ο Σουχομλίνσκι στην καλλιέργεια του ηθικού συναισθήματος αγγίζει τη βαθύτερη πλευρά της ηθικής αγωγής, τη διαπαιδαγώγηση δηλαδή ανθρώπων έτοιμων πάντα για πράξεις καλοσύνης προς τους άλλους, ως συνέπεια της άμεσης παρώθησης των συναισθημάτων τους. Οι άνθρωποι που διαπαιδαγωγήθηκαν να αισθάνονται ευχαρίστηση πράττοντας το καλό διακατέχονται πλέον από μια μόνιμη εσωτερική ανάγκη για εκδήλωση αλληλεγγύης και φροντίδας προς τους συνανθρώπους, από μια μόνιμη προδιάθεση για πράξεις καλοσύνης. Ο Σουχομλίνσκι είχε την άποψη ότι στη βάση της καλλιέργειας αυτής της σταθερής συναισθηματικής ανάγκης για πράξεις καλοσύνης, είναι κατόπιν δυνατό να διαμορφωθούν στη συνείδηση του ανθρώπου ακλόνητες ηθικές πεποιθήσεις και ιδεώδη.

Στην περίπτωση που ο άνθρωπος πράττει το καλό υπακούοντας στο καθήκον η ηθική συμπεριφορά προκύπτει περισσότερο ως αποτέλεσμα συγκεκριμένης επιλογής και όχι ως εκδήλωση μόνιμης εσωτερικής προδιάθεσης. Οι πράξεις βάσει του καθήκοντος ενέχουν την αντιμετώπιση διλημματικών καταστάσεων, υπονοούν μια περισσότερο αντιφατική και, συνεπώς, λιγότερο αυτονόητη και μονοσήμαντη σχέση με τους άλλους, κάτι που προϋποθέτει ένα σημαντικότερο ρόλο της νόησης, των σκέψεων, αντί των συναισθημάτων και συγκινήσεων.

Βέβαια, στη συμπεριφορά του ανθρώπου ποτέ δεν έχουμε απόλυτο διαχωρισμό των συναισθημάτων από τις σκέψεις και κατά συνέπεια η ηθική μορφή της συνείδησης, εκφραζόμενη κυρίως στις πράξεις, συμπεριλαμβάνει, επίσης, ηθικά συναισθήματα και σκέψεις.

Λαμβάνοντας υπόψη τη διαφορά μεταξύ πράξεων καλοσύνης που απορρέουν από

22. Β.Α.Βαζιούλιν, *Η λογική της ιστορίας*, ό.π., σελ.255.

την αφοσίωση στο καθήκον, στις εξωτερικές ηθικές απαιτήσεις, και πράξεων καλοσύνης που συνιστούν εκδήλωση εσωτερικής, συναισθηματικής ανάγκης, φρονούμε ότι η συμπεριφορά βάσει του καθήκοντος αφορά, περισσότερο, σε κοινωνικές σχέσεις στις οποίες διατηρείται η ισχυρή διάσταση μεταξύ ατομικού και συλλογικού συμφέροντος, ενώ η συμπεριφορά που απορρέει από το ηθικό συναίσθημα αφορά περισσότερο σε κοινωνικές σχέσεις στις οποίες κυριαρχεί η αρμονία μεταξύ ατομικού και συλλογικού συμφέροντος.

Σε συνάρτηση με τα παραπάνω, έχουμε την άποψη ότι η ηθική αγωγή που εισηγήσαν ο Σουχομλίνσκι, η οποία έδινε έμφαση στην καλλιέργεια του ηθικού συναίσθηματος, μπορεί, μιν, να ήταν εφικτή στα πλαίσια της μικρής κοινωνίας του Παθλίσ, πλην, όμως, ήταν αδύνατο να καταστεί κυρίαρχη στην κλίμακα της Σοβιετικής Ένωσης συνολικά.

Στη χώρα της Οκτωβριανής Επανάστασης, παρά τις συντελεσθείσες κοινωνικές αλλαγές, οι οποίες κατέφρασαν την ανθρωπινή συντροφικότητα και αλληλεγγύη, η αλλοτρίωση στις ανθρώπινες σχέσεις διατηρούταν ακόμα σε σημαντικό βαθμό, χωρίς βέβαια να έχει πλέον κεφαλαιοκρατική μορφή. Ειρήσθω εν παρόδω, ότι από τα μέσα της δεκαετίας του '60 οι ηθική αλλοτρίωση και στρωμάτωση άρχισε να διευρύνεται (σε συνάρτηση με τη διευρύνση των εμπορευματικών και χρηματικών σχέσεων) αντί να περιορίζεται, μέχρι που κατέληξε στην παρακμή και ανατροπή εκ των έσω των σοσιαλιστικών κοινωνικών σχέσεων.

Η διατήρηση σε σημαντικό βαθμό της διαφοράς μεταξύ συλλογικών και ατομικών συμφερόντων στην κοινωνία της ΕΣΣΔ καθιστούσε ανέφικτη την κατάρτιση σε καθολική κλίμακα μιας συμπεριφοράς βάσει του ηθικού συναίσθηματος, βάσει της ηθικότητας ως εσωτερικής ανάγκης όλων των ανθρώπων. Η σοβιετική κοινωνία απέιχε πολύ από εκείνη την πραγματικότητα στην οποία η ηθική ως «πραγματική ανθρωπινή ηθική πάνω από τις ταξικές αντιθέσεις και πάνω από τις ταξικές επιβιώσεις στη μνήμη των

ανθρώπων»²³ θα ρυθμίζει αποφασιστικά τις κοινωνικές σχέσεις.

Εδώ θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η ολόενα και μεγαλύτερη απομάκρυνση της σοβιετικής κοινωνίας των δεκαετιών του '60 και '70 από τον τελικό της στόχο έδωσε ένα ιδιαίτερο στίγμα στο έργο του Σουχομλίνσκι που το διαφοροποιεί αισθητά από αυτό του Μακάρνκο. Στα κείμενα του πρώτου λανθάνει η αντίληψη ότι το κομμουνιστικό ιδεώδες συνιστά ένα σκοπό του μακρινού μέλλοντος, ενώ στο έργο του δευτέρου το εν λόγω ιδεώδες προβάλλει ως υπόθεση της καθημερινής ζωής και δράσης.

Δεν είναι άλλωστε τυχαίο το γεγονός ότι ο Σουχομλίνσκι δίνει έμφαση στη διαπαιδαγώγηση πολιτών που θα είναι αφοσιωμένοι στη «σοβιετική πατρίδα»²⁴, σε αντιδιαστολή προς τον Μακάρνκο που προέτασε τη διαπαιδαγώγηση του συνειδητού μέλους της κολεκτίβας των εργαζομένων, ως τμήματος «του μετώπου μάχης της ανθρωπότητας στην εποχή της παγκόσμιας επανάστασης».

Επίσης, χρήζει επισήμανσης η εμφανής απουσία της μαθητικής αυτοδιοίκησης στο σχολείο του Παθλίσ, όπου κεντρικό ρόλο, σε τελευταία ανάλυση, παίζει ο δάσκαλος. Η έμφαση του Σουχομλίνσκι στην ιδιαίτερα ανεπτυγμένη-πολυσχιδή προσωπικότητα του δασκάλου βρίσκεται σε αντίθεση με την έμφαση του Μακάρνκο στη δημιουργία αυτενεργού παιδικής κοινότητας, πρωτότυπου παιδαγωγικού-κοινωνικού θεσμού της νέας σοσιαλιστικής κοινωνίας.

Τα παιδαγωγικά εγχειρήματα και οι θεω-

ρητικές απόψεις των Μακάρνκο και Σουχομλίνσκι εμπεριείχαν πολλές ενδιαφέρουσες πτυχές και κατέκτησαν ευρεία αναγνώριση, δεν βρήκαν όμως στην πράξη πολλούς μιμητές.

Το εκπαιδευτικό σύστημα της Σοβιετικής Ένωσης, παρά τις σημαντικές αλλαγές που συντελέστηκαν, δεν υπερέβη συνολικά το παραδοσιακό μοντέλο της διδασκαλίας έτοιμων γνώσεων. Σε ό,τι αφορά την ηθικότητα και την ηθική αγωγή, οι σοβιετικοί εκπαιδευτικοί θεσμοί, αν και επηρέασαν σημαντικά τη συνείδηση και συμπεριφορά των σοβιετικών πολιτών, δεν αποτέλεσαν ποτέ καθοριστικό παράγοντα αναμόρφωσης των ανθρώπων. Η διάσταση μεταξύ, αφενός, της επίσημης ιδεολογίας και ηθικής που πρόβαλλε το εκπαιδευτικό σύστημα και, αφετέρου, της ιδεολογίας και ηθικής που γεννούσε αυθόρμητα και σε μαζική κλίμακα η σοβιετική καθημερινότητα, ήταν μεγάλη.

Αυτό όμως δεν οφείλεται σε κάποιους υποκειμενικούς παράγοντες, στις ανεπάρκειες των διευθυντών και λειτουργών του σοβιετικού εκπαιδευτικού συστήματος. Αν η παιδαγωγία απεδείχθη αδύναμη να αναμορφώσει τις κοινωνικές σχέσεις αυτό οφείλεται, πρωτίστως, στο γεγονός ότι οι ίδιες οι κυρίαρχες κοινωνικές σχέσεις, με τις αντιθέσεις που τις χαρακτήριζαν, δεν επέτρεπαν την κατάρτιση των παιδαγωγικών τρόπων και μέσων επενέργειας στους ανθρώπους, δεν επέτρεπαν τον αποφασιστικό ρόλο της παιδαγωγίας στη διαμόρφωση – αναμόρφωση της κοινωνίας. Αντί της παιδαγωγίας, το δίκαιο και οι πολιτικοί θεσμοί-μηχανισμοί διεύθυνσης ανθρώπων από ανθρώπους αποτελούσαν τους καθοριστικούς μοχλούς σκόπιμης προσπάθειας ρύθμισης, διαχείρισης, αλλαγής των υλικών – κοινωνικών σχέσεων.

Το έργο του Α.Σ. Μακάρνκο, του Β.Α. Σουχομλίνσκι καθώς και άλλων πρωτοπόρων παιδαγωγών της ΕΣΣΔ εγγράφεται στο πρώτο, ιστορικά, εγχείρημα ανάπτυξης, μιας παιδείας που θα συνάδει προς τη χειραφετημένη – αταξική κοινωνία. Στο βαθμό που ο στόχος της κοινωνικής χειραφέτησης στην κατεύθυνση της αταξικής κοινωνίας διατηρεί τη σημασία του ως έκφραση πιθανής προοπτικής της ανθρωπότητας, το έργο αυτών των παιδαγωγών θα αποτελεί πολύτιμη εμπειρία και παρακαταθήκη για τα παιδαγωγικά εγχειρήματα του μέλλοντος.

23. Φ.Ένγκελς, *Αντι-Ντίριγκ*, εκδ. Σύγχρονη Εποχή, Αθήνα 2001, σελ. 121.

24. Ο Β.Α. Σουχομλίνσκι θεωρεί πως η πατρίδα είναι «το κοινό, το κορυφαίο, το ιερό, το πιο ακριβό κι ασύγκριτο με οτιδήποτε άλλο» που υπάρχει στη ζωή των σοβιετικών πολιτών. Β.Α. Σουχομλίνσκι, *Πώς να διαπαιδαγωγήσουμε τον αυθεντικό άνθρωπο*, εκδ. Πενταγόγκικα, Μόσχα 1990, σελ. 243.

Μέσα στην αντάρα και τον καπνό της μάχης για την υπεράσπιση της δημόσιας εκπαίδευσης, έγινε η εκδήλωση που συνδιοργάνωσαν τα περιοδικά Αντιτετράδια της Εκπαίδευσης και Ουτοπία, στις 26 Γενάρη 2006, με θέμα την εκπαίδευση και τους εκπαιδευτικούς αγώνες στη Λατινική Αμερική. Ομιλητής ήταν ο καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Τουκουμάν (Αργεντινή) και συγγραφέας (Βραβείο Casa de las Américas) Eduardo Rosenzvaig, που με έναν ζωντανό και συγκροτημένο λόγο έδωσε το στίγμα της σημερινής κατάστασης στη Λατινική Αμερική, αναφερόμενος τόσο στη γενικότερη πολιτική συγκυρία όσο και πιο εξειδικευμένα στα εκπαιδευτικά ζητήματα. Με συγκεκριμένα παραδείγματα από τις διάφορες χώρες της περιοχής ανέλυσε τις ποικίλες απόπειρες συντηρητικών αναδιαρθρώσεων και τις αντιστάσεις που αυτές συναντούν. Ενώ ειδικότερη μνεία έκανε στην ιδιόμορφη ανάδυση μιας “παιδαγωγικής της αντίστασης” ή αλλιώς μιας “αγωγής των καταπιεζομένων”, (αναφερόμενος ακριβώς στον μεγάλο βραζιλιάνο παιδαγωγό Paulo Freire) που φαίνεται να δίνει τους πρώτους της καρπούς όσον αφορά την εκπαιδευτική πράξη και την εκπαίδευση μέσω της πολιτικής πράξης, στη βασανισμένη αυτή ήπειρο.

Ψαρεύοντας πεςμένο φως

γράφει ο
Eduardo Rosenzvaig

Δημοσιεύουμε σε αυτό το τεύχος ένα κείμενο του συγγραφέα που είναι η επεξεργασμένη γραπτά (και κάπως συντομυμένη) εκδοχή της εισήγησής του, όπως μας στάλθηκε από την Ισπανία όπου, στο πλαίσιο μιας έρευνας, βρίσκεται.

1. Η ωμή χίμαιρα

Σε ένα σχεδόν γκροτέσκο διήγημα με τον τίτλο “Ένας μεροκαματιάρης” του Leopoldo Alas (ψευδώνυμο “Clarín”), φιλελεύθερου ισπανού συγγραφέα του αιώνα

του αιώνα, οι επαναστατημένες μάζες μπαίνουν σε μια βιβλιοθήκη ψάχνοντας αστούς για να αποδώσουν δικαιοσύνη. Αλλά συναντούν έναν μόνο αναγνώστη μες στα άγρια μεσάνυχτα, έναν σκεπτικιστή σοφό που τους μιλάει για το ιστορικό και φιλοσοφικό έργο του, αριστοκρατικά ουδέτερο, τους μιλάει επί μακρόν συγκρίνοντας τον εαυτό του με έναν οικοδόμο που χτίζει έναν τοίχο ξέροντας πως δεν θα τον τελειώσει. Και έχει τη βεβαιότητα πως όσο πιο ψηλός γίνει ο τοίχος τόσο από πιο ψηλά θα πέσει. Κατά τον ίδιο τρόπο όσο περισσότερο εργάζεται τόσο πιο πολύ πλησιάζει στη διάφευση, σίγουρος πως δε θα φτάσει στον ουρανό γιατί θα γκρεμιστεί σε μια άβυσσο, αλλά επειδή το μόνο που

η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική
η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική
η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική
η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική

η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική
η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική
η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική
η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική

δεν απαρνιέται είναι η εργασία, γι' αυτό και δουλεύει σχεδόν χωρίς να κοιμηθεί παίρνοντας τη νύχτα τα κλειδιά από τον βιβλιοθηκάριο που φεύγει για το σπίτι του ήσυχος. Γράφει ο Clarín στο διήγημα: "Η πλέμπα, όπως πάντα όταν ακούει να μιλούν επί μακρόν, με πάθος και με ρητορικό ύφος, σιωπούσε, σεβόμενη το θρησκευτικό μυστήριο της σκοτεινής σκέψης· ειδωλολατρική θεότητα των σύγχρονων μαζών και πιθανόν όλων των εποχών... Η ρητορική είχε καθησυχάσει τα πάθη· οι εργάτες δεν ήταν πεισμένοι, αλλά μπερδεμένοι, ήρμεμοι στο γραφείο του. Κάτι ήθελε να πει αυτός ο άνθρωπος. Ξαν να τους μετέδιδε μια κολλητική αρρώστεια· ξεκνούσαν τη δράση και άρχιζαν να συζητούν, να διαλογίζονται, ήσυχοι. Φαίνονταν να έχουν κάτι από εκείνο το ερωτευμένο λιοντάρι, που αφέθηκε να του κόψουν τα νύχια".

«Όταν συλλογιστούμε πάνω στον εικοστό αιώνα, θα μας εκπλήξει, περισσότερο και από τις κακουργίες των κακών, η σκανδαλώδης σιωπή των καλών ανθρώπων»

Στη μετάλλαξη του "πολιτισμού" που μας προτείνουν, που είναι μάλλον μεταμόρφωση του καπιταλισμού ο οποίος περνάει σε μια καινούρια αποικιοκρατική φάση, με εργαλεία την άφθονη τεχνολογία και τα ΜΜΕ, διαμορφώνονται μορφές διατήρησης και συγκέντρωσης εξουσίας και πόρων, μέσα από τις στρατηγικές της προπαγάνδας και την *εκπαίδευση*. Η διαβρωτική διαφήμιση των προϊόντων από τους δρόμους, την τηλεόραση ή τον τύπο προς το εσωτερικό των σπιτιών έχει τον χαρακτήρα του λόγου του σοφού της βιβλιοθήκης του διηγήματος, παραλύει τους ανθρώπους, τους κάνει να ξεχνούν τη δράση, και ταυτόχρονα γεμίζει με μια ψευδαίσθηση αισιοδοξίας εκείνους που μπήκαν για να αποδώσουν δικαιοσύνη και, σε αντίθεση με το διήγημα, είναι σαν να τους λέει: "Έχεις την ελευθερία να διαλέξεις το κινητό τηλέφωνο που θέλεις. Διάλεξε πια. Μην χάνεις άλλο χρόνο. Έσο ελεύθερος". Οι μάξες μένουν μπερδεμένες για το τι να διαλέξουν, υπάρχουν τόσες τεχνολογικές καινοτομίες που ακόμη δεν τις καταλαβαίνουν. Δεν πείθονται, απλώς μπερδεύονται. Σε αυτή τη συ-

γκρουσιακότητα πάνω στην ελεύθερη επιλογή των προϊόντων ο ορίζοντας θολώνει. Είναι αυτό που ένας άλλος Ισπανός, ο συγγραφέας και οικονομολόγος José Luis Sampedro, το κάνει σαφές λέγοντας πως η αγορά δεν σημαίνει ελευθερία: "Πηγαίνετε στην αγορά χωρίς μια δεκάρα και θα δείτε πού είναι η ελευθερία επιλογής". Ο ίδιος υποστηρίζει πως η αγορά είναι αναγκαία, αλλά άλλο πράγμα είναι η οικονομία της αγοράς και άλλο η κοινωνία της αγοράς, στην οποία αξία έχει μονάχα αυτό που έχει τιμή, όποια κι αν είναι η αξία του σε άλλα πεδία. Η μετάλλαξη του "πολιτισμού" από το σημερινό καπιταλισμό στοχεύει σε αυτή την κατεύθυνση: να εμπορευματοποιήσει πλήρως τη ζωή και ειδικότερα την ανθρωπινή ζωή. Από την επικοινωνία μέχρι τον έρωτα. Γι' αυτό μεταφέρει σε μεγάλες παγκοσμιοποιημένες επιχειρήσεις την πολιτι-

καλών ανθρώπων, αλλά η σκανδαλώδης αδιαφορία ανθρώπων ούτε κακών ούτε καλών, που συν τοις άλλοις κάνουν τουρισμό, γελάν με οποιοδήποτε πράγμα όταν πηγαίνουν σινεμά όπου προβάλλονται οι ταινίες των πολυεθνικών, τρώνε από τεράστιες χαρτοσακούλες ποπ-κορν από μεταλλαγμένο καλαμπόκι που παράγει η Cargill στα εργαστήριά της στις Ηνωμένες Πολιτείες. Γι' αυτούς τους τροφίμους του κόσμου, η καγκελάριος της Γερμανίας Μέρκελ μόλις προανήγγειλε χαμογελώντας το σχέδιο για ένα βιβλίο μιας ενιαίας και μοναδικής ιστορίας της Ευρώπης των "27", μιας ιστορίας χωρίς αντιθέσεις ή, αλλιώς, η ενιαία σκέψη πάνω στο τι είναι το παρελθόν, ένα ιστορικό ποπ-κορν για την καλή αδιαφορία εκατομμυρίων ανθρώπων ούτε καλών ούτε κακών, που βλέπουν όλη την προπαγάνδα της αγοράς και, όταν θα πρέπει να διδαχθούν, κάνουν τουρισμό στην ιστορία με οδηγό το μοναδικό βιβλίο. Μια ιστορία ποπ-κορν. Μια θαυμαστή, φανταχτερή χίμαιρα του ζωποποιημένου πολίτη.

Και, σύμφωνα ξανά με τον Sampedro, ενώ υπήρξαν πολιτισμοί που προσπαθούσαν να *διαφωτίσουν*, βαθαίνοντας στο εσωτερικό του καθενός, ακούγοντας τον δάσκαλο, κάνοντας σιωπή, στοχαζόμενοι, προσπαθώντας να συλλάβουν και τις πιο μικρές αλλαγές της φύσης ή χρησιμοποιώντας τις γνώσεις τους για την κοινότητα, ο καπιταλισμός προσπαθεί να ρίξει τόσο φως για να μας αφήσει τυφλούς και τόσα ντεσιμπέλ για να μας αφήσει κουφούς και τόσες διαφημιστικές αγγελίες για να βυθίσει την κοινωνική ζωή κάτω από την απόλυτη αδιαφορία, γιατί δεν υπάρχει καθόλου χρόνος αν κάποιος πρέπει να μελετήσει τα τόσα πολλά τεχνολογικά ανοίγματα του κινητού τηλεφώνου που μόλις αγόρασε.

2. Ωμή θεωρία

Γράφω από ένα ισπανικό πανεπιστήμιο. Είναι μια αίθουσα για ερευνητές με παράθυρα γύρω-γύρω. Έξω, μια ολόκληρη σειρά από παρκαρισμένα αυτοκίνητα που ανήκουν στους φοιτητές. Οι φοιτητές έρχονται με τα αυτοκίνητά τους από την πόλη που απέχει μόνο 7 λεπτά με το αστικό λεωφορείο. Αλλά έρχονται οδηγώντας το ξεχωριστό και ιδιωτικό αντικείμενο. Χρέω-

σαν τους γονείς τους ή χρεώθηκαν οι ίδιοι για να έχουν το ξεχωριστό και ιδιωτικό αντικείμενο για να ταξιδέψουν 7 λεπτά. Με το δάνειο εκκρεμές υπάρχει μια άλλη υπαρξιακή αποστολή: να σκέφτεται κανείς πώς θα το ξεπληρώσει. Αν δεν το κάνει θα εξαφανιστεί από το σύστημα που του δίνει το αυτοκίνητο για να οδηγήσει 7 λεπτά. Θα μείνει μακριά από όνειρα, κοινωνικότητα, ελευθερία για να οδηγήσει 7 λεπτά. Ευτυχώς η βενζίνη είναι φτηνή, ακόμη και κινδυνεύοντας να εξατληθεί είναι φτηνή. Στην Ισπανία, που δεν έχει ούτε ένα κυβικό εκατοστό πετρέλαιο είναι πέντε φορές πιο φτηνή (σε συνάρτηση με τους μισθούς) από όσο στις παραγωγούς χώρες, όπως στην Αργεντινή π.χ., επειδή μέσα από την ισπανική εταιρεία Repsol πάει στην Ισπανία όπου πουλιέται φτηνά σε αυτούς τους νέους που πρέπει να αποκτήσουν αυτοκίνητα για να ταξιδέψουν 7 λεπτά, αν και γ' αυτό, η επιχείρηση αυξάνει την τιμή στις χώρες εξαγωγής αντισταθμίζοντας τη μείωση των κερδών.

Στη σειρά των αυτοκινήτων που βλέπω, υπάρχει ένα "σπορ" ιταλικής προέλευσης, από αυτές τις μάρκες που παράγονται κα-

τά παραγγελία των πελατών της ελίτ. Των εκατό χιλιάδων ευρώ περίπου. Με κοιτάζει με τους δυο ωσειδείς προβολείς του. Το κοιτάζω και εγώ. Του λέω, ότι στον ιδιοκτήτη σου που θα έρθει στην τάξη μου σε λίγα λεπτά, θα πρέπει να του μιλήσω για την μετάλλαξη του "πολιτισμού" που επιδιώκει ο καπιταλισμός και ως εκ τούτου για τη νεοφιλελεύθερη θεωρία. "Α!", μου απαντάει το "σπορ" αυτοκίνητο. "Τι Α;" λέω.

Στη Λατινική Αμερική παρακολουθούμε την κηδεία του νεοφιλελευθερισμού, εξηγώ στο "σπορ" αυτοκίνητο που μένει ήσυχο, περιμένοντας σαν ένα καθαρόαιμο άλογο τον ιδιοκτήτη του.

Από όλες τις μεριές μυρwidia αποσύνθεσης, του λέω. Η καταστροφή που άφησε αυτή η μετάλλαξη του "πολιτισμού" δύσκολα περιγράφεται. Το "σπορ" αυτοκίνητο λέει: "Αυτό δεν αφορά το αφεντικό μου. Αυτός δεν παρευρίσκεται σε καμιά κηδεία". Σίγουρα σκέφτομαι, ο νεοφιλελευθερισμός νικήθηκε, αλλά ο καπιταλισμός συνεχίζει σώος και οι νεαροί ιδιοκτήτες των "σπορ" αυτοκινήτων για ποιο λόγο θα πρέπει να πληρώσουν τον Τρίτο κόσμο για το καύσιμο που είναι πέντε φορές

ακριβότερο από την τιμή του; Ο καπιταλισμός χτυπήθηκε αυτά τα τελευταία χρόνια στη Λατινική Αμερική, χτυπήθηκε το σχέδιό του για την μετάλλαξη του "πολιτισμού". Αλλά όσο παραμένει ζωντανός είναι μεγάλη η πιθανότητα να ξαναεπιστρέψει με τον ίδιο "πολιτισμό" της μέγιστης συσσώρευσης και ανισότητας, αυτόν που ονομάσανε *νεοφιλελευθερισμό*.

Υπάρχει ένα πρότυπο που δοκιμάστηκε, όπως το "σπορ" αυτοκίνητο. Δοκιμάστηκε στη δεκαετία του 1970 στη Λατινική Αμερική με *φυσικές και ψυχικές εξαφανίσεις*, εκτελεσμένους, βασανισμένους, εξόριστους. Οι δικτατορίες παίρνανε δάνεια από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για να διατηρήσουν την αναγκαία καταπίεση του προτύπου. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο έδινε τα δάνεια με υψηλότερα επιτόκια και μοίραζε τα κέρδη στους γιους του για να αγοράζουν "σπορ" αυτοκίνητα με βενζίνη πέντε φορές φτηνότερη.

Η δοκιμή σταθεροποιήθηκε στη δεκαετία του '90 με *κοινωνικές και ψυχικές εξαφανίσεις* και, θα μπορούσαμε να πούμε, με δολοφονημένες τις θέσεις εργασίας. Τώρα, οι δημοκρατίες άρχισαν να παίρνουν δάνεια από το εξωτερικό με υψηλότερα επιτόκια για να κλείσουν εργοστάσια, να ιδιωτικοποιήσουν φυσικό πλούτο, να αποτελειώσουν δημόσιες επιχειρήσεις που μόλις πριν είχαν εξυγιανθεί, να ελαττώσουν το κράτος μέχρι να αναλάβει τον καινούριο του ρόλο: να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις των πλούσιων μπαμπάδων που τα παιδιά τους αγοράζουν "σπορ" αυτοκίνητα. Με τι πληρώνονται στη συνέχεια αυτά τα δάνεια; Με σχολεία και νοσοκομεία. Αυτοί που μένουν χωρίς δουλειά (άνεργοι) και όσοι ποτέ δεν την είχαν ή δεν θα την έχουν (αποκλεισμένοι) δε θα χρειαστεί κι ούτε θα μπορέσουν να στείλουν τα παιδιά τους στα σχολεία. Έτσι που, ακόμη κι αν οι προϋπολογισμοί για την εκπαίδευση είναι άθλιοι, περισσεύουν. Για τους εξαθλιωμένους υπάρχουν, επίσης, τα εξαθλιωμένα νοσοκομεία.

Λέω, λοιπόν, πως το οικονομικο-κοινωνικό πρότυπο, που μοιάζει στην αποκλειστικότητά του σαν το "σπορ" αυτοκίνητο, συσσώρευσε κρατούμενους σε φυλακές και στρατόπεδα εξόντωσης στη δεκαετία του '70, για να συσσωρεύσει κεφάλαια.

η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική
η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική
η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική
η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική

η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική
η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική
η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική
η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική

Συσώρευσε αποκλεισμένους τη δεκαετία του '90 για να συσσωρεύσει κεφάλαια.

Συσώρευσε πολέμους από το 2000 και μετά για να συσσωρεύσει κεφάλαια.

Συσώρευσε εξαφανισμένες συντάξεις εργατικούς νόμους και μισθούς εξαφανισμένους καταθέσεις, σχολές και νοσοκομεία εξαφανισμένα, εξαφανισμένο μέλλον, για να συσσωρεύσει κεφάλαια.

Συσώρευσε τεχνολογία και επιστήμη στον Πρώτο κόσμο, για να συσσωρεύσει από παντού κεφάλαια.

Συσώρευσε την κοινωνία μέσα στην αγορά για να συσσωρεύσει κεφάλαια.

Συσώρευσε διαφήμιση που δημιουργούσε αδιάφορους για να συσσωρεύσει κεφάλαια.

Συσώρευσε επιστήμονες για να κάνει μια κοινωνία πλούσια σε επιστήμη και φτωχή σε σοφία, επίσης για να συσσωρεύσει κεφάλαια.

Συσώρευσε την τέχνη για να της αφαιρέσει το πάθος και να την κάνει εμπόρευμα, για να συσσωρεύσει κεφάλαια.

Ομογενοποίησε τις κουλτούρες, τις ταυτότητες, την ποικιλία, για να αποφυγεί αυτές τις νομισματικές αλλαγές που εμποδίζουν το ρυθμό συσώρευσης κεφαλαίων.

Είναι αυτό που το ίδιο ονομάζει μετάλλαξη του "πολιτισμού". Έτσι που το "σορ" αυτοκίνητο που έχω μπροστά μου πρώτο-πρώτο στη σειρά των οχημάτων νεαρών ιδιοκτητών για να ταξιδέψουν 7 λεπτά από την πόλη στην Πανεπιστημιούπολη μου λέει: "Είμαι το μέλλον. Προς τα εκεί βαδίζουμε".

3. Ωμό μέλλον

Για να υπάρξει ένα μέλλον σαν αυτό θα πρέπει να εκπαιδύσουμε τους "πελάτες". Το πρότυπο τη φονταμενταλιστικής ανισότητας, για να συνεχίσει μετά τα ερείπια των δικτατοριών, χρειαζόταν μια δημοκρατία που θα αρνιόταν τη δικτατορία χωρίς να αρνιέται τα εκατομμύρια των αναλαβητών και των ανθρώπων με κατεστραμμένα τα μυαλά. Η συμφωνία της μετάλλαξης του "πολιτισμού" περνάει από την αφθονία της τηλεόρασης και την ιδιωτικοποίηση των σχολείων, σκέφτηκαν. Πώς αλλιώς κάθε νέος, γιος των δημιουργών αυτού του μοντέλου θα είχε το δικό του "σορ" αυτο-

κίνητο γι' αυτά τα 7 λεπτά που θα πρέπει να πάει ως το Πανεπιστήμιο; Στο μεταξύ, πολλοί από τους φτωχούς και από αυτούς που δεν είχαν τίποτε άρχισαν να κοιτάζουν πίσω, όταν υπήρχε κάτι από το κράτος πρόνοιας και υποστήριξαν τους στρατιωτικούς των πρόσφατων δικτατοριών που δεν είχαν προλάβει στην εποχή τους να καταστρέψουν ολόκληρο το κράτος προνοίας που είχαν παραλάβει. Στη σκέψη αυτών που δεν είχαν τίποτε ερχόταν η ιδέα να υποστηρίξουν οποιοδήποτε σχέδιο της Δεξιάς που θα προσέφερε κάτι από το παλιό κράτος προνοίας. Οι δεξιές κυβερνήσεις προσέφεραν πακέτα προγραμμάτων προνοίας χρηματοδοτούμενα από τη Παγκόσμια Τράπεζα, σαν για να αγοράσει κανείς τροφή για σκύλους, και σε αντάλλαγμα το τέλος της δημόσιας εκπαίδευσης και των νοσοκομείων, γιατί αν ένας πεθαίνει—όπως στην τηλεόραση—δεν χρειάζεται ούτε έναν δάσκαλο ούτε έναν γιατρό. Οι νέοι άρχισαν να πεθαίνουν από πυροβολισμούς στα λαϊκά προάστια.

Είναι γνωστό πως ο φιλόσοφος και οικονομολόγος της Σχολής του Σικάγου, Friederich von Hayek, που συν τοις άλλοις έζησε 93 χρόνια μέχρι το 1992, στο *The*

Constitution of Liberty έβαλε τις βάσεις μιας εκπαίδευσης για αυτή την μετάλλαξη του "πολιτισμού". Ελεύθερος ανταγωνισμός και οι γνώσεις και οι δεξιότητες ένα "ύψιστο αγαθό" για το οποίο καθένας θα πληρώνει μια τιμή. Έτσι, για να διαλέγει δήθεν ο πολίτης μια καλή δημόσια ή ιδιωτική εκπαίδευση, πήρε την πρόταση του Milton Friedman (που δεν ξέρει κανείς αν ήταν μαθητής, συνεταιρός, κουμπάρος ή συναυτουργός του), δηλαδή να χρηματοδοτηθεί η ζήτηση και όχι η προσφορά, δίνοντας στους γονείς σχολικά κουπόνια ή δελτία ή επιταγές (*vouchers*), για να πληρώνουν την εκπαίδευση στο σχολείο που διάλεξαν. Το κράτος παύει να συντηρεί άμεσα τα κρατικά σχολεία και στηρίζει αυτά της ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Εξάλλου, η υποχρεωτική εκπαίδευση που χρηματοδοτείται από το κράτος πρέπει να είναι η ελάχιστη, και δεν θα ξεπερνά τη βασική εκπαιδευτική περίοδο της πλειονότητας των πολιτών.

Πέρασαν λιγότερα από τριάντα χρόνια από τη δημιουργία της ωμής θεωρίας, για να αρχίσει να γίνεται πράξη η εκπαιδευτική σκέψη του Hayek στη Λατινική Αμερική. Υποστηρίχτηκε πως τα δημόσια σχολεία θα μπορούσαν να βελτιωθούν μονάχα με

η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική
η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική
η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική
η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική

ένα σύστημα αγοράς των εκπαιδευτικών επιλογών. Ειπώθηκε, επίσης, ότι τα σχολεία λειτουργούν καλύτερα σαν ιδιωτικές επιχειρήσεις, ρυθμιζόμενες από την επιλογή του πελάτη σε ένα πλαίσιο στο οποίο θα πρέπει να εξαφανισθεί “κάθε ανώτερη αυθεντία”. Προφήτευαν πως τα σχολεία θα ήταν πια “ελεύθερα” να οργανώσουν ό,τι θέλουν για να διατηρήσουν την “πελατεία” τους. Θα τους έρχεται το χρήμα του κράτους ανάλογα με τους πελάτες που έχουν. Αν η αγορά είναι ο μοναδικός νόμιμος ρυθμιστής της εκπαίδευσης, τότε η εκπαίδευση είναι ένα οικονομικό φαινόμενο και σε καμιά περίπτωση ένα δικαίωμα. Αυτοί οι οικονομολόγοι όταν άκουγαν τη λέξη “δικαίωμα” (όπως εκείνος ο στρατιωτικός του Φράνκο) έπιαναν αμέσως το πιστόλι τους. Έτσι η εκπαίδευση είχε να κάνει με την ιδιωτική ιδιοκτησία και σε καμιά περίπτωση με μια διαδικασία ανθρωποποίησης. Κατ’ αυτόν τον τρόπο, σχολεία και πανεπιστήμια άρχισαν να οργανώνονται και να σκέφτονται σαν “επιχειρήσεις που παρέχουν εκπαιδευτικές υπηρεσίες” και η παιδαγωγική διαδικασία να μοιάζει με αυτήν της παραγωγής των αναγκαίων “πρώτων υλών”. Η εκπαίδευση δεν συσώρευε πια αξίες αλλά τιμές. Η “αποτελεσματικότητα και η παραγωγικότητα” του εκπαιδευτικού συστήματος ποσοτικοποιούνταν για να προωθήσει τον ανταγωνισμό και να κερδίσει εκείνους τους περίφημους πελάτες ή χρήστες. Προωθώντας, επίσης, το διαρκή ελεύθερο ανταγωνισμό ανάμεσα σε καθηγητές που υπόκεινταν σε σταθερές περιοδικές αξιολογήσεις θα είχαν τους καλύτερους “παρόχους υπηρεσιών”.

Η εν δυνάμει παγκόσμια εκπαιδευτική αγορά που σιγά σιγά εγκαθιδρύθηκε μπορούσε έτσι να βοηθήσει στη συσσώρευση των κεφαλαίων. Γι’ αυτό το σκοπό θα έπρεπε να γκρεμίσουν τα υπάρχοντα εμπόδια, όπως τα συνδικάτα, οργανώσεις, δημόσιες επιχειρήσεις, κυβερνήσεις κ.ο.κ. Προσφερόταν, βέβαια, η στοιχειώδης δημόσια εκπαίδευση για όλους, με την προειδοποίηση πως είναι αναγκαίο κακό ώστε φτωχοί, ανήξεροι και άχρηστοι (πελάτες δηλαδή με ελάχιστα μέσα) να μπορέσουν να γνωρίσουν τα στοιχειώδη της ελεύθερης αγοράς. Η μη βασική εκπαίδευση θα ήταν ένα ιδιωτικό αγαθό που καθέννας πληρώνει με

δάνεια που θα τα επιστρέψει όταν αποκτήσει τους τίτλους.

4. Ωμή υποχώρηση

Το πρότυπο της μετάβασης του “πολιτισμού” άρχισε να αποτυγχάνει ακριβώς εξ αιτίας της εκπαίδευσης. Εκεί όπου επιβλήθηκε πάση θυσία, άφησε από τη μια μεριά λειτουργικό αναλφαθητισμό και από την άλλη επιχειρηματίες καθηγητές πανεπιστημίου. Στο μεταξύ δάσκαλοι, πληθυσμοί, νέες κοινωνικές οργανώσεις βγήκαν στους δρόμους. Ήταν η αρχή του δρόμου για έναν σοσιαλισμό των δρόμων. Με την πιο βαθιά σημασία της έννοιας σοσιαλισμός, ως επαναδημιουργία δηλαδή της κοινωνίας. Οι πιο σημαντικές μάχες ενάντια σε αυτή την μετατροπή προς ένα υπερσυσσωρευμένο κεφάλαιο δόθηκαν στους εκπαιδευτικούς χώρους. Ξέσπασαν εκπαιδευτικές απεργίες και πορείες που διώξαν τον Μπουκαράμ, εκείνο τον πρόεδρο του Ισημερινού, φίλο του Μένεμ, που τραγουδούσε στις πολιτικές εκδηλώσεις για να επιβάλει το νεοφιλελευθερισμό με μουσικές νότες. Συγκρούσεις στους δρόμους δασκάλων και γονιών μαθητών στην Ουρουγουάη και στη Βολιβία. Το επονομαζόμενο “λευκό αντίσκηνο”, η απεργία πείνας δηλαδή εκατοντάδων αργεντινών δασκάλων για ένα χρόνο στην πλατεία μπροστά από το Κοινοβούλιο. Στο μεταξύ στη Χιλή του Πινοσέτ πούλησαν όσο-όσο τα δημόσια Πανεπιστήμια και οι φοιτητές έβαλαν υποθήκη τη ζωή τους στο βορειοαμερικάνικο στυλ, με εργασιακές όμως δυνατότητες στο στυλ του Τρίτου κόσμου. Ο τελευταίος νόμος του Πινοσέτ, πριν αποχωρήσει με την ησυχία του, ήταν για την εκπαίδευση. Αλλά, το 2006, νέοι και μαθητές της δευτεροβάθμιας παρέλυσαν τη Χιλή για να καταργήσει η πρόεδρος Bachelet αυτό το νόμο και την υποβάθμιση των δημόσιων σχολείων, που δεν έδινε καμιά δυνατότητα πρόσβασης στην ανώτατη εκπαίδευση, αφού απλά δεν υπήρχαν χρήματα γι’ αυτά. Η πρόεδρος, τόσο φιλή της ευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας, χτύπησε στους δρόμους τους νέους με αντλίες νερού υψηλής πίεσης. Το νερό κόντρα στην εκπαίδευση. Περίεργο...

Μέχρι τη στιγμή αυτών των αγώνων το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο ήταν γνωστό σαν “το κακό πρόσωπο” του κονκισταδόρου και η Παγκόσμια Τράπεζα σαν το “ευαγγελικό του πρόσωπο” και οι διανοούμενοι ασχολούνταν με το να κάνουν αυτή τη διάκριση μπροστά στις μάζες και όπως ο ιθαγενής της Κονκίστας [της ισπανικής κατάκτησης] έβλεπε δίπλα στον άποικο που πυροβολούσε κάποιους ξυπόλητους φραγκισκανούς μοναχούς που φτάνανε “αγνοί” στο Μεξικό ψάχνοντας την αγνότητα, μετά τους μεγάλους αγώνες ενάντια στην μετάβαση του “πολιτισμού” οι πληθυσμοί αναγνώρισαν την Παγκόσμια Τράπεζα σαν το παιδαγωγικό εργαλείο αυτής της “πολιτισμικής” μεταβολής.

Το πρώτο κίνημα του Τσάβες στη Βενεζουέλα το 1989, η εξέγερση των ζαπατι-

Το βασικό εργαλείο του νεοφιλελευθερισμού ή της καπιταλιστικής μετάβασης του “πολιτισμού” είναι να τσακίσει μίαν ηθική και να οικοδομήσει μίαν άλλη. ▮

στας στο 1994, η τεράστια ανάπτυξη του κινήματος των Sin Tierra [ακτημόνων] στη Βραζιλία, το μπολιβαριανό σχέδιο στη Βενεζουέλα, η φυγή του προέδρου de Losada στην Βολιβία –που μιλούσε ισπανικά σαν γκρίνγκο [βορειοαμερικάνος]– μπροστά στη λαϊκή εξέγερση και στους καλλιεργητές κόκας, που οδήγησαν σε εκλογικό θρίαμβο τον πρώτο πρόεδρο της χώρας γέννημα των ιθαγενών λαών, είχαν και έχουν όλα τους μια πλατφόρμα αλλαγής της εκπαίδευσης σε μια διαφορετική κοινωνική κατεύθυνση.

Το βασικό εργαλείο του νεοφιλελευθερισμού ή της καπιταλιστικής μετάβασης του “πολιτισμού” είναι να τσακίσει μίαν ηθική και να οικοδομήσει μίαν άλλη. Η αλληλεγγύη, τα δημόσια αγαθά, η κοινωνική διανομή και συμμετοχή, η αμοιβαιότητα στις ιθαγενείς κοινότητες έπρεπε να κατα-

η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική
η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική
η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική
η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική

στραφούν για να αντικατασταθούν από το υποκείμενο που “αυξάνει τα κέρδη στην αγορά”. Γι’ αυτό δεν αρκούσε ούτε ο εγωιστικός ατομικισμός που μελέτησε ο Μαξ Βέμπερ στην περίπτωση μας, ο άνθρωπος θα έπρεπε να επικοινωνεί με τα εμπορεύματα, να φτιάχνει σχέσεις ερωτικές, συμφέρουσες, ηλίθιες ή λόγιες, συναισθηματικές και σεξουαλικές μαζί τους και, ταυτόχρονα, θα χρειαζόταν μια εκπαίδευση που να εξυπηρετεί αυτούς τους σκοπούς, δημιουργώντας από τη μια μεριά τα εμπορεύματα και από την άλλη αυτούς που πρέπει να τα εκμεταλλευτούν, να τα αδειάζουν να τα καταναλώσουν μέχρι να εκραγούν. (Η εργατική δύναμη του ανθρώπου είναι επίσης ένα εμπόρευμα).

Η Παγκόσμια Τράπεζα έχει μικρά και μεγάλα σχέδια. Η μεγαλύτερη επιδίωξη της είναι να ιδιωτικοποιήσει την πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Να δημιουργήσει εκατομμύρια παιδιά-πελάτες σε λίγες ώρες. Όταν μάλιστα ξέσπασαν οι λαϊκές εξεγέρσεις κόντρα σε αυτή την απόπειρα ρίξαν τότε την ιδέα των σχολείων-τοάρτερς.

Ούτε αυτό το μπόρεσαν έτσι που συνέχισαν με το σχέδιο διάλυσης των συστημάτων της εθνικής εκπαίδευσης, κάτω από το σύνθημα μιας υποτιθέμενης “αποκέντρωσης”. Γι’ αυτό φέρανε διανοούμενους της αριστεράς της δεκαετίας του ’70, πολλές φορές κατ’ ευθείαν από την εξορία, τους πλήρωσαν με εξωτερικά δάνεια, για να δημιουργήσουν νέα αναλυτικά προγράμματα στην εκπαίδευση, π.χ., κάτι ανάμεσα στην Κυβερνητική και στη βιοτεχνολογία. Με σταθερούς ρυθμούς άρχισε λοιπόν να αποκεντρώνεται η εκπαίδευση, για να την αναλάβει “δημοκρατικά και συμμετοχικά” κάθε επαρχία ή δήμος. Έτσι που όταν έφτασαν τα “νέα περιεχόμενα σπουδών”, λείπανε τα σχολεία. Αυτά με λειψή χρηματοδότηση από το κράτος, χωρίς άλλους πόρους, συμπίεσαν τα περιεχόμενα και άρχισαν να οργανώνουν παιδικά συστήματα, γιατί τα παιδιά έρχονταν πεινασμένα στο σχολείο. Δάσκαλοι μεταμορφωμένοι σε μαγείρους. Τα σχολεία μεταμορφωμένα σε εστιατόρια για παιδιά με γονείς αποκλεισμένους ή χωρίς δουλειά. Όταν στο τέλος έφταναν οι εθνικοί πόροι για την εκπαίδευση στις περιφέρειες, οι πολιτικοί του συστήματος χρησιμοποιούσαν το χρήμα για

να στρατολογήσουν μπράβους ανάμεσα στους φτωχούς και τους αποκλεισμένους που πια δεν φώναζαν για εκπαίδευση γιατί είχαν γίνει πια αόρατοι. Εξαφανίζονταν τα σχολεία και εξαφανίζονταν και τα υποκείμενα της εκπαίδευσης. Μερικές φορές έρχονταν υπολογιστές σε σχολεία που δεν είχαν ηλεκτρικό ρεύμα, γιατί, κάτω από το σύνθημα της “διαχείρισης”, οι σχολικές επιτροπές όφειλαν να πληρώνουν το λογαριασμό του ρεύματος που δεν είχαν. Κάθε περιοχή είχε το δικαίωμα να δημιουργήσει το δικό της εκπαιδευτικό σύστημα, έτσι που, στην Αργεντινή π.χ., υπήρχαν 48 διαφορετικά συστήματα ψηφισμένα με διαφορετικούς νόμους. Ένα παιδί για να περάσει από μια επαρχία στην άλλη θα πρέπει να “ομολογοποιήσει” τα χρόνια της εκπαίδευσής του στο άλλο σύστημα. Και όταν μάλιστα αναφερθούμε στα δυο εκατομμύρια παιδιά που υποσιτίζονται στην

σημερινή Αργεντινή μιλάμε για μια χώρα που εξάγει τρόφιμα για τριακόσια εκατομμύρια άτομα. Αυτή είναι η εξίσωση της “πολιτιστικής” μετάλλασης.

Στις μέρες μας το πρότυπο της μετάλλασης του “πολιτισμού” επιδιώκει να τελειώσει με το δημόσιο πανεπιστημιακό σύστημα. Είτε ιδιωτικοποιώντας το, είτε αφαιρώντας πόρους από το δημόσιο πανεπιστήμιο για να οδηγήσει στη ψευδή εναλλακτική λύση του δήθεν “αποτελεσματικού” ιδιωτικού πανεπιστημίου. Εκτός της Χιλής που εφαρμόστηκε η πρώτη από τις παραπάνω πρακτικές, η δεύτερη εφαρμόστηκε τη δεκαετία του ’90 στην υπόλοιπη Λατινική Αμερική, με εξαίρεση τη Βραζιλία. Αλλά επιπλέον στην Αργεντινή και στο Μεξικό χρησιμοποιήθηκε άλλο μοντέλο: προσπαθήθηκε να δημιουργηθεί ανισότητα μέσα στα δημόσια πανεπιστήμια έτσι ώστε για να μπορέσουν να “επιβιώσουν”, να πρέπει να

η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική
η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική
η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική
η εκπαίδευση
στη Λατινική
Αμερική

βγουν στην αγορά για να αναζητήσουν "δουλειές". Από την άλλη μεριά υπήρξαν προγράμματα της Παγκόσμιας Τράπεζας που δημιουργούσαν διάφορα κονδύλια για τους πανεπιστημιακούς, που δεν υπολογίζονταν στις συντάξεις τους ή στους μισθούς τους ή με άλλους υπόγειους τρόπους, με στόχο να "βραβεύσουν" την επιστημονική παραγωγή των διδασκόντων. Όλοι μεταμορφωμένοι σε μια νύχτα σε επιστημονικούς ερευνητές σε αναζήτηση αυτών των κονδυλίων. Άρχισε η εποχή του ψεύδους και του *paper*. Δημιουργήθηκαν κοινωνικές τάξεις μέσα στο ίδιο πανεπιστήμιο: πλούσιοι που "παράγουν" *papers* και φτωχοί που δεν είναι ιδιοκτήτες των "επιστημονικών" μέσων παραγωγής. Για να είσαι "πλούσιος" σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει α priori να εγκαταλείψεις τη διδασκαλία ή να την αφήσεις στα χέρια βοηθών που είναι και θα μείνουν πάντα "φτωχοί"

έπρεπε να πάνε στα Πανεπιστήμια. Επιδότησεις σε ομάδες μονάχα για να αγοράσουν τεχνολογία από τον Πρώτο κόσμο ή για να πληρωθούν διδακτορικά και διδασκαλίες από τα πιο ακριβά πανεπιστήμια του πρώτου κόσμου. Από αυτό τον κόσμο που πουλάει στα πανεπιστήμια του φτωχού κόσμου διδασκαλίες και διδακτορικά πληρωμένα με τα δάνεια που δίνει ο ίδιος αυτός πλούσιος κόσμος. Κεφάλαιο που φεύγει από τον πλούσιο κόσμο, μεγαλωμένο στην επιστροφή του από τους τόκους, ενώ τα πανεπιστήμια μπαίνουν στην "ελεύθερη" αγορά. Αλλά, μιας και οι επιδοτήσεις μπορούσαν να ανέβουν μέχρι και ένα εκατομμύριο ή περισσότερο, άρχισαν να φτιάχνονται υπερπλούσιοι σε αυτές τις μικρές ομάδες. Και μαζί με όλα αυτά, μια διαφήμιση ηλίθια και πειστική: "οποιοσδήποτε μπορεί να έχει πρόσβαση σε αυτές τις επιδοτήσεις" της Παγκόσμιας Τράπεζας,

πανεπιστήμιοι. "Ιδιοκτήτες" των μεταπτυχιακών εμφανίζονται στην σκηνή, επιχειρηματίες καθηγητές που βάζουν υψηλές τιμές στα μεταπτυχιακά "τους" και φτωχοί που κατόρθωσαν έναν πανεπιστημιακό τίτλο συμπιεσμένο από την αφθονία των μετατίτλων και δεν μπορούν να προχωρήσουν πιο πέρα. Η ιστορία κλείνει με την υποτίμηση του βασικού πτυχίου.

Θα πρέπει να πούμε εδώ, πως η καλύτερη περίοδος του αργεντινικού πανεπιστήμιου, μια σύντομη περίοδος ανάμεσα στα τέλη της δεκαετίας του 1950 και το 1966, όσον αφορά τη διδασκαλία και την ικανότητα των επιστημονικών του εργασθηρίων, με διακρίσεις και επιτυχίες στο εθνικό και διεθνές επίπεδο, ήταν η περίοδος που δεν υπήρχαν καθόλου μεταπτυχιακά.

Στη Χιλή, στο μεταξύ, οι απόφοιτοι των πανεπιστημίων για να μπορέσουν να πληρώσουν αυτό που χρωστούσαν για τους τίτλους τους εγκαταλείπουν οποιαδήποτε πολιτική ιδέα κόντρα στο σύστημα για να μπορέσουν να διατηρήσουν τη θέση εργασίας που τους επιτρέπει να πληρώνουν για τριάντα χρόνια τον τίτλο, γιατί αλλιώς θα χάνανε την πιστωτική τους κάρτα, πράγμα που ισοδυναμεί με το πρώτο βήμα για το πέρασμα στην αορατότητα της "ελεύθερης" αγοράς. Και όπως πάντα, βέβαια, γι' αυτές τις μεταλλάξεις του "πολιτισμού" χρειάζονται διανοούμενοι, δηλαδή οι αναγκαίοι παραγωγικοί λόγων.

Σε ένα από τα τελευταία του ποιήματα ο Πάμπλο Νερούδα έγραφε, ότι αν κάθε μέρα πέφτει μέσα σε κάθε νύχτα και αν υπάρχει ένα πηγάδι όπου μέσα είναι κλεισμένη η φωτεινότητα, θα πρέπει να καθίσουμε στο φιλιατρό, λέει, του σκοτεινού πηγαδιού και να ψαρέψουμε το πεσμένο φως. Υπομονετικά. █

γιατί θα μείνουν σε αυτό το επίπεδο. Θα πρέπει επίσης να έχει κανείς καλές σχέσεις με τις επιτροπές που αξιολογούν την "επιστημονική" του παραγωγή και ανάλογα του χορηγούν αυτά τα κονδύλια. Κατορθώθηκε έτσι να σπάσει ο συνδικαλισμός των διδασκόντων ή, το λιγότερο, οι νέοι "πλούσιοι" να μη συμμετέχουν πια στους αγώνες, υποχρεώνοντας επίσης και τους κολλήγους βοηθούς τους σε αυτό. Τα πανεπιστημιακά εργαστήρια βγήκαν στην αγορά για να πουλήσουν προγράμματα και ιδέες, εγκαταλείποντας τη διδασκαλία και δημιουργώντας κέρδη για την "ιδιοκτήτρια" ομάδα του εργαστηρίου. Καινούριοι πλούσιοι και περισσότεροι φτωχοί.

Ύστερα ήρθαν οι πιστώσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας για "σημαντικές" ομάδες έρευνας. Χορηγώντας το χρήμα ως "επιδοτήσεις", αν και το Υπουργείο Παιδείας αφαιρούσε το ποσό από τις πιστώσεις που

ζας, ακόμη και οι ηλίθιοι. Γι' αυτό θα πρέπει να γίνεις συνεταιίρος στις ιδέες των πλούσιων. "Όλοι εσείς οι πανεπιστημιακοί καθηγητές μπορεί να γίνετε πλούσιοι". (Πράγμα που ήταν τόσο λίγο πιθανό, όσο και το να γίνουν όλοι οι νέγροι των Ηνωμένων Πολιτειών πλούσιοι, επειδή κάποια φορά έγινε ένας απ' αυτούς).

Αυτές οι διαδικασίες στην πορεία εφαρμογής τους απέτυχαν εν μέρει, αλλά μόνον εν μέρει, στο Μεξικό μετά την απεργία ενός χρόνου στο UNAM (Αυτόνομο Εθνικό Πανεπιστήμιο του Μεξικού), και στη συνέχεια στην Αργεντινή μετά την κοινωνική αντινεοφιλελεύθερη έκρηξη του 2001.

Τώρα αυτή η μετάλλαξη του "πολιτισμού" προχωράει μειώνοντας το θάρος του πτυχίου, ελαττώνοντάς το και δίνοντας προτεραιότητα στα μεταπτυχιακά, ιδιωτικοποιώντας αυτά τα τελευταία στους ίδιους τους κόλπους του δημόσιου

5. Για μια σοφή κοινωνία

Βρισκόμαστε στην Λατινική Αμερική στις αρχές του δρόμου μιας άλλης οικονομίας και μιας άλλης εκπαίδευσης: αυτής του μοιράσματος και της συμμετοχής. Δρώντας και μέσα από πράξη ο άνθρωπος γίνεται. Είμαστε μέρος μιας καταστροφής και μέρος μιας γέννησης. Αλλά γι' αυτό τον σκοπό χρειαζόμαστε, εκτός από θαυμαστά μυαλά, και καρδιές δίχως στέγη.

Σε ένα από τα τελευταία του ποιήματα ο Πάμπλο Νερούδα έγραφε, ότι αν κάθε μέρα πέφτει μέσα σε κάθε νύχτα και αν υπάρχει ένα πηγάδι όπου μέσα είναι κλεισμένη η φωτεινότητα, θα πρέπει να καθίσουμε στο φιλιατρό, λέει, του σκοτεινού πηγαδιού και να ψαρέψουμε το πεσμένο φως. Υπομονετικά. █

εκπαιδευτικά
νέα από όλο
τον κόσμο
εκπαιδευτικά
νέα από όλο
τον κόσμο
εκπαιδευτικά
νέα από όλο
τον κόσμο
εκπαιδευτικά
νέα από όλο
τον κόσμο

Εκπαιδευτικά νέα

από όλο τον κόσμο

ΠΕΜΠΤΗ 8 ΜΑΡΤΙΟΥ 2007

Τεχεράνη, Ιράν

Ιρανός καθηγητής κρατάει πλακάτ που αναγράφει «Δάσκαλοι της χώρας. Ενότητα. Ενότητα. Ενότητα», κατά τη διάρκεια διαδήλωσης έξω από το κτίριο του κοινοβουλίου. Η αστυνομία συγκρούστηκε με δεκάδες αγωνιστές υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που συγκεντρώθηκαν έξω από τη Βουλή για να τιμήσουν την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας.

REUTERS/Caren Firouz (IRAN)

ΣΑΒΒΑΤΟ 17 ΜΑΡΤΙΟΥ 2007

Βαρσοβία, Πολωνία

Πάνω από 11.000 δάσκαλοι, εκπρόσωποι οργανισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης και γονείς μαθητών συμμετέχουν σε διαδήλωση που οργανώθηκε από το Σωματείο Πολωνών Δασκάλων ενάντια στην εκπαιδευτική πολιτική του αναπληρωτή πρωθυπουργού και υπουργού Παιδείας Roman Giertych.

EPA/Leszek Szymanski POLAND OUT

ΤΕΤΑΡΤΗ 28 ΜΑΡΤΙΟΥ 2007

Jamia Hafsa, Πακιστάν

Κάποιες εκατοντάδες φοιτητές διαμαρτύρονται μπροστά στο Ισλαμικό σεμινάριο θηλέων. Τρεις αστυνομικοί πιάστηκαν όμηροι καθώς οι φοιτητές εξασφάλιζαν την προστασία του χώρου. Νωρίτερα φοιτήτριες είχαν απαγάγει μία φερόμενη ως ιδιοκτήτρια πορνείου στην πρωτεύουσα και την είχαν κλειδώσει στο σχολείο. Η αστυνομία για αντίποινα συνέλαβε 4 από τους καθηγητές του σεμιναρίου. Ο διευθυντής του σεμιναρίου απειλήσε με «ιερό πόλεμο» αν δεν απελευθερωθούν οι συλληφθέντες καθηγητές.

EPA/OLIVIER MATTHYS

ΔΕΥΤΕΡΑ 9 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2007

Νεκέν, Αργεντινή

Διαδηλωτές απαιτούν δικαιοσύνη ύστερα από το θάνατο του 41χρονου καθηγητή γυμνασίου Carlos Fuentealba, που υπέκυψε στα τραύματα που δέχτηκε στο κεφάλι κατά τη διάρκεια ταραχών τις προηγούμενες μέρες σε εκδηλώσεις διαμαρτυρίας για υψηλότερους μισθούς. Δεκάδες χιλιάδες διαδηλωτές πλημμύρισαν μεγάλες πόλεις της χώρας απαιτώντας να αποδοθεί δικαιοσύνη.

(AP Photo/Yamil Regules)

ΤΡΙΤΗ 10 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2007

Βαγδάτη, Ιράκ

Μαθητής δείχνει τα αίματα στο σχολικό βιβλίο μετά τη ρίψη ρουκέτας σε προαύλιο σχολείου.

(AP Photo/Adil al-Khazali)

ΤΕΤΑΡΤΗ 11 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2007

Βαγδάτη, Ιράκ

Το αγόρι μοιάζει να παίζει μπάσκετ με τη φιγούρα που είναι ζωγραφισμένη στον τοίχο του σχολείου. Ο τοίχος του σχολείου μοιάζει με κόκκινο από τα θραύσματα της ρουκέτας που το χτύπησε την προηγούμενη μέρα. Ο κατιούσα προσγειώθηκε στο γήπεδο μπάσκετ του σχολείου σκοτώνοντας ένα 6χρονο αγόρι και τραυματίζοντας 15 μαθητές και δύο δασκάλους.

(AP Photo/Adil al-Khazali)

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 20 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2007

Νταρφούρ, Σουδάν

Ο δάσκαλος Ibrahim Abdul Rahman διδάσκει σε «τάξη» του σχολείου σε προσφυγικό καταυλισμό του Abu Shouk στην πόλη Al-Fasher στα βόρεια του Νταρφούρ. Το υπαίθριο σχολείο έχει δύο δασκάλους, 75 μαθητές και λειτουργεί εφτά μέρες την εβδομάδα. Χωρίς εκπαιδευτικά υλικά, χωρίς υποδομές και περιστοιχισμένα από λασπότοιχους τα παιδιά του καταυλισμού παρακολουθούν τα μαθήματα κάτω απ' τον καυτό ήλιο από τις 7 το πρωί μέχρι τις 3 το μεσημέρι καθημερινά.

(AP Photo/ Nasser Nasser)

ΣΑΒΒΑΤΟ 21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2007

Σριναγκάρ, Ινδία

Η ινδική αστυνομία εξασκεί τα γκλομπ της πάνω σε άνεργους δασκάλους από το Κασμίρ κατά τη διάρκεια διαδηλώσεων με αίτημα την παροχή εργασίας. Περίπου 12 δάσκαλοι συνελήφθησαν και έξι ακόμη τραυματίστηκαν σύμφωνα με τα τοπικά μέσα ενημέρωσης.

REUTERS/Yawar Nazir (INDIAN ADMINISTERED KASHMIR)

εκπαιδευτικά
νέα από όλο
τον κόσμο
εκπαιδευτικά
νέα από όλο
τον κόσμο
εκπαιδευτικά
νέα από όλο
τον κόσμο
εκπαιδευτικά
νέα από όλο
τον κόσμο

αντιτετράδια
της
εκπαίδευσης

ΔΕΥΤΕΡΑ 23 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2007

Βιρτζίνια, ΗΠΑ

Μέλη των διοικήσεων του πανεπιστημίου απλώνουν 32 λευκές σημαίες στον προαύλιο χώρο προς τιμήν των ισάριθμων φοιτητών και καθηγητών που έχασαν τη ζωή τους από τα πυρά του ψυχικά ασθενούς φοιτητή Cho Sueng-Hui στις 16 Απριλίου. Πρόκειται για το μεγαλύτερο μέχρι σήμερα μακελινό σε κολέγιο των Ηνωμένων Πολιτειών. Έπειτα από μία εβδομάδα, κατά την οποία τα μαθήματα είχαν ματαιωθεί, οι φοιτητές επέστρεψαν στις αίθουσες.

EPA/DAVIS TURNER

ΠΕΜΠΤΗ 26 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2007

Μανίλα, Φιλιππίνες

Μαθητές από φτωχές περιοχές με ζωγραφισμένα καρτόνια κατά τη διάρκεια διαδήλωσης στο Πανεπιστήμιο των Φιλιππίνων, στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Εβδομάδας Δράσης για τα δικαιώματα της νεολαίας στην εκπαίδευση.

EPA/ROLEX DELA PENA

ΠΕΜΠΤΗ 26 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2007

Επαρχία Tongxin, Κίνα

Μουσουλμάνοι μαθητές από την κινεζική μειονότητα Hui κρατούν γαβάθες για να παραλάβουν το μεσημεριανό τους σε μουσουλμανικό σχολείο στην Αυτόνομη Περιοχή Ningxia Hui στο βορειοδυτικό τμήμα της χώρας. Τα κινεζάκια γίνονται ψηλότερα και λιγότερο ισχνά τα τελευταία χρόνια, αλλά η υγεία τους χειροτερεύει κατά δήλωση αξιωματούχου του υπουργείου Παιδείας που επέκρινε την πίεση που ασκούν δάσκαλοι και γονείς στα παιδιά για να μελετούν.

REUTERS/Jason Lee (CHINA)

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2007

Καμπούλ, Αφγανιστάν

Μαθητικές επιδείξεις την Ημέρα της Εκπαίδευσης. Οι επιθέσεις σε σχολεία τον τελευταίο χρόνο στοίχισαν τη ζωή 85 μαθητών και δασκάλων και κατέστρεψαν 187 σχολεία σύμφωνα με επίσημα στοιχεία. «Τα περισσότερα από τα μισά παιδιά στερούνται εκπαιδευτικών υποδομών, ενώ το 60% όσων εγγράφονται σπουδάζουν κάτω από σκηνές, στη σκιά των τοίχων και των δέντρων, ή σε κάποιες περιπτώσεις κάτω από τον καυτό ήλιο» ανέφερε στην ομιλία του ο υπουργός παιδείας Mohammad Hanif Atmar.

(AP Photo/Musadeq Sadeq)

ΔΕΥΤΕΡΑ 30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2007

Ραμάλα, Δυτική Όχθη Κατεχόμενων Παλαιστινιακών Εδαφών

Παλαιστίνιοι δάσκαλοι/ες μέσα στο υπουργείο Παιδείας κατά τη διάρκεια διαμαρτυρίας ζητάνε την παραίτηση του υπουργού Παιδείας. Προσκείμενοι στην παράταξη της Φατάχ εξήγγειλαν προειδοποιητική απεργία για να πιάσουν για την καταβολή των μισθών τους και εκατοντάδες εξαγριωμένοι διαδηλωτές εισέβαλαν μέσα στο κτίριο του υπουργείου.

(AP Photo/Muhammed Muheisen)

ΔΕΥΤΕΡΑ 30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2007

Ιερουσαλήμ, Ισραήλ

Φοιτητής κρατάει πλακάτ που δείχνει τον ισραηλινό πρωθυπουργό Εχούντ Ολμέρτ κατά τη διάρκεια διαδήλωσης έξω από το υπουργείο Παιδείας ενάντια στην περικοπή των δαπανών για την παιδεία και υπέρ της παραίτησης του πρωθυπουργού μετά τη δημοσίευση της επίσημης έκθεσης σχετικά με τον χειρισμό του τελευταίου πολέμου στο Λίβανο.

(AP Photo/Oded Balilty)

ΔΕΥΤΕΡΑ 14 ΜΑΪΟΥ 2007

Επαρχία Γάλα, Ταϊλάνδη

Μαθητές ατενίζουν τα αποκαΐδια των βιβλίων σε αίθουσα σχολείου στο νότιο τμήμα της χώρας. Το σχολείο κάηκε από εμπρησμό. Εκατοντάδες σχολεία, μαθητές και δάσκαλοι έχουν γίνει στόχοι επιθέσεων στη συνεχιζόμενη βία στα βάθη των νότιων επαρχιών που έχει στοιχίσει τη ζωή σχεδόν σε 2.000 ανθρώπους από το 2004 στις τρεις επαρχίες με κυρίαρχη μουσουλμανική παρουσία Narathiwat, Pattani και Yala.

EPA/NAKARIN CHINNAWORNKOMOL

Επιμέλεια: μετέφραστη
Γεωργία Μυλωνάκη

ΤΡΙΤΗ 15 ΜΑΪΟΥ 2007

Πόλη του Μεξικού, Μεξικό

Δάσκαλοι τιμούν την Ημέρα του Δάσκαλου και χιλιάδες διαδηλώνουν ενάντια στις πρόσφατες μεταρρυθμίσεις του κρατικού συνταξιοδοτικού συστήματος.

(AP Photo/Gregory Bull)

Σου γράφω, φίλε, στο θρανίο

Παρακαλούμε να διατηρείτε τις αίθουσες καθαρές. Μέσα στις αίθουσες δεν επιτρέπεται οι μαθητές:

- Να μασάνε τοίχλα
- Να τρώνε πατατάκια, κ.λ.π.
- Να πίνουν αναψυκτικά
- Να πετάνε χαρτάκια κάτω
- Απαγορεύεται επίσης να γράφουν στα θρανία ή στους τοίχους.
(απ' τους κανονισμούς του σχολείου)

Λευκό, πράσινο, γδαρμένο, παλιωμένο, το θρανίο είναι ο μόνος χώρος που γλυτώνει την αποστείρωση της σχολικής τάξης.

Γίνεται ουρανός, θάλασσα, βιβλίο, εξομολογητήριο, ημερολόγιο καταστροφώματος.

Τις άχαρες ώρες της επιτήρησης, της διπλής θάρδιας στην ανθρωπο-φύλαξη, που το ματάκι «παίζει παικνιδιάρικο πάνω στον πάγκο του χασάπη», ξεδιπλώνεται όλος ο κόσμος του μαθητή που δεν τον υποπετούνταν καν τα βιβλία, δεν τον αγγίζουν οι εξισώσεις και δεν τον περιχαράκωνουν οι κανονισμοί.

Σκονάκια, ποιήματα, μηνύματα, θρισίες, στίχοι τραγουδιών, ερωτικό αναστεναγμοί με μελάνι, τρύπιες καρδιές με μπλάνκο, καρικατούρες, σύμβολα, τύποι, ο νόμος της σχετικότητας, ό,τι χωράει και φουσκώνει, βγαίνει και απλώνεται σ' όλο το μήκος του θρανίου.

«Σας έχω χεσμένους»

«Μαρία, σ' αγαπώ»

«Το ποτάμι πίσω δε γυρνά»

«24 Απρίλη, 45 αδικαιολόγητες»

«Do the impossible»

«Σου αφοίνω κληρονωμιά την πλήξη μου»

Ανορθόγραφο και ρεαλιστικό, κληροδοτήμα στο επόμενο κάτοχο της θέσης.

Και το σήμα της ειρήνης σαν το σήμα της Μερσεντές.

Το κινητό του Γιάννη για τα κορίτσια του Νυχτερινού.

Όλη η φαντασία που δεν εγκλωβίζεται στους τέσσερεις τοίχους και δεν ισοπεδώνεται απ' τη βαρεμάρα. Ό,τι τουλάχιστον έχει απομείνει.

γράφει η:
Νίνα Γεωργιάδου

Εκεί ανακάλυψα πως η Ματίνα γράφει στίχους και η Ευδοκία της θετικής ξεγλιστρά από τα μιτοχόνδρια στην ποίηση.

Εφιόλιτης της Γ'

Γέμισε την ψυχή μου
περίεργη νέκρα.
Μαχαίρωσε τη γαλήνη,
έπνιξε το γέλιο.

Αναζητώ παλιές καλές μέρες,
τότε που ο εφιόλιτης ήταν μακρινός,
ερχόταν για λίγο κι ύστερα κανόταν.
Υπήρχε βάθος χρόνου...

Τώρα τον αγγίζω, τον γεύομαι,
νεκρώνει κάθε συναίσθημα η φρίκη του.
Νιώθω κουρασμένη να ζω μαζί του,
να τον κουβαλώ μέσα μου.

Πώς φαντάζει ο χρόνος αυτός
μέσα από τα μάτια μου...
Χατζηνικολάου Ματίνα, μαθήτρια Γ' Λυκείου

Η ζωή μου

Περιπλανιέμαι...
Λουλούδια, φίλοι, αγαπημένα πρόσωπα.
Βόλτες στους δρόμους,
ξεγνοιασιά και γέλια παντού.
Ξαφνικά, φασαρία!
Τα γέλια σταματούν, οι εικόνες χάνονται...

Ταράζομαι...
Δεν ξέρω πού είμαι πια!
Η Μαρία και η Βάσω χάθηκαν
μαζί με τον κόσμο γύρω μου.
Μα αυτός ο θόρυβος
συνεχίζει να με τρελαίνει!
Όχι, όχι πάλι...

Ξυπνώ...
Ανοίγω τα μάτια. Γιατί τα όνειρα
να κρατάνε τόσο λίγο;
Άλλη μια μέρα ζώντας την ίδια κούραση,
τις ίδιες σκηνές.
Ρουτίνα...

Ξεκινάω...

Ο δρόμος για το σχολείο τόσο μικρός
– μα ανήφορος..
Κι όταν φτάνεις, τα ίδια και τα ίδια. «Μην
μιλάς, μην μασάς, πού κοιτάς, διάβασε!!»
Δεν μου φτάνει η κούραση!
Και το κρύο!
Τρελαίνομαι..

Υπομένω...

Κάθε φορά οι ίδιοι κολλημένοι. Επιβάλλουν
διάβασμα, φορτώνουν σελίδες.
Και οι 24 ώρες της μέρας νομίζουν
είναι αρκετές.
Ο παραλογισμός προσωποποιημένος.
Δεν αντέχω. Ευτυχώς η ώρα πέρασε.
Σχόλασμα...σπίτι...

Αναδιοργανώνομαι...

Σταματάω ν'ακούω τα πάντα - τους πάντες.
Μόλις που τρώω κάτι, ξεκινά η κούρσα.
Μαθηματικά, φυσική, χημεία. Να 'ταν
μόνο αυτά;
Πώς θα προλάβω; Θα τα πάω καλά;
Ανασφάλεις...

Τρέχω...

Ο αγώνας απαιτεί τους βοηθούς του.
Νά'μαι και πάλι σ'ένα θρανίο, πάνω από
ένα βιβλίο, ν'ακούω χαζά. Εξισώσεις, νόμους,
συλλογισμούς...τι να τα κάνω όλα
αυτά στη ζωή μου; Κερδίζω κάτι;
Σκουπίδια...

Τελειώνω...

Είναι ήδη αργά κι έχω τόσα να κάνω. Είμαι
καρφωμένη πάνω από ένα βιβλίο και ο πονοκέφαλος
δεν λείπει να μ'αφήσει. Μα δεν το βάζω
κάτω.
Πρέπει...

Επιστρέφω...

Κοιτάζω σχήματα και τύπους, σώματα και
τροχαλίες. Μα ξάφνου, να! Η Βάσω και η
Μαρία. Με καλούν για βόλτα– πώς να πω
όχι; Ο ήλιος λάμπει και τα λουλούδια είναι
πανέμορφα. Και νά'μαστε ξανά, με γέλια
και φωνές.
Αχ ηρεμία.....!

Κώτη Ευδοκία,
μαθήτρια Γ' Λυκείου

σχόλια
εκπαιδευτικά
και άλλα...
σχόλια
εκπαιδευτικά
και άλλα...
σχόλια
εκπαιδευτικά
και άλλα...
σχόλια
εκπαιδευτικά
και άλλα...

Στα θρανία ανακάλυψα τους ACTIVE MEMBER και τη νεοελληνική τους ιστορία, όπως δεν την καταδέχονται τα σχολικά «εγχειρίδια» (πάντα με απωθούσε αυτή η λέξη). Στη ράχη του θρανίου έγραψε ο Αντώνης «με το ζερβό».

Γεννήθηκα και πήγα σχολείο
πάνω στη Χούντα
με δασκάλους και παπάδες
δοχεία συκοινωνούντα,
ψυχές σαβανωμένες, θεόρατες σκιές
στου έθνους του αθάνατου
τις μυρμηγκοφωλιές.
Μαζική παραγωγή, κρέατα ντόπια
στο τσιγκέλι,
όμως, μας φύλαγαν εξόριστοι αγγέλοι.
Ρόζοι στα παιδικά μας χέρια
απ' του δασκάλου το ξύλο
που έβγαζε μίσος στον εκθρό
και περηφάνια στο φίλο.
Η γραφή με το ζερβό άνοιγε τραύματα,
'ξομολογήσεις σε δοσιλογους παπάδες
και θυμιάματα.
Τα προσκοπάκια με τα μπλε σωβρακάκια
γινήκαν μπάτσοι που ξεσπούσαν
σε προσφυγικά σπιτάκια.
Είναι όλα ίδια, παππού, κι ας αλλάξαν όψη
ντροπή μεγάλη
στου σπαθιού την τρομερή την κόψη
που όσο κι αν κόψει κεφάλια,
γλώσσες και χέρια
ποτέ του δε θα φτάσει
να κόψει από τ' αστέρια.

Είναι όλα εδώ, παππού,
τον ίδιο κύκλο κάνουν,
πλανιούνται οικτρά
πως ποτέ δε θα πεθάνουν.
Σκέψη κοινόχρηστη,
θαμμένη σε τόπο επώνυμο
κι έτσι το χώμα που έχεις μπει,
δεν είναι γόνιμο.

Κάνε με σου 'χα πει μεγάλη μπόρα
να τους πνίξω όλους μέσα στη δικιά τους
σαπυλα.
Σου' πα να με κάνεις δράκο
να σας φυλάω απ' τους φασίστες,
μονάχα εγώ.
Πάντα σου ζήτηγα να φτιάξεις
ένα ασπρόμαυρο σακάκι
να φοράω με της αυγής τα φύλλα.
Παππού, μάθε με, σου 'λεγα
για να τους τη σπάω,
να γράφω με το ζερβό.

Είναι όλα ίδια, μαστρο Μίκη,
ίδια γελάνε οι φοβισμένοι.
Ίδιος ο λήθαργος, ίδιοι κι οι πλανεμένοι.
Ίδια κι εύκολα το τίποτα
ακόμα αλλάζει χρώματα.
Ο χρόνος ράβει μ' ίδια λόγια τα στριψώματα.
Στα χώματα για λίπασμα οι πρώτοι νεκροί,
ζωντανόι οι πονηροί, βαλσαμωμένοι καιροί.
Ίδια ακούνε οι γειτόνοι τη φωνή σου.
Θα ξέχναγα ό,τι σκάρωσα
για ένα κρασί μαζί σου.
Στο ίδιο μέρος που ξερνάν,
πάνε και στέκονται,

δεν αντιστέκονται, τα πάντα δέχονται,
τα ίδια φίδια έρπονται.
Αφορισμένοι οι άτακτοι κι οι πρόσφυγες
από τους άπληστους,
νευρωτικούς αυτόχθονες.
Ίδια όπως τ' άφηρες παππού,
σφιχτά και αποπνικτικά,
ίδιο συμπεθεριό, ίδια ελαφρυντικά.
Μάτια στραμμένα σ' αποκλίνοντες κυκλώνες,
σάπιοι αιώνες με μπουντέλια
αρχαίες κολώνες.
Τρελοί χειμώνες,
κι αυτή εδώ η πιο παράξενη ράτσα
κάνει την ίδια ειρωνική και βαριά γκριμάτσα
-δήθεν καπάτσα- τη θλέπω, και την είδες
από παιδί
ψάχνω ό,τι έφαχνες μια πορφυρένια γη.

Μάλλον αυτό το ποίημα δεν «αναλύθη-
κε» στην τάξη. Πάλι καλά. Θα είχε εντελώς
«αναλυθεί», που πάει να πει θα είχε τεμαχι-
στεί στο ανατομικό τραπέζι, ώπου να μη
λέει στα παιδιά τίποτα.

Αν ποτέ τα θρανία μείνουν άγραφα, θα
'χει καθεί και η τελευταία πινελιά στη γκρι-
ζα τάξη.

Αν ποτέ και τα θρανία αποστειρωθούν,
θα 'χει στραγγαλιστεί όλη η αντιστεκόμενη
φαντασία. Ό,τι απέμεινε.

Ίσως, με προσπάθεια, το καταφέρουν
κι αυτό.

Λέω, όμως, πως τα θρανία θα συνεχί-
σουν πάντα ν' αντιστέκονται.

Μάης 2007 ΑΝΤΙΤΕΤΡΑΔΙΑ

Μια μαρτυρία

«...Πάλι πρέπει σήμερα να σφίξω το στομάχι μου, να σταυρώσω
στην έδρα, να νονέσω...»

Πως, να βλέπω εκείνο το παιδί που προχθές έχασε τη μάννα του
και με κοιτάζει, με βλέμμα "παγωμένο" και πρέπει εγώ τώρα να
του μάθω το Πυθαγόρειο θεώρημα... Ότι δηλαδή $a^2 = b^2 + \gamma^2$

Ή εκείνο το παιδί που η μάννα του έχει καρκίνο σε προχωρημένο
στάδιο και του χαμογελάει ο θάνατος... και με κοιτάζει με βλέμμα
θολό και τα μάτια του είναι κόκκινα...

Ή εκείνο το άλλο παιδί που έχει καρκίνο στους λεμφαδένες, έχει
υποστεί τέσσερεις επεμβάσεις και όχι μόνο αυτό, αλλάζει με τον
πατέρα του καθημερινά από τη μάννα του και τον αδελφό του, για-
τί οι γονείς του χώρισαν όταν ήταν μικρός και τον έδωσε, παρ' ότι
μικρότερος, η μάννα του τον έδωσε για να μη στερηθεί την ελευ-
θερία της...

Αυτό το παιδί δεν μπορεί να καθίσει και στη θέση του. Μου ζη-
τάει ν' αλλάξει θέση, αλλά ακόμα κι όταν εγώ αυτό το επιτρέψω
ούτε αυτό τον ικανοποιεί.

Μετά νομίζει ότι δεν του φτάνει ο χώρος, ότι οι συμμαθητές του
τον στριμώνουν. Πηγαίνω εγώ και προσπαθώ να του κάνω περιο-
σσότερο χώρο και τότε λίγο ηρεμεί.

Αλλά για λίγο. Μετά πάλι είναι ανήσυχος, πάλι γυρνάει γύρω του,
πάλι ενοχλεί "το μάθημα"...

Μια μέρα μου είπε ότι κάποιος συνάδελφος τον πέταξε έξω από
την τάξη λέγοντάς του: "πέρασε έξω βλάκα".

Πρέπει τώρα εγώ σ' αυτό το παιδί να του μάθω να λύνει μία εξί-
σωση.

Κι όταν εγώ καταλήγω ότι η εξίσωση έχει μία λύση, αυτός επιμέ-
νει ότι η εξίσωση δεν έχει καμία λύση. Ότι η εξίσωση είναι αδύνα-
τη...

Και πρέπει εγώ τώρα να τον βαθμολογήσω με βαθμό "κάτω από
τη βάση", εφ' όσον επιμένει ότι η εξίσωση είναι αδύνατη... Και
όμως εγώ πρέπει να φανώ δυνατή. Να σφίξω τα δόντια και να συ-
νεχίσω.»

Παραδόθηκε στις 10/5/2007 μετά στη Γενική Συνέλευση της Γ' ΕΛΜΕ
στον πρόεδρο του σωματίου, και δημοσιεύτηκε γιατί έτσι πρέπει!
(Διατηρήθηκε η δομή της πρώτης γραφής
και όποιος κατάλαβε, κατάλαβε...).

αντιτετράδια
της
εκπαίδευσης

ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Οι εξετάσεις στην αγγλική γλώσσα

... απαιτούν την κατάρχηση της εθνικής
ιστορικής μνήμης, σύμφωνα
με τα κελεύσματα των επικυρίαρχων
αμερικανών!

Στις πρόσφατες Εξετάσεις(19/5/07) επιπέδου lower του Michigan, στις οποίες υποβλήθηκαν οι μαθητές και οι μαθήτριες του τόπου μας για την πιστοποίηση του επιπέδου της γνώσης τους στην αγγλική γλώσσα, το αιτούμενο από τους αμερικάνους εξεταστές δεν ήταν φαίνεται ο έλεγχος της αφομοίωσης της αγγλικής γλώσσας από τους εξεταζόμενους, οι οποίοι –ούτως ή άλλως– μαθαίνουν την αγγλική ως δεύτερη και όχι ως μητρική γλώσσα.

Η εξεταστική Επιτροπή του Αμερικάνικου Πανεπιστημίου που είναι υπεύθυνη για τη διενέργεια των εξετάσεων, όπως αποδεικνύεται, είχε έναν άλλον κυρίαρχο στόχο: Να αποσυνδέσει τους εξεταζόμενους από τις εθνικές τους ρίζες και να καθορίσει το περιεχόμενο και το επίπεδο της Ιστορικής τους μνήμης, σύμφωνα με τις επιταγές των επικυρίαρχων. Αυτή την τραγική αλήθεια επιβεβαιώνει το θέμα της Εκθεσης που δόθηκε για ανάπτυξη στους εξεταζόμενους: «**Ποια από τις Εθνικές σας Εορτές θέλετε να Καταργηθεί;**»

Σαν αφέντες σε έδαφος αποικίας, οι αμερικάνοι εξεταστές καλούν τους Έλληνες μαθητές-τριες, αλλά και τους πολίτες που εξετάζονται αποκλειστικά για τη γνώση της αγγλικής γλώσσας, να κάνουν ουσιαστικά δηλώσεις δουλοφροσύνης, αναλύοντας ποια πλευρά της εθνικής τους Ιστορίας θέλουν να απαλείψουν από το χάρτη, ποιο ιστορικό γεγονός «επιβάλλεται» από τη Νέα Ιμπεριαλιστική Τάξη να ξεχάσουν, ποιον από τους Εθνικο-Απελευθερωτικούς Αγώνες των προγόνων τους «είναι υποχρεωμένοι» να διαγράψουν από

τη μνήμη τους, προκειμένου να γίνουν αρεστοί στους ηγεμόνες εξεταστές και να υπηρετήσουν έτσι καλύτερα το δόγμα της αμερικάνικης παντοκρατορίας.

Το θέμα αυτό από τη φύση του αποτελεί έμπρακτη εκδήλωση του πνεύματος της ιμπεριαλιστικής υποτέλειας που συνδιαμορφώνουν οι αμερικάνοι ιμπεριαλιστές με τους ντόπιους υποτακτικούς της δεξιάς κυβέρνησης και τους πολύχρωμους συμμάχους της.

Συνιστά βάνουση προσβολή της εθνικής αξιοπρέπειας και ιστορίας, παραβιάζει κάθε κανόνα δεοντολογίας και παιδαγωγικής, ενώ συνάμα δείχνει προκλητικά πλήρη περιφρόνηση σε κάθε έννοια κυριαρχίας και ανεξαρτησίας του ελληνικού κράτους, αμφισβητώντας έμπρακτα το αναφαίρετο δικαίωμα της διαμόρφωσης ενός συστήματος παιδείας σύμφωνα με τις επιταγές της εθνικής μας κληρονομιάς, της ιστορικής μας μνήμης, των μορφωτικών μας αναγκών και των συνολικότερων ιδεολογικών και ηθικών αιτημάτων του λαού μας.

Η τυφλή υπακοή της ηγεσίας του Υπουργείου Παιδείας σε αυτήν την ευτελιστική για την λαϊκή αξιοπρέπεια «εξέταση-προσαρμογή» στο δόγμα της αμερικανοκρατίας, η ασαφής συμπόρευση των επιχειρηματιών της ξενόγλωσσης εκπαίδευσης, η ένοχη σιωπή και ανοχή όλων των παραγόντων της διοργάνωσης της εξέτασης-οι οποίοι θεώρησαν ως αυτονόητο δικαίωμα την απαίτηση του αμερικάνικου πανεπιστημίου να καθορίζει την ιστορική συνείδηση των εφήβων και να τους αποσυνδέει ακόμα και συναισθηματικά από τους παπ-

πούδες τους που πολέμησαν στο Β' Παγκόσμιο πόλεμο– αποτελούν επικίνδυνα φαινόμενα δουλοπρέπειας, που προσβάλλουν κάθε αίσθημα λαϊκής φιλοτιμίας και κάθε διάσταση της ιστορικής μας κληρονομιάς.

Ως εκπαιδευτικοί, αλλά και πολίτες με απόλυτη συνείδηση των αναφαίρετων δικαιωμάτων μας στη μνήμη, στην κοινωνία και στην παιδεία, εκφράζουμε τον αποτροπασμό μας γι' αυτό το πνεύμα δουλοφροσύνης –κατά κύριο λόγο– του Υπουργείου Παιδείας, το οποίο εκδηλώθηκε σε αυτήν την εξέταση και αποτυπώθηκε με την ανοχή σε ένα θέμα, που τυπικά ορίζεται «ως θέμα έκθεσης ιδεών», στην ουσία όμως πρόκειται για εντελώς απαξωτική διαδικασία ελέγχου της ιστορικής μνήμης των εφήβων και προσανατολισμού της συνείδησής τους στην κατεύθυνση της προσαρμογής στο ιμπεριαλιστικό δόγμα της αμερικάνικης επικυριαρχίας στον τόπο μας.

Απαιτούμε:

– Απόλυτο σεβασμό στο αναφαίρετο δικαίωμα του λαού να καθορίζει το χαρακτήρα των μορφωτικών του αναζητήσεων και κατακτήσεων και να διαφεντεύει τη ζωή του στον τόπο του.

Διεδικούμε:

– Την ανάληψη της ευθύνης αποκλειστικά από το κράτος για την πιστοποίηση του επιπέδου γνώσης οποιασδήποτε ξένης γλώσσας.

– Το κρατικό πτυχίο γλωσσομάθειας να αποτελεί τη μοναδική επιβεβαίωση του βαθμού της ξενόγλωσσης παιδείας.

– Την κατάρχηση της ιδιωτικής ξενόγλωσσης εκπαίδευσης.

– Την κάλυψη των αναγκών της ξενόγλωσσης παιδείας αποκλειστικά από το δημόσιο και δωρεάν σύστημα. πηρτετα, 6666

«Έφυγε» η συναγωνίστρια

Αλέκα Γιαννακοπούλου

(στέλεχος της Εκπαιδευτικής Παρέμβασης Αχαΐας)

Την παραμονή της Πρωτομαγιάς «έφυγε» από κοντά μας, σε πρόωρη ηλικία, η αγωνίστρια φιλόλογος Αλέκα Γιαννακοπούλου.

– Παιδί πολυμελούς επαρχιακής οικογένειας, από νωρίς βίωσε τις στερήσεις και την κοινωνική αδικία και άκουσε από το ίδιο το οικογενειακό της περιβάλλον, τις διηγήσεις για την Αντίσταση, τον Εμφύλιο, τις διώξεις αγωνιστών και τις εξορίες.

Προτίμησε όμως από μαθήτρια να μη διαλέξει τη βολική στάση της μοιρολατρίας και του συμβιβασμού, αλλά το δύσκολο μονοπάτι του αγώνα. Και αυτό το μονοπάτι το περπάτησε χωρίς διάλλειμα, μέχρι και την τελευταία μέρα, είτε κομματικά ενταγμένη (ΚΚΕ, ΝΑΡ), είτε ανένταχτη τα τελευταία χρόνια στον ευρύτερο χώρο της ριζοσπαστικής αριστεράς και μέσα από την Εκπ. Παρέμβαση.

Είναι χαρακτηριστικό ότι, αν και το τελευταίο χρόνο υπέφερε από την ασθένειά της, στην πρώτη πρόσκαιρη βελτίωση της υγείας της, κατέβηκε στους δρόμους να συναντηθεί και να πορευτεί με τους αγωνιζόμενους φοιτητές και εκπαιδευτικούς για το άρθρο 16 και το ν. πλαίσιο.

– Υπήρξε πάντα μια ανιδιοτελής παρουσία σε όλους τους εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς αγώνες. Μαχητική, ασυμβίβαστη, σταράτη. Με ευγένεια ψυχής και ευρύτητα σκέψης, συναντήθηκε με όλες τις κατηγορίες και ηλικίες αγωνιζόμενων. Πανταχού παρούσα σε όλους τους αγώνες για το δικαίωμα στη μόρφωση και τη Δημόσια Δωρεάν εκπαίδευση, το δικαίωμα στην εργασία και τη ζωή, την ελευθερία, το οραματικό μέλλον. Με τέτοιο ρυθμό συμμετοχής που έλεγε, ότι η Αλέκα δίνει όλη της τη ζωή για τους αγώνες.

Και όμως! Η Αλέκα είχε και «άλλες ζωές», που τις έδινε αλλού:

– Ήταν μια μάχιμη εκπαιδευτικός, με πλούσια επιστημονική κατάρτιση και περισσή παιδαγωγική ευαισθησία, ιδιαίτερα για τους «μαθητές των τελευταίων θραυίων».

– Άνθρωπος που αγαπούσε τη ζωή, φρόντιζε να την ομορφάινει και να την εμπλουτίζει πνευματικά και πολιτιστικά. Η ακεραιότητα του χαρακτήρα της με πλήθος κοινωνικών συναναστροφών, ανταμειβόταν με μια ιδιαίτερη κοινωνική αποδοχή.

– Υπήρξε πάντα μια ανοικτή καρδιά και μια ζεστή αγκαλιά, όχι μόνο για τους ανθρώπους του οικογενειακού της περιγύρου, αλλά και για κάθε φίλο και συνάδελφο που είχε ανάγκη. Πρόσφερε τη βοήθειά της, με τέτοιο τρόπο απλόχερο, που νόμιζες ότι για τον εαυτό της δεν κρατάει τίποτα.

Αλλά η Αλέκα κράτησε και κάτι για τον εαυτό της. Κράτησε τη δύναμη του χαρακτήρα της και της αξιοπρέπειάς της, που τη χρειάστηκε στις τελευταίες δύσκολες μέρες...

Αγαπητή φίλη και συναγωνίστρια Αλέκα: «*Τίποτα δεν πάει χαμένο στη χαμένη σου ζωή. Το όνειρό σου ανασταίνω και το κάθε σου γιατί*». Η φυσική σου παρουσία σίγουρα θα μας λείψει, θα βρίσκεσαι όμως ανάμεσα σε όλους τους μελλοντικούς αγώνες, τις απεργίες, τις πορείες. Και σου δίνουμε και μια «υπόσχεση»: «*Θα συνεχίσουμε να πορευόμαστε μαζί*».

Υ.Γ. Οι συναγωνιστές και φίλοι της Αλέκας, αντί για στεφάνι θα συγκεντρώσουμε χρήματα, που θα κατατεθούν στην εφημερίδα «**Αντιστάσεις**» της Αχαΐας... Όσοι επιθυμούν να συνδράμουν ως επικοινωνήσουν με τα τηλ: 6974813287 (Βασιλής), 6932411300 (Γιώργος), 6976791812 (Παναγιώτης).

σχόλια
εκπαιδευτικά
και άλλα...
σχόλια
εκπαιδευτικά
και άλλα...
σχόλια
εκπαιδευτικά
και άλλα...
σχόλια
εκπαιδευτικά
και άλλα...

Απεργία πείνας ξεκίνησε στις 16 Μαΐου ο πρόεδρος της Γ' ΕΛΜΕ Θανάσης Τσιριγώτης, με σκοπό να στεγαστεί –επιτέλους– το 4ο Γυμνάσιο και το 3ο Λύκειο Πετρούπολης σε δικά τους κτίρια.

Ύστερα από το φονικό σεισμό της Πάρνηθας, τα ανωτέρω σχολεία αναζητήσαν εδώ και εκεί στέγη, ενώ ο ΟΣΚ μετά από παρακώρωση του Δασαρχείου και του Υπουργείου Γεωργίας άρχιζε να χτίζει στους πρόποδες του Ποικίλου Όρους (πάνω από την Πετρούπολη και το Περιστέρι) σχολικό κτίριο. Το 2002 σταμάτησαν οι εργασίες, που είχαν κοστίσει 1,5 δισ. δραχμές, γιατί ιδιώτες και η Μονή Ευαγγελιστρίας Θεοτόκου κλπ., η “Μονή Λαμίας” ή λάμιας όπως λένε

Ιερές διεκδικήσεις και ανίερές συμμαχίες

*Απεργία πείνας για τα
λυόμενα στην Πετρούπολη*

οι κάτοικοι, μπλόκαραν στα δικαστήρια το κτίριο, διεκδικώντας με κάτι φερμάνια της τουρκοκρατίας μία έκταση 8,5 χιλ. στρεμμάτων.

Το ενδεχόμενο να φτιαχτεί μια τερατούπολη πάνω από την Πετρούπολη ήταν ορατό. Δήμος, Δημότες, Πολιτικές κινήσεις της Αριστεράς κινητοποιούνται· ωστόσο με την πάροδο του χρόνου περνάει σε τόνο ελάσσονα.

Η απεργία πείνας του προέδρου της Γ' ΕΛΜΕ επανέφερε το ζήτημα στην επικαιρότητα. Δημιουργήθηκε Επιτροπή Αγώνα, ενεργοποιήθηκαν οι σύλλογοι διδασκόντων των λυομένων και των γειτονικών σχολείων, τα ΜΜΕ “ανακάλυψαν την Αμερική”, σύλλογοι γονέων μαζί με την ΕΛΜΕ ανηφόρισαν στο ΥΠΕΠΘ, το οποίο δεσμεύτηκε όπως και ο ΟΣΚ να απαντήσει έως τις ώρες που τα “α” τυπώνονται.

Αλγεινή, αλλά όχι απροσδόκητη, εντύπωση έκανε και πάλι η στάση των ανθρώπων του ΚΚΕ, που “φρόντισαν” να ρωτήσουν ποιός φορέας αποφάσισε την απεργία πείνας, γιατί γίνεται τώρα, που αποσκοπεί και άλλα παρόμοια, και οι οποίοι φρόντισαν να παραπέμψουν το θέμα στις αποφάσεις κάποιων αόρατων φορέων και να αποσυρθούν ήσυχα, προφανώς ασχολούμενοι με τις επικείμενες βουλευτικές εκλογές.

Ωστόσο, η ενεργοποίηση δεκάδων ανθρώπων στην περιοχή είναι βήμα αισιοδοξίας και αυτοπεποίθησης. Όπως δήλωσε ο πρόεδρος της Γ' ΕΛΜΕ και η Επιτροπή Αγώνα: “Τα σχολεία θα χτιστούν, ακόμα και αν συνωμοτίσουν όλοι οι αντιπρόσωποι της κόλασης”. Όπερ έδει δείξα! πηγη: 0800

αντιπετράδια
της
εκπαίδευσης

σχόλια
εκπαιδευτικά
και άλλα...
σχόλια
εκπαιδευτικά
και άλλα...
σχόλια
εκπαιδευτικά
και άλλα...
σχόλια
εκπαιδευτικά
και άλλα...

Η βράβευση της Λυν Αμπουλιμέν και ένα γράμμα

Στις 24 Απρίλη στο 4ο ΓΕΛ Ιλίου έγινε μία σεμνή τελετή στην οποία βραβεύτηκε με τον Υψηλό Έπαινο των Ηνωμένων Εθνών η μαθήτρια Λυν Αμπουλιμέν για τη συμμετοχή της στο Διεθνή Μαθητικό Διαγωνισμό έκθεσης με θέμα "Ανθρώπινα Δικαιώματα και Φτώχεια". Στην εκδήλωση μίλησαν οι καλοί συνάδελφοι Στεφανάκος Κυριακούλης διευθυντής του 4ου ΓΕΛ και η Φιλιά Καλαμπαλίκη φιλόλογος του σχολείου. Το θέμα έλαβε δημοσιότητα, αφού η Λυν είναι κόρη μεταναστών και παρ' όλα αυτά κατάφερε να διακριθεί. Αξίζει, ωστόσο, να δημοσιεύσουμε την παρακάτω επιστολή που έφτασε στα χέρια μας:

Αγαπητή Λυν

Ακούσαμε, μάθαμε, διαβάσαμε για τη βράβευσή σου από τον ΟΗΕ και πραγματικά χαρήκαμε γιατί, όπως και να το κάνεις, μια δημόσια επιβράβευση δεν συμβαίνει καθημερινά. Συγχαίρουμε τους γονείς και τους καθηγητές σου που κοπιάζουν μέσα σε δύσκολες συνθήκες για να προκόψεις και να ξεπεράσουν τα χίλια δαιμόνια που έχουν μπροστά τους τα παιδιά των μεταναστών. Μας συγκίνησε βεβαίως και το περιεχόμενο της έκθεσής σου, μόνο που δεν ήταν δοκίμιο, αλλά μία βιωματική εμπειρία για κάποιον μετανάστη που πούλαγε πειρατικά CD. Ήταν ένα γλαφυρό παράδειγμα σαν αυτά που ζούμε ολημερίς από την οδό Ερμού ως το Μπουρνάζι και από τα λιοτρι-

βια του Πύργου ως τα λιμάνια της Κρήτης.

Αξιέπαινο, επίσης, ότι συγκινήθηκες και έδωσες όλα τα χρήματά σου στο αντιρατσιστικό φεστιβάλ.

Όμως καλή μου αναρωτηθήκαμε και μεις, λιγότερο κλαίγοντας, περισσότερο σκεπτόμενοι, ΠΟΙΟΣ ΦΤΑΙΕΙ ΑΛΗΘΕΙΑ;

Η δική σου πρόταση που βραβεύτηκε από τον ΟΗΕ κατέληγε "πρέπει να επηρεάσουμε τους ανθρώπους ώστε να καταθέτουν χρήματα σε ειδικούς λογαριασμούς για να βοηθήσουμε τους ανθρώπους που ζουν σε συνθήκες φτώχειας". "Πρέπει να μειώσουμε τη φτώχεια στον πλανήτη", Αλλά ποιός δημιουργεί τη φτώχεια και το ρατσισμό; Ποιός έχει συμφέρον να εκμεταλλεύεται τη φτηνή εργατική δύναμη των ξένων εργατών;

Ποιός τους σπρώχνει στο περιθώριο και την παραβατικότητα;

Ποιός και γιατί δένει με χιλιάδες αλυσίδες τους δικούς σου και τους δικούς μας μετανάστες;

Γιατί ο αδελφός γίνεται εχθρός του αδελφού του, γιατί στη μαύρη Ήπειρο χώρες με μεγάλο πλούτο γεννούν μετανάστες και τρώνε σαν τον Κρόνο τα παιδιά τους, γιατί η Μέση Ανατολή σπρώχνεται στο χάος ενώ μια κούφτα εταιρείες θησαυρίζουν;

Όσο, καλή μας Λυν, δεν βρίσκουμε τις αιτίες, και το μυστικό παραμένει μυστικό, τόσο ο ΟΗΕ θα μας βραβεύει για τα καλά μας λόγια, αλλά δεν θα μας φοβάται.

Όσους λογαριασμούς και αν ανοίξουν οι φιλάνθρωποι δεν μπορούν να απαλύνουν τη φτώχεια και τον πόνο, οι ασπρίνες δεν σώζουν από τον καρκίνο.

Είδαμε επίσης στο CD που μοιράστηκε πως δίπλα σου και δίπλα στους καθηγητές σου βρίσκονται οι άνθρωποι της εξουσίας, αυτοί που δεν κούνησαν το δαχτυλάκι τους για να δοθεί δημόσια παιδεία σε όλους, αυτοί που δεν βρέθηκαν στα δικαστήρια όταν πιάστηκαν οι «πειρατές» των

CD, ούτε καν στα αντιρατσιστικά φεστιβάλ όπως εσύ.

Γιατί η εξουσία είναι σαν τον Ιανό. Διπρόσωπη θέλει να καμώνεται την φιλέσπλαχνη με τον αέρα, αλλά με το άλλο να κρατάει το μαστίγιο του Ρωμαίου και τη μάσκα του Φαρισαίου.

Δε θέλουμε να μειώσουμε τη χαρά σου για τη βράβευσή σου. Χαιρόμαστε και μεις που μέσα στο πλήθος των μαθητών πήρες τη διάκρισή σου.

Έχουμε όμως τις διαφυλάξεις μας για το ρόλο του ΟΗΕ και για τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και τους ειδικούς λογαριασμούς που προωθεί. Ένα τέτοιο μη κυβερνητικό μούτρο, ο Κουσνέρ, αφού έφτιαξε τους "γιατρούς χωρίς σύνορα" και ευλόγησε τη σφαγή της Σερβίας από το ΝΑΤΟ, είναι σήμερα υπουργός του Σαρκοζί, του πιο ακραίου ρατσιστή στην Ευρώπη.

Γι' αυτό σου λέμε ψάξτο! Η συμπόνοια δεν αρκεί. Είναι μια καλή αρχή, αλλά δεν φτάνει. Πρέπει, εσύ και εμείς και όλοι να βάλουμε βαθιά το νυστέρι στο κόκαλο και να δούμε το ΚΑΚΟ κατάματα χωρίς φόβο.

Αυτό που ονομάζεται εκμετάλλευση, βία, πόλεμος... Τη μητέρα της φτώχειας. Σαν γίνει έτσι μπορεί να μη μας ξαναβραβεύσει ο ΟΗΕ, αλλά «θα 'χουμε κάνει το χρέος μας και ένα βήμα μπροστά».

Μέχρι τότε σου ευκόμαστε καλές επιτυχίες.

Μέχρι τότε ευκόμαστε στους καθηγητές και τους δικούς σου να δίνουν το καθημερινό παράδειγμα στην τάξη και στην πράξη.

Χαίρε

"Γεννημένοι στα Δυτικά του Κηφισού"

Μάης 2007 ΑΝΤΙΡΑΤΣΙΣΜΟΣ

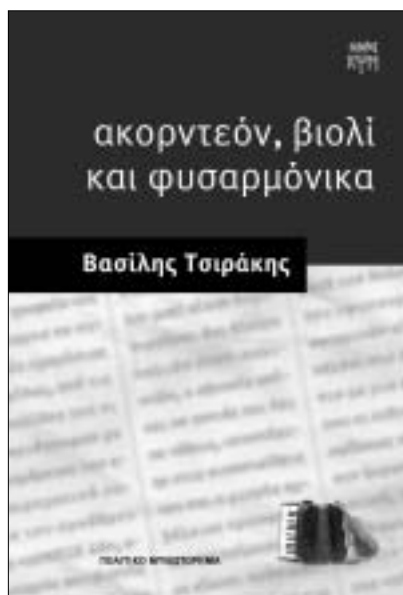
Β Α Λ Κ Α Ν Ι Κ Η Ρ Α Ψ Ω Δ Ι Α

Βασίλης Τσιράκης Ακορντεόν, βιολί και φουσαρμόνικα

εκδόσεις ΚΨΜ, σελ. 142

γράφει ο:
Νίκος Κουνενής

Όλοι κάποτε
δραπετεύουμε.
Άλλος από το σπίτι του,
άλλος από το παρελθόν
του, άλλος
από τη φήμη του,
άλλος από μια φυλακή...
Κι εγώ δραπέτευσα
από τη θάλασσα.
Γύρισα όλο τον κόσμο και
τώρα φυλακίστηκα
σ' αυτό τον όρμο.
Όταν δραπετεύεις,
απλά αλλάζεις φυλακή.

Τρία χρόνια μετά το πρώτο του βιβλίο («Οι ποδηλάτες του χρόνου», εκδ. Κοκλίας) ο Βασίλης Τσιράκης επανέρχεται με ένα ακόμη πολιτικό μυθιστόρημα. Θέμα του οι ανοικτές πληγές των Βαλκανίων στα τέλη του εικοστού αιώνα και οι τρόποι με τους οποίους σημαδεύουν τη ζωή τριών νέων ανθρώπων, διαφορετικών εθνικοτήτων, της Ιρίνα, του Αϊντίν και του Νίκου. Οι τρεις τους γνωρίζονται –μαθητές ακόμα– στο κοινό σύνορο των χωρών τους, το Τριεθνές, και έκτοτε συναντιούνται συχνά, παίζοντας ακορντεόν, βιολί και φουσαρμόνικα στην κοινή αυλή των παππούδων τους, σε μια πόλη που δεν υπάρχει πια. Τελειώνοντας το σχολείο οι δρόμοι τους θα χωρίσουν, μα όχι για πολύ. Οι πολιτικές εξελίξεις στις χώρες τους θα τους φέρουν και πάλι κοντά, με τρόπους που δεν θα μπορούσαν λίγο καιρό πριν να φανταστούν.

Ο Νίκος έχει δραπετεύσει από το ενεργό αριστερό παρελθόν του και είναι πλέον ανώτερο στέλεχος μιας κατασκευαστικής εταιρείας «της χώρας της Δύσης». Ο Αϊντίν, αντιθέτως, φυλακίζεται για την πολιτική του δράση, κινδυνεύει να εκτελεστεί και τελικά δραπετεύει από «τη χώρα της Ανατολής» και εγκαθίσταται σε αυτήν του φίλου του. Η Ιρίνα έχει ήδη δραπετεύσει από «τη χώρα του Βορρά» μετά την κατάρρευση του «υπαρκτού», και αναζητά διαδοχικά την τύχη της στις χώρες των φίλων της. Ο Νίκος αγαπά την Ιρίνα, το ίδιο και ο Αϊντίν. Η Ιρίνα θα διαλέξει τον δεύτερο και θα κάνει μαζί του μια κόρη. Ο Νίκος θα συμπαρασταθεί στον διωκόμενο Αϊντίν, αποτιόντας φόρο τιμής στη φιλία τους και στο παρελθόν του, μα συνεχίζοντας ταυτόχρονα να μένει δέσμιος του μεταλλαγμένου παρόντος του. Οι τρεις φίλοι περιδινίζονται στον βαλκανικό κυκλώνα, συναντιούνται, χωρίζονται και ξαναβρίσκονται, σπρωγμένοι βίαια

από μια Ιστορία που δείχνει τα δόντια της, κάποτε ανερμάτιστα, άλλοτε συντεταγμένα, πάντα απειλητικά.

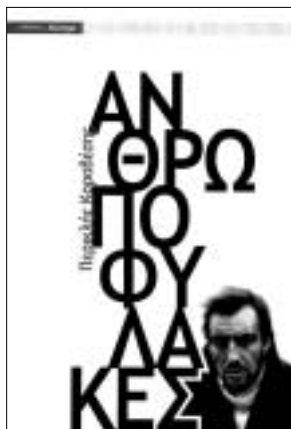
Η πολιτική –πανταχού παρούσα και τα πάντα πληρούσα στην αφήγηση– η μουσική, η φιλία, ο έρωτας, η μετανάστευση, ο πόλεμος, η τρομοκρατία (κοινοτολίες όλα σχεδόν τα κομμάτια του παζλ της ανθρώπινης περιπέτειας, στην εκρηκτική βαλκανική εκδοχή της) παρευλαύνουν μέσα από τις σελίδες του βιβλίου του Βασίλη Τσιράκη, βαθαινώντας μεν την «απαισιοδοξία της γνώσης», κινητοποιώντας δε τα ζωογόνα αντισώματα της «αισιοδοξίας της θέλησης», αυτά που στις αρχές του 21^{ου} αιώνα δημιούργησαν τις βάσιμες ελπίδες για την αναβίωση των κοινωνικοαπελευθερωτικών οραμάτων σε όλες τις γωνιές του πλανήτη, σε πείσμα των διαβεβαιώσεων των θεωρητικών του «τέλους της Ιστορίας».

Μεστό, γοητευτικό, εκφραστικά άρτιο και εφοδιασμένο με μια εικονοποιία οιονεί κινηματογραφική (αποτέλεσμα της κινηματογραφικής παιδείας του συγγραφέα) το «Ακορντεόν, βιολί και φουσαρμόνικα» είναι ένα μυθιστόρημα, με σαφή στόχευση, αλλά και εξίσου σαφείς οριοθετήσεις απέναντι στους κινδύνους που εν τοις όροις αντιμετωπίζει η προσανατολισμένη στο «δημόσιο χώρο» λογοτεχνία: αυτούς της εξιδανίκευσης και ηρωοποίησης καταστάσεων και πραγμάτων, και τους άλλους, της γλωσσικής καθήλωσης σε σχήματα «ξύλινα», προκληρυσιακής (και ως εκ τούτου αντιλογοτεχνικής, δυστυχώς) αισθητικής.

Στο διάστημα που μεσολάβησε από την έκδοση του πρώτου του βιβλίου ο, Βασίλης Τσιράκης ασκήθηκε αποτελεσματικά τόσο ως προς τα εκφραστικά του μέσα, όσο και ως προς την επεξεργασία της πλοκής, αναβαθμίζοντας από κάθε άποψη την πεζογραφική του ικανότητα. αντιπετράδια της εκπαίδευσης

βιβλιο-
παρουσίαση
-κριτική
βιβλιο-
παρουσίαση
-κριτική
βιβλιο-
παρουσίαση
-κριτική
βιβλιο-
παρουσίαση
-κριτική

Περικλής Κοροβέσης
Ανθρωποφύλακες

εκδόσεις Ηλέκτρα, σελ. 160

Σε νέα έκδοση, με την ευκαιρία της τεσσαρακοστής επετείου από το πραξικόπημα του '67, η βιοματική μαρτυρία του Περικλή Κοροβέση για τα βασανιστήρια κατά τη διάρκεια της δικτατορίας (που γράφτηκε το 1969 και μεταφράστηκε σε πολλές γλώσσες, αφυπνίζοντας το ενδιαφέρον εκατομμυρίων ανθρώπων και συμβάλλοντας καταλυτικά στη δημιουργία διεθνών κινημάτων αλληλεγγύης προς την ελληνική αντίσταση) διατηρεί αμείωτη τόσο την ιστορική της αξία όσο και την επικαιρότητά της.

Ο Κοροβέσης καταγράφει με ακρίβεια και αφηγηματική λιτότητα, στερούμενη κάθε είδους μελοδραματισμού ή απόπειρας εντυπωσιασμού, την οδυνηρή εμπειρία του από τα κελιά και την ταράτσα της Ασφάλειας. Μια μαρτυρία αξιοπρέπειας και αντίστασης, μια μαρτυρία διαχρονική, παγκόσμια, ιστορικά αναγνωρίσιμη και επαναλαμβανόμενη. Μετατρέποντας τη χρονολογία και τα ονόματα, ο αναγνώστης ταξιδεύει πειστικά από την Ασφάλεια μέχρι τα ανήλιαγα κελιά της Χιλής της δεκαετίας του '70 και από κει μέχρι τη Γκουαντάναμο και τα Άμπου Γκράιμπ της ζοφερής νε-

σταξικής πραγματικότητας των αρχών του αιώνα μας. «Όλα τριγύρω αλλάζουν κι όλα τα ίδια μένουν», λέει το τραγούδι, και η διαβεβαίωση αυτή ισχύει με το παραπάνω στους δισεκτονούς αυτούς καιρούς της ιμπεριαλιστικής λαίλαπας, της εξουσιαστικής αυθαιρεσίας, της αντιπρομοκρατικής υστερίας, της κατάλυσης κάθε νομικού και ανθρώπινου δικαιώματος, του συνεχιζόμενου εκβαρβαρισμού των κρατούντων και των κατασταλτικών τους μεθόδων, αλλά και της αυξανόμενης λαϊκής αντίστασης, σε όλα τα μήκη και τα πλάτη του δοκιμαζόμενου παντοιοτρόπως πλανήτη.

Μια αποκαλυπτική μαρτυρία μεγάλης ιστορικής αξίας και ταυτόχρονα ένα σημαντικό πεζογραφικό έργο, υπόδειγμα της λογοτεχνίας-ντοκουμέντου και απόδειξη ταυτόχρονα της δυνατότητάς της να διεγείρει συνειδήσεις, εν ονόματι του μεγαλειωδέστερου μεταξύ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αυτού της πολιτικής ανυπακοής και αντίστασης.

Αγορίτσα Μπακοδήμου
Εγχειρίδιο του καλού ταξιδιώτη

εκδόσεις Λιβάνη, σελ. 110

Στο ταξίδι ως «συνεχή δεύτερη ευκαιρία» ως «εξερεύνη-

ση των δυνατοτήτων που ακουρώνουμε με την πιο απλή ή ανεπαίσθητη πράξη της καθημερινότητάς μας» εστιάζεται το ενδιαφέρον βιβλίο της Αγορίτσας Μπακοδήμου. Ταξίδια στο Βορρά και στο Νότο, εκτός και εντός ελληνικών συνόρων, δίνουν στη συγγραφέα τη δυνατότητα να στοχαστεί πάνω στη γοητεία που ασκεί στον ταξιδιώτη το ανοίκειο, το προσωπικό, το αδιερεύνητο.

Στα μικρά -μονοσέλιδα ή δισέλιδα τα περισσότερα- πεζά της συλλογής η συγγραφέας συγκεντρώνει θραύσματα μνήμης και στοχασμού γεννημένα από τα ταξιδιωτικά της βιώματα. Το «αλλού» στις ποικίλες εκδοχές του, και, κυρίως, σε αυτήν της διαρκούς «υπόσχεσης ουσιαστικής και μόνιμης αλλαγής», μιας αλλαγής που μολονότι ουδέποτε ολοκληρώνεται, ανασυνθέτει αδιάκοπα τον ψυχισμό του ταξιδιώτη. Τον εμπλουτίζει έτσι με πολύτιμα ψυχικά και διανοητικά αντισώματα, ικανά να δημιουργήσουν ζωογόνες ρωγμές στη συχνά επίπεδη και πολτοποιημένη αίσθηση ζωής, που του προσφέρει το οικείο, το καθημερινό, το αενάως επαναλαμβανόμενο. Η διάρρηξη αυτής της συμβατικής πραγματικότητας και στη συνέχεια η αντεπίδραση επάνω στους όρους και τα δεδομένα της είναι το διαρκές ζητούμενο του ταξιδιού. Οι μικρές «ιθάκες» βρίσκονται κατά τη συγγραφέα παντού: στον τόπο, το χρόνο και τα μέσα που κάνουν δυνατή τη μετακίνηση κι ακόμα στους ιδιαίτερους τρόπους με τους οποίους ο κάθε ταξιδιώτης προσλαμβάνει και επεξεργάζεται υποκειμενικά την εμπειρία του ταξιδιού.

«Το εγχειρίδιο του καλού ταξιδιώτη» είναι ένα πρωτότυπο και γοητευτικό πεζογράφη-

μαι, αντάξιο των πλούσιων αποσταγμάτων μνήμης που κατέστησαν δυνατή τη συγγραφή του. Η γλώσσα είναι λιτή και ποιητική, η αφήγηση, επαρκώς οικονομημένη, υπηρετεί αποτελεσματικά την πρόθεση της Αγορίτσας Μπακοδήμου να μας μεταφέρει εικόνες και σκέψεις που υπερέβησαν το εφήμερο της ταξιδιωτικής εμπειρίας και αποτέλεσαν έκτοτε ένα ζωντανό υλικό, άξιο βιωματικής και λογοτεχνικής αξιοποίησης.

Μαρκ Ντουγκέν

Η κατάρα του Έντγκαρ

Το μυθιστόρημα για τον αρχηγό του FBI
μτφρ. Εύη Γερόκωστα,
εκδόσεις Κέδρος, σελ. 376

Μυθιστορηματική βιογραφία, βασισμένη στα ημερολόγια του Κλάιντ Τόλσον, φίλου, εραστή και αναπληρωτή του Τ. Έ.Χούμπερ στην ηγεσία του FBI. Ο Χούμπερ ηγήθηκε μέχρι το θάνατό του (1924-1972) της πασίγνωστης υπηρεσίας. Εξουσιομανής, αριστοτέχνης της κατασκοπείας, πραγματικός ηγέτης της αντικομμουνιστικής σταυροφορίας που σημάδεψε την πολιτική ζωή των ΗΠΑ, ο πανίσχυρος άνδρας έδρασε ανεξέλεγκτος, τρομοκρατώντας και εκκιάζοντας τους πάντες, συμπεριλαμβανομένων των αμερικανών προέδρων. Με αφορμή τη ζωή και τη δράση του, ο Γάλλος πε-

ζογράφος Μαρκ Ντουγκέν παρακολουθεί μέσα μέρος της αμερικανικής Ιστορίας του εικοστού αιώνα.. Οι σχέσεις του Χούμπερ με τους αμερικανούς προέδρους, η οργάνωση και διεκπεραίωση του μακαρθικού πογκρόμ, οι μυριάδες ενοχοποιητικοί φάκελοι και η αξιοποίηση τους για την ισχυροποίηση της θέσης του αρχικατασκόπου μέσω ποικίλων εκδισμών, παρουσιάζονται τεκμηριωμένα μέσα από τη μυθιστορηματική πλοκή.

Οι προνομιακές σχέσεις του Χούμπερ με τη μαφία αποτέλεσαν κλειδί της ισχύος του. Ιδιαίτερη σημασία δίνει ο Ντουγκέν στη σχέση του Χούμπερ με τον βαθύπλουτο επιχειρηματία και πολιτικό Τζο Κένεντι και τη δυναστεία του. Ο συγγραφέας αποκαλύπτει τις σχέσεις της οικογένειας με τη μαφία, απομυθοποιεί τους δολοφονημένους (με τη συμβολή του Χούμπερ) αδελφούς Κένεντι και κυρίως τον Τζον, παραθέτοντας σωρεία στοιχείων για τον ανεκδιήγητο χαρακτήρα του τελευταίου, τις σταθερές συναλλαγές του με τη μαφία, τις πολιτικές γκάφες του, αλλά και την ενοχή του για το θάνατο της Μέριλιν Μονρόε.

Δια χειλέων του συνεργάτη του, ο Χούμπερ «αναλαμβάνει την ευθύνη» για το κρισιμότερο μέρος της αμερικανικής Ιστορίας του 20ού αιώνα, συμπληρώνοντας μυθιστορηματικά το παζλ της διαχρονικής εξέλιξης μιας αυτοκρατορίας σάπιας από τη γέννησή της. Μυθιστορημα-ντοκουμέντο, το βιβλίο κερδίζει τον αναγνώστη με την αφηγηματική του πληρότητα και οικονομία, προσφέροντάς του ταυτόχρονα μια πλούσια και τεκμηριωμένη εικόνα των παρασκηνίων της αμερικανικής πολιτικής ζωής και –κυρίως– των τρόπων με τους οποίους

αυτή συνθίζει να εκδιπλώνεται διαχρονικά, εσωτερικώς και διεθνώς.

Φίλιπ. Δρακονταειδής

Ο ρινόκερος θα είναι εδώ

εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα,
σελ. 136

Ένας ρινόκερος ονόματι Κλάρα αναμένεται στην Ευρώπη. Θα είναι ο μοναδικός εκπρόσωπος του είδους του που θα επισκεφθεί τη γηραιά ήπειρο και, ως εκ τούτου, η αναμονή του θα γεννήσει σε πλήθος ενδιαφερομένων ένα αντίστοιχο πλήθος ερωτημάτων, εικασιών, προσδοκιών, ελπίδων και, ασφαλώς, φόβων. Φόβων ομολογημένων ή ανομολόγητων, αιτιολογημένων ή αναιτιολογητων, ορθολογικών ή μυστικιστικών.

Σωρεία ευλόγων αποριών συνοδεύει την πληροφορία –ή μήπως απλή φήμη;– περί της αφίξεως του συμπαθούς κερασφόρου παχυδέρμου. Στην αφετηρία τους τοποθετείται μια θεμελιώδης ακολουθία ερωτημάτων: Υφίσταται όντως το είδος «ρινόκερος»; Και αν ναι, υπάρχει πράγματι η συγκεκριμένη, Κλάρα: Και αν ναι, πρόκειται όντως να αφιχθεί; Και αν ναι, γιατί, πως, πότε και που θα αφιχθεί και με

ποιες συνέπειες για τον τόπο και τους κατοίκους του;

Πολιτικοί, ιεράρχες, στρατιωτικοί, επιστήμονες, καλλιτέχνες, συμφωνοδιαφωνούν, διαπληκτίζονται και, τελικώς, αναμένουν. Στην πορεία των πραγμάτων ένα πρόσωπο λάμπει δια της παρούσης απουσίας του. Πρόκειται για τον κύριο Γκοντό, τον άλλο πόλο του διδύμου των διαρκώς αναμενομένων. Η «παρουσία» του συμπληρώνεται από δυο ακόμα: αυτές των κυρίων Μπέκετ και Εστραγκόν. Μαζί τους συναντάμε τον ιδιοκτήτη της Κλάρας, τον πάπα Κλήμη Β΄, γνωστούς ευρωπαίους εστεμμένους, επιστήμονες και καλλιτέχνες. Η Κλάρα τελικώς θα αφιχθεί, σε αντίθεση με τον σταθερώς άφαντο κύριο Γκοντό και κάμποσες από τις απορίες θα απαντηθούν, ικανοποιητικώς ή μη, κατά περίπτωση.

Αρκετά χρόνια μετά τις «Βιογραφίες ανύπαρκτων συγγραφέων» ο Φίλιππος Δρακονταειδής δοκιμάζει και πάλι το πληκτρολόγιό του σε παιγνιώδεις φόρμες και περιεχόμενα, προσφέροντάς μας ένα πεζογράφημα σκωπτικό και σκαμπρόζικο, ενισχυμένο με μπόλικη σουρεαλιστική εικονοποιία. Ο μακροπερίοδος χειμαρρώδης και στομφώδης λόγος του αντιστοιχεί απολαυστικά στα δύσκαμπτα ήθη των ιστορικών περιόδων εντός των οποίων αναπτύσσεται η εμπροθέτως ανακόλουθη πλοκή. Ο Δρακονταειδής παίζει και πειραματίζεται με σκωπτική διάθεση και γλωσσική ευφορία, προσφέροντάς μας ένα πρωτότυπο και διασκεδαστικό μυθιστόρημα, με φόντο του την ευρωπαϊκή Ιστορία και καλλιτεχνική παράδοση.

βιβλιο-
προτάσεις
βιβλιο-
προτάσεις
βιβλιο-
προτάσεις
βιβλιο-
προτάσεις

βιβλιο-
προτάσεις
βιβλιο-
προτάσεις
βιβλιο-
προτάσεις
βιβλιο-
προτάσεις

Χαρούκι Μουρακάμι Νορβηγικό Δάσος

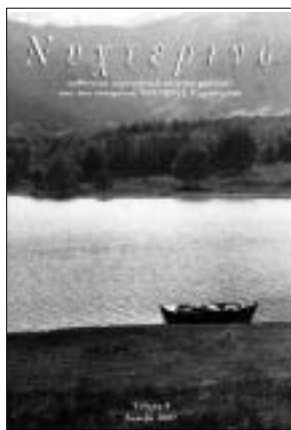
μτφρ. Μαρία Αγγελίδου,
εκδόσεις Ωκεανίδα, σελ. 505

Ο Ιάπωνας Χαρούκι Μουρακάμι, καταξιώθηκε διεθνώς με τα περίτεχνα, λαβυρινθώδη στη μορφή και το περιεχόμενό τους μυθιστορήματά του, εξέχουσα θέση μεταξύ των οποίων κατέχει «Το κουρδιστό πουλί» (Ωκεανίδα 2004). Το «Νορβηγικό δάσος», το πέμπτο και πιο πολυδιαβασμένο μυθιστόρημά του, είναι, αντιθέτως, μια απλή, ερωτική ιστορία, εστιασμένη στις ατελέσφορες προσδοκίες, τις συνειδητές ή ασυνειδητες φραγές επικοινωνίας, το αίσθημα της απώλειας.

«Είχα κάποτε ένα κορίτσι, ή μήπως πρέπει να πω ότι με είχε εκείνο;». Οι στίχοι του Norwegian wood των Beatles, από το οποίο τιτλοφορήθηκε το μυθιστόρημα, αποτελούν το διαρκώς αναπάντητο ερώτημα πέριξ του οποίου εξελίσσεται η αφήγηση. Ο νεαρός Τόρου Βατανάμπε ξεκινά το 1969 τις σπουδές του στο Τόκιο, τρόφιμος μιας εστίας αρρένων. Ασυμφιλίωτος με τις νοοτροπίες και τις συνήθειες των συμφοιτητών του, ο Τόρου αφηγείται σε πρώτο πρόσωπο την πορεία του προς την ενηλικίωση, μια πορεία αντιφατική, καθορισμένη τόσο από τη δική του εσωστρέφεια,

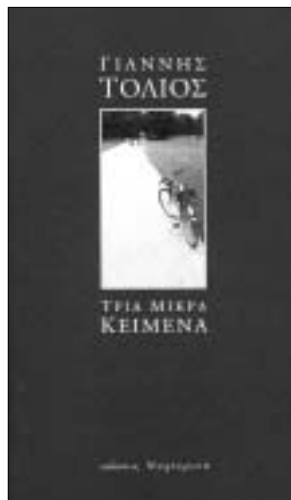
όσο και από την ιδιοτυπία της ψυχουσύνθεσης των νεαρών γυναικών με τις οποίες συνδέεται. Η Ναόκο, η κοπέλα του καλύτερου φίλου του, ο οποίος θα αυτοκτονήσει, θα ανοίξει την αυλαία των δύσκολων αυτών σχέσεων. Η φοιτήτρια Μιντόρι θα ακολουθήσει, ενώ και άλλες γυναίκες θα περάσουν στιγμιαία από τη ζωή του ήρωα.

Στο «Νορβηγικό δάσος» η μελαγχολία εναλλάσσεται με τη χαρά, οι προσδοκίες διογκώνονται ή συρρικνώνονται εναλλάξ, συγκροτώντας ένα πολύπτυχο υποδηλωτικό των αντιφάσεων της μετεφηβικής ηλικίας. Η αφήγηση είναι σκοπίμως γεωμμένη και βιωματική. Η γλώσσα, περίτεχνα ρεαλιστική, παρουσιάζει με ζωντάνια τα υποκειμενικά βιώματα του νεαρού, από τα οποία ωστόσο –πράγμα που ξενίζει– απουσιάζει παντελώς κάθε επίδραση της γιαπωνέζικης φοιτητικής εξέγερσης του '69. Η αντιφατική ιαπωνική πραγματικότητα, άκαμπτα παραδοσιακή και ταυτόχρονα νεωτερική, σημαδεύει καθοριστικά τις σκέψεις και τις πράξεις των πρωταγωνιστών.

Λογοτεχνικά κείμενα μαθητών 1ου εσπερινού ΤΕΕ/ ΕΠΑΛ Περιστερίου Νυχτερινό

τεύχος 8

Γιάννης Τόλιος Τρία μικρά κείμενα

εκδόσεις Νυχτερινό, σελ. 24

Μια εξαιρετική προσπάθεια, ήδη εφτάχρονη, είναι το περιοδικό «Νυχτερινό». Στην έκδοση συγκεντρώνονται και εκδίδονται, υπό την εποπτεία και επιμέλεια του φιλόλογου Κώστα Πούλου, λογοτεχνικά κείμενα (πεζογραφήματα και ποιήματα) μαθητών του σχολείου. Ζωντανή και ενδιαφέρουσα έκδοση, δουλεμένη με μεράκι από τον εκπαιδευτικό και τους συμμετέχοντες μαθητές.

Από τις ίδιες εκδόσεις κυκλοφορούν και τα εξαιρετικά «Τρία μικρά κείμενα» του μαθητή Γιάννη Τόλιου. Τα τρία διηγήματα της συλλογής –και κυρίως το πρώτο, υπό τον τίτλο «Υπόθεση φακελάκι»– αποκαλύπτουν ένα αυθεντικό και ήδη ώριμο πεζογραφικό ταλέντο, με χαρακτηριστικά του τις πρωτότυπες ιδέες, την αφηγηματική επάρκεια και την εκφραστική ζωντάνια. Χωρίς αμφιβολία, και δεδομένου του νεαρού της ηλικίας του, ο Γιάννης Τόλιος μπορεί να ελπίζει σε μια εντυπωσιακά καλύτερη συνέχεια στο χώρο της πεζογραφίας.

Δημ. Παπαγεωργίου Μια «άλλη» Κυριακή: «τρέλα» και «αρρώστια» στα ελληνικά γήπεδα

Εκδόσεις Επίκεντρο
Σελίδες 182

Το βιβλίο αυτό, εξαιρετικά επίκαιρο λόγω των πρόσφατων τραγικών γεγονότων, είναι μια «ακτινογραφία από τα μέσα» των συνδέσμων που συγκροτούν οι οπαδοί των ομάδων.

Ο συγγραφέας, με λεπτομερή τρόπο, καταγράφει και αναλύει τις διαδικασίες και τις πρακτικές που καθορίζουν τη συμμετοχή των θεατών και των οπαδών σε όσα συμβαίνουν στον αθλητικό χώρο. Δεν εστιάζεται σε αφορισμούς και κριτική, αλλά περιγράφει την κατάσταση προσπαθώντας να συμβάλει στην κατανόηση όψεων και εκδοχών της πραγματικότητας από τη σκοπιά των ίδιων των θεατών και ιδιαίτερα των οπαδών, που επιμένουν να «στοικειώνουν» τα ελληνικά και διεθνή γήπεδα.

Διαβάζοντας το βιβλίο ο αναγνώστης παρακολουθεί τον τρόπο με τον οποίο συγκροτούνται οι ειδικές κατηγορίες των φανατικών οπαδών, οι σύνδεσμοι και οι «θύρες», και μυείται βήμα

θήμα στην καθημερινότητά τους. Τα πανό και τα συνθήματα, τα ενδυματολογικά πρότυπα, τα σωματικά στερεότυπα, οι «εκδρομές των συνδέσμων», η «αρρώστια» και η «τρέλα» καταγράφονται και αναλύονται με εξαιρετικά ψύχραιμο τρόπο.

Το βιβλίο δεν επιδιώκει να προσφέρει λύσεις για το σύνολο των προβληματισμών που αφορούν σε όσα συμβαίνουν στο χώρο των οπαδών. Προχωρά όμως πιο πέρα από τη συνηθισμένη αντίδραση όλων όσοι εμπλέκονται στον χώρο του αθλητικού θεάματος, αντίδραση η οποία συνήθως εξαντλείται στη διατύπωση έκπληξης και οργής και σε αναποτελεσματικά μέτρα από την πλευρά της πολιτείας.

**David Bartholomew,
Fiona Steele,
Irina Moustaki,
Jane Galbraith**
Ανάλυση πολυμεταβλητών δεδομένων για κοινωνικές επιστήμες

Εκδόσεις Επίκεντρο

Σε μια εποχή που η Στατιστική είναι απαραίτητο εργαλείο σε όλες σχεδόν τις επι-

στήμες το βιβλίο αυτό, το μόνο στην ελληνική βιβλιογραφία, παρουσιάζει τόσο κλασικές όσο και σύγχρονες μεθόδους πολυμεταβλητής ανάλυσης με εφαρμογές στις οικονομικές και κοινωνικές επιστήμες.

Η απαίτηση της κοινωνίας για πληροφορίες ποιοτικά ελεγμένες, απαλλαγμένες από «θορύβους» που σκόπιμα ή λόγω λάθους περιέχονται σε αυτές, είναι φανερή στην κατά καιρούς επανερχόμενη συζήτηση για τον έλεγχο των δημόσιων μετρήσεων που αφορούν στην ακροαματικότητα των ΜΜΕ, τα κόμματα και τα πρόσωπα, τις εκπαιδευτικές παραμέτρους, τα οικονομικά μεγέθη, κλπ. Η πληροφορία, ως κατεχόμενο προϊόν και ως μέσο άσκησης πολιτικής, υποκατέστησε σε μεγάλο βαθμό τα υλικά προϊόντα, οδηγώντας σε μια νέα μορφή συγκέντρωσης δύναμης.

Στις μέρες μας σκοπός της συλλογής δεδομένων και της στατιστικής ανάλυσης είναι να κατανοήσουν και να μελετήσουν οι κοινωνικοί φορείς τις σχέσεις που διέπουν πολύπλοκα κοινωνικά φαινόμενα, με σκοπό την υλοποίηση προγραμμάτων και τη χάραξη κοινωνικής και οικονομικής πολιτικής.

Το βιβλίο προσφέρει στον κοινωνικό αναλυτή μια ολοκληρωμένη παρουσίαση της στατιστικής μεθοδολογίας που είναι απαραίτητο να γνωρίζει για να περιγράψει, να μελετήσει και να εξηγήσει αυτά τα πολύπλοκα κοινωνικά φαινόμενα και ανοίγει νέους δρόμους και δυνατότητες για την ανάλυση πολυμεταβλητών δεδομένων.

Επιμέλεια: Ευαγγελία Τρέσσου
Η διδασκαλία των μαθηματικών

Εκδόσεις Επίκεντρο

Το βιβλίο αυτό αφορά στη μάθηση και τη διδασκαλία των μαθηματικών ως μέρος της εκπαίδευσης παιδιών γλωσσικών μειονοτήτων.

Τα μαθηματικά είναι ένα δύσκολο μάθημα για πολλά παιδιά και ακόμη πιο δύσκολο για τα παιδιά γλωσσικών μειονοτήτων, αφού στις απαιτήσεις για την κατάκτηση των μαθηματικών γνώσεων προστίθενται και οι γλωσσικές απαιτήσεις. Δηλαδή ένα παιδί που δεν γνωρίζει καλά τη γλώσσα διδασκαλίας αντιμετωπίζει πρόσθετα προβλήματα στην εκμάθηση των μαθηματικών.

Ο συλλογικός αυτός τόμος έρχεται να συμβάλει στη συζήτηση για τις δυσκολίες που συναντούν τα παιδιά που η γλώσσα στην οποία μαθαίνουν δεν είναι η μητρική τους γλώσσα, για τη σημασία της γλώσσας διδασκαλίας στη μάθηση των μαθηματικών, καθώς και για το ρόλο των μαθηματικών στην κατάρτιση της γλώσσας.

Το βιβλίο είναι οργανωμένο σε τρία κεφάλαια. Τα κείμενα του πρώτου κεφαλαίου αναφέρονται στο συνδυασμό των μαθημάτων της Γλώσσας και των Μαθηματικών, για την αποτελεσματικότερη μάθηση και διδασκαλία τόσο της γλώσσας όσο και των μαθηματικών.

Στα κείμενα του δεύτερου κεφαλαίου γίνεται αναφορά στις επιδόσεις παιδιών γλωσσικών μειονοτήτων στο μάθημα των Μαθηματικών και επισημαίνονται οι δυσκολίες που συναντούν στην κατανόηση των μαθηματικών εννοιών εξαιτίας της μαθηματικής γλώσσας και της γλώσσας διδασκαλίας.

Οι εργασίες του τρίτου κεφαλαίου περιγράφουν ζητήματα που εμφανίζονται κατά τη διδασκαλία των Μαθηματικών σε συγκεκριμένες ομάδες μειονοτήτων. Επίκεντρο

Κυκλοφορεί

αντιπετράδια
της
εκπαίδευσης

εκδόσεις ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ • εκδόσεις ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ • εκδόσεις ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ
ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ-ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ-ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

*Βία στα γήπεδα—
ένα φαινόμενο που δεν
αντιμετωπίζεται με
εξορκισμούς και σπασμωδικές
αντιδράσεις.
Ο συγγραφέας του βιβλίου
μελέτησε «από τα μέσα»
το φαινόμενο της βίας στα
γήπεδα και μας δίνει μία
ολοκληρωμένη εικόνα του
μικρόκοσμου των φανατικών.*

επίκεντρο

ΘΑ ΒΡΕΙΤΕ ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΜΑΣ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΕΝΗΜΕΡΩΜΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

ΑΘΗΝΑ: Κιάφας 5, ΤΚ10678 • τηλ.: 2103811077 • Fax: 2103811086

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Καμβουνίων 9, ΤΚ54621 • τηλ.: 2310256146 • Fax: 2310256148

www.epikentro.gr e-mail: epikentro@epikentro.gr

Νίκος Κουνενής

Υποκριτικά κείμενα

σατιρικό παιχνίδι κακών προθέσεων

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΚΨΜ

«Ο συγγραφέας
παρωδεί με αμίμητο
κέφι, καταφέρνει
να μας
ταρακουνήσει
δεόντως – και όχι
μόνο από τα γέλια».

Κατερίνα Σχινά
Blog, Βιβλιοθήκης
της Ελευθεροτυπίας

Κυκλοφορεί στα βιβλιοπωλεία

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ:

Ζωοδ. Πηγής 55, τηλ.: 210 3813838, 210 3839714

fax: 210 3839713, e-mail: info@kapsimi.gr, [http://: www.kapsimi.gr](http://www.kapsimi.gr)

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΚΨΜ

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ
ΥΨΗΛΟΥ ΡΙΣΚΟΥ

αφιερώματα

- Εκπαιδευτικά συνέδρια

- Ασφαλιστικά ταμεία

- Αναλυτικά προγράμματα - Νέα βιβλία